

ΕΤΟΣ
1^{ον}

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

April
4

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΣ
ΙΑΤΡΟΣ
ΒΙΟΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΕΝ ΛΟΓΟΙΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ

BAGUETTE LAPIDÉE

4.21

UN DE DERNIERS MODELES
POUR LES DAMES DU MONDE CHIC

LONGINES

10 GRANDS PRIX

10 GRANDS PRIX
506 PRIX D' OBSERVATOIRE

ΟΡΟΛΟΓΙΑ
ΑΠΟΛΥΤΟΥ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ
ΠΑΡΕΧΟΜΕΝ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ ΔΙΑ 30 ΕΤΗ
ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ

ΑΔΕΛΦΟΙ Π. ΖΕΝΕΤΟΥ Α. Ε

ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΩΛΑΙ

Συνιστάμεν την ΟΦΘΑΛΜΟ-
ΔΟΡΙΚΗΝ ΚΑΙΝΙΚΗΝ του κ.
ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ. Ύψιγητος
της Οφθαλμολογίας εν τῷ Πανε-
πιστημίῳ.
Μενάνδρου 27-Αθήναι. Τηλ. 1-60

**ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΜΕΤΑΞΕΥΤΑ**

Ε. Αρβανιτίδης

ΚΡΕΠ-ΜΑΡΟΚΑΙΝ, FLEUR DE SOIE,
ΚΡΕΠ - ΡΑΦΤ, ΣΟΥΑ - ΑΡΜΟΥΡ,
ΚΡΕΠ-ΜΟΓΓΟΛ, ΚΡΕΠ-ΝΤΙΑΓΩ-
ΝΑΑ, ΕΜΠΡΙΜΕ, ΣΕΜΙΖΙΕ, ΜΑΛ-
ΔΟΜΕΤΑΞΑ

Εκεί που νέον και μεδέρνο παράγεται
ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Βιομηχανίαν, λαν-
σάρεται κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἀποθήκην
τῶν Ἑλληνικῶν Μεταξευτῶν.

Ἐργοῦ 8. ΑΡ. ΤΗΛΕΦ. 92-580

Κρατήσατε

τὴν συνέχειαν τῶν

"ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ",

ἀπὸ τοῦ πρώτου φύλλου

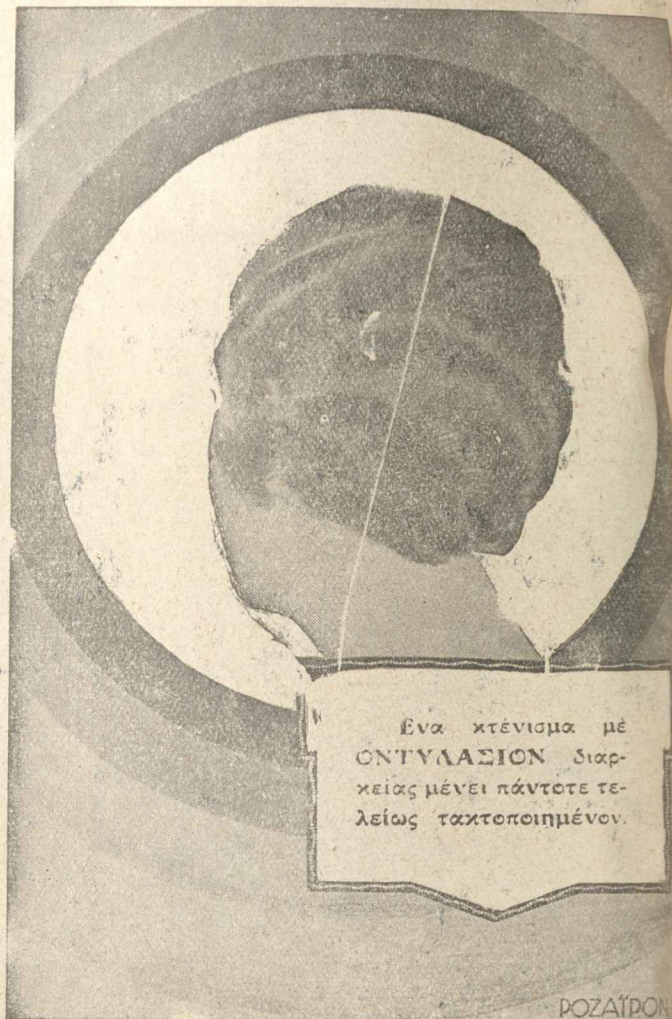
«ΓΚΡΑΣ»

Τὰ πλέον σικ δῶρα θὰ τὰ εὑ-
ρητε εἰς τὸ

PARFUMERIE «GRACE»

Πλουσιωτάτη συλλογὴ ἀρωμάτων
εἰς χῶμα.

«ΓΚΡΑΣ» Περιχέουσ 48

Ἐνα χτένισμα με
ΟΝΤΥΛΑΣΙΟΝ διαρ-
κειας μένει πάντοτε τε-
λείως ταχτοποιημένον.

POZATRON

ΚΥΡΙΑΙ ΜΟΥ

Μόνον ἡ ondulation Permanente

ΧΑΜΑΡΑΚΗ

σας ἐξασφαλίζει:

Τὴν ὠραιότητα, τὴν ἀντοχὴν καὶ πρὸ παντὸς τὴν ἀσφα-
λειαν τῶν μαλλιῶν σας.
Δὲν σὰς τὰ καίει, δὲν σὰς τὰ ἀγριεύει, δὲν σὰς τὰ
ἀσπρίζει.

Σὰς τὰ διατηρεῖ μαλακά, γυαλιστερά, ὠραιότατα.
Ἔχετε πάντοτε ἐμπιστοσύνη εἰς τὸ ὄνομα

ΧΑΜΑΡΑΚΗΣ

ΑΓΟΡΑΖΟΜΕΝ

ΧΡΥΣΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

ἀδάμαντας καὶ διάφορα ἀργυρᾶ σκεύη
με τὰς μεγαλειότατας τιμὰς ἐξ ὧν τῶν
ἄλλων καταστημάτων. Μὴ πωλήσετε τὰ
κοσμήματά σας προτοῦ μᾶς ἐπισκεφθεῖτε
καὶ τοῦτο πρὸς τὸ συμφέρον σας.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ χρυσὸς ἀπὸ Δρχ. 250
τὸ ζεύγος καὶ ἄνω.

ΔΑΧΤΥΛΙΔΙΑ ἀνδρικὰ χρυσὰ ἀπὸ Δρ.
400 καὶ ἄνω.

ΣΤΑΥΡΟΙ Βαπτίσεων χρυσοί, ἀπὸ Δρ.
75 καὶ ἄνω.

ΧΡΥΣΟΧΟΕΙΟΝ

ΙΩΣ. ΣΤΕΛΙΟΥ & ΑΘ. ΖΕΡΒΑ

ΑΠΕΛΛΟΥ

«ΓΚΡΑΣ»

Τὸ λεπτότατον, τὸ ὠραιότατον,
τὸ πλέον μεδυστικὸν καὶ μεν-
αρώμα

«AIR DE GRACE»

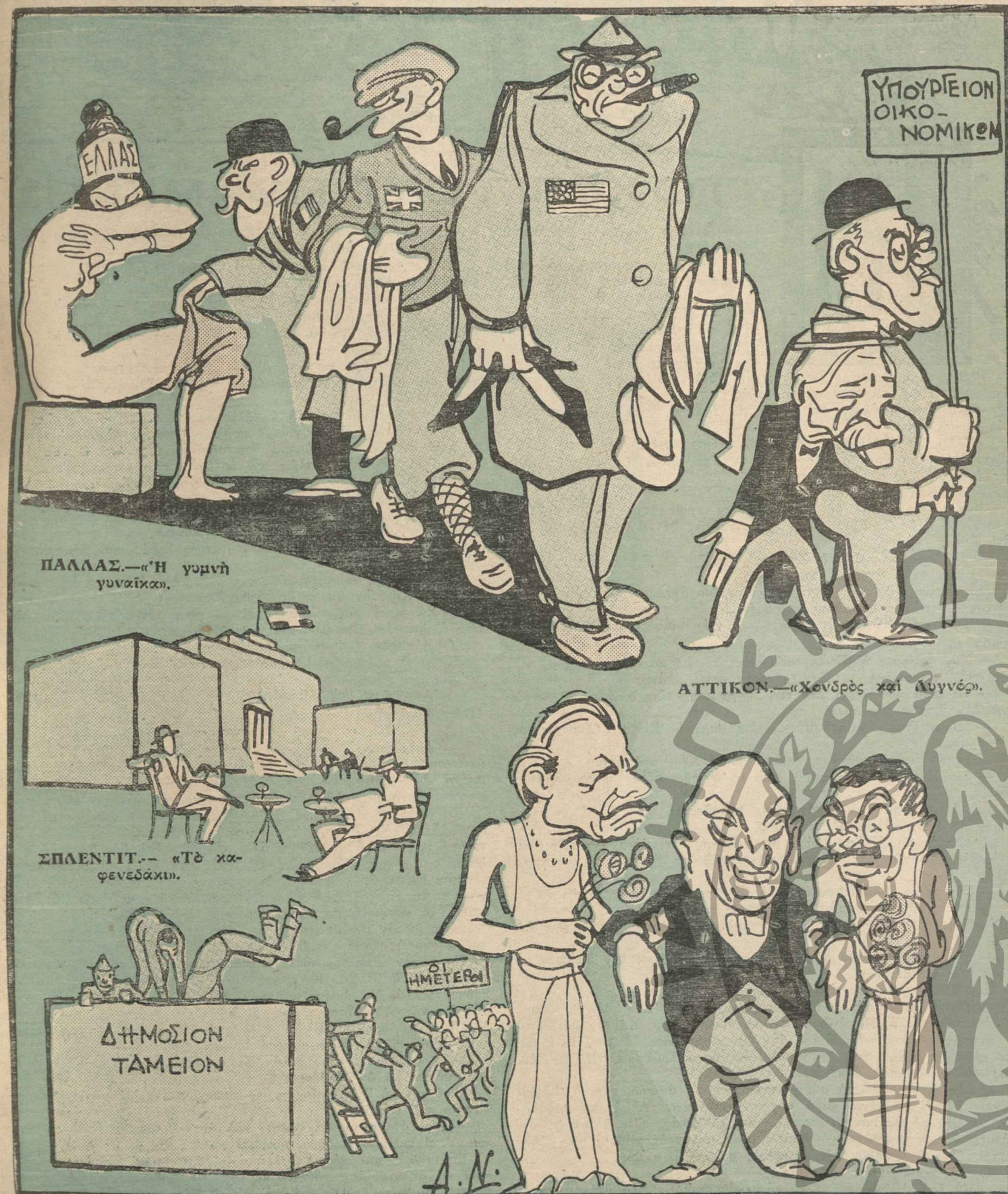
Εἰς χῶμα πρὸς Δρ. 3 τὸ
«ΓΚΡΑΣ» Περιχέουσ

Γ. Ν. Μουμουτ

Ἱατρὸς δερματολόγος. Ἐπὶ
ἐξαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς
Ρας Ἑλινικῆς τοῦ Καθηγη-
Γεωρ. Φωτεινοῦ. Δέχεται ἐν
φαλληνίᾳ καὶ Τεγέας 1.
Ὁραὶ 8-11 π.μ. καὶ 4-6

ΤΑ ΦΙΛΜ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΠΑΛΛΑΣ.—«Ἡ γυνὴ
γυναίκα».

ΑΤΤΙΚΟΝ.—«Χονδρὸς καὶ Λυγρὸς».

ΣΠΑΕΝΤΙΤ.—«Τὸ κα-
φενοδάκι».

ΔΗΜΟΣΙΟΝ
ΤΑΜΕΙΟΝ

ΠΑΝΘΕΟΝ.—«Οἱ ἐπιδρομεῖς τοῦ βυθοῦ».

ΑΠΟΛΛΩΝ.—«Ὁ διπλοῦς γάμος».

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

121

Το μυστικό της Γκρέτα Γκάρμπο

(Από τις Αναμνήσεις του Άγγλου ηθοποιού Κάρλ Μπρισόν)

ΟΝ καιρό που η Γκρέτα Γκάρμπο ήταν νέα άκοιμη, δεκαπέντε χρόνων, και ζούσε στη Στοκχόλμη, είχε έρωτα με τον Κάρλ Μπρισόν, τον ξακουστό σήμερα Κάρλ Μπρισόν. Από τότε η Γκρέτα έβαλε να συνδεθεί με στενή φίλια με τον Μπρισόν κι όταν τελευταίος ταξίδευε απ' την Αμερική στην Εγγλεια, παρ' όλη τη μυστικότητα που κράτησε από ταξίδια της, περνώντας απ' το Λονδίνο, δεν μπόρεσε να μην πάει να τον επισκεφθεί.

Επί τη ευκαιρία αυτή, ο Μπρισόν δημοσίευσε σ' ένα μεγάλο αγγλικό περιοδικό τις παρακάτω Αναμνήσεις της πρώτης γνωριμίας του και των σχέσεών του με τη θρυλική Γκρέτα:

«Από τότε μαθεύτηκε ότι η Γκρέτα Γκάρμπο πέφτασε γκόνιμο απ' το Λονδίνο και ότι ήρθε να μ' επισκεφθεί κι' αμέσως ότι παρακολούθησε στο θέατρο την παράσταση της «Ευθυμίας Χήρας» όπου πρωταγωνστούσα, πλήθος γνωστών μου με σταματούσαν στο δρόμο για να με ρωτήσουν: «Είδες πραγματικά την Γκάρμπο; Πώς είναι; Είναι πραγματικά μυστηριώδης κάτω απ' τη σκηνή; Είναι ευθύνη ή διαρκώς κατωφλισμένη; Είναι σεμνή ή περιφρονη;»

Για να μιλήσω έντελως όμα, η Γκρέτα Γκάρμπο, ο κινηματογραφικός δηλαδή άστρος δεν μ' ενδιέφερε ούτε τόσο. Η προσωπικότητάς της στην οθόνη δεν λείπει τίποτε για μένα. Μου είναι έντελως ξένη.

Η Γκρέτα που ξέρω εγώ, είναι έντελως διαφορετική, έντελως άσυνήθιστη, έντελως απλή. Αυτή η Γκρέτα ήρθε να με ιδεί, αυτή μου έκανε συντροφιά στο καμαρίνι μου, στα διαλείμματα του ρόλου μου, και μίλησε μαζί μου για τις περασμένες ημέρες και για τα μέρη που γυρίζαμε μαζί. Γιατί τη Γκρέτα τη γνώρισα στη Σουηδία, όταν ήταν μικρή, λίγο μεγαλύτερη από παιδάκι και πολύ προτού κάνει τα πρώτα της βήματα στον κινηματογράφο, στη δόξα...

Εδώ και δώδεκα χρόνια ήμουν με τον θάσο μου στη Στοκχόλμη κι' έπαιξα εκεί τις μουσικές επιθεωρήσεις μου. Την εποχή εκείνη είχε κινήσει την προσοχή μου μια μικρούλα, ένα κορίτσι του λαού που στεκόταν, σχεδόν κάθε βράδυ, στην έξοδο του θεάτρου, την ιδιαίτερη για τους ηθοποιούς, μετά την παράσταση. Πάντοτε βρισκόταν εκεί και πάντοτε μου προσέφερε ένα μπουκετάκι βιολέττες. Μερικές φορές μου έπιανε και κουβέντα, όπως συμβαίνει και σήμερα ακόμη, με διάφορα κορίτσια που φιλοφρονούν με τους πρωταγωνιστές του θεάτρου που θαμιάζουν. Συχνά επίσης, της έτετρανα ν' ανεβαίνει στη σκηνή, την ώρα της δοκιμής, και να παρακολουθεί το τραγούδι μου.

Κάρλ Μπρισόν, η πρώτη αγάπη, η νεανική «λόξα» της Γκρέτα Γκάρμπο.

—Ο—

Η Γκρέτα Γκάρμπο.
(Τελευταίο της σκίτσος).

Η Γκρέτα τότε ήταν περίπου δεκατεσσάρων ή δεκαπέντε ετών, ένα παιδάκι ακόμα. Με είχε κατασφηνήσει δε ο έπισημος κι' ειλικρινής θαυμασμός που μου έδειχνε. Έβαρνα όμως την έχασα για πολλά χρόνια.

Και μολονότι εμφανίσθηκα κατά καιρούς σε διάφορες κινηματογραφικές ταινίες, γαλλικές και γερμανικές, δεν ήξερα τί είχε απογίνει. Η εργασία μου στο θέατρο δεν μου επέτρεπε να ηγησώ στον κινηματογράφο. Κι' έτσι δεν ξέρω τίποτε απ' την κίνησή των αστέρων της οθόνης. Γι' αυτό και δεν παρακολούθησα τη σταδιοδρομία της μικρούλας που μου πρόσφερε άλλοτε βιολέττες και ούτε είχα μάθει ότι είχε αλλάξει τ' όνομά της. Έξαιρέτως να νομίζω ότι ονομαζόταν Γκρέτα Γούσταφσον, όπως ήταν το οικογενειακό της όνομα.

Το 1925, ο καλός μου φίλος Μαρίτς Στίλλερ, μου έπρότεινε να παίξω σε μια ταινία που θα γυριζόταν σε σκηνοθεσία, με τον τίτλο «Ο Γκόστα Μπερλίγκ». Ο Στίλλερ την εποχή εκείνη ήταν σπουδαίος παραγωγών στον κινηματογραφικό κόσμο. Τότε είχα γνωρίσει στη Στοκχόλμη και είχαμε γίνει στενοί φίλοι.

Αν δεχόμουν τότε την πρότασή του, η σταδιοδρομία μου κι' η ζωή μου θα είχαν αλλάξει έντελως, γιατί η ταινία εκείνη θεωρήθηκε άριστο έργο από όλους τους κριτικούς της Εγγλεια. Και το σπουδαίο είναι ότι ήταν η ταινία στην ο-

ποία πρωτοπαίξε και η Γκρέτα Γκάρμπο, καθώς και μια άλλη ηθοποιός Σουηδή, η Μόνα Μάρτενσον.

Όταν, αργότερα, ο Στίλλερ εκλήθη στο Χόλλυγουντ, πήρε μαζί του τη Γκρέτα και τη Μόνα Μάρτενσον. Και σήμερα πιά η μικρούλα Γκρέτα είναι κοσμοζουκισμένη. Η Μόνα αντίθετως είναι άσημη.

Η Γκρέτα μου έχει πει πολλές φορές ότι χρωστάει τα πάντα στον Στίλλερ. Αυτός μάνεψε το ταλέντο της και την έδημιούργησε μεγάλη ηθοποιό.

Όταν αργότερα ξαναπήγα στη Σουηδία για να πρωταγωνιστήσω σε μια ταινία που θα γυριζόταν στη Στοκχόλμη, ξανασυναντήθηκα, έπειτα από τόσα χρόνια, με τη Γκρέτα, και ας πω:

Παρακολουθούσα την προεμερίδα μιας καινούριας κινηματογραφικής ταινίας. Στο πρώτο διάλειμμα λοιπόν, ενώ καθόμουν στο φουαγιέ του κινηματοθεάτρου, είδα ένα κορίτσι, ντυμένο χωρίς καμιά κομψότητα, μ' ένα απανωτό αδιάφορο, μια σκούρια στο κεφάλι και με τα χέρια στις τσέπες του επανωφόρου της, να με πλησιάζει. Ήρθε, στάθηκε μπροστά μου και με ρώτησε:

Με θυμάστε;
Το κορίτσι εκείνο ήταν η παλιά θαυμαστή μου, η μικρούλα Γκρέτα Γούσταφσον, η οποία άλλοτε μου πρόσφερε κάθε βράδυ βιολέττες, στην έξοδο του θεάτρου Μοϊεμάτς. Δεν φαντάσθηκα καθόλου τη στιγμή εκείνη ότι η νέα που είχα απέναντί μου ήταν η γοήσσα, η οποία απ' το Χόλλυγουντ έμαγε το παγκόσμιο κοινό.

Για μένα η μικρούλα που έβλεπα, ήταν η Γκρέτα Γούσταφσον, η παλιά μου φίλη, κι' έτσι θα μείνει πάντοτε στη μνήμη μου, ένα ζωηρό ένθιμο του παρελθόντος, μια τρυφερή ανάμνηση περασμένων ημερών της νεότητός μου.

Φυσικά, ήμουν καταμαγεμένος που την ξανασυναντούσα. Είχαμε τόσα πολλά να ήλοιμε ό ένας στον άλλον και τόσα μέρη να ξαναδού-

με μαζί, μέρη που τα είχαμε αγαπήσει τόσο!

Όλη την άλλη μέρα την περάσαμε μαζί, ξαναζώντας τις παλιές ημέρες, γυρίζοντας εδώ κι' εκεί σαν χαρούμενα κι' ευτυχισμένα μικρά παιδάκια. Η Γκρέτα μου έμεισε τα τραγούδια που τραγουδούσα άλλοτε, όταν ήμουν στη Στοκχόλμη. Και μάλιστα μου τα τραγουδούσε η ίδια, εκεί που γυρίζαμε στις εξοχές της Στοκχόλμης. Τότε άκουβώ μου διολόγησε ότι εγώ ήμουν η... «λόξα» της, ο νεανικός της έρωας, η πρώτη αγάπη της ζωής της!

Μου τόλμησε και έμαθε να μου πω — τότε, έπειτα από τόσα χρόνια — ότι τον καιρό που μου την βιολέττες στην έξοδο του θεάτρου, ήταν τρελλά έρωτα με κάποιον που και πέρασε από το κεφάλι μου, ο οποίος, ονομαζόταν Λόξα.

Αυτό, μου είχε αμείνουν να πιστέψω ότι είχα εμπνεύσει ποτέ τόσο φλογερό αίσθημα στη γυναίκα που είναι σήμερα ένα κομμάτι του ανθρώπου.

Είχαμε άρρωσθεί τόσο πολύ στην κουβέντα μας, την ημέρα εκείνη, ώστε ξεχαστήκαμε και φτάσαμε με μια ώρα καθυστέρηση σ' ένα γεύμα που δινόταν προς τιμήν μας.

Στις κουβέντες μας εκείνες, η Γκρέτα μου απέκαλυψε επίσης ότι απεχθανόταν σ' εξαιρετικό βαθμό το να εμφανίζεται στον κόσμο δημοσίως. «Ότι αηδίαζε τις φορές, τις δεξιότητες και τις κοσμικές συγκινήσεις.

Στη Σουηδία, ο κόσμος σέβεται την ιδιοτροπία αυτή της Γκρέτας και τον πόθο της για τη μοναξιά. Δεν ενδιαφέρονταν καθόλου για τις υποθέσεις της. Αυτή είναι άλλωστε η παρορμητική τακτική των Σουηδών. Εκεί οι άνθρωποι θεωρούν τη ζωή ενός καλλιτέχνη, κάτω από την οθόνη ή τη σκηνή, ως έντελως ιδιωτική του υπόθεση.

Η Γκρέτα έβλεπε και στο Λονδίνο να μείνει έτσι ανενόχλητη. Και το κατόρθωσε. Έμεινε εκεί μια εβδομάδα ακριβώς. Ήρθε Παρασκευή κι' έφυγε την επομένη Πέμπτη. Στο διάστημα αυτό γύρισε τα μαγαζιά, έκανε ένα σωρό φωνιά, παρακολούθησε την ταινία της «Γράντ Ότελ», καθώς και δυο παραστάσεις της διερχόμενης «Ευθυμίας Χήρας», όπου έπαιζε εγώ.

Σ' όλο αυτό το διάστημα, μόνον τρία άτομα έγνωρίζαμε ότι η Γκρέτα βρισκόταν στο Λονδίνο. Και δεν το είχαμε σε κανένα.

Σοφά Λόγια

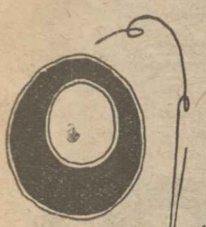
Για την ευτυχία τρία πράγματα απαιτούνται: υγεία του σώματος, ελευθερία του πνεύματος και αγνότητα της καρδιάς.

Λαμαρτίνος.

Η φίλια ενός γνωστικού είναι προτιμότερη από τη φίλια πολλών επιπολαίων.

Δημόκριτος.

Ο ΚΥΡ' ΑΛΕΚΟΣ

Ι σατυρογράφοι των εφημερίδων τον παρουσιάζουν με την σημαία του επαναστάτου. Όταν κάμει την γνωριμία του ίδιου, στοιχηματίζετε ότι δεν έχετε ιδεί ποτέ ήσυχον κι' αλάδ άνθρωπο. Έτσι τον ξέρουν όσοι έτυχε να συναντήσουν στο δρόμο — και αυτό συμβαίνει καθημερινώς σε πολλούς — τον άρχηγό του 'Αγροτεργατικού Κόμματος — Αλέξανδρο Παπαναστασίον. Απλώς στην εμφάνισή, με το χλασουκό πελά λυγρό μαστούνικα στο χέρι, κάνει την βόλτα του στους αθηναϊκούς δρόμους, όπως όλοι οι άνθρωποι. Κι' αυτό γίνεται είτε στα εσπέρια, είτε όχι. Ο κ. Παπαναστασίον είναι ένας από τους λίγους πολιτικούς — ίσως ο μόνος — που δεν έχει εσπέρια. Η αλήθεια του όμως αυτή έχει γίνει άφορη να δημοσιονηθούν, πολλές φορές, ένα σωρό παρεξηγήσεις, και ο άρχηγος του 'Αγροτεργατικού να θεωρηθεί από άδικο.

Τον Μάρτιο του 1924, έπειτα από την ανάκλησή της Δημοκρατίας, έγιναν στην Αρκατολή ή γιορτές προς τιμήν του Βύρωνος. Ήταν ένα βράδυ με πανέμορφο άνεμο στον 'Ιερό Βράχο οι έπισημοι και πολλές κόσμος. Οι πρώτοι, όπως συνήθως, έφταναν ως στα προπύλαια με πολιτελή αυτοκίνητα, οι παρατεταγμένοι, για την τηρήσή της τάξεως, χωροφυλάκες — δεν υπήρχε τότε Αστυνομία Πόλεων — χωροφυλάκες και ο καθένας πήγαινε στη θέση του. Ο κ. Παπαναστασίον, πρωθυπουργός την εποχή εκείνη, είχε λιγάκι άρχηγο. Όλοι τον έπαιναν για ν' άρχηγο ή γιορτή. Εκείνος πάλι, αντί να πάει αυτοκίνητο, όπως και οι άλλοι έπισημοι, προτίμησε να μην αλλάξει σύστημα κι' έπαιξε με τα πόδια. Ντυμένος απλά χιώτης στο πλήθος. Όταν όμως έφτασε στα προπύλαια, ο σκοπός, που δεν τον είδε να φοράει ψηλό καπέλλο, τον σταμάτησε:

— Πού πας; 'Απαγορεύεται! του είπε.
— Μα... διεμαρτυρήθη ο κ. Παπαναστασίον.
'Ο φρουρός ήτο ανένδοτος.
— Δεν έχει μιλιά ξανά!... 'Απ' εδώ μόνον οι έπισημοι περνάνε.
'Ο κ. Παπαναστασίον είδε ότι έπρεπε να κάνει χρήση του αξιωματικού του.
— Πρόεδρος της Κυβερνήσεως! είπε κι' ετοιμάστηκε να περάσει. 'Αλλ' ο σκοπός, που εφάντασθη ότι έπρόκειτο για «κόλπο» έπιτηθεί, τον σταμάτησε θυμωμένος.
— 'Α, ρε σαλαμάρα!
Και τον έπαιξε. Έγινε φασαρία, επενέβη ο μακαρίτης 'Αραβαντινός — έτοιμος τότε — και έτσι μόνον... έπεράτη η είσοδος στον προπύλαιον!

Ο κ. Παπαναστασίον μείνει στο σπίτι της αδελφής του κυρίας Λορέστη. Το ιδιαίτερό του γραφείο, μια μικρή κάμαρα, είναι απέναντι από το μαγειρείο. Έπαιζε στο τραπέζι ή φωτογραφίες του ποιητή Κ. Χατζόπουλου και του ζωγράφου Κ. Παρθένου. Ίδιλτα άφωνα και ποικίλα. Οικονομολογικά και κοινωνιολογικά συγγράμματα, μυθιστορήματα και ποιητικές συλλογές.

Πώς περνάει τις ώρες του ο κ. Πρόεδρος;
— Τιποτε το τακτικό! αποκρίνεται η κ. Λορέστη. Καμιά τάξη. Δηλαδή; Νά, δεν έχει όριστην ώρα φαγητού, ύπνου κλπ. 'Απ' αυτής της άπόψεως ο κ. Πρόεδρος είναι έντελως «μπερμένος». Πότε σηκώνεται ένορκος και πότε άργά. 'Αλλες φορές πάλι τρώγει έξω. Τις ώρες που βρίσκεται σπίτι ή διαβάσει — αν δεν έχει καμμία άλλη δουλειά επείγουσα — ή κάθεται και άκούει το ραδιόφωνο που εγκατέστησε τελευταίως. Δεν θα ήταν μάταια άδικα αν σημειώσουμε ότι το ραδιόφωνο, με το όποιο ο κ. Πρόεδρος περνάει τόσες ώρες ειρηνιστικές, έπειδή δεν είχε να ξεφορτώσει τον λογαριασμό του μουναχίου, το πληρώνει με δόσεις!... Και μια και έγινε λόγος περί «μπερμενιού» δεν πρέπει να παραληρηθώ και ή εξαιρετική αγάπη του κ. Παπαναστασίον προς τους ανθρώπους των γραμμάτων και του θεάτρου. Με λογοτέχνη και ήθοποιους κάνει τακτικά παρέα, παρακολουθεί παραστάσεις, συνανλίες κ. ά.

Ένα μεσημέρι ο κύρ' Αλέκος — όπως τον αποκαλούν οι συγγενικοί του Λεβιδιώται — συνήρτηθη, έξω από το βιβλιοπωλείον Δημητράκου, με τον δημοσιογράφο Βουτυρά.

— Τι γίνεται, Δημοσθένη;
— Άς τά λέμε καλά, κύριε Πρόεδρε.
— Βρέ, άς τά προσεγγίσω! διέκοψεν ο κ. Παπαναστασίον. Πού πας; Νά σε συνοδέψω!
Και έχοντας στο πλάι τον Βουτυρά, έφθασε ως την 'Ομόνοια, όπου και ξεφορτίσαν σάν καλοί φίλοι.

Έπί Οικουμενικής Κυβερνήσεως τα ύπουργεία Γεωργίας και 'Εθνικής Οικονομίας έστεγάζοντο στο ίδιο όίκημα. Τα γραφεία των

δύο ύπουργών — ο κ. Παπαναστασίον ήτο ύπουργός της Γεωργίας και ο κ. Γ. Μερκούρης ύπουργός της 'Εθνικής Οικονομίας — ήσαν το ένα πλάι στ' άλλο. Μια μέρα μπήκε στο γραφείο του κ. Παπαναστασίον ένας άγνωστος. 'Ο άνθρωπος ένόμειεν ότι έχει απέναντί του τον κ. Μερκούρη κι' άρχισε τις διαμαρτυρίες:

— Κύρ-Γιώργη, έτσι είπαμε; Τά φτιάσατε με τους δημοκρατικούς;

Ο κ. Παπαναστασίον εκάταλε φυσικά την παρεξήγησή κι' άρχισε να γελάει. Έπειτα άνοιξε την θύρα του γειτονικού γραφείου, όπου έμενεν ο κ. Μερκούρης και παρουσιάζοντας τον άγνωστο είπε:

— Πάροντε' είναι δικός σου!

Χαρακτηριστική είναι και ή άφηρημάδα του άρχηγού του 'Αγροτεργατικού Κόμματος. Πολλές φορές γράμματα, που πρόκειται να ταχυδρομηθούν επείγοντως, μένουν στην τσέπη του για καιρό. 'Η αδελφή του κ. Λορέστη, που ξέρει την άφηρημάδα του, είναι άναγκαζομένη να του θυμίζει υποθέσεις του και να φροντίζει για την καθεμιά του ανάγκη.

Χρήματα ο κ. Παπαναστασίον δεν παίρνει μαζί του παρά ελάχιστα. Τον μισθό του τον εισπράττει ή κ. Λορέστη. Έτσι μια φορά, που έπρόκειτο να πάει σε κάποιο έπίσημο χορό, άφου έντύθησε κι' ήταν έτοιμος να φύγει, γύρισε κι' είπε στην αδελφή του:

— Δεν μου δίνεις και κανένα τάλληρο για την γκαρνταρόμπα;

Ήταν, πάλι επί Οικουμενικής, όταν έγιναν στην Πάτρα τα εγκαινία των άρδευτικών έργων του Γλαύκου. Στά εγκαινία θα έπояναι πολλοί ύπουργοί, μεταξύ των οποίων και ο κ. Παπαναστασίον. Οι έπίσημοι θα έφταναν άποικιστικά. Ο κ. Παπαναστασίον, συνοδευόμενος από τον ιδιαίτερό του και συγγενή του κ. Κώστα Παπαναστασίον, κατέβηκε στον Πειραιά. Κι' αυτή τη φορά έθεώρησε περιττό να φορέσει έπίσημο ένδυμα. Έτσι στη διάρκεια του ταξιδίου, μεταξύ των οποίων και ο κ. Παπαναστασίον, που έπρόκειτο να πάει σε κάποιο έπίσημο χορό, άφου έντύθησε κι' ήταν έτοιμος να φύγει, γύρισε κι' είπε στην αδελφή του:

— Πάνε κι' αυτοί οι νερόβροστοι να κάνουν γιορτές! είπε για τους έπίσημους που επεδίδαντο. 'Αν θγάλης τον κ. Παπαναστασίον οι άλλοι είναι να τους βάλλω στη διάρκεια μου και να τους γυρίσω πίσω! Τι λές και σύ;

Σωστά — σωστά! απάντησε γελώντας ο κ. Παπαναστασίον.

Την αγάπη του στους «λογίους» ο κ. Παπαναστασίον την εκδηλώνει και έμπροσθέν.

Έτσι έδοθήκε κάποιον νεαρό ποιητή να τυπώσει μια συλλογή ποιημάτων του.

Και όταν το βιβλίο έκτυλοφόρησε του είπε:

— Στείλε μου καμμία είκοσαριά τεύχη!

Ο νέος ποιητής την άλλη μέρα έστειλε σ' ένα φάκελλο το αντίτιμο των βιβλίων.

Είπε προληπτικώς ο άρχηγος του 'Αγροτεργατικού Κόμματος: 'Έτσι φαίνεται. Νά και μια υπόδειξις. Το ημερολόγιο του γραφείου του δείχνει... 'Ιούλιο του 1924! Είναι ή ημερομηνία της πτώσεως της Κυβερνήσεώς του! Η Κυβέρνησις Παπαναστασίον κατεψηφίσθη έξ' άφορισής μιας μαζοκρίας, την οποίαν κατέφευεν ο κ. Κολαλέξης εναντίον δουλειού άλλης διάδοσης.

Η άτμοσφαίρα της ταβέρνας είναι λίαν συνηθισμένη στον κ. Παπαναστασίον. Εκεί κάνει παρέα με λογίους ή άλλους φίλους του. 'Η πιο αγαπημένη του ταβέρνα είναι του Κούφαλη, στην οδόν Καλλέργη. Κρασί όμως πίνει λίγο. 'Αλλ' αυτό αρκεί για να τον στο κέφι. Κι' ίσως να μην έχει άδικο ο Λεβιδιώτης ο τετραπύργος βοηθός του Κούφαλη όταν λέγει:

— 'Ο κ. Πρόεδρος μετάνι με... τον αέρα!

Ο ΡΕΠΟΡΤΕΡ

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

ΝΕΚΡΟΣ!

Ο περίφημος ποιητής Βολταίρος, θέλωντας να ξεφορτωθώ και ποιον νεαρόν συγγραφέα της εποχής του, ο οποίος είχε καταστήσει πολύ ένοχλητικός με τα κολακευτικά του λόγια, του είπε μια μέρα:

— Κύριε, από σήμερα είμαι πεθαμένος και σ'άς παρακαλώ να μη μου ξαναμιλήσετε, γιατί δεν θα σ'ας ξανακούσω!

ΠΡΟΣΩΠΑ:
ΒΙΚΤΩΡΙΑ, 70 ετών. ΕΣΘΗΡ, 20
ετών, έγγονή της.

(Σ' ένα κομψό σαλόνι. Η Βικτωρία κάθεται σε μια πολυθρόνα. Η Έσθη, καθισμένη κοντά της, ξεφυλλίζει ένα παλιό λεύκωμα με φωτογραφίες).

ΕΣΘΗΡ, (δείχνοντας μια φωτογραφία). — Έτσι είσαι αυτή, γιαγιά;

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Ναι, εγώ, παιδί μου...

ΕΣΘΗΡ. — Μα τί όμορφη που ήσουν, γιαγιά! Ήσουν μια καλλονή!

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Ναι, ήμουν πολύ όμορφη στα νεαρά μου.

ΕΣΘΗΡ, (κιντώντας πάλι τη φωτογραφία). — Τι όμορφα υατίνα που είχες! Τι θαμιάσιο στόμα! Τι ξανθιά μαλλιά. Ό λαιμός σου, οι ώμοι σου ήσαν σαν άρχαίως θεάς!

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Ναι, ναι... Καθώς σου έχω πει, ό διάσημος γλύπτης Μπρισσώ, με είχε πάρει κάποτε για μοντέλο του.

ΕΣΘΗΡ. — Κι ό μεγάλος ζωγράφος Μενιέ...

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Ναι, παιδί μου... Τώρα πια πού είμαι γηρά, μπορώ να πω ότι πραγματικά ήμουν όμορφη, πολύ όμορφη, μια φορά κι έναν καιρό...

ΕΣΘΗΡ. — Φαντάζομαι πόσο θα σε θαύμαζαν όλοι, γιαγιά, και πόσους λάτρεις θα είχες πάντα γύρω σου.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Παντού όπου πήγαινα, όλοι με κύτταζαν με θαυμασμό, και στους χορούς και στις δεξιώσεις, ήμουν πάντα εγώ ή βασίλισσα!... Η λάμψη της κομμώσεώς μου έκανε να γλωμιάζει κάθε άλλη όμορφη!...

ΕΣΘΗΡ. — Πόσο θα ήσουν ευτυχημένη, γιαγιά, αφού ήσουν τόσο όμορφη. Γιατί να μη σου ιωιάσω κι εγώ, γιατί να μην είμαι κι εγώ τόσο όμορφη, όπως εσύ; Θα ήμουν τόσο ευτυχημένη!...

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Και όμως, αγαπημένη μου έγγονη, εγώ δεν ήμουν τόσο ευτυχημένη όσο νομίζεις...

ΕΣΘΗΡ. — Μα, αφού ήσουν τόσο όμορφη;

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Άκρωδώς γιατί ήμουν τόσο όμορφη, δεν ήμουν ευτυχισμένη. Μάθε το, παιδί μου, ή μεγάλη όμορφη δεν φέρνει πάντα και μεγάλη ευτυχία.

ΕΣΘΗΡ. — Μα, γιαγιά, εγώ νομίζω πως θα ήμουν τρισευτυχισμένη αν ήμουν πολύ όμορφη...

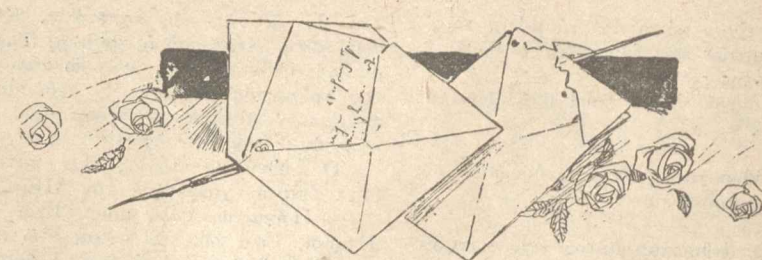
ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Δεν είσαι και άσχημη, μου φαίνεται... Είσαι άρεκατά νόστιμη...

ΕΣΘΗΡ. — Ω, νόστιμη... Αυτό δεν λέει τίποτε. Νόστιμες εινε όλες σχεδόν ή γυναίκες... Έγώ ήθελα να είμαι πολύ, πάρα πολύ όμορφη. Έτσι, θα έδινα με περιστερη χωρά και υπερηφάνεια τον έαυτό μου στον αγαπημένο μου τον Παύλο.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Κι' όμως, δεν ξέρεις, Έσθη, αν ήσουν πάρα πολύ όμορφη, ό Παύλος να μην τοιμύσει να σ' αγαπήσει. Ναι, μη με κυττάξεις με τόσο έκπληξη!... Ίσως, αν ήσουν τόσο πολύ όμορφη, όσος ήμουν εγώ στα νεαρά μου, ό Παύλος δεν θα ήταν τώρα άρραβονιαστικός σου. Γιατί άλλωστε θέλεις να ήσουν διαφορετική απ' ό τι είσαι τώρα, αφού ό Παύλος σ' αγαπάει κι' έτσι όπως είσαι!...

ΕΣΘΗΡ. — Γιαγιά, φαίνεται ότι μιλάς με τη μεγάλη πείρα που έχεις για τη ζωή. Είμαι λοιπόν περίεργη ν' άκούσω, γιατί ή μεγάλη σου όμορφη σ' έκανε να μην είσαι ευτυχισμένη;...

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Ήμουν, καθώς ξέρεις, από καλή οικογένεια, αλλά

ΜΙΚΡΑ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΕΡΓΑ

ΤΟΥ R. GRACIEUX

Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΠΟΥ ΦΕΡΝΕΙ ΔΥΣΤΥΧΙΑ...

φτωχή...
ΕΣΘΗΡ. — Είχες όμως τον πλούτο της όμορφιάς.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Δεν μ' όφελούσε σε τίποτα ό πλούτος αυτός. Ή μάλλον, εϋθύς έξ άρχής, μου έκανε κακό. Ή γυναίκες με ζήλευαν κι' οι άνδρες προσπαθούσαν να με ξεγελάσουν. Έκείνον τον καιρό, τα κορίτσια των άρχοντοξερειώνων, όπως ή δική μου, οικογενειών, δεν έργαζόντουσαν, όπως σήμερα, στα γραφεία, αλλά έδιναν μαθήματα πιάνου. Δεν φαντάζεσαι λοιπόν τί υπέφερα, όταν αναγκάστηκα να γίνω κι' εγώ διδασκάλισσα του πιάνου. Με πολλή δυσκολία ή καρδιά με δεχόντουσαν στα σπείτα τους: κι' οι συγγενείς μου με παραμόνευαν στην έξοδο, για να μου κάνουν έρωτικές έξομολογήσεις!... Ω! δεν μπορείς να φανταστής πόσο πάλη-ψα, πόσο αγωνία, πόσο στεναχώρια, για να μπορώ να βγάλω ένα κομμάτι φρομίδι. Άλλα κορίτσια, που δεν ήσαν όμορφα σαν έ-με, είχαν ένα σωρό μαθήματα. Μα εγώ είχα γιά έχθρο την ίδια μου όμορφη!...

ΕΣΘΗΡ. — Και όμως, αγαπημένη μου έγγονη, εγώ δεν ήμουν τόσο ευτυχημένη όσο νομίζεις...

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Μα, αφού ήσουν τόσο όμορφη;

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Άκρωδώς γιατί ήμουν τόσο όμορφη, δεν ήμουν ευτυχισμένη. Μάθε το, παιδί μου, ή μεγάλη όμορφη δεν φέρνει πάντα και μεγάλη ευτυχία.

ΕΣΘΗΡ. — Μα, γιαγιά, εγώ νομίζω πως θα ήμουν τρισευτυχισμένη αν ήμουν πολύ όμορφη...

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Δεν είσαι και άσχημη, μου φαίνεται... Είσαι άρεκατά νόστιμη...

ΕΣΘΗΡ. — Ω, νόστιμη... Αυτό δεν λέει τίποτε. Νόστιμες εινε όλες σχεδόν ή γυναίκες... Έγώ ήθελα να είμαι πολύ, πάρα πολύ όμορφη. Έτσι, θα έδινα με περιστερη χωρά και υπερηφάνεια τον έαυτό μου στον αγαπημένο μου τον Παύλο.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Κι' όμως, δεν ξέρεις, Έσθη, αν ήσουν πάρα πολύ όμορφη, ό Παύλος να μην τοιμύσει να σ' αγαπήσει. Ναι, μη με κυττάξεις με τόσο έκπληξη!... Ίσως, αν ήσουν τόσο πολύ όμορφη, όσος ήμουν εγώ στα νεαρά μου, ό Παύλος δεν θα ήταν τώρα άρραβονιαστικός σου. Γιατί άλλωστε θέλεις να ήσουν διαφορετική απ' ό τι είσαι τώρα, αφού ό Παύλος σ' αγαπάει κι' έτσι όπως είσαι!...

ΕΣΘΗΡ. — Γιαγιά, φαίνεται ότι μιλάς με τη μεγάλη πείρα που έχεις για τη ζωή. Είμαι λοιπόν περίεργη ν' άκούσω, γιατί ή μεγάλη σου όμορφη σ' έκανε να μην είσαι ευτυχισμένη;...

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Ήμουν, καθώς ξέρεις, από καλή οικογένεια, αλλά

να με δώσουν με κανένα τρόπο σ' αυτόν, γιατί, καθώς έλεγαν, έπρεπε με την όμορφη μου να έλκωσω κάποιον εκατομμυριούχο.

ΕΣΘΗΡ. — Κι' ό νέος που αγαπούσες, σ' αγαπούσε κι' αυτός πολύ!...

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Άλλοιμουν, δεν μ' αγαπήσει. Καθώς μου έξομολογήθηκε άργότερα, μολονότι του είχα κάνει καταπληκτική εντύπωση, μ' άπέφυγε, γιατί συλλογιζόταν πως ήμουν πάρα πολύ όμορφη γι' αυτόν. Πώς τόσο όμορφη καθώς ήμουν, δεν ήταν δυνατόν παρά να είμαι και φιλάρεσχη και ν' αγαπώ την πολυτέλεια. Κι' έτσι, έπειδή, όπως σου είπα, ήταν φτωχός, σιγά-σιγά άπομακρύνθηκε από μένα.

ΕΣΘΗΡ. — Κι' εσύ τον αγαπούσες πάντα, γιαγιά;

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Πάντα, πάντα!... Ήταν ό μόνος άντρας που αγαπήσα στη ζωή μου.

ΕΣΘΗΡ. — Και ό παππούς;

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Θα σου τή έξομολογηθώ όλα σήμερα, μικρή μου Έσθη. Τόν παππού σου δεν τον αγαπήσα ποτέ... Βέβαια, του ήμουν πάντα πιστή και άφοσιωμένη, μα δεν έννοιωσα έρωτα γι' αυτόν.

ΕΣΘΗΡ. — Μα μου φαίνεται πως ήταν και πολύ μεγαλύτερός σου.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Ναι, με πενήντα δεκαέντε - είκοσι χρόνια... Μα ήταν πλούσιος, πολύ πλούσιος, κι' οι γονείς μου, μόλις μ' έζητησε, μ' άρραβόνιασαν μαζί του χωρίς να με ρωτήσουν καθόλου... Του κάκουν τους ίκέτενα κλαίγοντας να μη με δώσουν σ' έναν άντρα που δεν τον αγαπούσα. Αυτόι μου έλεγαν πως ήταν τρέλλα να μη θέλω να πάρω ένα τόσο πλούσιο άνθρωπο και να αφήσω την όμορφη μου να κινή το θάναμα της. Να μου φέρει δηλαδή άφθονα πλούτη!...

ΕΣΘΗΡ. — Έτσι λοιπόν παντρεύτηκες με τον παππού;...

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Ναι, μικρή μου Έσθη.

ΕΣΘΗΡ. — Κι' έγινες πλούσια, πολύ πλούσια;

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Ναι... Κι' ή όμορφη μου άναδείχθηκε περισσότερο με τα όμορφα φορέματα...

ΕΣΘΗΡ. — Και δεν σ' αγαπούσαν κι' αληθινά έρωτα, γιαγιά;

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Λάβαινα ένα σωρό έρωτικά γράμματα, μα δεν μπορούσα να ξεχωρίσω ποιάς απ' όλους αυτούς τους θαυμαστές μου που μου έγραφαν μ' αγαπούσε αληθινά. Έξ άλλου, είχα άπογορευθεί κούλιας άρεκατά από την άπρεπη συμπεριφορά μερικόν άνδρων και δεν πίστευα εύκολα σε κανένα.

ΕΣΘΗΡ. — Κι' εσύ δεν είχες αγαπήσει, γιαγιά;

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Άγαπήσα, όταν έγινε έκοση χρόνων. Ό νέος που αγαπήσα ήταν ένα παλληκάρι όμορφο και χαριτωμένο, μα καθόλου πλούσιο. Οι γονείς μου δεν ήθελαν

ΕΣΘΗΡ. — Σίγουρα εκείνη την εποχή θα έβγαλες τη φωτογραφία αυτή με τό νεκροίτε φρεσκα.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Άκρωδώς. Έπειδή ό παππούς σου ήταν διπλωμάτης, ήμουν υποχρεωμένη να τον συνοδεύω σε όλες τις δεξιώσεις και τους χορούς και να δέχομαι κι' εγώ στο σπίτι μου.

ΕΣΘΗΡ. — Κι' ήσουν πάντα και παντού ή βασίλισσα της όμορφιάς.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Ήμουν πάντα και παντού μια δυστυχισμένη γυναίκα...

ΕΣΘΗΡ. — Γιατί, γιαγιά;

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Ό άντρας μου με ζήλευε τρομερά... Υπέφερε πολύ έπειδή έβλεπε όλους τους άνδρες να με κυττάζουν με θαυμασμό. Έπειτα από κάθε διασκέδαση, μου έκανε τρομερές σκηνές... Με έπονηζόταν με τό παρηκκό και δεν μου έπείρετε ούτε να χαμογελάσω σ' ένα νέο. Έπειδή δέ προσκαλούσα πάντα τη ζήλεια των γυναικών και τον πόθο των άνδρων, χωρίς να τό θέλω, δημιουργούσα γύρω μου έλξηρους και έλξηρες. Κάθε τόσο λοιπόν ό άντρας μου λάβαινε ανόνημα γράμματα εναντίον μου, τα όποια τον έκαναν ν' άγοιεύη ακόμα περισσότερο. Ά, πού σ' έπαινε, μικρή μου Έσθη, και τότε που ήμουν τόσο πλούσια, δεν ήμουν πού ευτυχισμένη από τον καιρό που ήμουν φτωχή κι' έδινα μαθήματα πιάνου!... Και πάντα έφταγε ή όμορφη μου, ή καταραμένη μου όμορφη.

ΕΣΘΗΡ. — Τι περίεργο!... Και θα ήθελες, γιαγιά, να μην ήσουν τόσο πολύ όμορφη.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Βέβαια θα τό ήθελα πολύ... Σε βεβαιώνω ότι είχα συλλάβει πιά την περίφημη καλλονή μου.

ΕΣΘΗΡ. — Δεν τό φανταζόμουν, γιαγιά, ότι θα ήσουν τόσο δυστυχισμένη.

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Και χωρίς να θέλω, έκανα κι' άλλους δυστυχισμένους. Έπειτα συχνά την καταστροφή γύρω μου. Μ' έρωτευόντουσαν και άνδρες παντρεμένοι, οι όποιοι έπαιναν ν' αγαπήσουν τις γυναίκες τους... Παρ' όλη μου την όμορφη όμορφιά, δεν ήμουν έπιπολαία και φιλάρεσχη, όπως νόμιζαν οι περισσότεροι. Και υπέφερα πολύ γιά δι' αυτά. Και τέλος, έγινε και τό μεγάλο δράμα. Ό άντρας μου μονάχησε μια μέρα με κάποιον κύριο που μου είχε κάνει μια πολύ τομηρή έξομολόγηση, και τον σκότωσε. Έπαικολούθησε τότε μεγάλο σκάνδαλο κι' ό άντρας μου αναγκάστηκε να παρατηρή από τη θέση του. Κι' από τότε έγινε ακόμα πιο ζηλιώδης, πιο καχύποπτος, όσο που, έπειτα από μια τρομερή σκηνή ζηλοτυφίας, έπαθε συμφορη και πέθανε. Αυτό, και άλλα ίκονία πολλά, τρομερά και φοβερά, υπέφερα εξ' αιτίας της μεγάλης μου όμορφιάς!...

ΕΣΘΗΡ. — Κοιμένη γιαγιά!

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Κι' όταν άρχισα να γεράνω, σε βεβαιώ ότι χαρούνουν, γιατί έτσι θα ήσυχάζα επί τέλους... Άλλά τί να σου πώ: Ό μολογώ ότι και υπέφερα, βλέποντας μέρα με την ημέρα να χάνεται όλη εκείνη ή θεατερία όμορφιά... Γιατί κι' ή λιγώτερη φιλάρεσχη γυναίκα υποφέρει όταν βλέπει την όμορφη της να σβήνει... Και όσο πιο όμορφη εινε μια γυναίκα, τόσο ό θάνατος της καλλονής της της εινε πιο όδυνηρός. Είχα συνηθίσει να είμαι όμορφη και την όμορφη μου που την κατεριόμουν άλλοτε, τώρα την πονούσα. Ά, καλή μου Έσθη, πρέπει να δοξάζεις τον Θεό γιατί δεν γεννήθηκες τόσο όμορφη όπως εγώ. Ξέρεις πως ό ά-

ΓΑΛΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ ΤΟΥ ΣΚΟΤΩΜΕΝΟΥ

NAMEΣΑ στις χιλιάδες των άλλων υπεγνώστων που είχαν συλλληφεί ως ύποπτοι τον καιρό της Τρομοκρατίας, ήταν και ό νέος μαρκήσιος ντε Μαρτέλ.

Την ημέρα της δίωξης του, ή αιδούσα του επαναστατικού δικαστηρίου ξεγείλιζε ά-

πό ανθρώπους του λαού που φώναζαν κι' έβριζαν σαν μαρμασμένοι. Μα κοντά σ' αυτούς, ξεχωρίζε κανείς και μερικούς άλλους ανθρώπους σιωπηλούς και λυπημένους. Οι τελευταίοι ήσαν ευγενείς, ντυμένοι σαν έργάτες, οι όποιοι είχαν πάει εκεί για να ίδουν τους αγαπημένους τους που θα διαδόντουσαν και να τους ένθαρμόνουν με την παρουσία τους.

Έκείνη την ημέρα οι δικασταί είχαν άρρήσει λίγο και τό πλήθος, μέσα στην αιδούσα του δικαστηρίου, άντικρινόσε και φώναζε.

Έξαρνα όμως όλοι σάπασαν. Ή μεγάλη πόρτα άνοιξε και μπήκε μέσα ό πρόεδρος, ακολουθούμενος και από τα λοιπά μέλη του δικαστηρίου.

Οι δικασταί, άμύλητοι και σοβαροί, προχώρησαν προς τις θέσεις τους και κάθησαν, ενώ οι άνθρωποι του λαού χαμογελούσαν από ευχαρίστηση, σαν να έπρόκειτο ν' άρχισή κάποια διασκέδαση πορτίστας.

Ήσυχία άπόλυτη βασίλευε μέσα στην αιδούσα, όταν ό πρόεδρος σηκώθηκε από τη θέση του, καθίπτας έναν κατάλογο, και φώναζε: — Ή συνεδρίαση άρχίζει!... Να παρουσιασθή ό κατηγορούμενος πολίτης Μαρτέλ.

Κανένας όμως δεν τό άπάντησε, ούτε κανένας από τους ευγενείς που περιμεναν να δικαστούν, κουνιήθηκε από τη θέση του.

— Πολίτα Μαρτέλ! Ξαναπαράσε ό πρόεδρος πού δυνατά και κύτταζε προς τα εδάλια των κατηγορουμένων.

Μα και πάλι κανένας δεν μίλησε. Ό πρόεδρος, νευριασμένος πιά, φώναζε: — Πολίτα Μαρτέλ, είτε μίλησεις, είτε όχι, θα δικασθής έσύ πρώτος σήμερα!

Τότε, από τα εδάλια των κατηγορουμένων, σηκώθηκε ένας νέος άνδρας και με τό κεφάλι ψηλά άπάντησε με φωνή δυνατή και σταθερή. — Δεν υπάρχει έδώ κανένας πολίτης Μαρτέλ! Δεν υπάρχει παρά μόνο ό μαρκήσιος ντε Μαρτέλ. Και αυτός είμαι εγώ!

Διαμνηστεύς και βλαστήμιες έπακολούθησαν άμέσως ές μέρους: του όχλου που βρισκόταν μέσα στην αιδούσα.

Ό πρόεδρος διέταξε σιωπή κι' έπειτα, με προσοικητή ευγένεια, γυρίζοντας προς τον κατηγορούμενο, ό οποίος στεκόταν γαλήνιος και περιημένος, έλεγε: — Κόρις μαρκήσις, τό δικαστήριο θα λάβη υπ' όψη του την άριστοκρατική σου καταγωγή.

— Βέβαια! πρόσθεσε ένας άλλος από τους δικαστάς, ερωτών και σκληρά.

Ή διαδικασία ύπηρεσε πολύ σύντομη. Κι' έπειτα από μερικές στιγμές, χωρίς πολλές διατυπώσεις, ό μαρκήσιος ντε Μαρτέλ καταδικάστηκε ως ένοχος έσχάτης προδοσίας, σε θάνατο και σε δημευσι της περιουσίας του ύπερ του λαού.

Ό όχλος ύποδέχτηκε με ζητωκραυγές και χειροκροτήματα την άπόφαση του δικαστηρίου.

γαπημένους σου σ' αγαπάει για σένα την ίδια, για την ψυχική σου όμορφη, και ή άγάπη του θα βαστάξει περισσότερα από τα θέληγάρτα σου! Έγώ, όταν είχα άρχισει να χάνω την όμορφη μου, του κάκου άναζητούσα μια παρήγορη σιωπή γύρω μου. Όλοι όσοι ήσαν τρελλοί γιά μένα, όταν ήμουν όμορφη, δεν γυρνούσαν πια να με ίδουν.

ΕΣΘΗΡ. — Ύστερα απ' όλα αυτά που μου διηγήθηκες, γιαγιά, δεν λυπάμαι πια γιατί δεν είμαι τόσο πολύ όμορφη, όπως ήσουν εσύ. Κι' αφού ό Παύλος μ' αγαπάει έτσι όπως είμαι, γιατί να θέλω να γίνω διαφορετική; Είμαι όμορφη έτσι όπως είμαι, είμαι πολύ όμορφη, αφού εκείνος μ' αγαπάει...

ΒΙΚΤΩΡΙΑ. — Τό κατάλαβες επί τέλους; Δόξα σοι ό Θεός!...

Παρ' όλη όμως αυτή τη δαμονισμένη όχλοβή, μια φρονή στασιαστική άκούστηκε έξαρνα: — Ω, τον δυστυχισμένο!

Ό νέος μαρκήσιος, άκούγοντας αυτή την κραυγή, γύρισε τό κεφάλι του και κύτταξε έρρευνητικά γύρω του, προσπαθώντας να διακρίνη μέσα στο πλήθος τό πρόσωπο που είχε ρωνάσει με τόση συμπόνια.

Έξαρνα τό βλέμμα του σταμάτησε σε μια νέα, ντυμένη απλά και φτωχικά.

Γιά μερικές στιγμές ή νέα κι' ό κατάδικος μίλησαν από μακριά, με τα μάτια.

Υπάρχουν βλέμματα θεία, πού εκφραστικά απ' όλα τα λόγια του κόσμου, γιατί ή ψυχή μόνο με τα μάτια μπορεί να εκφράσει τα αισθήματα.

Έκείνη λοιπόν τη στιγμή, τα γεμάτα δάκρυα μάτια της κόρης έλεγαν στον μαρκήσιο: — Ω, εσύ, πολυαγαπημένο μου άρραβονιαστικό, έσύ που σε διάλεξα άνάμεσα σε όλους τους άλλους!... Είσαι γενναίος και μεγαλόκαρδος! Σ' αγαπώ! Καλή αντίδωσι εκεί έπάνω!...

Και τα μάτια του νέου της άπάντουσαν: — Εύχαριστώ!... Θάωρος, πολυαγαπημένο!

μου! Χαίρε!... Θα ιδωθούμε πάλι εκεί ψηλά! Τό μίλημα αυτό με τα μάτια δεν βάσταξε παρά μόνο λίγα δευτερόλεπτα.

Δεν ήθελε ό νέος μαρκήσιος να ένοχοποιήση την αγαπημένη του μνηστή, ή όποια, αν δεν είχε ξεσπάσει ή επανάσταση, θα ήταν τώρα γυναίκα του.

Αγαπώντουσαν από μικρά παιδιά και άποτεύονταν τό παι ταιριασμένο ζεύγος του κόσμου.

Έκείνος ήταν όμορφος, καλός, γενναίος και πλούσιος.

Έκείνη πάλι ήταν όμορφη, χαριτωμένη, ευαίσθητη κι' άγνη. Δεν ήταν πλούσια όσο εκείνος, αλλά καταγόταν από οικογένεια ευγενή, όσο κι' ή δική του.

Πώς θα τους έλεγε, όταν έπαιθαν τόσα γλυκά όνειρα για τό μέλλον, πως θα τους έλεγε ποιά τρομερή συμφορά θα τους χάριζε γιά πάντα;

Ό σούραφος ήταν σκοτεινός εκείνη την ημέρα, ή άτμόσφαιρα γριζα κι' οι δρόμοι γεμάτοι λάσπες. Από τό πρωί έβρεχε άδιάκοπα.

Όσοσο άπαιρο πλήθος βρισκόταν συγκεντρωμένο στην πλατεία της Γοδής, στην όποια γινόντουσαν ή θανατικές εκτελέσεις. Άχόρτα-

γος ό λαός, έτρεχε να δη πως πεθαίνουν οι ευγενείς στη λαμητόμο. Μερικοί μάλιστα, για να μην άναγκαστούν να γυρίσουν τό μεσημέρι στα σπείτα τους, έπαιρναν μαζί και τό φαί τους, και με γεμάτο στόμα φώναζαν, ζητωκραυγάζαν, βλαστημούσαν κάθε φορά που ένα κεφάλι έπεφτε μέσα στο φριχτό καλάθι.

Έκείνο τό βροχερό πρωί, στην πρώτη σειρά των θεατών, πολύ κοντά στη λαμητόμο, στεκόταν μια νέα γυναίκα, ή όποια, κάθε φορά που έπεφτε ένα κεφάλι, έκλεινε τα μάτια της με φρίκη. Τό πρόσωπό της ήταν κατάχλωμο σαν από μύρμαρο και τα φροεμάτά της είχαν κηλιδωθεί από τό αίμα των θυμάτων που άναπνέουσε έπάνω της.

Ή νέα γυναίκα δεν έβλεπε τίποτε, δεν άκούγε τίποτε, δεν καταλάβαινε τίποτε... Την έσπρωχναν, την πιέζαν, τη βλαστημούσαν, τη χτυπούσαν κάτωτε, άλλ' αυτή δεν τό κοινούσε από τη θέση της. Είχε τα μάτια της κλειστά και δεν τ' άνοιγε παρά μόνο κάθε φορά που έφταναν καινούργιες φρονιές καταδικών. Κύτταζε τότε ένα-ένα τους μελλοθανάτους, κι' ύστερα ξανάκλεινε πάλι τα μάτια της.

Μα όταν σε λίγο έφτασε πάλι τό κάθρο, γεμάτο από καταδικούς, ή νέα γυναίκα τέντωσε τα μάτια της με φρίκη.

Μέσα στο κάθρο, άνάμεσα στους άλλους, ήταν κι' ό μαρκήσιος ντε Μαρτέλ.

Ή νέα γυναίκα, ή όποια ήταν ή μνηστή του, τον άναγνώρισε. Μα κι' εκείνος την ξεχώρισε άμέσως μέσα στο πλήθος. Κι' από τη στιγμή εκείνη τα βλέμμά τους δεν άποχωρίστηκαν πια!...

Μιλούσαν οι δυο αγαπημένοι με τα μάτια τους, όπως και στην αιδούσα του δικαστηρίου.

Οι νεοφερμένοι κατάδικοί κατέβηκαν απ' τό κάθρο κι' έπειτ' από μερικές στιγμές τό κεφάλι του πρώτου απ' αυτούς έπεφτε κάτω από τό λεπίδι της λαμητόμου, ενώ οι άνδρες κωλιαζαν κι' ή γυναίκες ξεφώνιζαν ύστερικά.

Ό δήμος άνέβασε τό λεπίδι, τό σφονγγίσε και τό άρπωσε πάλι να πύση, καρατομώντας έναν ακόμα εύπατρίδη. Αυτό έγινε έννηά φορές στη σειρά. Τώρα είχε φτάσει πια ή σειρά του μαρκήσιου.

Ή άρραβονιαστική του, χλωμή σαν πτόμα, είχε καρφώσει έπάνω του τα μαύρα της μάτια. Τά χείλη της έγιναν μενεξεδίνα και τα δόντια της χτυπούσαν άσυγκράτητα. Τό στήθος της άνεβοκατέβαινε σαν τριανυμμένη θάλασσα.

Ή δυστυχισμένη νέα δεν έννοιωθε πια τίποτε άλλο ζωντανό μέσα της, παρά μόνο την καρδιά της, την καρδιά της που χτυπούσε άρρυθμία, μα τόσο δυνατά!... Τό σώμα της ήταν παγωμένο, και από πινάλο της μια σκέψη μόνο κυριαρχούσε, μια σκέψη που την τρέλαινε:

— Θα τό κόψουν τό κεφάλι!... Θα τό κόψουν τό κεφάλι!... συλλογιζόταν.

Ό αγαπημένος της την κύτταζε πάντα, την κύτταζε συγκεντρώνοντας στα μάτια του όλη την ψυχή του, που σε λίγο θα αφερόνιζε προς τον ουρανό. Και κυττάζοντάς την, άχαισε κι' άνεβαίν τα σκαλοπάτια που άδηγούσαν στη λαμητόμο. Ήταν χλωμός, μα ψύχραιμος και γενναίος.

Κι' ή βοήθη έπεφτε πάντα, σιγανή, κλαυθόρικη, άτέλειστη.

Πέρασαν δυο δευτερόλεπτα. Ό δήμος έσπαρξε τον ντε Μαρτέλ προς τό σανίδ της λαμητόμου και τό φοβερό παχιάρι λαιτούργησε πάλι. Τό λεπίδι του έπεσε και τό κεφάλι του μαρκήσιου κατέπε. Ό δήμος τό πήρε στα χέρια του, τό έδειξε στο πλήθος που ούρλιαζε και τό έριξε μέσα στο καλάθι του.

Τότε ή νέα κόρη πλησίασε, έσκυψε και με μηχανικές κινήσεις άρπάξε τό κεφάλι του αγαπημένου της στα χέρια της, κύτταζε τό ματωμένο του πρόσωπο, μ' ένα βλέμμα άτελείωτο και κόλλησε παθητικά στο φρεμό του άσπρη στόμα τό στόμα της.

Την ίδια στιγμή, όσοι ήσαν εκεί κοντά, είδαν τα χείλη του σκοτωμένου να σάπουν, και μέσα στη σιωπή που άπλώθηκε, έξαρνα άκούστηκε ό ήχος δυο συγχρόνως φιλημάτων.

Τά χείλη του κοιμένου κεφαλιού είχαν άναποδώσει με τό ίδιο πάθος τό φίλημα της κόρης.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΕΚΚΕΝΤΡΙΚΟΤΗΤΕΣ

ΠΟΣΟ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΑΡΚΗ ΕΝΑ ΦΙΛΙ

Τό φιλί στον κινηματογράφο. Οι 'Αμερικανοί δικασταί και τὰ συζυγικά φιλία. Τό διαζύγιο τής μίσσας Ντούγκαν. Τό φιλί και το κοκκινάδι. Ποσο άξίζει ένα κλεμμένο φιλί. Φιλιά με τό χρονόμετρο, κλπ.

Η κ. Μίλντρετ, ή οποία ενήγαγε τόν σύζυγό της στά δικαστήρια, επειδή δέν ήθελε νά φιλήση τά βαμμένα της χείλη

«Όλες ή ευρωπαϊκές νομοθεσίες θεωρούν τό φιλί ως υποχρεωτικό γιά τούς συζύγους. Ύπαρχουν όμως και χώρες στις οποίες ή άπολαυστική αυτή συνήθεια είναι άγνωστη ή τούλάχιστον δέν αναγνωρίζεται επισήμως...»

Έτσι ή Γαλιανέζος, γιά νά φέρουμε ένα παράδειγμα, ή οποίος θά κατέφευγε στά δικαστήρια γιά νά ζητήσει διαζύγιο, επειδή ή γυναίκα του άρνείθηκε νά τόν φιλήση ή νά τόν αφήση νά την φιλήση, θά έδωκε ενή ποινική ποινή. Αλλά τήν ποινή τήν άπολαυστική αυτή συνήθεια είναι άγνωστη ή τούλάχιστον δέν αναγνωρίζεται επισήμως...»

Είπε επίσης γνωστό πώς όταν τά πρώτα ευρωπαϊκά και αμερικανικά φιλμ έφτασαν στην Ιαπωνία, ή λογοκρισία ώργισσε α' άπάνταστο τρόπο και κατέστρεψε κυριολεκτικώς τίς ταινίες. Έχρθε α' άσπληγνότητα κάθε σκηνή, ή οποία περιείχε τό τρυφερό ή τό άναίσθητο αυτό πράγμα: τό φιλήμα!...

Ας μή μάς φαίνεται όμως παράξενο αυτό πού γίνεται στην Ιαπωνία. Και ή ιδιχή μας λογοκρισία τού κινηματογράφου επηρεάζει πολύ τις ταινίες. Επειδή ή άσπληγνότητα κάθε σκηνή, ή οποία περιείχε τό τρυφερό ή τό άναίσθητο αυτό πράγμα: τό φιλήμα!...

Τό μέτρο της διαρκείας τού φιλήματος εν' ένα από τά πού δύσκολα πράγματα της βιολογικής τού κινηματογράφου. Γιατί ένα φιλί μικράς διάρκειας μπορεί νά καταστρέψει την καλή εντύπωση μιας ταινίας, καθώς επίσης κι' ένα φιλί πού κρατάει πολλή ώρα μπορεί νά θεωρηθί από τό κοινό ως άνήθικο...

Πιό δύσκολο όμως ακόμη είναι τό μέτρο τού φιλήματος, όταν, από την άδυναμία, περνάμε στην πραγματικότητα.

Οι 'Αμερικανοί δικασταί, οι οποίοι ενήχλουν συχνά παράνομες υποθέσεις, έχουν βγάλε ένα σωρό παράνομες και άντισυνεπείς αποφάσεις.

Ας φέρουμε ένα παράδειγμα. Η κ. Λάουρα Ντούγκαν, κατηγορήθη πού υπήνυ απ' τόν άνδρα της, ένα πλούσιο βιομήχανο τού Νιού-Γκλόου, επειδή άνείχαν νά τόν φιλήση!...

Η άμωση λοιπόν 'Αμερικανίδα έξηγήσε στο δικαστήριο ότι δέν είχε φιλήσει ποτέ κανέναν άνθρωπο στη ζωή της. Ο δικηγόρος όμως τού συζύγου της υποστήριξε ότι ο γάμος τήν υποόρισε νά φιλή τόν σύζυγό της, και πρόσθεσε ότι, αν ή άμωση

Λάουρα είχε την πρόθεση νά εξακολουθήσει νά φαίνεται τόσο ψυχρή στον άνδρα της, έκείνος θ' αναγκάζεταν νά ζητήσει διαζύγιο.

Ο 'Αμερικανός δικαστής έδωσε δικήν στο σύζυγο κι' υποόρισε τήν Λάουρα νά τόν φιλή τακτικά. Ο μίστρο Ντούγκαν όμως, αν και είχε την δικαστική άπόφαση στα γέ-νια του, δέν κατάφερε νά πετύχη την εκτέλεση της από τή γυναίκα του. Η ψυχρή Λάουρα εξακολουθούσε νά μή θέλη νά φιλήση τά χείλη της στα δικά του. Κι' επειδή ο σύζυγος δέν μπορούσε βέβαια νά ζητήσει τήν συνδρομή της άστυνομίας, κατέφυγε πάλι στα δικαστήρια, ζητώντας αυτή τη φορά τό διαζύγιο. Κι' ως ήταν έσπευτο, τό έπρεσε...

Φαντάζεται τώρα κανείς ποιά ήταν ή έκπληξη του (καθώς επίσης κι' ή έκπληξη τού 'Αμερικανού δικαστή) όταν, ύστερα από λίγο καιρό, έμαθε ότι ή Λάουρα ξαναπα-ντρεύθηκε, με τήν ρητή άμωση συμφωνία νά μή ζητήσει ποτέ ή κληρονομία άνδρα της νά τόν φιλήση και νά μή τολμήση ποτέ νά πλησιάση τά χείλη του στα δικά της!...

Δέν έφτασε μόνο, αν ή δεύτερος σύζυγος της άμωσης Λάουρας εκράτησε την υπό-σχεση του...

Ενας άλλος 'Αμερικανός δικαστής, ή Σέ-λα Στρόγκ, τού Μπρούκλιν, σε μία παρό-μοια υπόθεση είχε τελείως διαφορετική γνώ-μη από τόν προηγούμενο συνάδελφό του.

Έδωσε άπλάη δικήν στη σύζυγο και ά-δικο στον άνδρα της, ή οποίος υποστήριξε ότι είχε τό δικαίωμα νά φιλή τό στόμα της γυναίκας του άδωρα και γι' αυτός κοκκινάδι!...

Κάθε φορά δηλαδή πού ή χαριτωμένη κ. Μίλντρετ ήθελε νά φιλήση τόν άνδρα της

Ο 'Αμερικανός δικαστής, με τό χρονόμετρο στο χέρι, μετράει τη διάρκεια τού φιλήματος τού Χένρι Μπέλ και της συζύγου του

με τά κατακόκκινα χείλη της, έκείνος, πού άκούω-πής άπάνω τους τά δικά του, σκού-πιζε με τό μαντή-λι του τό κοκκι-νάδι τους.

Η νομική άπο-ψη τού συζύγου ή-ταν ή ακόλουθη:

—Ενας σύζυ-γος έχει τό δικαί-ωμα νά φιλή τά

χείλη της γυναίκας του κι' όχι ένα παχύ στρώμα από κοκκινάδι!...

Ο δικαστής όμως, ή οποίος ήταν πραγ-ματικά μοντέρνος άνθρωπος, υποστήριξε με άποψη πολύ πύ-ιποτική.

Τό κοκκινάδι, έ-πε, ήταν και είναι ά-παραίτητο στη γυναίκα. Ο σύζυγος, ή ό-ποιος τήν υποόρισε νά τόν βγάλη, είναι τό-σο πασάλογος, όσο κι' έκείνος ή οποίος θέ-την υποόρισε νά μή ακολουθή τή μόδα της εποχής!...

Κι' όπως κανείς εύκολα, έφτα-σαν αυτά τά λόγια, γιά νά κάνουν τόν δι-καστή Στόγκν εβδωλο τών άμωφων 'Αμε-ρικανίδων.

Ο ίδιος δικαστής πάλι, έδω και λίγο καιρό, έέδωκε μία άλλη άπόφαση γιά τήν άξία ενός φιλή, ή καλύτερα γιά τήν άπο-ζημίωση πού έπρεπε νά δοθί γιά ένα κλεμ-μένο φιλί. Κάποιος μίστρο Λούις Γκούτμαν είχε κλέψει μία μέρα ένα φιλί από μία κυ-ρία, τήν μίσσας Μέσσερ.

Ενας χουμοριστής δικαστής θά μπορού-σε νά καταδικάση τόν κλέφτη... νά δώση πίσω τό κλεμμένο φιλί. Ο δικαστής Στόγκν όμως, με άμερικανικό τρόπο, υπέλογισε τήν άξία του σε δολάρια και ή μίστρο Γκούτμαν καταδικάστηκε νά πληρώση 5.000 αντί τών 50.000 δολαρίων τά οποία τού ζητούσε ως άποζημίωση ή μίσσας Μέσσερ.

Νά τώρα και μία άλλη υπόθεση φιλή-ματος, ή οποία εξεδικάστη τελευταία απ' τά αμερικανικά δικαστήρια.

Ο μίστρο Ρόζενταλ, ή οποίος έδω και λί-γο καιρό είχε παντρευθεί με άδωδ τού «Μεσοπολύταν», τήν Μαίον Μάκ Κόουκ, παρακολουθώντας ένα βράδυ τήν παράστα-ση έπρόσεξε ότι ή πνέρορα Ραφαήλ Ντιν έδινε στη γυναίκα του — επάνω στη σκηνή — ένα φιλήμα, όχι άθεατρικό, αλλά πραγματικό, κολλώντας επί ώρα τά χείλη του άπάνω στα δικά της! Ο τενόρος είχε έπωφεληθεί από μία έρωτική σκηνή τού μελοδραματός, γιά νά φιλήση με τόν πύ-ολογικό τρόπο τήν άμωση συνάδελφό του...

Ο μίστρο Ρόζενταλ, άνέστησε τότε στο καμαρίνι τού τενόρου, τόν άνισε στις γραβιές και τόν ά-φισε σχεδόν άνείσθητο. Η υπόθε-ση έθωπε, φυσικά, στη δικαστή-ριο. Εκεί όμως ή δικαστής δέν πα-ραδέχτηκε τίς άπόψεις τού μνη-στου Ντιν, αλλά υποστήριξε ότι, επειδή ο τενόρος θέλησε νά δοκι-μάση τά χείλη της γυναίκας ενός άλλου, ήταν δίκαιο νά δοκιμάση και τά χείλη τού συζύγου της...

Ενας άλλος 'Αμερικανός δικα-στής βούλησε τελευταία σε πολύ δύσκολη θέση, γιάτι αναγκάστηκε νά εκδώση άπόφαση γιά μία πε-λοπητή περίπτωση: μία σύζυγος πα-ραπονούνταν ότι ή άνδρας της τήν φιλούσε πολύ λίγο!...

Ο σύζυγος, ή Χένρι Μπέλ, διε-θεόλωσε τόν δικαστή ότι φιλού-σε τή γυναίκα του κάθε φορά πού έφτανε από τό σπίτι και πού έξα-ναγούσε σ' αυτό, καθώς και πό-λυ άπρόσεκτος τήν ημέρα.

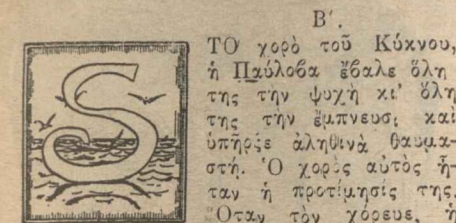
Αλλά είνε αλήθεια, παραδε-χτηκε ή σύζυγος, με μέ φιλάει πο-λύ βιαστικά και κορά.

Ο δικαστής τότε θέλησε νά βε-

Η ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΧΟΡΕΥΤΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΜΑΣ

ANNA PAVLOVA

(Μία άποκαλυπτική βιογραφία της)

ΤΟ χορό τού Κόκνου, ή Παύλοβα έβαλε όλη της τήν ψυχή κι' όλη της τήν έμπνευση, και υπήρξε αληθινά θαυμα-στή. Ο χορός αυτός ή-ταν ή προτίμησή της. Όταν τόν χορεύε, ή Παύλοβα άφινε νά δη-μιουργή γύρω της μία πύλη άμωνική, άέ-ρινη και πνευματική. Έλεγε κανείς ότι ε-χε αληθινά φτερά στους ώμους της. Σιγά-σιγά τό πέρασμα της γινόταν πύ άπαλό. Η Παύ-λοβα έσκυβε τό μακρύ γυνώδιό της και εί-χε άγωνία τάχα νά τ' αφερέσει κομμά-τι της. Ταλαντεύονταν έπείτα κι' έσπερ-σε, όπως ή κύκνος, με ένα τελευταίο ανατρίχιασμα τών φτερών της. Τή συντομή αυτή τραγω-δία τού θανάτου τού κόκνου, ή Παύλοβα τή ζωτάνευσε και τή έδινε συγχρόνως έναν πό-νο άνθρώπινο. Από τήν πρώτη εμφάνισή της σ' αυτόν τό χορό, ή εγμή της στερεώθηκε τόσο ακλόνητα, ώστε ή Παύλοβα πήρε τήν πρώτη θέση ανάμεσα στις μεγάλες χορεύτριες τού κόσμου.

Μετά σ' αυτή τήν πολυάσχολη ζωή, πώς μπορούσε ή Παύλοβα νά ζήσει και γιά τόν έαυτό της; Δέν έπαυε νά κάνει περιηγήσεις στις πιο μακρινές χώρες. Έπρεπε από ένα γυνάμνη στη Νέα Υόρκη, έ-φυγε γιά τήν Άβάνα, τήν Πανα-μά, τή Χιλή, τό Παρό, τήν Άρ-γεντινή, τή Βραζιλία, τή Μεξικό. Έδωσε παραστάσεις με τό θιασό της σ' όλες τις πολιτείες της Β. 'Αμερικής, στον Καναδά, στην Ι-απωνία, στην Αυστραλία, στη Σαγκάη, στη Ίνδους, στη Νέα Ζηλανδία, στην Ιάβια, στην Αφ-ρική, στη Νότιο 'Αφρική. Δέν παραμέλησε καμιά από τις ευ-ρωπαϊκές χώρες, όπου επίσης ή-ταν πανταχού παρούσα. Πήδουσε νά φέρη και στους πιο ταπεινούς και πιο άπόμενους κατοίκους της γής τήν άμωση της τέχνης της. Και τό πέρασμα είναι ότι παντού τήν κατάλαβαν, παντού τήν επευ-φώνησαν, παντού τήν ετίμησαν, ό-πως τήν άξίζει. Στις πόλεις, από τις οποίες περνούσε, φρόντιζε πάν-τα νά στείλη στους άρρώστους, στα νοσοκομεία, τις άνθοδέσμες, πού της έπρόσφεραν. Έπρεπε κα-

ταιωθή κι' ή ίδια κατά πόσο είχαν δικήν κι' οι δύο τους και παρακάλεσε τήν μη και τόν μι-στρο Μπέλ ν' ανταλλάσουν μπρο-στά του ένα συζυγικό φιλί. Έ-στερα λοιπόν από τό πέραμα αυ-τό πού έπανελάθη πολλές φορές, γιά νά υποδείξη νά εξετίσθη τό ζήτημα απ' όλες τις άπόψεις και μ' όλες τις λεπτομέρειες, ή δικαστής, ή οποίος είχε με-τρήσει τά φιλία με τό χρονόμετρο στο χέρι, έβγαλε τήν έξής συμπεράσμα:

—Ένα φιλί, γιά νά θεωρηθί ως αληθι-νό και ως πραγματικό άπόδειξη στοργής κι' άγάπης, πρέπει νά διαρκή τούλάχιστον δύο δευτερόλεπτα και νά ανταλλάσσεται με κά-ποια περιπέτεια!

Θέλησε αλλοίως νά ανταλλάξουν οι δύο διάδικοι —πάντα μπροστά του — ένα τέτοιο «υποδειγματικό φιλί».

Αυτή τή φορά όμως σ' έσύγγοι άρχισαν νά ομιλούνται με τόση περιπέτεια και χω-ρίς νά λοναζίζονταν διόλου τό χρονόμετρο, ώστε ο 'Αμερικανός δικαστής θεώρησε πε-ριττή πιά τήν έπέμβαση του!...

λούς τούς φωτογράφους και πόρτες με ά-πίστευτη έμπνευση στους φακούς τους όλόκληρες ώρες. Στο εξωτερικό, έδειχνε εν-διαφέρον γιά τούς ταπεινούς και τούς φω-χούς, και τή συγκινούσε βαθύτατα ή σκλη-ρή τύχη τους. Στο Παρίσι αυτή έδωσε τόν «Ρωσικό Οίκο τών Παιδιών».

Ο τόπος της μονίμου διαμονής της Παύ-λοβας ήταν τό Λονδίνο. Είχε αγοράσει στο Χάμπσταιν, τό Άϊδου Χάου, πού ήταν άλ-λοτε ιδιοκτησία τού μεγάλου ζωγράφου Τω-νερ. Στόν κήπο, πού περικυλλιζόταν τό σπίτι της είχε άνοίξει μία δεξάμενη —μία μικρή λι-μνούλα μαλλον — γιά τούς κύκνους της. «Ε-καμνη —γράφει ή διοργανώτρια της κ. Χάιντεν —παρέα μαζί τους, τους πειράζει, τους προ-σκαλούσε κοντά της, τους τραβούσε ή τους έ-σπρωχνε άπόμενα, κυλούσαν στη γλή μεζύ τους, όπως ένα άτακτο χμίνι, πάζει μ' ένα σκυλάκι. Και οι κύκνοι έπαυσαν νά έκφρασι-σχεδόν άνθρώπινη όταν ήταν κοντά της».

Στό πνεύμα της, στο Άϊδου Χάου, είχε νά θηλασίζε συλλογή πουλιών, τά ό-ποια ε-γε έφεί απ' τα μακρινά της ταξεί-

φόρμα της. Χρόνια όλόκληρα, όπουδήποτε και αν έρισκόταν, έργαζόταν 15 ώρες, κάθε μέρα, γιά νά κρατήσει στο άνυπόβλητο έ-πίπεδό της. Κι' ή έργασία αυτή ήταν ύπονο-μευτική, άσπληγνότητα. Είχε δηλαδή θάμνα πώς ή λεπτός όργανισμός της άνθεζε σε τό-σους κόπους. Όταν, όστόσο, λάβει κανείς υπ' όψη τούς κόπους της, της συγχωρεί εύκολα τό ότι υπεργειόταν με τραγική τή θιάσ της. Φερόταν στις υπαλλήλους της άπόμενα, αλλά κατόπιν τις γέμισε με όδρα.

«Γενικά —γράφει ή Χάιντεν —ήταν προ-τιμότερο νά μή συζητή κανείς μαζί της τήν ώρα της δουλειάς, γιάτι έχανε κάθε έγχο-λογική και νύκταν ένας άμωνος άσυναρ-τησίως, ύβρεων και βορύβου. Παρά τις απε-λείωτες δοκιμές της, άλλως, σε κάθε παρά-στασι, τό χορό της. Όταν έφτανε μπροστά στο κοινό, τήν κυρίως ένα είδος θείου πυ-ρετού. Πού βγαί στη σκηνή, είχε πάντοτε ένα δυνατό «τραχ». Έπαυσε όστόσο μία θα-μειά άναπνοή, έβρεσε τά χείλη της, έκανε τό σταυρό της και ώμορσε κατόπιν έξω.

Όταν εξετάσει κανείς με προσοχή τό πε-ριτόριο της Παύλοβας, θ' ανακαλύψη ότι ή μεγάλη αυτή χορεύτρια δέν ε-χε πολύ άσφαλές μουσικό γούστο. Έν τούτοις, αυτό δέν τήν έόληπε, γιάτι είχε υέα τήν τάμωσή τού χορού.

Υπάρχει κάποια συσχέτιση τών περσιωμένων της Παύλο-βας και τού χορευτού Νταγκί-λεο. Έντυπωσιάσαν και οι δύο στο Παρίσι κι' έγιναν διά-σμοι μαζί και οι δύο. Τους έμύλωνε και τούς δύο ή ίδια πίστις, ή ίδιας έλξης.

Η Παύλοβα ώρθηκε με μέ-ρα ένα κορίτσι —Ε-σε με μέ-να ή με τόν Νταγκίλεφ.

Και πώς τήν τολμή ή πάντησι —Κι' με τούς δύο, κυρία μου.

Γιατί πραγματικώς άξίζαν κι' οι δύο τό ίδιο.

Τό σώμα της Παύλοβας ή-ταν άνάλαφο. Είχε λυρωθεί απ' τή σκακιό της άσπληγ-τος. Η Παύλοβα πέθανε στη Χάγη, τήν 23ην Ιανουαρίου 1931. Ένα μήνα πριν, είχε τελειώσει μία περίοδον της στην Άγγλια. Χόρευε, κάθε βράδυ, πού τους τρυφερούς πόνους πού της προκαλούσε μία φλεγμονή τού άνάκτος. Ά-ναπαύτηκε κατόπιν γιά λίγες μέρες στην Κιόνη. Εκεί και πήγε ύστερα στο Παρίσι. Ε-κεί οι φίλοι της τήν έπέτασαν ν' αναβάλη γιά άργότερα τήν περσόνη της στην Βρυόπη, πού έπρόκειτο νά τήν άρτίση από τήν Ο-λονδία. Δέν άκούσε καμιά παρακλήσι και έώσε γιά τή Χάγη, όπου έφτασε με έξέση πνευμονία. Κάθε έσπλην νά σωθί ήταν πλέον κατάνη. Κατά τήν άνομή της, δόξα λεπτά πού έσπλην. Ζητούσε άκμα τό κοστούμι της τού «Χόρευου τού Κόκνου» και με τά άδύνατα χείλη της προσπάθησε νά διαγράψη τις ύπερτατες γραμμές της νεκρικής παν-τοφλάς, πού τήν είχε καμεί ένδοξη!...

ΣΟΦΙΑ ΛΟΓΙΑ

Η νεότη είναι μία τρέλλα και γι' αυτό τήν είνε τό κρασί.

—Αν ή άνάκατος κι' ή φούρα ήσαν κάτι τι καλό, θά τή κρατούσε γιά τόν έαυτό του ή Φεγιά.

Η Άννα Παύλοβα. (Σκίτσο Παρισινή έφημερίδα)

δια. Μήπως κι' αυτή δέν άνήκε στο πέραμα βασιλείας; Άγαπούσε τά λουλούδια και ήταν ή μεγαλύτερη της άπόλαυση νά τά φουένη και νά τά περιπολείται στο πάρκο της. Όταν είχε καιρό, τόν άπείρισε στη γλυκύτη. Έ-φτανε δε μόνο χορεύτριες. Φυσικά είχε με-ταβάλει ένα δωμάτιο τού σπιτιού της σε αί-θουσα χορού. Κι' εκεί έπρόσκειτο άκούρα-στα, έμπρός στη πορταίο της Ταλίνι, πού ήταν κρεμασμένο στην πιο τιμητική θέση.

Η Παύλοβα έλεγε συχνά: «Η τέχνη δέν είναι ούτε ευχαρίστησις, ούτε άνάγκη. Η τέχνη είναι έργασία». Έμφωγώρια και όδη-γός τού θιάσου της, έδινε ή ίδια τό παράδειγ-μα της πιο άποκαλυπτικής άμωμίας. Με έπιμω-νή και ύπομονη τελειοποιούσε διαρκώς τή

Ο κ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ.— Ταξιδεύω πάντα Τρίτη, στις 13 του μηνός!...

Να σήμερα ή συνέχεια της έρευνής μας σχετικά με τις διάφορες προλήψεις και τις συμφορές που φέρνουν σ' όσους δεν τις κρατούν.

Πρώτος απαντά στο ερώτημά μας ο τέως δικτάτωρ κ. Παγκαλός, περιφρονητής και αυτός των προλήψεων, εκτός... εκτός της προλήψεως του ταγάρου. "Αρα προληπτικός κι αυτός, κι' άς έπιμένει περί του αντίθετου:

«Δεν πιστεύω, λέγει, στις προλήψεις... Αυτό δα μου έλπει!... Δεν κρατώ καμιά από αυτές, απολύτως καμιά, παρά μόνον του ταγάρου (δηλ. δεν ανάω τρίτος από ένα σπύρο). Δεν είμαι λοιπόν καθόλου προληπτικός. Και παραξενεύομαι μάλιστα για μερικές συνήθειες του κοσμάκη, αντίθετες όλως διόλου, με το ό,τι έσαιικά πιστεύει. Π. χ. πιστεύουν στη θησκεία, ενώ τον παπά, το λειτουργό της, δεν τον έκτιμούν και από προλήψη, μάλιστα τον δούν, πολλοί ασχημονούν μπρός ή πίσω τον, έτσι γι'... γούρι.

«Τα ταξείδια μου να έκανα πάντοτε Τρίτη, 13 του μηνός, γι'... ήσυχια μου, ξεροντας ότι τις ήμέρες αυτές ο κόσμος από φόβο αποφεύγει να ταξιδεύει, και τ'ά μέσα της συγκοινωνίας είνε ήσυχια. Οά μου ήπτε ώστόσο: Δεν πιστεύεις τό ένα, δεν πιστεύεις τό άλλο, τότε σέ τί πιστεύεις; Πιστεύω μονάχα στην ύπαρξη μι'ας ανωτέρας δύναμης, του Θεού δηλαδή. Πιστεύω πως ή ανωτέρα αυτή δύναμις, δηλ. ο Θεός, δεν αναμειγνύεται στά ανθρώπινα, και πως τό ανθρώπινο γένος τό βλέπει μοναχά έν τώ συνόλω του...»

Λίαν προληπτικός και ο διακεκριμένος δημοσιογράφος και πολιτευτής κ. Γ. Πάπ.

«Είμαι, μάς λέγει, δυσδιάκων. Χωρίς να πιστεύω στις προλήψεις, έν τοιοις τις κρατώ όλες. Πώς να σάς πω λοιπόν σχετικά ανέκδοτα μου, αφού έτήρησα πάντοτε όλες τις προλήψεις, ώστε να ήμην ύποπτος στά δεινά των. Γιατί, άπολύτως, ούτε καθήσα να φάγω μαζί με 13 άτομα, ούτε Τρίτη έκαμα σπουδαία δουλειά μου, ούτε άναψα ποτέ μου τρίτος ταγάρω».

Ο πρώην ύπουργός των Οικονομικών κ. Γ. Κορινθός δεν είνε επίσης καθόλου προληπτικός.

«Δεν πιστεύω, μάς έξηγει, διόλου στις προλήψεις, παρά μόνο στην έργασία και στό μυαλό. Τό να πιστεύη κανείς σέ πράγματα έένα πρός τον έαυτό του, είνε χαμένος καιρός, χαμένος κόπος. Επίστερα μόνο πάντοτε στά φυσικά προσόντα που έχει ο άνθρωπος—και τά όποια δημιουργούν ή θέσει του μεταξύ των άλλων ανθρώπων, όπως συνέβη μ' έμένα. Βλέπω τά πράγματα με φιλοσοφικό βλέμμα πάντα. Ουδέποτε άσχηγόλησαν τίς ώρες μου σκέψεις ξένες. Άκούω να έμιλούν περί προλήψεων και περί τραγικών συμπεριφορών. Δεν πιστεύω σ' αυτές, μά θα σάς διηγηθώ κάτι σχετικό, τό όποιο δεν θεωρώ επίσης ως συνέπεια των προλήψεων. Ο άδελφός μου άνοιξε μεγάλο κατάστημα πρδ έτών σέ μιάν δδδ των Αθηνών. Τό κατάστημα του είνε τον άριθ. 13. Όλοι που είνε παν τότε πως ο άριθμός αυτός είνε κακός

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΩΝ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΩΝ»

ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΣΤΙΣ ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ

(Τί άπαντούν οι πολιτικοί μας, οι λόγιοι, οι καλλιτέχναι, οι έπιστήμονες, κλπ.)

κλπ., κλπ. Έκείνος όμως δεν έδωσε καμιά προσοχή. Μετά λίγον καιρό, λόγω της κρίσεως, ο άδελφός μου κατεστράφη οικονομικά. Τόσο δέ επικράτησε γι' αυτό, ώστε μετά μικρότατον χρονικόν διάστημα απέθανε. Όλοι τό απέδωσαν φυσικά αυτό στον άριθ. 13. Έγώ—τί εί' σάς πώ;—δεν μπορώ να τό παραδεχτώ ένα τέτοιο πράγμα. Όχι, όχι, ποτέ...»

Κι' ο έλεκτός λογοτέχνης κ. Παύλος Νιρβάνης πιστεύει καλώς... δεν πιστεύει στις προλήψεις.

«Ακούστε όμως καλύτερα τον ίδιο: «Έχω, μάς λέγει, όλες τις γνωστές προλήψεις: Τόν άριθμό 13, τό άναμμα τριών από τό ίδιο σπύρο, την Τρίτη, την Παρασκευή, τό χύσιμο του λαδιού κι' εκτός απ' αυτές, μερικές άλλες που τίς έχω έφρονει μόνος μου. Οά με ρωτήσετε, αν πιστεύω σοβαρώς στις προλήψεις αυτές. Σάς άπαντώ, ότι δεν τίς πιστεύω καθόλου. Φοβόμαι, όμως, άκριβώς εκείνα, που δεν πιστεύω!»

Η καθηγέτρια της Φιλοσοφίας και διευντρια του Μαρσάλειου Διδασκαλείου κ. Έλλη Λαμπριδίου, μάς λέγει:

«Πιστεύω περισσότερο στις προλήψεις παρά στη θησκεία, αλλά έχω δικές μου προλήψεις που τίς κρατώ, που τίς σέβομαι, που τίς φοβόμαι. Κι' έν πρώτοις ή Τρίτη μου εγείνει έμένα πάντα σέ καλό. Τρίτη γεννήθηκα, Τρίτη πήγα τό διπλώμα μου, Τρίτη γνώρισα τον άντρα μου, Τρίτη διορίστηκα στό Μαρσάλειο. Θεωρώ αντίθετος προλήψη, τό να βγαίνω μαζί με την κόρη μου έξω, κι' έν γένει να την έχω μαζί μου. Όσο για τά όνειρα, πάντα μου βγαίνουν αληθινά, σάν να με κληρονομήσει καί όλα με προσέδοποιούν για κάτι που δα μου συμβεί. Τό τελευταίο μου μάλιστα όνειρο άξίζει να σάς τό διηγήθω. Είδα ότι ήμουν στό Μαρσάλειο, τό όποιον είνε, λέει, μεταφεριθεί στό... πολιτικό γραφείο! Κατεβαίνοντας τη σκάλα, είπα—καθώς κάνο πάντα—στόν κλητήρα (που ήταν τότε... χωροφύλακας!) να κλείση καί αύριο τό πρδω νάρθη πολύ ένωρίς, γιατί κι' έγώ θα έκανα τό ίδιο, επειδή είχα πολύ δουλειά. Ο κλητήρας—χωροφύλακας—λοιπόν μου άπάντησε ξερά-ξερά:

—Πώς θέχετε αύριο, κυρία, που σήμερα είνε ή τελευταία φορά που έρχεστε;

—Με πάνουνε, ή με μεταθέτουν; τον ρώτησα εγώ.

—Δεν ξέρω, κυρία. Πρέπει να ρωτήσετε στό ύπουργείο, μου άπάντησε.

Έρχεσ δίηρω, του είπα και έστηνησα. Την άλλη ήμέρα πήγα στό Μαρσάλειο.

Ο κ. ΠΩΠ.— Δεν άναψα ποτέ μου τρίτος ταγάρω.

Ο κ. ΝΙΡΒΑΝΑΣ: Φοβόμαι τό 13 κι' όλες τις προλήψεις!...

Έκεί με έθρηξε μια φίλη μου και μου άνήγγειλε ότι στό ύπουργείο μαγειρεύσαν ή μετάθεσις μου.

«Μετά λίγες ήμέρες τ' όνειρό μου εγίηκε αληθινό. Με μετέθεσαν πραγματικώς».

Και έτερος προληπτικός και... μή προληπτικός—Ο ποιητής κ. Σ. Σιλής.

«Στις προλήψεις δεν πιστεύω, λέγει. Όμως τρίτος από ένα σπύρο δεν ανάω, από έναυ ύποσυνειδητό φόβο, από μι'ά κεκτημένη, άς την πούμε, ταχύτητα, άνακατωμένη και με κάποια άδραση άνησυχία. Ο άριθμός 13 είνε αντίθετος για μένα γουρλίδιος. Κάποτε έν τοιούτο έξ αίτίας του έπαθα ένα τραγικό δυστύχημα που δεν τόλμω να τό πώ, πείν περσόνουν ώρισμένα ακόμα χόνια. Έκτοτε όμως συμβαίνει τό αντίθετο. Με κληρονομή δέ καταληπτικά. Διαρκώς τον συναντώ μπροστά μου».

Ο καλλιτέχνης και καθηγέτης του Πολυτεχνείου κ. Σόχος, μάς λέει τά εξής:

«Απ' τις προλήψεις άλλες κρατώ κι' άλλες όχι. Π. χ. τό άναμμα του ταγάρου τό προσέχω πολύ. Μπορώ να σηκώσω κανυά δ-λόκληρο μάλιστα γι' αυτό. Από συνήθεια παλιά κι' από κεκτημένη ταχύτητα, κρατώ επίσης καί την προλήψη που πατήματός. Προσέχω δηλαδή πάντα, ώστε όταν βρω ή όταν μωό σπύρι μου, να βγάλω πρδτά τό άριστερό μου πόδι. Κάτι με σπρώχνει ύποσυνειδητώς στην τήρηση αυτής της προλήψεως. Ουμώμαι επίσης από τά παιδικά μου χρόνια και τό εξής περιστατικό: Μιά μέρα, πηγαίνοντας σχολείο και φορούμενος πως θάβγαίνα στό μάθημα, χάραξα, καθώς περνούσα από ένα σπίτι, στό έξωλό της πόρτας του μι'ά γραμμή. Τη μέρα εκείνη λοιπόν βγήκα στό μάθημα και τό είπα νεράκι. Κι' όσες φορές φορούμενος πείδα ότι θάβγαίνα στό μάθημα και δεν τό έπραξα, πήγαίνε από την πόρτα αυτή κι' έβλεπα τη γραμμή που είχα χαράξει. Οέλετε να πιστέψετε; Η γραμμή αυτή μοιείδινε μυστηριωδώς κάποιο θάρος, κι' έτσι πάντα έλεγα καλό μάθημα. Όσες φορές όμως δεν περνούσα να δώ τη γραμμή, έβγαίνα άμελέτητος».

Μιά μέρα από τις πολλές, τέλος, έφριξα στην τύχη τό βλέμμα μου σδόν άριθμό του σπιτιού αυτού και είδα ότι ήταν τό 13. Παραξενεύτηκα πολύ γιατί τον άριθμό αυτόν, ύπως άκούγα στό σπίτι μας, δεν φοβότουσαν και προσπαθούσαν να τον άποφεύγουν. Από τότε όμως έμένα μου έβγαίνε σέ καλό.

Να και κάτι που μου συνέβη προχτές: 'Από τον καιρό που έφυγε απ' έδω ή πρωταγωνίστρια της Κεαρ. Όπερας του Βερολίνου Πιέρρα, δεν την έβλεπα ποτέ ο νους μου. Τό περασμένο Σάββατο (17 Δεκεμβρίου), πηγαίνοντας να γυρίσω τον δεικτητόν ραδιοφώνου μου, θυμήθηκα την Πιέρρα κι' έκρίφηκα: Τόσο καιρό έχω δικό μου ραδιόφωνο, κι' όμως δεν την άκουσα ποτέ να τραγουδά από κανένα σταθμό. Μήπως έφυγε για την Αμερική, όπως μάς έλεγε; Και γυρνώντας τό δείκτη πρδ της Βιέννης, άκούω έξαφνα ν' άναγγέλλη μι'ά φωνή: «Απόψε ή συναυλία της Μαργαρίτας Πιέρρα!».

Πώς σάς φαίνεται αυτός;

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχεια.

Ο Δ. Ταβουλάρης μετά της συζύγου του Σοφίας, κατά την εποχή των γάμων τους.

Δ'.

Αι ες τό «Κακρονέον των Πουμ.ών» έλληνικάς παραστάσεις έγκυκλοβήσαν μετ' έπιτυχίας μέχρι του 1860, έκ των έσπαράξεων δ' ατότων απ' ενός μέν έξουσιονήθη ο πρδς την Έλληνικήν σκηνήν ένδουσιασμός των άποτελούντων τον πρώτον αυτών της Κων/πόλεως Έλληνικών θιάσων μελών, απ' έτέρου δέ Ικανοποιησαν θλαί αά σοματικά και βωτικά αυτών άνάγκαι.

Πρδ της τοιαύτης έπιτυχίας της έπιχειρήσεως των οι ήθοιοι έσκαρβήσαν χύρον του γούστου της Έλληνικής σκηνης να εύρυνώσιν ταύτην εις μεγαλύτην κλίμακα και πρδς τουτό απ' ενός μέν συνεταρίσθησαν μετ' της έν Κων/πόλει διαμενουσής τότε ήθοιοι Π. Βασιλειάδου, του Π. Τσακσιάνου, του Δ. Μ. σπ. της, συγγραφέος της κοινιδίας «δ Φιάκας» και του Μιμή Μάρωση, απ' έτέρου δέ της συνδρομής όμογενών των έννοιόσαν τό περιόριον της Κων/πόλεως θέατρον Ναούμ.

Όττω πως σκαυηγήεις ο θιάσος και καταλλήλως ένγνημιασθείς, ήρχισε τάς έπισημους πλέον παραστάσεις του—τόν μέρη τοιούδε δοθεισών, θεωρηθεισών ως δοκιμαστικῶν—έν τώ θεάτρω Ναούμ (1) τη 14 'Ιουνίου 1860 γαθ' ήν έδιδάθη ο «Ορέστης» του Άλφιερί. «Ότι δ' αυτή ήτο ή πρώτη έπίσημος έλληνική παράστασις έν Κων/πόλει έβάζεται και έν των κατωτέρω άτινα έν προλόγος της έκδόσεως δύο έκ των δραμάτων του γράφει περί της παραστάσεως ταύτης ο δραματογράφος της εποχής εκείνης Άλέξανδρος Ζωηρός. Δστις φάνεται ούτως άγνοών τάς πρδ τό 1860 δ-θείσας δοκιμαστικάς παραστάσεις: έδραμον και έγώ ως και οι κλείτοι του έκεί όμογενών και διαρκούντων παρερβήθη εις την πρώτην ταύτην έν τώ Βιζαντιώ έλληνικήν παράστασιν και ήθηξα αυτόταξ μάρτυς του άνεκλήτου ένθουσιασμού, δστις ύμιν γενικώς των θεατών τά πρόσφατα ερώτησε και έθέρησαν, άμα προσέβη ή πρώτη Έλληνική λείξι επί της έν Έλ-

Τό πρδ-τον αυτό έργον του Άλ. Ζωηρού φέ-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ (1858-1863)

Ληνική χώρα 'Ιταλικής εκείνης σκηνης». Το-ούτος ήθηξεν ο ένθουσιασμός του κατακλύσαντος την έσπέραν εκείνην τό θέατρον πλήθους, ώστε καιά την πέμπτην τό δράματος πρδων καθ' ήν στιγμήν ή 'Ηλέκτρα άναγγέλλει εις την Κλυταμνήστραν ότι αυτοί οι δορυφόροι του Αίγισθου ήλυν έφωσαν της φιλίας των 'Ορέστην, του λαού κραυγάζοντος «Ζήτω ο 'Ορέστης»! οι θεαταί πάντες άδ ακρίτως φύλον και ήλικίας άνηρέθησαν ως εις άνθρωπος και έξαλλοι ήρχισαν κραυγάζοντες και αυτοί «Ζήτω ο 'Ορέστης». Οι Τούρκοι χωροφύλακες άγνοούντες τί συμβαίνει, έσπευσαν και είδοποιήσαν τον επί κεφαλής αυών άξιωματικόν δστις δραμών και με' αυών την αλήθειαν έθαύμασε και ήρεσθη να ειη πρδς τινος μέν των θεατών: άττη (έντροπή) καθ' έαυτάν δέ: βράι σασίν γρασουλάρ βάι (τί κοιτού γρασούσδες). Μετά των «Ορέστην» έδόθη ο «Αριστόδημος» του Μόντι μετά της αυτής έπιτυχίας και του αυτού ένθουσιασμού δστις τοιοϋτον έκορυφώθη κατά την έσπέραν της παραστάσεως και διη κατά την επί σκηνης εμφάνισιν της Έλληνικής σμιαίας—άναρκως και άτότως έμφανισθείς—ώστε οι Πασιάδες εξήγησαν και άπγορεύθη ή επανάληψις του δράματος.

Την παράστασιν του «Αριστοδήμου», δοθεισαν τον 'Ιούλιον του 1861 με την εξής διανομήν των προσώπων:

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ	Ι. Ανδρονόπουλος
ΑΥΣΑΝΑΡΟΣ	Β. Ζωηρός
ΓΟΝΙΠ ΠΟΣ	Π. Τσακσιάνος
ΚΥΣΗΡΑ	Π. Βασίλειάδου
ΠΑΛΑΜΙΔΗΣ	Π. Πανάς
ΕΥΜΕΝΗΣ	Μ. Στεφανίδης

διεδέχθησαν και άλλα, καθ' άς άδούθησαν έργα ξένα εκ μεταφράσεων, ουδέν δ' Έλληνικών. Πρδ της τοιαύτης ληρηδίας καταστάσεως της κατ' όνομα μόνον Έλληνικής σκηνης, ο έν Κων/πόλει τότε εύρισκόμενος σπουδαστής της Ιατρικής Άλέξανδρος Ζωηρός, ο μετέπειτα Πασιάς γενόμενος και Ιατρός του Σουλτάνου, άνηρ ένθυσών φρονιμύτων και πατριωτισμού έβλεπες, άπου μάτην παρώτρυνε τοις τότε λογίοις να γράψωσι κάτι τι δά τό Έλληνικόν θέατρον, έσκεπσε πρδς στιγμήν τον 'Ιταποράτην του, έλαθεν εις την είκοσμητή και άπειρον χείρα του τον καλόν και διηίσας αυτών εις τό από της καρδίας του φρόν αιμία έγραψε τό πρδτον του δραματικόν δοκίμιον, όπερ μετ' όλίγων παρασταθών έτυχε ένθουσιαστικής ύποδοχής και πολλάκις έπανεληρήθη έν μέσω γενικού ένθουσιασμού.

Τό πρδ-τον αυτό έργον του Άλ. Ζωηρού φέ-

οι τίτλον «ΕΙς άπόγονος του Τιμολέοντος, ή τοι πατρίς, μήτηρ, έρω», ύπόθεσιν δέ 'χει την έν έτει 1002 μ. Χ. κατά του Σκύθου τυράννου της Κορυνθίας Τσέρνου συννομίαν των Κορινθίων υπό την άρχηγίαν του Πατρόκλου θυσιάζόμενον τέλος ύπέρ της έλευθερίας της πατρίδος του. Τό έργον του νεαρού τότε συγγραφέως διά ποικιλιακούς και μόνον σπο-αίς γοαρών, στερεείται πάσης φιλολογικής άξίας, θα είνε δέ και λημονήθη σήμερα καθ' όλο κληρίαν εάν δεν ή-ο τό πρώτον καθορώς Έλληνικόν έργον επί θέματος έθνικου όπερ παρονισιάσ' ή έν Κων/πόλει και εις έποχην καθ' ήν οι έκει Έλληνες ήλυν ύπέρ ποτε άλλοτε άνάγκην έθνικού ένθουσιασμού. Τούς πρώτους ρόλους του δράματος ύπεκράθησαν τότε οι εξής ήθοιοι: Τόν τυράννον της Κορυνθίας Τσέρνον ο Β. Άνδρονόπουλος, τον Πατρόκλον ο Π. Πανάς, τον φίλον αυτόν Θεόδωρον ο Π. Τσακσιάνος, την ύποθεμένην θινάτρεα του Τσέρνου Κωνσταντίναν ή Σοφία Πανά και την υιέτην του Πατρόκλου Άγαθονίαν ή Σμαράνδα Σωμανέση. (1)

Η έπιτυχία της πρώτης αυτής άποπείρας του Ζωηρού τον ένε'άρρυνε να γράψη και δεύτερον έργον, τοις «Τριακοσίτοις», τό άπτον διδαχθέν και αυτό από σκηνης, τόσον ένθουσίασε τοις Έλληνας της Κων/πόλεως, ώστε ή Τουρκική άρχή μετά την πρώτην ούτο παραστάσιν καθ' ήν ακρίτως έξεδηλώθη ο των πατριωτών ένθουσιασμός, όχι μόνον την έφε-ξής διδασκαλίαν αυτού άπηγόρευσε, αλλά και την του «Πατρόκλου».

Εις τοις «Τριακοσίτοις» ο Ζωηρός παρέστρεψε τον Έρατότην πορδίδοντα μέν τοις Έλληνας άλλ' ύπέρ της Έλλάδος αυτής, έστρεψε δέ τοιού, ως γράφει έν τώ προλόγω του «ΕΙς ότι δεν δύναται, δεν θέλει, δεν του κώνει η καρδιά, ίνα πιστεύη ότι εις Έλλην δύναται ποτέ να προδώγη, κατά την κυρίαν σημασίαν της λέξεως, την πατρίδα».

Έντός των δύο προαναφερθέντων έργων, ο Άλέξ. Ζωηρός, έγραψε και τρία άλλα: «Την Έξοσιν του Όθωνος», άλληγορικόν δράμα, παιγνέον και αυτό έν Κων/πόλει, τον «Χαρίλαον Κοινηνόν», και τον «Θάνατον του ούρου» ή τον Αμιοσθένην έν Κολακίαν. Πρδ όλων αυτών των έργων του Ζωηρού πολλήν λόγην κήμνει ο Nicolai έν τή Ιστορία του ποί της Νεοελληνικής Φιλολογίας (Rudolf Nicolai Geschichte der Neugriechische litteratur).

Μετ' όλων την υπό της Τουρκικής άρχης άπαγόρευσιν των έργων του Ζωηρού, τό Έλληνικόν θέατρον έξαλλοι ήσαν τάς παραστάσεις του, έπληρούτο καθ' έκάστην μέγιστη άφύξιας εις τόσον ώστε μεγάλας έλημώθη ο κατά την αυτήν εποχήν διδων παραστάσεις έν τώ αυτό θέάτρω έναλλάξ μετά των Έλληνών Ιταλικός μελοδραματικός θιάσος και άδούτατα μισθοδοτούμενος πρδ του θεατρώου δστις πρδ της τοιαύτης καταστάσεως, καθορώσε και παραιτόδεσε τάς έφεξής έλληνικάς παραστάσεις. Τό πρδ-εκάστην αυτό του κυρίου θεατρώου οι Έλληνες τό απέδωσαν εις είσηγήσεις των Τούρκων, οτινες δεν έβλεπον με κωλον ήμια τάς μεγάλας συγκεντρώσεις και των ένθουσιασμών των Έλλήνων. Έν τοιούτοις, ο έκδιωχθείς έλληνικός θιάσος, τη προτροπή πολλών πατριωτών, κατέφυγεν εις τό λεγόμενον Κ. α. φ. έ. Ρ. ο. υ. έ. λ. η., όπερ και έκ του προχέου μετεσχημάτισεν εις θέατρον.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχεια.

Ο Άλέξανδρος Ζωηρός Πασιάς.

(1) Θέατρον ήθηχε λίαν καλόν, δυναμενον ει-καίως να καταπαθή μεταξύ των καλλιτέων της δεύτερας τάσεως ευρωπαϊκών θεάτρων. 'Ητο έε τοιούτο τό και έν τη Έσπερία εύφημος γνωστή υπό την έπικλήσιν Θέατρον Ναούμ, έκ του όνόματός του Ιβρυτοί και επί πολλά έτη (μέχρι της κατά τό 1870 πυρπολήσεως αυτού) διευθυντό (impresario) το έκ Χαλεπίου Ναούμ. Τό θέατρον τοιούτο ήτο κατεργασμένον εις τά Ιταλικά έίως μελοδράματα 'Ελειτοργεί τακτικώς καθ' έκαστον χειμώνα έ-λ-έ-μηνας από τά μέσα 'Οκτωβρίου μέχρι τέλους 'Απριλίου, διδον τέσσαρας καθ' έκάστην έβδομάδα παραστάσεις.

(2) (Η Κων)πολις και ίδίως τό Σταυροδρόμιον κατά τό 1860, του Άλέξ. Ζωηρού πασιάς. 'Ημερολόγιον των έθνικών φιλανθρωπικών καταστημάτων του 1906, σελ. 219-234).

Η ΟΜΠΡΕΛΛΑ

Ο κ. Φλός ήταν φοβερά κακότυχος με τις ομπρέλλες του. Τις έχανε όλες κατά τον ίδιο τρόπο. Κάθε φορά που έβρεχε και έπαυε μαζί του την ομπρέλλα του, την ξεχάρισε στο λεωφορείο.

Και να πως συνέβαινε το εξοφρενικό αυτό πράγμα: Στις οχτώμισι το πρωί ο κ. Φλός έπαιρνε το λεωφορείο από την πλατεία Νταμάρ-Ροσερό, για να πάει στο υπουργείο του. Στεκότανε στον εξώστη και για να κατινίσει με μεγαλύτερη άνεση το πρώτο του σγαρέτο, κρεμόσσε την ομπρέλλα του στο κάγκελλο. Οταν άναβε το σγαρέτο ο κ. Φλός κίτταζε ολόγυρά του.

Μεταξύ 8 και 9 το πρωί τα λεωφορεία είνε γεμάτα από χαριτωμένες γυναίκοιλες που πάνε στις δουλειές τους. Ο κ. Φλός λοιπόν γλυκοκίτταζε αυτές που έστεκαν κοντά του. «Ω! χωρίς καμιά κακή σκέψη. Τού έφτανε η χαρά του κατινιγμένου».

Έβλεπε άλλωστε, ότι δεν ήταν καί για παραπάνω. Δεν ήταν γέρος ακόμη, βέβαια, αλλά ούτε πειά και πολύ νέος. Ήταν όμως από τους άντρες εκείνους, στους οποίους η γυναίκες εύχαιρως χαμογελούν, γιατί ξέρουν ότι δεν διατρέχουν κανένα κίνδυνο.

Άξαφνα, από την ήδονή που δοκίμαζε ο κ. Φλός κυττάζοντας τις χαριτωμένες συνταξιδιώτισσές του, τον άποσπασε η δυνατή φωνή του εισπρακτορος:

— Ομόνοια! Άλλαγή λεωφορείου!

Ο κ. Φλός άποσπώμενος άπτότομα από τον γλυκό του θαυμασμό, κατέβαινε γρήγορα-γρήγορα άπ' το λεωφορείο. Μα όταν του παρουσιάσε η άφηρημάδα του, αντιλαμβάνονταν ότι είχε ξεχάσει την ομπρέλλα του. Το κοινό ήταν πειά ανεπαρκές. Εκεί κάτω, στη γωνία της Βασιλικής όδου, μέσα σε μία τρομερή μανούβρα άρτοση-νήτων ίδιωτικών, ταξί και λεωφορείων, το λεωφορείο με την ομπρέλλα του, εξαφανιζόταν στο βάθος του δρόμου, όπως ένα πλοίο παίρνει μαζί του, χωρίς έλλειπα έπιστροφής, ένα θησαυρό σε χώρες μακρινές.

Το κοινό είταμε ήταν άνεπαρκές. Και νάταν μόνο το χάσιμο της ομπρέλλας! Πολύ χειρότερος ήταν ο έξαφραμος που άκούγε ο κ. Φλός από τη γυναίκα του, το μεσημέρι όταν γύριζε στο σπίτι του. Δεν λέγεται πό τί τοίψελαν:

— Άφηρημένε, γεροξενικόνη, ξεμαλισμένε!...

Αυτά ήταν τα έλαφρότερα... χάδια της τίγρεως εκείνης. Καί πείραζαν τόσο πολύ τον κακόμοιρο τον κ. Φλός, ώστε άρριζόταν πως δεν θάχανε πειά την ομπρέλλα του, άσπου ξεπαύριζε, ξανάπαιρνε την ομπρέλλα του και... την έχανε πάλιν!

— Άφηρημένε!... Γεροξενικόνη!... Ξεμαλισμένε!...

Εκείνο το πρωί ο κ. Φλός πήρε το λεωφορείο που έπαυε πάντα. Ή μέρα ήταν βροχερή και ο άδισόφωτος άφηρημένος κοιτάζε τον είκοστή πέμπτη ομπρέλλα του. Μα όπως οι άρρωστοι εκείνοι που θεωρούνται με την αθητοβολή, έτσι κι ο κ. Φλός, μονομιούσε κάθε τόσο: «Δεν θα τη χάσω, δεν θα τη χάσω!»

Οι ταξιδιώτες ήταν λιγάκι στεινωμένοι στον εξώστη του λεωφορείου. Κι άξαφνα ο κ. Φλός είδε μπροστά του ένα γυναικείο σβέκοιο λεωό, στρογγυλό, άρρατό, τρομερά δρεχτικό. Έμοιαζε ο σβέκοιος αυτός—άς μού συγχωρήσουν την παροιμία οι ποιητάι—μ' ένα καλοσποδισμένο φανικό που διάζεται κανείς να χόση το πρόσωπο του και να το δοκιμάσει.

Άξαφνα ο σβέκοιος έκανε μία χαριτωμένη στροφή και αντί γι' αυτόν φάνηκαν δυο μεγάλα βαθύλανα μάτια και μία τόση δά άνασκητική τετραπέρατη μυτίτσα. Ο κ. Φλός χαμογέλασε. Ένα στόμα τότε... στρωμένο με ροζ χείλη και... ταπεινωμένο με κάτασφα δονιάρια του άνταπέδωσε το χαμόγελό του. Ήταν για τον κ. Φλός σαν ν' αντάλλαζε μία δεκάρα μ' ένα χρυσό είκοσφόραγο! Κι έπειδή του είχε κινήσει η περιέργεια, άρχισε να εξετάζει προσεκτικότερα την μικρούλα:

Ήταν δεν ήταν είκοσι χρόνων, κάτι παραπάνω από όμορφη, φορούσε όμως μία κάμφορη φουτίτσα, γάντια μανταρισμένα και κρατούσε ένα τσαντάκι λιωμένο. Όστόσο, μ' όλη τη φτώχεια του, πώς κοσμοβολούσε, Θεέ μου, το τρομερό και άγνό αυτό πλάσμα!...

Ο κ. Φλός είδε την κομπιχτή του ψυχή να πέφτει σε έκσταση. Θά ήθελε να είνε μάγος, θαματοουργός ή απλώς έκαστομυριούχος, για να μπορούσε νάκινε κάτι για την χαριτωμένη παιδούλα.

ΕΠώς ταίριαζε νάναι βυσλίτσα σε συλλογίζοντα.

— Ομόνοια! φώναζε άξαφνα ο εισπρακτορ.

Το όνειρο τελείωνε. Ο κ. Φλός διαπιστώσε, καθώς πάντα, κατέβηκε άπ' το λεωφορείο, βρισκότανε κάπως στο πεζοδρόμιο και έτά-

χινε το όμμα του για ν' άποσπασή το νοή του άπ' το έξαισιο δράμα που είχε ίδωει, όταν ξαφνικά άκουσε μία δροσερή φωνή να φωνάζει από πίσω του:

— Κύριε! Κύριε!

Γύρισε κι ένοιωσε εϊθύς μία γλυκειά δαγκωματιά στην καρδιά του. Ήταν η μικρούλα του λεωφορείου, ή όποια έτρεχε κραδαίνοντας ένα μαύρο αντικείμενο.

— Κύριε! ή ομπρέλλα σας! Την ξεχάσατε στο λεωφορείο!

Ο κ. Φλός άρπαξε την ομπρέλλα του, άπως μία μητέρα άρπάζει το παιδί της που διέφυγε ως έκ θαύματος τον θάνατο.

— Εύχαριστώ, δεσποινίς, έτραύλισε, εύχαριστώ!... Δεν φαντάζομαι όμως ότι κατεβήκατε γρηγορότερα άπ' ότι έπρεπε εξ αιτίας μου... Αυτό θα με λυπόσε πολύ!...

— Μην άνησυχείτε, κύριε, έδω θα κατέβαινα!...

Ο κ. Φλός άνέπνευσε, άνακουσμένος. Καί καθώς είχε άρχισει να βρέχει, άνοιξε την ομπρέλλα του και έστέγασε ίπποτικά την κοπέλλα. Περιπάτησαν πλάς-πλάί κοινοβεντίζοντας.

—Ξέρετε, δεσποινίς, ότι μου προσέφερε μία σπουδαία έκδοί-λευση; είπε ο κ. Φλός.

Καί της διηγήθηκε την ιστορία των ομπρελλών που έχανε. Έκείνη άρχισε να γελά και βλέποντας ότι είχε να κάνει μ' ένα καλόν άνθρωπο, του μίλησε και τη ζωή της. Έτσι ο κ. Φλός πληροφορήθηκε ότι ή μικρούλα έπαινε κάθε πρωί το λεωφορείο την ίδια ώρα που τόπαιρνε κι εκείνος, και ότι εργαζόταν σε μία Τράπεζα που θυσινότανε κοντά στο ύπυργείο του.

— Έλπίζω πως θα ξαναβωθώμε, είπε ο κ. Φλός άφίνοντας την κοπέλλα.

Η μικρούλα δεν είπε ναι, άλλ' ούτε και όχι. Ο κ. Φλός όστόσο κανόνισε έτσι τα πράγματα, ώστε την συνήνησε την έπομένη και τίς μέρες που άκολούθησαν. Δεν φαινόταν δυσχεστημένη άπ' την συντροφιά του ή μικρού-λα. Έκείνος την πλησία-ζε πάντα μ' ένα είδος ά-γωνίας και κίτταζε προσεχτικά τα μάτια της, σαν τον κηπουρό, ο όποιος το πρωί σκύβει πάνω στα λουλούδια του με το φόβο μήπως τους συνέβη τη νύχτα κανένα δυστύχημα, μα και με την έλπίδα έ-πίσης πως θα τάβρη ώ-μορφότερα.

Έπειτα από λίγο ήταν άδύνατο πειά στον κ. Φλός να κάνει μία μέρα χωρίς να δη την κοπέλλα και κάθε βράδυ πήγαινε και την περίμενε στην έξοδο της Τραπέζης. Κι εκείνη του έλεγε συχνά μ' ένα τόσο ταχυνικό για να τον περάσει:

— Τό νού σας, μην ξεχάσετε την ομπρέλλα σας!...

Ο κ. Φλός χαμογέλουσε. Α! Ήταν βέβαια τώρα πως δεν θα την ξεχάουσε ποτέ πειά την ομπρέλλα του. Γιατί ή ομπρέλλα του αυτή άποτελούσε πλέον μέρος μιας άχώριστης τριάδος, ήταν ο συνδετικός κρίκος που τον ένωσε με τα νεάτα και με τον έρωτα. Γινόταν μάλιστα ένας άπαραίτητος βοηθός για τον κ. Φλός, γιατί όλοι όσοι δεν έχουν στέγη για τον έρωτά τους, ξέρουν τί υπηρεσίες μπορεί να προσφέρει στους έρωτευμένους που ξεμοναχιάζονται στα πάρκα και στους δημόσιους κήπους μία ομπρέλλα!...

Κάτω άπ' την ομπρέλλα του φιλούσε κι έσφιγγε πάνω στα πλυνότα του, με γλυκιά και τρυφερότητα τη μικρή του φιλενάτισσα!...

Καί ή κ. Φλός: Αυτή δά ήταν που ήταν ένθουσιασμένη! Τώρα πειά έορρινε στον άντρα της, όταν γύριζε τις βροχερές ήμέρες, με την ομπρέλλα του, ένα βλέμμα γεμάτο στοργή και τρυφερότητα και ξεολοθρότανε, με συγκίνηση, στην ξαδέρφη της κ. Πιτάρο:

— Ξέρεις, άγαπημένη μου, ό άντρας μου σοβαρευτήκε, έγινε τα-κτικός, ναι ναι, όσο δεν φαντάζεσαι. Θά το πιστέψεις; Είπε τρεις μή-νες τώρα που δεν έχασε την ομπρέλλα του!...

ΠΙΕΡ ΝΕΖΕΛΟΦ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Η άργία μοιάζει με τη σκουριά. Φθείρει γρηγορότερα από κάθε έργασία.

Μη μιλάς ποτέ για εύτυχία σε ανθρώπους λιγότερο εντιχησμένους από σένα.

Αν άγαπάς τη ζωή, μη σπαταλές τον καιρό, γιατί μ' αυτό το θησαυρία ράβεται ή ζωή.

Ο άεργος βίος είναι προκαταβολικός θάνατος.

Γκαίτε

ΣΤΑ 1600 κυκλοφόρησε στη Γαλλία ένα βιβλίο, που προσέ-ησε κατάλληλη στους άνηγνώ-στας του, όχι μόνο στους άφελείς, αλλά και σ' αυτούς ακόμα που έ-θεορούντο μορφωμένοι. Συγγρα-φείς του βιβλίου αυτού που είχε τον τίτλο «Βίβλος των Θαυμάτων», ήταν ο περιηγητής Μαντεβίλ, ο ό-ποιος έξιτορούσε σ' αυτό τα κα-ταληπτικά και άπίστευτα πράγμα-τα που είδε κατά τη διάρκεια έ-νος ταξιδιού του στην Περσία, στις Ίνδιες και σ' άλλες μακρινές χώρες!...

Εκείνο που έγινε άφορη ή κυ-κλοφορήση το βιβλίο αυτό σ' ευ-ρύτατο κύκλο και να προσενήση με-γαλύτερο θαυμασμό, ήταν ή εικό-νες του, που ύπεργράμμιζαν και έπε-ξηγοούσαν στην έντέλεια τό... τρο-μακτικό κείμενο.

Γιατί ήταν άληθινά τρομακτικό το περιεχόμενο του βιβλίου αυτού! Ο σημερινός άναγνώστης, διαβά-ζοντας το, ασθάνεται κατάλληλη για τη... γονιμότητα της φαντα-σίας του Μαντεβίλ. Μα οι άνθρω-ποι του καιρού εκείνου, που είχαν για την Περσία και τις Ίνδιες ό-σες περίπου γνώσεις έχοιμε σημε-ρα έμεις για τη ζωή στον Άρη, πίστευαν με τό σωστό τους πως ο Μαντεβίλ τους έξιτορούσε πραγ-ματικά γεγονότα!...

Για να λάβετε μία ιδέα περί της δύναμης της φαντασίας του Μαν-τεβίλ, θα σας άναφέρουμε εν πε-ρίληψη μερικά από τα κυριότερα κεφάλαια του βιβλίου του, παραθέ-τοντας συγχρόνως και μερικώς χα-ρακτηριστικές εικόνες από μία πα-λαιότητα έκδοσης της γαλλικής αί-της Χαλμάς.

Εν πρώτοις, εκείνο που καίτα-βάνε άμέσως ένας μορφωμένος ο ποσδότης άναγνώστης από την ά-νάγκη της «Βίβλου των Θαυμά-των», είναι ότι ο περιηγητής... δέ περιηγήθηκε ποτέ τα μέρη που πε-ριγράφει και ότι τα ήθθεν επαγ-ματικά συμβάντας που έξιτορεί δεν είναι τίποτ' άλλο παρά μύθοι και παραδόσεις των ευρωπαϊκών λαών της έποχής εκείνης για ώρι-σμένες μακρινές και άνεξερενήςες χώρες.

Ο Μαντεβίλ λοιπόν ισχυρίζεται ότι στη νήσο Σαλονάκ (ή όποια πι-θανόν να είναι ή Κεϋλάνη), ο βασι-λής του τόπου είχε πεντακόσια παιδιά!...

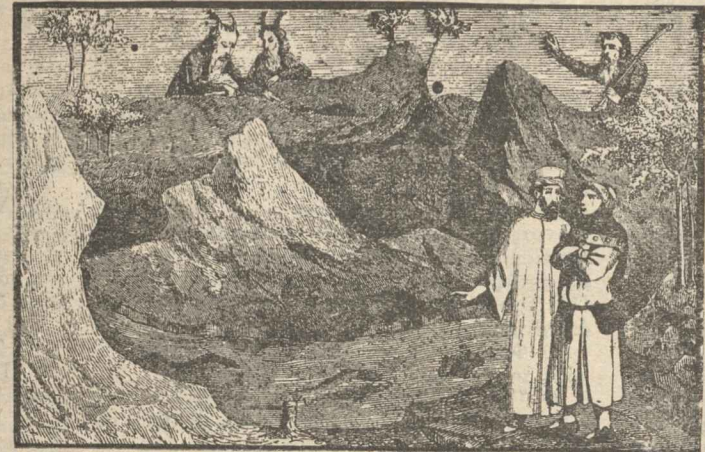
Καί τα ψάρια της θά-λασσας, θέλοντας να τιμήσουν την εργονία του, πήγαιναν έπίτηδες στις άκτές του νησιού για να τα πιάσουν εύκολότερα οι άνθρωποι του βασι-λιά και να θρέψουν τα παιδιά του!

Ο Μαντεβίλ προσθέτει σοβαρώ-τητα ότι ύπαρχουν στη Σαλονάκ στρεΐδα με κογχήλια τόσο μεγάλα, ώστε μπορούν πολλοί άνθρωποι να καθήσουν σ' εν' άπ' αυτά, όπως σ' ένα μικρό σπίτι!...

Φαίνεται πως θα είχε άνοους να γίνεται λόγος για την τριδάνκη, ένα στρεΐδο όμολογούμενος τεράστιο, το όποιον το κογχήλι έχει πλάτος έως περίπου μέτρον και βάθος δια-κοσίων κιλών. Καί το μεγάλο αυτό κογχήλι μετεβλήθη, βοηθούσε και της φαντασίας του συγγραφέως, σε σπίτι!...

Ο Γάλλος περιηγητής, συνεζί-ζοντας, μάς πληροφορεί ότι στο νησί Κάρουκ, οι κάτοικοι συνήθί-ζουν να κρεμούν σε ψηλά κλαδιά δέντρων τους πληγωμένους φίλους των, με τη δικαιολογία ότι είναι προτιμότερο να τους φάνε τα που-λιά, παρά τα σκυλίτσια!...

Πολλά καταληπτικά και θαυ-μαστά πράγματα είδε ο Μαντεβίλ και στο νησί Νακουμέρ, που έχει,

Η θάλασσα της άμμου και οι παράδοχοι κάτοικοι της.

ΤΙ ΔΕΝ ΕΙΔΑΝ ΚΑΙ ΤΙ... ΦΑΝΤΑΣΤΗΚΑΝ ΟΙ ΠΑΛΗΟΙ ΠΕΡΙΗΓΗΤΑΙ!...

ΕΝΑ ΤΑΞΕΙΔΙ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ

(Τί διηγείται ο τερατολό-γος περιηγητής Μαντεβίλ)

όπως διατείνεται ο ίδιος, περιφέ-ρεται άνω των εκατό μιλίων. Όλοι οι κάτοικοι του νησιού αυτού, άν-δρες και γυναίκες, είχαν... κεφάλια σκυλιών. Το περίεργο σχετικώς έι-νε ότι και ο έκαυστός θαλασσοπό-ρος Μάρκος Πόλος ισχυρίζεται ότι είδε σ' ένα νησί της Άσίας άνθρώ-πους κυνοκεφάλους. Φαίνεται ότι θα έπρόκειτο περί ανθρώπων τόσο άσχημων, ώστε έμοιαζαν με σκύ-λους.

Οι Νακουμέριοι είχαν ως έκ πε-ρισσό — κατά την όμολογία του Μαντεβίλ — μαλλιά από... χοι-νός! Λαός πολεμοχαρές, συνήθι-ζαν να τρώνε τους έχήρους, που έ-πιαναν άχλωλάτους. Όστόσο, ήταν πολύ φιλόδοξοι. Ένας ξένος υπο-ρούσε να περιηγηθή όλη τη χώρα τους, χωρίς να διατρέξη τον πα-ραμικρό κίνδυνο!...

Ο Γάλλος περιηγητής άναφέρει στο βιβλίο του ότι παρουσιάζον-ταν στον βασιλέα των Νακουμέ-ριων. Ο μονάρχης αυτός συνήθιζε να κάνει τριακόσιες προσευχές πριν καθήσει στο τρόνισό να φάη. Από το λαμό του ήταν κρεμασμένο ένα ρομινίαν πλατό σαν χέρι και μα-κρό σαν πόδι!...

Αυτό ήταν το σύμβολο της έξουσίας του. Αν τί έβγαζε έστω και για μία στιγμή ά-πό πάνω του, θα έκανε να είναι βα-σιλεύς. Πολλοί όλοι μονάρχη εί-χαν ζητήσει να του κλέβουν αυτό

στο βιβλίο του ότι παρουσιάζον-ταν στον βασιλέα των Νακουμέ-ριων. Ο μονάρχης αυτός συνήθιζε να κάνει τριακόσιες προσευχές πριν καθήσει στο τρόνισό να φάη. Από το λαμό του ήταν κρεμασμένο ένα ρομινίαν πλατό σαν χέρι και μα-κρό σαν πόδι!...

Αυτό ήταν το σύμβολο της έξουσίας του. Αν τί έβγαζε έστω και για μία στιγμή ά-πό πάνω του, θα έκανε να είναι βα-σιλεύς. Πολλοί όλοι μονάρχη εί-χαν ζητήσει να του κλέβουν αυτό

Μία έορτή στο παλάτι του αυτοκράτορος των Ίνδιων.

της Βουχάρας, βόηκε ένα όραιο βασίλειο που τό έλεγαν Καλνιέ. Στη χώρα αυτή, έκτος των άλλων, φτάνοναν δέντρα με καρπούς με-γάλους σαν κόκκινα κοκορέδια. Ο-ταν λοιπόν οι καρποί αυτοί ώριμα-ζαν, οι κάτοικοι τους έκοβαν στα δύο, κι έβρισκαν μέσα μικρά ζώα που έμοιαζαν με προβάτσια χωρίς μαλλιά!...

Καί ο άθεόφοβος ο Μαντεβίλ προσθέτει:

«Δοκίμασα τό κρέας αυτών των ζώων και τό βρήκα νοστι-μότατο. Καί επειδή δεν ήθελα να μείνουν οι κάτοικοι της Καλ-νιέ με την έντοπωσι ότι έμεις οι λευκοί ύστερούμε σε τέτοια θαύ-ματα, τους είπα ότι έχοιμε στον τόπο μας δέντρα που βγάδουν καρ-πούς με πουλιά. Άν τα πουλιά αυτά πέσουν στη θάλασσα, ζούν. Άν όμως πέσουν στη γή, φερών άμέσως!...»

Μην άποείτε για όλες αυτές τις τερατολογίες. Πρέπει να έχετε ύπ-ώρει σας ότι την έποχή που έγρα-φε ο Μαντεβίλ τη «Βίβλο των Θαυμάτων», ή Εύρώπη, την όποια σκέπαζε ακόμα πυκνός πέπλος άμα-θείας, πίστευε και στους πιο άπί-στευτους μύθους!...

Όστόσο, πρέπει να όμολογήσου-με ότι, με κάποια καλή προσέ-θεια, μπορούμε, κάτω από όλα αυτά τα ψέμματα, ν' άνακαλύψοιμε και μία έλαφρά δόση άλήθειας.

Εκείνο που μάς λέει ο Μαντεβίλ για μία θάλασσα από άμμο, φαί-νεται έκ πρώτης ύψεως τερατώδη:

«Σε μία περιοχή του βασιλείου Ζάν — γράφει ο Γάλλος περιηγη-τής — ύπάρχει ένα ποτάμι όλο ά-πό άμμο, χωρίς μία σταγόνα νερό. Κανένα πλεούμενο δεν μπορεί να περάσει άπ' αυτό το ποτάμι, στο όποιον, όστόσο, ύπάρχουν ψάρια με νοστιμώτατο κρέας! Γύρω από το ποτάμι αυτοί στέκονται σαν φρουροί άνθρωποι με κέρατα στο κεφάλι!...»

Τέτοια λίγη ύπαρχει και είναι ή περίφημη Μάχο-Ελ-Σάρ, στην Ά-ραβία. Η λίμνη αυτή είναι πάντοτε σκεπασμένη από ένα στρώμα άμ-μου. Έννοείται όμως ότι δεν περιέ-χει ψάρια με νοστιμώτατο κρέας!...

Όταν το πάρει κανείς άπόφασι- ότι ή «Βίβλος των Θαυμάτων» δεν διαφέρει διόλου από τη Χαλμά — όμολογεί ο ταλαίπωρος ο Μαντεβίλ άγνώστως να της όωση χαρακτή-ρα έπιστημονικό — τότε τη δαδιά-ζει από την άγρίατα. Η άλήθεια δε είναι ότι το βιβλίο αυτό δά μπορεί-σε και σήμερα να διασκεδάσει όχι μόνο τους μικρούς, αλλά και τους μεγάλους.

Πώς θα μείνη άσυγκίνητος ά-πό τις περιπέτειες του βορραμάνο εκείνου, τον όποιον ο Μαντεβίλ έ-κοιγε έκστατικός να του άφηγείται το ταξείδι του στα έγκατα της γής; Ο βορραμάνος αυτός άνακάλυψε — όπως τό βεβαιώνει και ό... άξιόπι-στος Μαντεβίλ — μία τρύπα από την όποια πτόρεσε και κατέβηκε στα τάρατρα. Έκεί γνώριστρε με τους ανθρώπους που κανονίζουν τα βέμματα των ποταμών, που κανόνι- τη γή να τρέχει και τα ήρώσιστα να χύνουν λάβα. Έκεί άνακάλυψε επίσης ώραιώτατες χώρες, άγριόλω-τες των ύπογειων ανθρώπων. Μια άπ' αυτές προσπάθησε να τη σώσει. Μα οι ύπόγειοι άνθρωποι τον έπα-σαν την τελευταία στιγμή και τον ξανάστειλαν στη γή... χωρίς τη συντροφιά της ώρας κόρης!...

Ο ΑΠΟΓΟΝΤΕΥΜΕΝΟΣ

ΤΟΥ GABRIEL TIMMORY

μυθιστοριογράφος Φρανσίσ 'Αρνά έγραφε στον γιο του, όταν του έφερε ο έφηβός του ένα επισκεπτήριο: «Υδ ντέ Τολμπιάκ, λο-γ ο τ ε χ ν η σ».

— Θέλει να τον δεχθείτε άμέσως, είπε ο υπηρέτης. Πρόκειται για μια κατεπείγουσα ύληθεσι.

Ο Φρανσίσ 'Αρνά, μολοντί άγνο-υσε έντελώς τον επισκεπτή του, έδωσε ώ-στόσο διαταγή να τον εισάγουν.

Σε λίγο έβγαλαν μέσα στο γραφείο ένας ψη-λός και γλωμάς νέος. Φορούσε μια τριμμένη ρεντιγκότα και παλιά, λασπομένα παπούτσια. Κοιτούσε κάτω από τη μασχάλη του μια τσάντα, φουσκωμένη... προφανώς από χειρό γραφα.

— Τι έπιθυμεί ο κύριος; τον έρώτησε ο μυθιστοριογράφος, κάπως παραμένος από την παράξενη έκφραση, με την οποία τον κυ-τούσε ο έπισκεπτής του.

Τότε ο 'Υδ ντέ Τολμπιάκ έβγαλε έναν άνα-στεναγμό, κι έπειτα είπε:

— Άν ετόλμηση, σεβαστέ μου μαίτρο, να παρουσιάσω σ' εσάς, αυτό το έ-καταλιν, πρώτα-πρώτα, γιατί μου είπαν πως είστε φιλόσοφος. Έ-πειτα, ή θέσι, στην οποία βρίσκο-μαι είναι τέτοια, ώστε δεν μου έ-πρέπει να είμαι πειά διελός και ντροπαλός.

Επρόφερε τα τελευταία αυτά λόγια με μια παρσία άσπαστη. Έτομαζόταν μάλιστα να μιλή-σει περισσότερες λεπτομέρειες της κατάντησής του, όταν ο 'Αρνά τον διέκοψε:

— Θα μου επιτρέψετε, κύριε, να μη σας κρατήσω περισσότερο, γιατί έχω κάποια θιαστική άσχο-λία...

Και για να του δώσει να κατα-λάβη ότι έπρεπε να φύγει, ο μυ-θιστοριογράφος μισοκάλυψε απ' τη θέσι του.

— Έν τούτοις πρέπει να μ' ά-κούσετε, επανέλαβε ο νέος, κεραι-νοβολώντας τον μ' ένα έπατατικό βλέμμα, που τον άνάγκασε να ξα-νακαθήσει.

Ο Φρανσίσ 'Αρνά, τρομαγμέ-νος, δεν ετόλμηση να έπιμνη. Τότε ο νέος του είπε:

— Κατάγομαι από μια πατριαρ-χική οικογένεια της Καμπανίας, που έξέπεσε κατά τα τελευταία χρόνια. Οι γονείς μου με πρόωρι-ζαν για στρατιωτικό, άλλ' εγώ, δυστυχώς, είχα κλίσι στη φιλόλο-γία. Μου φαινόταν ότι ένας 'Υδ ντέ Τολμπιάκ θα μπορούσε πολύ εύκολα να δοξαστή, ακολουθώντας το παράδειγμα του 'Αλφρέντ ντέ Βινί ή του Μυσό.

Ο πατέρας μου όμως είχε αντίθετη άντίληψη. Δεν είχε καμιά έπιστο-λή στην στα έλεύθερα επαγγέλματα. Έσχυρογνώ-μων καθώς ήταν, δεν ήθελε σέ δτι έλεγε, να του φέρουν αντίρρηση. Κι έπειδή εγώ δεν ήθελα να συμμορφωθώ με την άποψή του, στο τέλος μ' έδιωξε από το σπίτι και μου απαγό-ρευσε να ξαναπατήσω το πόδι μου σ' αυτό...

Έτσι, δυο χρόνια τώρα βρίσκομαι στο Παρί-σι, προσπαθώντας που κάποιον να βρω με θέ-σι... Έγραφα στίχους που κανένα περιοδικό δεν ήθελε ποτέ να τους δημοσιεύει... Έ-γραφα θεατρικά έργα που καμιά σκηνή δεν δέχτηκε να τα άνεβάσει... Πού και πού, μό-νο, καμιά έφημερίδα φιλοξένησε στίς στήλες της, με έξευτελιστική άμοιβή, κάποια άρθρά-

κια μου κοινωνικά... Σιγά-σιγά, όλες ή οι-κονομίες που είχα, άφύπτο δέκοντα τις σχέσεις μου με το σπίτι μου, έξαντλήθηκαν... Για να καταλάβετε καλύτερα την κατάσταση μου, άρ-κει να σας πω ότι δεν έχωρα παρά ένα κου-λούρι από προχτές το βράδυ... κι άπόψε μην έχοντας να πληρώσω την τελευταία δόσι του ένοικίου μου για τον προπερασμένο μήνα, θα με πετάξουν από τη σοφίτα που κρατώ στην όδδ Σαμπολόν... Τι θα κάνω, κύριε, τί θα άπογίνω;

Ο Φρανσίσ 'Αρνά έφερε το χέρι στο τσε-πάκι του γιλέκου του.

— 'Ο 'Υδ ντέ Τολμπιάκ, είδε την κίνησή του.

— Τι! είπε με τόνο πολύ θλιβερό. Θέλετε να μου δώσετε κανένα διάραγκο;...

— Μά, κύριέ μου... Έκανε ο Φρανσίσ 'Αρ-νά, κάπως ταραγμένος... δεν ήθελα να σας προσβάλω!...

Δίχως να τον άκούση, ο 'Υδ ντέ Τολμπιάκ πετάχτηκε δρόμος μ' ένα πήδημα. Έβριζε με όλη τη τσάντα πάνω σ' ένα έπιπλο και άρχι-ζοντας να θριαυιίζει θιαστικά μέσα στο γρα-φείο, επανελάμβανε με μια φωνή, πνιγμένη από θυμό:

— Ένα διάραγκο σ' έμένα!... Σ' έμένα!...

Τον 'Υδ ντέ Τολμπιάκ!... Σά νάμουν κανέ-νας ζητιάνος!

Τού κάλυψε ο Φρανσίσ 'Αρνά μουρμουρίζε-ξαναζήτωντας του συγγνώμη. Ο έπισκεπτής μονολόγισε άκατάπαντα:

— Ίδου πως υποδέχονται έναν κύριο και μάλιστα συνάδελφο, που άτύχησε! Τού, ζητάς μια συμβουλή, μια υποστήριξη και σέ πετούν στο δρόμο!... Όχι, όχι! Άρκετά περπα-λές υποστηρί! Άρκετούς έξευτελισμούς δέχθη-κα! Άρκετά ντροπές!...

Κι ετράβηξε από την τσέπη του ένα πι-στόλι.

Ο Φρανσίσ 'Αρνά τάχασε για μια στιγμή. Μά τι άνθρωπος έπιτέλους ήταν αυτός που είχε άπέναντί του! Ήταν τρελλός ή κόνενας θρασυς έγκληματίας, που έπληγαν, με την ά-πειλή, να του άποσάσει χρήματα;

Τα μάτια του άναζήτησαν άδυνασθήτως έ-πάνω στο γραφείο του το ηλεκτρικό κομμάτι, αλλά σκέφτηκε άμέσως σχεδόν, πως άν το χτυ-

πούσε, έκινδύνευε να δεχθεί τη θανάσιμη σφαί-ρα, πριν ακόμα προφτάσουν να τρέξουν να τον βοηθήσουν. Έτσι, προτίμησε να μείνει άκίνη-τος...

Η ταραχή του δεν έξφυγε από την άντίληψη του 'Υδ ντέ Τολμπιάκ.

— Μην άνησυχείτε, σεβαστέ μου μαίτρο, του είπε μ' ένα θλιβερό χαμόγελο. Δεν πρόκειται να σας άπειλήσω. Δεν είμαι ούτε έκδιδιστής, ούτε δολοφόνος...

Και πρό-θεσε ψιγνάρι:

— Το θύμα θα έινε ένα... εγώ!

— Πώς! σάφονξε ο Φρανσίσ 'Αρνά, παρα-ξενεμένος. Θέλετε ν' αυτοκτονήσετε δύο μέσα;

— Μάλιστα, σεβαστέ μου μαίτρο, άποκρίθηκε ο νέος με την ίδια ψυχραιμία:

— Δεν καταλαβαίνω σέ τι μπορεί να σας βλάψει. Τι θα την κάνω τέτοια ζωή; Ένώ τι-νάζοντας τα μυαλά μου μέσα στο γραφείο ενός διασήμου συγγραφέως, έχω τουλάχιστον την παρηγοριά ότι ο θάνατός μου θα δημοσιονήσει κάποιον θρόνο...

Ο Φρανσίσ 'Αρνά, τρέμοντας, προσπαθούσε να πείση τον άπογοιτημένο του έπισκεπτή, να εγκαταλείψει το τρομερό του σχέδιο. Τι διά-βολο! Δεν ήταν σωστό να σταματήσει τον ά-γώνα της ζωής έπάνω στο άκρος της ήλικιάς του. Είχε ακόμα τόσο μέλλον μπροστά του...

— Μέλлон; άποκρίθηκε ο 'Υδ ντέ Τολμ-πιάκ. Σεχνάτε πως το βράδυ θα βρωθώ πετα-μένος στο δρόμο;

— Έν τούτοις, παρατήρησε δει-λά ο Φρανσίσ 'Αρνά, άν δεχόσα-στε μια μικρή προσωρινή δυσ-θεια...

— Πάλι τα ίδια... Σας έπα-ναλμβάνω ότι δεν είμαι ζητιά-νος! έδήλωσε κατηγορηματικά ο 'Υδ ντέ Τολμπιάκ.

Ένώ μιλούσε, έπαιξε στα χέ-ρια του το πιστόλι, που ο Φραν-σίσ 'Αρνά προσπαθούσε να μην το χάνει από τα μάτια του ούτε στιγμή.

— Βλέπω ότι τ' πιστόλι μου σας άνδιαφέρει, του είπε ο 'Υδ ντέ Τολμπιάκ, σαρκαστικά.

Και έξακολούθησε:

— Μη φοβάστε... Δεν παίρνει μονάχο του φωτιά... Είναι ένα θαύμα άκριβείας... Ένα «Ρί-ταρδόν» των όχτων χιλιομέ-τρων... Έκπυροσκορπει δίχως να βγάξει καθόλου καπνό... Τε-λειότατο στο είδος του... Το πληρώσα πνήντα φράγκα την έ-ποχή—έπρόσθεσε μ' ένα μικρό χαμόγελο—που μπορούσα ακόμα να διαθέτω τόσο μεγάλα ποσά.

Νά ένα έξοδα, για το όποιο δεν θα μετανοήσω ποτέ...

Και έσφιγγε το όπλο μέσα στη φούχτα του.

— Σταθήτε! φώναξε έξαφνα ο 'Αρνά.

Άκούοντας τον Τολμπιάκ να εκδιείζει με τόση ψυχραιμία τα πλεονεκτήματα του έργαλειού που θα του έβριζε το θάνατο, μια ιδέα

του είχε έρθει έξαρνικά: Είχε βρει τη διεξόδο που θα του άπέτρεπε ίσως ν' άποφύγει το θέα-μα ενός φορμαλιστικού δράματος.

— Μην άποκροσέστε, είπε στον γλωμά νέο. την πρότασι που θα σας κάνω... Δεν δέχετε βοηθήματα, είπατε, δεν είν' έτσι!... Πολύ ό-ρατα! Δέχομαι αυτή τη λεπτότητά σας, που πι-θανόν να μην έινε κι άδικαιολόγητη. Άλλά τί-ποτε δεν σας έμποδίζει, φαντάζομαι, να που-λήσετε ένα πράγμα που σας άνίκη! Λοιπόν: Θέλετε να μου πουλήσετε το πιστόλι σας; Άπό καιρό τώρα λογόριζα να πάω ένα περίο-ρο κι εγώ... Σας το άγοράζω στο κόστος του και σας παρέχω με τόν τρόπο αϊτόν τα απαι-τούμενα χρήματα, για να συντηρηθείτε μερικάς

— Άκούοντας τον Τολμπιάκ να εκδιείζει με τόση ψυχραιμία τα πλεονεκτήματα του έργαλειού που θα του έβριζε το θάνατο, μια ιδέα

του είχε έρθει έξαρνικά: Είχε βρει τη διεξόδο που θα του άπέτρεπε ίσως ν' άποφύγει το θέα-μα ενός φορμαλιστικού δράματος.

— Μην άποκροσέστε, είπε στον γλωμά νέο. την πρότασι που θα σας κάνω... Δεν δέχετε βοηθήματα, είπατε, δεν είν' έτσι!... Πολύ ό-ρατα! Δέχομαι αυτή τη λεπτότητά σας, που πι-θανόν να μην έινε κι άδικαιολόγητη. Άλλά τί-ποτε δεν σας έμποδίζει, φαντάζομαι, να που-λήσετε ένα πράγμα που σας άνίκη! Λοιπόν: Θέλετε να μου πουλήσετε το πιστόλι σας; Άπό καιρό τώρα λογόριζα να πάω ένα περίο-ρο κι εγώ... Σας το άγοράζω στο κόστος του και σας παρέχω με τόν τρόπο αϊτόν τα απαι-τούμενα χρήματα, για να συντηρηθείτε μερικάς

— Άκούοντας τον Τολμπιάκ να εκδιείζει με τόση ψυχραιμία τα πλεονεκτήματα του έργαλειού που θα του έβριζε το θάνατο, μια ιδέα

του είχε έρθει έξαρνικά: Είχε βρει τη διεξόδο που θα του άπέτρεπε ίσως ν' άποφύγει το θέα-μα ενός φορμαλιστικού δράματος.

— Μην άποκροσέστε, είπε στον γλωμά νέο. την πρότασι που θα σας κάνω... Δεν δέχετε βοηθήματα, είπατε, δεν είν' έτσι!... Πολύ ό-ρατα! Δέχομαι αυτή τη λεπτότητά σας, που πι-θανόν να μην έινε κι άδικαιολόγητη. Άλλά τί-ποτε δεν σας έμποδίζει, φαντάζομαι, να που-λήσετε ένα πράγμα που σας άνίκη! Λοιπόν: Θέλετε να μου πουλήσετε το πιστόλι σας; Άπό καιρό τώρα λογόριζα να πάω ένα περίο-ρο κι εγώ... Σας το άγοράζω στο κόστος του και σας παρέχω με τόν τρόπο αϊτόν τα απαι-τούμενα χρήματα, για να συντηρηθείτε μερικάς

ήμέρες, κατά το διάστημα των οποίων θα φρον-τίσω μήπως σας βρω και καμιά δουλειά... — Έστο, άπάντησε ο 'Υδ ντέ Τολμπιάκ με σοβαρό ύφος. Θα έπωφεληθώ από την πρόχει-ρη αυτή λύσι που δίνετε στο ζήτημά μου, γιατί φαντάζομαι πως δεν είνε προσκλητική. Κι' έ-πι-φύλασσομαι...

— Έδωσε το πιστόλι του στον Φρανσίσ 'Αρνά, τρέμοντας τα πνήντα φράγκα, πήρε τη τσάντα του κι έφυγε έπιδεικτικά.

— Ούφ! έφώναξε ο μυθιστοριογράφος, τρέ-μοντας ακόμα από την άγωνία που πέρασε.

Και φωνάζοντας τον υπηρέτη του, του έδωσε άσπαστη διαταγή να μην ξαναδεχτεί με κανένα λόγο τον άνθρωπο που βγήκε από όλλοι. Μισή ώρα ύστερότερα, ο 'Υδ ντέ Τολμπιάκ έμπαινε χαρούμενος σ' ένα όπλοπολείο.

— Άγαπήτε κ. Σίμπλ, είπε στον ιδιοκτήτη. 'Υπολέτω πως θα μείνεις εύχαριστημένος ση-μερα. Πούλησα έξη!

— Μπράβο! φώναξε ο Σίμπλ. Δε σου έλεγα πως με τέτοια προσόντα που έχεις, άδικεία να είσαι ένας άπλός ήθοποιος συνοικιακών θεά-τρων; Με την έξυπνάδα και το ζήλο που δεί-χνεις, θα μπορούσες να κερδίσεις στη δουλειά μου τετραπλάσια απ' όσα σου δίνει το θέατρο.

— Πράγματι! άπεκρίθη ταπεινά ο 'Υδ ντέ Τολμπιάκ. Γι' αυτό είμαι πρόθυμος από σήμερα να υποδώμινο στο κατάστημα σας το όπλο του άπογοιτημένου και άποτυχημένου συγγρα-φέως...

ΓΚΑΜΠΡΙΕΛ ΤΙΜΜΟΡΥ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΤΑ ΕΥΦΥΛΟΓΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΟΥΜΑ

Κάποτε ο 'Αλέξανδρος Δουμάς, ιδός, ο ό-ποιος φημιζόταν για την έξυμότητα του πνεύ-ματός του, είχε προσκληθεί σ' ένα φιλικό γεύμα.

Στα έπιδόματα λοιπόν, όλοι οι συνδαιτημέ-νες τον παρακάλεσαν να πη κάτι για να φαιδρώ-νη τη συντροφιά.

Η άπαίτησι αυτή έωρήθηκε από τον Δου-μά ως ύπερβολική κι' όχι μόνον δεν σκάρωσε άμέσως, όπως περίμεναν όλοι, κανένα εύνο-λόγημα, αλλά άντιθέτως, έκανε πως δεν κατα-λάβαινε τί του έζητούσαν.

Η οικοδόστονα όμως, ή όποια είχε περισ-σότερο φάρος μαζί του, του ξανάτε:

— Έλάτε, κύριε Δουμά, μη θέλετε να μάς ξεφύγετε. Πέστε μας καμιά από κείνες τις άμορφες φράσεις σας, έστω και καμιά λέξι μόνο. Έσείς, άλλωστε, ξέρετε τόσες νόστιμες ιστορίες. Το έπαγγέλιά σας είνε τέτοιο.

— Άν είν' έτσι, άπάντησε τότε ο Δουμάς, εύχαρίστως. 'Υπό τον όρον όμως ότι και όλοι οι άλλοι κύριοι ή θέ πουν ή θέ κάμουν κάτι από το έπαγγέλιά τους...

Και δείχνοντας ένα λοχαγό του πυροβολικού που καθόταν άπέναντί του, προσέθεσε:

— Άς άρχισει λοιπόν ο κύριος λοχαγός. Άς μάς ρίξει... μια κανονιά κι' άμέσως θα πω κι' εγώ κάτι...

Ροδόφυλλα

— Πολλές φορές μετανοείς γιατί μίλησες, αλλά ποτέ δεν θα μετανόησες γιατί σόπασες.

— Πριν άποφασίσεις κάτι, σκέψου το καλά. Μόλις το άποφασίσεις όμως, εκτέλεσε το ά-μέσως.

— Μάθε να σέβεσαι και να ντρέπεσαι περισ-σότερο από κάθε άλλον τον εαυτό σου.

— Όμηρου ότι όλα τα πράγματα έχουν ένα τέλος στον κόσμο, ακόμα κι' ή μεγαλύτερες δυστυχίες.

— Μη καταδέχεσαι ποτέ να κακολογής έναν άπόντα. Είναι προτιμότερο να τον βρίζεις κατά πρόσωπον.

— Κάθε φορά που παραπονέσαι για την τύ-χη σου, συλλογίσου πως υπάρχουν κι' άλλοι δυστυχέτεροι από σένα.

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΣΚΙΤΣΑ

(Του τέως βουλευτού, δι-κηγόρου και λογογράφου κ. Σπ. Θεοδωροπούλου)

Η έκλεκτή λογία δις Νέλλη Κανελλίδου

Ο γνωστός 'Αμερικανός φιλέλην κ. Μοργκεντάου.

Ο άείμνηστος λογογράφος και πρόεδρος του Συλλόγου όφελίμων βιβλίων Δημ. Βικέλας

ΚΑΡΙΝ ΤΩΝ ΑΝΑΓΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΥ ΣΑΣ

Κον Δ. Κ. Χ., Παγκράτι. 'Η πάθησίς σας θέλει πολλή προσοχή. Φοβούμαι πως δεν έ-κάματε έως τώρα ότι έχρειάζετο για τη θε-ραπεία σας. Έπειδή πιθανότατα πρόκειται πε-ρι συνεπείας κληρονομικού νοσήματος, παρα-καλώ να σπεύσετε να κάμειτε μίαν έξέτασην του αίματος κατά Wassermann. Καί να μου γράψετε το αποτέλεσμα.

Κον Θ. Χ α λ κ., Καλλιθέαν. Σχετικά με τον λευκόν όγκον άπάντησα εις άλλον όμοιο-παθή σας εις το προηγούμενον τεύχος των «Παναθηναίων». Έπειδή όμως βλέπω πως εί-σθε πολύ άπελπισμένος με την πάθησί σας (και ίσως δεν έχετε δίκην) περάστε άν θέλετε να σας δώ και εγώ στο ιατρείο μου 1—3 α. μ. Δωρεάν, φυσικά, άφού είσθε άπορος.

Μ ι α Μ η τ ε ρ α, Βόλον. Άφού το παι-δάκι σας είνε ήδη έξι μηνών μπορείτε, βέβαια, και πρέπει το ταχύτερον να το μυτιολάσετε. Διαμλίδια μπορείτε να βρήτε σ' όλα τα φαρ-μακεία. Άπαιτήστε μονάχα να είνε φρέσκη, γιατί άλλωώς δεν επάνει. Αύτην την φρον-τίδα όμως καλύτερα να αναλάβη ο οικογενεια-κός γιατρός σας, που θα κάμη και τον διαμ-λισμό.

Τ ρ ο χ ι ο δ ρ ο μ ι κ ό ν, Θεσσαλονίκην. Φάρμακο εφικτής θεραπείας δεν υπάρχει για τους κηρούς. Πάρτε το άπόφασι, για να μη σας έκμεταλλεύονται. 'Ο μόνος τρόπος ριζικής θεραπείας είνε ή έγχείρησις. Άν δεν ξαναπα-ρουσιασθούν μετά την έγχείρησι (και συχνά ξαναπαρουσιάζονται, δυστυχώς), μπορείτε να πητε πως έδραστεύθητε ριζικώς. Έντομειαζό μεταχειρισθήτε τις ειδικές λαστικένες κάλτσες που πουλουν στα φαρμακεία. Έσωτερικό φάρ-μακο για να μετριάσωνται ή ένοχλήσεις σας (όχι για να θεραπευθήτε) παίρνετε 3 χάτια την ήμέρα:

Extrait sec de hamamelis virg. gr. 0,05
» d'hydrast. canal » 0,05
P. I. pil. F. S. No 20

Η άν προτιμάτε εδωπαϊκό: το Provi-
nase Midy στην ίδια δόσι.

Μ. Τ α φ., Ένταβια. Μά άλοιφει άποτελε-σματική για τα πυόδη έξανθήματά σας και όχι βλαβερή για την έπιδερμίδα, όπως τονίζετε, είνε ή έξής:

Acide salicylique gr. 0,50
Oxyde de zinc » 5,0
Amidon Vaseline Lanoline » 15,0

Νά την χρησιμοποιήτε μια φορά την ήμέ-ρα, άφού προηγουμένως πλύνετε τα χέρια σας καλά.

Κον Μ α ρ., Σινωκι. Δουρογούτη. Έάν τα πράγματα είνε όπως μου τα γράφετε, μπορέτε, βέβαια, να παντρευθήτε. Δεν πρέπει όμως να διακόψετε διότελα κάθε θεραπεία. Άν θέλετε να είσθε άσφαλτισμένος και σεις και τα παιδιά που θα κάμειτε πρέπει για μερικά χρόνια ά-κάμη, τρύλαχιστον, να κάμειτε μια έλαφρά θε-ραπεία. Το σχετικό πρόγραμμα και το είδος της θεραπείας θα κανονισή ο γιατρός σας.

Κον Μ. Φ., Άργινον. Για την πνευμονί-δά σας πρέπει να κάμειτε έπομνη και ν' ακολου-θήσετε τη θεραπεία που έκανόνεσ ό γιατρός σας. Όσο για την άλλη άρρώστια πρέπει να προσέχετε πολύ, γιατί άσφαλώς δεν είσθε θε-ραπευμένος. Άν δεν κάμειτε τακτική θεραπεία σε γιατρό είδικό θα σας ξαναπληρώσει άσχη-μα. Μπορείτε σεις να την ξεχάσετε, άλλ' έ-κείνη δεν σας ξεχά.

Κον Ε. Άντδν., Ένταβια. Συμμορφω-θήτε στις οδηγίες που σας δίδω ό ιατρός σας. Έπιστολή. Μην τα κάμειτε. Δεν είνε τίποτε σπουδαίο.

Καν Μ... Οήδας. Δεν πρέπει να ντρέ-πεσθε από το γιατρό. Πρέπει να σας δώ. Γιατί δεν είνε μονάχα ένοχλητικοί και άδικοιτοι εις την έκλογήν του σημείου της έγκαταστάσεως των ό καλόντων. Δημιουργούν κάποτε και ιστο-ρίες. Σας σιγιστώ να κάμειτε πρώτα μια έξέ-ταση των ούρων. Καλά είνε τα καταπλάσματα και ή επάλειψις με ιώδιο. 'Η συγγρομισμένη όμως θεραπεία της δονικνώσεως (είσι λέγον-ται έπισήμως οι καλόντοι), είνε ή έμβολιο-θεραπεία. Σας σιγιστώ ένέστις έμβόλιον:

Staphylofytatrine No 1 boîte.

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΣΑΣ

Η Μάμπελ Μπόλ.

Ύαρχοι άραγε πού σκληρή εί-
ραυία της τύχης απ' αυτήν που θα-
σανίσει σ' όλη της τη ζωή μια νέα
κι' άμορφη άμερικανίδα, την Μάμ-
πελ Μπόλ, την περιφημη «βασιλί-
σα των διαμαντιών»; Όλες ή γυ-
ναίκες την ζήλευον, όλοι οι άν-
τρες την θαυμάζον, όλοι οι κό-
σμος την θεωρεί ως άτυχημένη!
Πόσο όμως είχε εκείνη πού ξε-
ρουν τό τραγικό μυστικό της; Πο-
σοι ιστορούν να δώσουν μια εξήγη-
σι στά τραύματά κι' άγωνιώδη ταξεί-
δια της πού μοιάζουν με μια δια-
κή καταδίωξη, δίωξις έλλίδα συνη-
σίας;

Η άμορφη Μάμπελ, μιά από τις
πιο σαγηνευτικές καλλονές του Νέ-
ου Κόσμου, γεννημένη γιά την ευ-
τυχία και γιά τόν έρωτα, έχει ένα
συνταρακτικό ρομάντο, ή παρθέ-
νες περιπέτειες του όποιου θα μπο-
ρούσαν ν' άποτελέσουν τό πιο συ-
ναρπαστικό φιλμ απ' όσα μιά έχει
προσφέρει ως τώρα ό κινηματο-
γράφος.

Ας άρχίσουμε λοιπόν την τραγί-
κή ιστορία της, όπως στην όθονη,
με μια χαρακτηριστική της περιπέ-
τειά.

Τό περασμένο καλοκαίρι, μιά νέα,
γοητευτική και θαυμάσιμη άμερι-
κανίδα, είχε άναστατώσει την κο-
σμοπολιτική κοινωνία της Κιανής.
Ακτής, με την μυστηριώδη ζωή
της. Έμενε μόνη της στό Μόντε-
Κάρλο, σ' ένα πολιτειακό διαμερί-
σμα του «Ότέλ ντέ Παρί». Δέν
ήξερε κανείς ποιά ήταν και κανείς
δέν κατάφθανε να την πλησιάσει.
Είχε τόσο υπερέφρων, αλλά και τό-
σο παρθένη έγκρασι, στά όμορφα
μάτια της, ώστε όλοι υπέθεταν ότι
είχαν να κάνουν με μιά επαινώδινη
εμορφιά γυναίκα, και γι' αυτό,
όσο κι' άν τους εσαγένησε τό «σέξ
άππιλ» της, από ένα άνεξήγητο
φόβο, δημοφροσάσαν γύρω της μιά
άτιμωσφαира ψυχρότητα...

Εκείνη όστόσο—τί περίεργο!—
έκανε ότι δέν έπαύετο σ' αυτή την
προσοχή της άδιαφορία κι' έδειχνε
φανερό ότι την ευχαριστούσε αυτή
ή άπομώνωσις...

Επήγαγε στό Καζίνο, μετά τά
μεσάνυχτα, στολισμένη με τόσα δι-
αμαντικά, όσα δέν έχει ούτε μιά
βασιλίσα και καθόταν με την συ-
νηθισμένη της μεγαλοπρέπεια στό
τραπέζι της ρουλέττας γιά να παί-
ξει και νά χάσει κολλοσσία ποσά...

Έπειτα έχορευε λίγο μ' έναν από
τους «επαγγελματίες» χορευτάς του
Καζίνο, του έδινε ένα ήγεμονικό
φιλωδότημα από πεντακάσια φράν-
κα και τά έξημερώματα έξαφανι-
ζόταν ως διά μαγείας από τις κα-
τάφρες αίθουσες...

Η ΠΙΟ ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Η ΤΡΑΓΙΚΗ «ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΔΙΑΜΑΝΤΙΩΝ»,

Η μαρτυρική ζωή μιάς Άμερικανίδος. Μιά συνταρακτική περιπέτεια
στό Μόντε Κάρλο. Τά μυδικά κοσμήματα της Μάμπελ Μπόλ. Τό
μυστηριώδες χέρι, κλπ.

Η έξκεντρική αυτή άμερικανίδα
δέν κοιμόταν ποτέ τη νύχτα. Έ-
γύριζε στό διαμέριμά της νιά ν'
ανάπαυτη, μόνο όταν είχε ανατεί-
λει καλά ό ήλιος. Η νύχτα την έ-
τρομάζε... Γιατί άραγε;

Έδώ άκριβώς βρίσκεται τό τρα-
γικό μυστικό της...
Ένα βράδυ, κουρασμένη από τό
ρουλέττα και την κίνησι του Καζί-
νου, έγύρισε νωρίς, λίγο μετά τά
μεσάνυχτα, στό άριστοκρατικό ξε-
νοδοχείο της. Κλείστηκε στό δια-
μέρισμά της κι' όταν βεβαιώθηκε
ότι ήταν μόνη πειά, κι' ότι όλες
ή πόρτες ήσαν κλειδωμένες, άγχι-
σε ν' αραδιάξει επάνω στό κρεβ-
βάτι της ένα σωρό μεγάλες και
πολυτέλεις θήκες κοσμημάτων, γε-
μάτες από διαμαντικά πού άποτε-
λούσαν μιά μυδική περιουσία... Η
ταν άπερίγραπτος κι' άπάντατος ό
πλούτος εκείνου σ'
του θνητού...

Η παρθένη
άμερικανίδα έπει-
τα ξέντυσε ένα
προσέφαλο κι'
άρχισε να ρίχνει
μέσα στη μετα-
ξωτή εκείνη μα-
ξιλαρόθρηνη τά
αγαθώτατα κοσμή-
ματά της. Έξα-
φνα όμως άνα-
γνώρισε περιπέτειες του όποιου θα μπο-
ρούσαν ν' άποτελέσουν τό πιο συ-
ναρπαστικό φιλμ απ' όσα μιά έχει
προσφέρει ως τώρα ό κινηματο-
γράφος.

Ας άρχίσουμε λοιπόν την τραγί-
κή ιστορία της, όπως στην όθονη,
με μια χαρακτηριστική της περιπέ-
τειά.

Τό περασμένο καλοκαίρι, μιά νέα,
γοητευτική και θαυμάσιμη άμερι-
κανίδα, είχε άναστατώσει την κο-
σμοπολιτική κοινωνία της Κιανής.
Ακτής, με την μυστηριώδη ζωή
της. Έμενε μόνη της στό Μόντε-
Κάρλο, σ' ένα πολιτειακό διαμερί-
σμα του «Ότέλ ντέ Παρί». Δέν
ήξερε κανείς ποιά ήταν και κανείς
δέν κατάφθανε να την πλησιάσει.
Είχε τόσο υπερέφρων, αλλά και τό-
σο παρθένη έγκρασι, στά όμορφα
μάτια της, ώστε όλοι υπέθεταν ότι
είχαν να κάνουν με μιά επαινώδινη
εμορφιά γυναίκα, και γι' αυτό,
όσο κι' άν τους εσαγένησε τό «σέξ
άππιλ» της, από ένα άνεξήγητο
φόβο, δημοφροσάσαν γύρω της μιά
άτιμωσφαира ψυχρότητα...

Εκείνη όστόσο—τί περίεργο!—
έκανε ότι δέν έπαύετο σ' αυτή την
προσοχή της άδιαφορία κι' έδειχνε
φανερό ότι την ευχαριστούσε αυτή
ή άπομώνωσις...

Επήγαγε στό Καζίνο, μετά τά
μεσάνυχτα, στολισμένη με τόσα δι-
αμαντικά, όσα δέν έχει ούτε μιά
βασιλίσα και καθόταν με την συ-
νηθισμένη της μεγαλοπρέπεια στό
τραπέζι της ρουλέττας γιά να παί-
ξει και νά χάσει κολλοσσία ποσά...

Έπειτα έχορευε λίγο μ' έναν από
τους «επαγγελματίες» χορευτάς του
Καζίνο, του έδινε ένα ήγεμονικό
φιλωδότημα από πεντακάσια φράν-
κα και τά έξημερώματα έξαφανι-
ζόταν ως διά μαγείας από τις κα-
τάφρες αίθουσες...

σθαι, μιά άπληρη όπτασία. Ένα
τρολλό δημοσόγημα της φαντασίας
της!... Κι' όμως αυτό τό χέρι την
καταδίωκει σ' όλη της τη ζωή, έ-
τοίμο κάθε νύχτα ν' άρπάξει τά κο-
σμήματά της...

Αυτό εινε τό μυστικό της τυραν-
νικής ζωής της Μάμπελ Μπόλ, της
«βασιλίσσας των διαμαντιών»... Τό
γαντοφορεμένο χέρι ενός άόρατου
λοποδύτου παρουσιάζεται πάντα τη
νύχτα, έτοιμο γιά την στραγγαλισή
και νά της κλέψει τό θησαυρό των
διαμαντιών της. Γι' αυτό ή άμορ-
φη Μάμπελ δέν κοιμάται ποτέ τη
νύχτα και δέν τολμά ποτέ να μεί-
νει έστω και μιά στιγμή μόνη μέ-
σα στό διαμέρισμά της...

Τό απόγευμα λοιπόν της ίδιας έ-
κείνης ημέρας έφυγε από τό Μόν-
τε Κάρλο κι' έπληξε να περάσει
γες ήσυχες ή-
μέρες στό ξενο-
δοχείο «Νε γ-
κρέσκο» τής
Νίκαιας. Η άλ-
λαγή του περι-
βάλλοντος ενό-
μιζε ότι θα έ-
φτανε γιά να
διώξει γιά λίγο
καρπό τους πα-
ράξενους φε-
δόνους της. «Υ-
στερ» όμως από
δύο ήμέρες, τη
στιγμή που έγύ-
ριζε από ένα
μακρινό περι-
πατο με τό αυ-
τοκίνητο, ό δι-
ευθυντής του
«Νε γκρέσκο»
την παρακάλε-
σε να τον άκο-
λουθήσει σ' ένα
γεγονικό σαλο-
νάκι, γιατί εί-
χε νά της κά-
νη μιά σοβαρή
έκμυστήριση...

Η Μάμπελ
Μπόλ τότε, με
τά μάτια γεμάτα
φρίκη, τον άκού-
σε νά της λέγει:
— Έχω πληροφορίες, ότι μιά
σείρα λοποδυτών έτοιμάζει μιά έ-
νέδρα στόν πιο πλούσιο τελάτη του
ξενοδοχείου μας. Ό πελάτης αυτός
έσθε σεις, μίς Μπόλ... Σας παρα-
καλώ λοιπόν, μείνατε άπόψε στό
διαμέρισμά σας. Η, άν προτιμά-
τε, φύγετε άμέσως από τη Νίκαια,
γιατί κινδυνεύει ή ζωή σας...

Η «βασιλίσα των διαμαντιών»
ανέβηκε άν άν τρελλή στό άνοστόμα
της, έτοίμασε τις βαλίτσες της και
τό ίδιο απόγευμα έταχυνε τό έξπρές

στον Μόντε Κάρλο, με μιά πολυάριθμη
συννοεία από μυστικούς άστυνόμους.

Η Μάμπελ Μπόλ, καθώς βλέπε-
τε, εινε ή πιο δυστυχισμένη «βασι-
λίσα» του Νέου Κόσμου.

Όλη της ή ζωή, από την ήμερα
που είδε γιά πρώτη φορά τό τολ-
μηρό χέρι, εινε μιά άδιάκοπη φυγή,
μιά άγονιώδης προσπάθεια νά γλυ-
τώσει από τά νύχια του άόρατου
δολοφόνου της, μιά λίγην άδύνα-
τη διαδίωξις από χώρα σε χώρα, από
πόλη σε πόλη, από ξενοδοχείο σε ξε-
νοδοχείο...

Η «βασιλίσα των διαμαντιών»
ψάχνει διαρκώς νά βρη ένα άσφα-
λές καταφύγιο κι' έναν άπόκρυφο
κορυφώνα γιά τά κοσμήματά της.
Παντού, όπου κι' άν βρεθεί, τρέμει
με την ιδέα ότι εινε περιτριφυμέ-
νη από τους άόρατους έχθρούς της.
Κάθε θρόνος, κάθε λέξη, κάθε κί-
νησι την κάνουν νά πενιέται τρο-
μαγμένη από τό θέσι της, σάν νά
βλέπει τό θάνατο μπροστά της.

Η τραγική αυτή άμερικανίδα
πλωτοφόρηκε στους κοσμοπολί-
τες έδω και πέντε χρόνια στη
Νταβίλ, μαζί με τον «βασιλέα του
καφέ», τον Βραζιλιάνο διανοστο-
μολογικό Φραντσίσκο Μπάρντο. Ό
νοτιοαμερικανός αυτός κροίσος ή-
ταν τρελλά έρωτευμένος μαζί της,
κι' αυτός της έχει χαρίσει όλο έ-
κείνο τον θησαυρό των κοσμημάτων
της. Έπειτα, ή Μάμπελ Μπόλ εί-
χε κι' άλλους θαυμάσιμους φίλους
κι' έτσι κατατόχθηκε ν' άποκτήσει τό
μορφαίο θησαυρό της, και ν' άνα-
κηρυχθή «βασιλίσα των διαμαν-
τιών»...

Δέν έχει όμως μόνο διαμάντια.
Στόν παρθένο δάχτυλο του άριστε-
ρου της χεριού φορεί πάντα ένα ό-
πλοσμο σμαράγδο βάρους 65 καρα-
τίων, τον όποιον και θεωρεί ως...
«επότη-μνηστή» της, μαζί μ' ένα
σάμπρεο 50 καρατίων, πού στολι-
ζε τό παρθένο επίσης δάχτυλο του
δεξιού της χεριού.

— Σ' αυτές τις πέτρες, έξομολο-
γείται στις φίλες της—χρεστώ ό-
λες μου τις έρωτικές κατακτήσεις!

Τό φρωότερο κοσμήμα της Μάμ-
πελ Μπόλ εινε ένα διαμαντένιο κολ-
λιέ βάρους 250 καρατίων, πού τό
φορεί μόνο σ' έξαιρετικές περιστά-
σεις.

Αλλά όμως τά θημικά κοσμήμα-
τά της άποτελούν και την δυστυχία
της. Δέν μπορεί νά τ' άποχωρήσει
θέλει νά τά έχει πάντα μαζί της.
Θέλει νά τά δείχνει πάντα, γιά νά
διατηρή έστι τον τίτλο της «βασι-
λίσσας»... Και γι' αυτό άνοχήταί
διαρκώς ένα άσφαλές καταφύγιο.

Έδώ και λίγο καιρό, καθώς περ-
νούσε από την πλατεία των Ήνω-
μένων Πολιτειών, στό Παρίσι,
στάθηκε με θαυμασμό μπροστά στό
πελώριο «άνάκτορος» των μαρμαρί-
νων Μπαρνλ. Της έφάνηκε ότι ήταν
σάν ένα άπροσβλήτο φρούτο, μέ-
σα στην καρδιά του Παρισιού.

«Έδώ—είπε μέσα της—θα μπο-
ρέσω πειά νά ζήσω ήσυχη!...»
Επληρώσε λοιπόν άμέσως από τό
αυτοκίνητό της κι' έξήγησε την ιδι-
οκτήτρια στό μεγαλό, στην όποιαν
χωρίς πολλές διατυπώσεις έκανε
την έξής πρότασι:

— Πόσο θέλετε, της έλε, γιά
να μου νοικιάσετε, μέσα σε είκο-

γιά τό Παρίσι, με μιά πολυάριθμη
συννοεία από μυστικούς άστυνόμους.

Η Μάμπελ Μπόλ, καθώς βλέπε-
τε, εινε ή πιο δυστυχισμένη «βασι-
λίσα» του Νέου Κόσμου.

Όλη της ή ζωή, από την ήμερα
που είδε γιά πρώτη φορά τό τολ-
μηρό χέρι, εινε μιά άδιάκοπη φυγή,
μιά άγονιώδης προσπάθεια νά γλυ-
τώσει από τά νύχια του άόρατου
δολοφόνου της, μιά λίγην άδύνα-
τη διαδίωξις από χώρα σε χώρα, από
πόλη σε πόλη, από ξενοδοχείο σε ξε-
νοδοχείο...

Η «βασιλίσα των διαμαντιών»
ψάχνει διαρκώς νά βρη ένα άσφα-
λές καταφύγιο κι' έναν άπόκρυφο
κορυφώνα γιά τά κοσμήματά της.
Παντού, όπου κι' άν βρεθεί, τρέμει
με την ιδέα ότι εινε περιτριφυμέ-
νη από τους άόρατους έχθρούς της.
Κάθε θρόνος, κάθε λέξη, κάθε κί-
νησι την κάνουν νά πενιέται τρο-
μαγμένη από τό θέσι της, σάν νά
βλέπει τό θάνατο μπροστά της.

Η τραγική αυτή άμερικανίδα
πλωτοφόρηκε στους κοσμοπολί-
τες έδω και πέντε χρόνια στη
Νταβίλ, μαζί με τον «βασιλέα του
καφέ», τον Βραζιλιάνο διανοστο-
μολογικό Φραντσίσκο Μπάρντο. Ό
νοτιοαμερικανός αυτός κροίσος ή-
ταν τρελλά έρωτευμένος μαζί της,
κι' αυτός της έχει χαρίσει όλο έ-
κείνο τον θησαυρό των κοσμημάτων
της. Έπειτα, ή Μάμπελ Μπόλ εί-
χε κι' άλλους θαυμάσιμους φίλους
κι' έτσι κατατόχθηκε ν' άποκτήσει τό
μορφαίο θησαυρό της, και ν' άνα-
κηρυχθή «βασιλίσα των διαμαν-
τιών»...

Δέν έχει όμως μόνο διαμάντια.
Στόν παρθένο δάχτυλο του άριστε-
ρου της χεριού φορεί πάντα ένα ό-
πλοσμο σμαράγδο βάρους 65 καρα-
τίων, τον όποιον και θεωρεί ως...
«επότη-μνηστή» της, μαζί μ' ένα
σάμπρεο 50 καρατίων, πού στολι-
ζε τό παρθένο επίσης δάχτυλο του
δεξιού της χεριού.

— Σ' αυτές τις πέτρες, έξομολο-
γείται στις φίλες της—χρεστώ ό-
λες μου τις έρωτικές κατακτήσεις!

Τό φρωότερο κοσμήμα της Μάμ-
πελ Μπόλ εινε ένα διαμαντένιο κολ-
λιέ βάρους 250 καρατίων, πού τό
φορεί μόνο σ' έξαιρετικές περιστά-
σεις.

Αλλά όμως τά θημικά κοσμήμα-
τά της άποτελούν και την δυστυχία
της. Δέν μπορεί νά τ' άποχωρήσει
θέλει νά τά έχει πάντα μαζί της.
Θέλει νά τά δείχνει πάντα, γιά νά
διατηρή έστι τον τίτλο της «βασι-
λίσσας»... Και γι' αυτό άνοχήταί
διαρκώς ένα άσφαλές καταφύγιο.

Έδώ και λίγο καιρό, καθώς περ-
νούσε από την πλατεία των Ήνω-
μένων Πολιτειών, στό Παρίσι,
στάθηκε με θαυμασμό μπροστά στό
πελώριο «άνάκτορος» των μαρμαρί-
νων Μπαρνλ. Της έφάνηκε ότι ήταν
σάν ένα άπροσβλήτο φρούτο, μέ-
σα στην καρδιά του Παρισιού.

«Έδώ—είπε μέσα της—θα μπο-
ρέσω πειά νά ζήσω ήσυχη!...»
Επληρώσε λοιπόν άμέσως από τό
αυτοκίνητό της κι' έξήγησε την ιδι-
οκτήτρια στό μεγαλό, στην όποιαν
χωρίς πολλές διατυπώσεις έκανε
την έξής πρότασι:

— Πόσο θέλετε, της έλε, γιά
να μου νοικιάσετε, μέσα σε είκο-

γιά τό Παρίσι, με μιά πολυάριθμη
συννοεία από μυστικούς άστυνόμους.

Η Μάμπελ Μπόλ, καθώς βλέπε-
τε, εινε ή πιο δυστυχισμένη «βασι-
λίσα» του Νέου Κόσμου.

Όλη της ή ζωή, από την ήμερα
που είδε γιά πρώτη φορά τό τολ-
μηρό χέρι, εινε μιά άδιάκοπη φυγή,
μιά άγονιώδης προσπάθεια νά γλυ-
τώσει από τά νύχια του άόρατου
δολοφόνου της, μιά λίγην άδύνα-
τη διαδίωξις από χώρα σε χώρα, από
πόλη σε πόλη, από ξενοδοχείο σε ξε-
νοδοχείο...

Η «βασιλίσα των διαμαντιών»
ψάχνει διαρκώς νά βρη ένα άσφα-
λές καταφύγιο κι' έναν άπόκρυφο
κορυφώνα γιά τά κοσμήματά της.
Παντού, όπου κι' άν βρεθεί, τρέμει
με την ιδέα ότι εινε περιτριφυμέ-
νη από τους άόρατους έχθρούς της.
Κάθε θρόνος, κάθε λέξη, κάθε κί-
νησι την κάνουν νά πενιέται τρο-
μαγμένη από τό θέσι της, σάν νά
βλέπει τό θάνατο μπροστά της.

Η τραγική αυτή άμερικανίδα
πλωτοφόρηκε στους κοσμοπολί-
τες έδω και πέντε χρόνια στη
Νταβίλ, μαζί με τον «βασιλέα του
καφέ», τον Βραζιλιάνο διανοστο-
μολογικό Φραντσίσκο Μπάρντο. Ό
νοτιοαμερικανός αυτός κροίσος ή-
ταν τρελλά έρωτευμένος μαζί της,
κι' αυτός της έχει χαρίσει όλο έ-
κείνο τον θησαυρό των κοσμημάτων
της. Έπειτα, ή Μάμπελ Μπόλ εί-
χε κι' άλλους θαυμάσιμους φίλους
κι' έτσι κατατόχθηκε ν' άποκτήσει τό
μορφαίο θησαυρό της, και ν' άνα-
κηρυχθή «βασιλίσα των διαμαν-
τιών»...

Δέν έχει όμως μόνο διαμάντια.
Στόν παρθένο δάχτυλο του άριστε-
ρου της χεριού φορεί πάντα ένα ό-
πλοσμο σμαράγδο βάρους 65 καρα-
τίων, τον όποιον και θεωρεί ως...
«επότη-μνηστή» της, μαζί μ' ένα
σάμπρεο 50 καρατίων, πού στολι-
ζε τό παρθένο επίσης δάχτυλο του
δεξιού της χεριού.

— Σ' αυτές τις πέτρες, έξομολο-
γείται στις φίλες της—χρεστώ ό-
λες μου τις έρωτικές κατακτήσεις!

Τό φρωότερο κοσμήμα της Μάμ-
πελ Μπόλ εινε ένα διαμαντένιο κολ-
λιέ βάρους 250 καρατίων, πού τό
φορεί μόνο σ' έξαιρετικές περιστά-
σεις.

Αλλά όμως τά θημικά κοσμήμα-
τά της άποτελούν και την δυστυχία
της. Δέν μπορεί νά τ' άποχωρήσει
θέλει νά τά έχει πάντα μαζί της.
Θέλει νά τά δείχνει πάντα, γιά νά
διατηρή έστι τον τίτλο της «βασι-
λίσσας»... Και γι' αυτό άνοχήταί
διαρκώς ένα άσφαλές καταφύγιο.

Έδώ και λίγο καιρό, καθώς περ-
νούσε από την πλατεία των Ήνω-
μένων Πολιτειών, στό Παρίσι,
στάθηκε με θαυμασμό μπροστά στό
πελώριο «άνάκτορος» των μαρμαρί-
νων Μπαρνλ. Της έφάνηκε ότι ήταν
σάν ένα άπροσβλήτο φρούτο, μέ-
σα στην καρδιά του Παρισιού.

«Έδώ—είπε μέσα της—θα μπο-
ρέσω πειά νά ζήσω ήσυχη!...»
Επληρώσε λοιπόν άμέσως από τό
αυτοκίνητό της κι' έξήγησε την ιδι-
οκτήτρια στό μεγαλό, στην όποιαν
χωρίς πολλές διατυπώσεις έκανε
την έξής πρότασι:

— Πόσο θέλετε, της έλε, γιά
να μου νοικιάσετε, μέσα σε είκο-

Κάτω από τά νύχια του Τυράννου

Οι γιατροί του 'Αλή Πασά

(Από τό περιηγητικό βιβλίο του Άγγλου γιατρού Χόλλανδ)

ΤΑΝ ό άγγλος γι-
ατρός και περιηγη-
τής Χόλλανδ έφτα-
σε στό Γιάννενα
κ.α.α. τό 1813, ό
'Αλή πασάς, από
λυτός κυρίαρχος
και τυράννος τής
δυστυχής εκείνης
χώρας, πού γιά τό-
σους χρόνια στέναζε
κάτω από τά αλμα-
τωσάμενα νύχια
του, ήταν έβδωμη-
τά χρόνων, γέρος
παλιό. Κατά τη μα-
κρήν ή ζωή του
είχε περάσει κόπους
μεγάλους, εί-
χε φθείρει με τά
πλέντια τό κορμί
του, και τώρα
παλιά ήταν μιά
μηχανή χαλασμένη,
ένα έργα-
λείο σκουριασμένο.
Αυτό δέν μπορούσε
νά τό υποφέρει ό
Βεζύρης, ό όποιος
θυμιάται να νει-
άται του στό Τεπελένι
και με πόνο έβλεπε
ότι δέν ήταν πειά
έκείνους πού ήταν
άλλοτε. Φο-
δόναν τό θάνατο.
Γύρω του είχε
μαζέψει ένα
σωρό γιατρούς,
'Ελληνες όλοι, ό
όποιοι δέν
είχαν άλλη φροντίδα
παρά νά... απομακρύνουν
από αυτόν τον κίνδυνο
το θάνατο. Άν έ-
γνώριζε, άν μπορούσε
νά προφητεύη ποιος
'Ελ-
λατός τον περιέμενε,
δέβαια δέν θα περιποιείτο
τόσο τό γέρο κορμί του,
άλλά θα προτιμούσε
νά πείναε προτιθέτω
από φυσικό θάνατο.

Ό γιατρός του έπληρώσαν
πολύ καλά γιά
την έποχή εκείνη,
όπως μιάς πληροφρο-
νίας ό Χόλ-
λανδ. Έπαρσαν από
τριακόσιες λίρες ό
καθένας τό χρόνο
και είχαν τό δικαίωμα
νά κάνουν τό γιατρό
και στους άλλους
κατοίκους
των 'Ιωαννίνων.

Ένας από τους γιατρούς
του 'Αλή ήταν
κι' ό Γεώργιος Σακελλάριος,
πενήντα περίπου
χρόνων, ό όποιος
είχε σπουδάσει στην
ιατρική σχολή
της Βιέννης. Ήταν
πολύ σεβαστός
στον κοινότητα του
και μαζί με την
ιατρική καλλιεργούσε
και τη φιλολογία.
Έπειτα από
τόν περίφημο
δάσκαλο 'Αθανάσιο
Ψαλλίδα, έ-
θετορετό ό πλέον
λόγιος 'Ελλην των
'Ιωαννίνων.
Είχε μάλιστα
δημοσιεύσει
άρεστά έργα
του, πρωτότυπα
και μεταφρασμένα.
Εκτός από
τό βιβλίο του
'Ελληνική 'Αρχαιολογία,
πού τύπωσε
στη Βιέννη τό 1795,
είχε γράψει και
δύο δράματα
'Ορφεύς και
Ευδωδίκη και
'Οδυσσεύς και
Καλυπτώ. Είχε
προσέτι μανία
νά κάνει συλλογή
άρχαίων νομισμάτων
κι' ό Άγγ-
λος περιηγητής
πού δέν είδε
βεβαιώνει ότι
ήταν μεγάλης
αξίας.

Άλλος γιατρός
του 'Αλή ήταν
ό Κεφαλλονί-
της Μεταξάς,
πού είχε σπουδάσει
στό Πα-
ρίσι.

σιτέστερες
ώρες, αυτό
τό σπίτι,
όπως εινε
α-
κριβώς!...

— Μά τό σπίτι
μου, της
άπάντησε
έκπλη-
κτη ή
μαρμαρί-
νη ντέ
Μπαρνλ,
δέν εινε
γιά
νο-
ίκιασμα.

Μά ή Μάμπελ
Μπόλ της
επρόσφερε
τέτοιο
τεράστιο
ένοίκιο,
όστε
όποτε
από
επισκέ-
πτες
ώρες
εγκαθίστατο
στό
πελώριο
έκείνο
«φρούριο»,
ένώ ή
μαρμαρί-
νη ντέ
Μπαρνλ
έφυγε
την
ίδια
ημέρα
πού
ένα
ταξίδι
άναμνη-
στη
στην
Αίγυπτο...

Υστερ' από
μιά
έβδομάδα
όστόσο, ή
«βα-
σιλίσα
των
διαμαντιών»,
τρομοκρατημένη
πά-
λι
από
τόν
άόρατο
έχθρο
της,
άφανε
τό Πα-
ρισινό
έκείνο
μέγαρο
κι'
επήγαγε
να
καθήσει
στόν
πόροχο
της
Μπουασάρε,
στό
Σαντιγύ,
τόν
όποιον
είχε
νοικιάσει
μέσα
σε
48
ώρες
άντί
πέντε
εκατομμυρίων
φράγκων
τό
χρόνο!...

Μά
όποτε
κι'
έκει
βόηκε
ή
Μάμπελ
Μπόλ.
Κι'
έξακολουθεί
τώρα
να
περιφέρεται
διαρκώς
από
την
μια
πρωτεύουσα
της
Ευρώ-
πης
στην
άλλη,
προσπαθώντας
πάντα
με
μιά
θανάσιμη
άγνοία
νά
γλυτώσει
από
τό
άρακτα-
κό
και
μυστηριώδες
έχθρο
τό
θησαυρό
τόν
δι-
αμαντιών
της...

Γιατρός
του
πασά
ήταν
έπίσης
κι' ό
Λου-
κάς
Βία,
έτσι
τουλάχιστον
γράφει
τ' όνομά
του
ό
Άγγλος
περιηγητής,
ό
όποιος
βεβαιώνει
ότι
σ' αυτόν
μόνα
επιτρέπετο
νά
μπαινε
στό
χαρέμι
του
Βεζύρη
και
νά
θεραπεύη
τις
'Ο-
δυσσεύς
του.
Τό
προνόμιο
αυτό
τό
έλαβε
ό
Βία
από
τη
μάννα
του,
ή
όποια
βίβαζε
ένα
από
τά
παιδιά
του
'Αλή
πασά.
Κατά
τη
συ-
νήθεια
λοιπόν
της
έποχής
έκείνης,
ό
Βία
έθε-
ωρείτο
ός
όμογύλατος
άδελφός
του
'Αλή
και
έπομένως
ός
μέλος
της
οικογενείας
του.

Στά
Γιάννενα
κατά
την
έποχή
έκείνη
ή-
σαν
κι'
άλλοι
δύο
γνωστοί
γιατροί,
σπουδασμέ-
νοι
κι'
αυτοί
στην
Ευρώπη,
ό
Τσαρλζής
κι'
ό
Κωλέττης.
Ό
τελευταίος
αυτός
γίγνηκε
αργό-
τερα
περίφημος
στην
Ελλάδα.
Έφτασε
στό
ά-
ξιομα
του
προσθητοργού
κι'
έπαξε
μεγάλο
ρό-
λο
κατά
τη
βασίλεια
του
'Οθωνος.
Στά
Γιάν-
νενα
ό
Κωλέττης
ήταν
γιατρός
του
Μουχτά-
ρπασά,
του
πρωτοτόκου
γυνού
του
'Αλή.
Είχε
δέ,
κατά
τόν
Άγγλο
περιηγητή,
γράψει
τότε
και
μιά
μελέτη
'Ιδέα
νενική
περί
νυνών

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΗΜΑ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΓΑΠΗ

ΤΟΥ Κ. ΓΡΗΓΟΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

(ΜΙΑ ΠΑΛΙΑ ΖΑΚΥΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ)

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — 'Ο Πιέρος Τζένης, γυρίζοντας στη Ζάκυνθο, ύστερ' από μακρινή απουσία, βλέπει ένα βράδυ στο θέατρο μία ωραία κοπέλα, αλλά συγχρόνως μαθαίνει ότι είναι η Τζένη, η κόρη του Κόντε Δερβιάνου, του οποίου την οικογένεια χαρίζει παμπάλαιο θαύμασμα μίση από τη δική του. 'Ωστόσο, μαγεμένος απ' το κάλλος της Τζένης, δεν ξεκολλάει τα μάτια του από πάνω της, αλλά συγχρόνως αποφασίζει να φύγει την επομένη για το εξωτερικό, γιατί νοιώθει πως είναι αδύνατο να μη την αγαπήσει. 'Όλα ταύτα, η γοητεία της νέας τον κρατεί στη Ζάκυνθο και το μοιραίο αρχίζει να συντελείται. 'Ο έρωτας που φουντώνει στην καρδιά του, τον φέρνει ο γάμοι κατά στο τέλος του... Μία μέρα ο Πιέρος πηγαίνει σε μία συγκέντρωση της κοντέσας Βορτέραινας κι' εκεί στο σαλόνι βλέπει ξαφνικά τη Τζένη. Μία κοινή φίλη τους συνιστά τον ένα στον άλλο κι' η γνωριμία τους συντελείται.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

'Αλήθεια, η ξανθή 'Αμερικανίδα με τον αιδερό τυπο και την αγέλικη φωνή, είχε φαντασία τους περισσότερους Ζακυνθινούς. Και χωρίς να έχω αντίπαλο... η κομπάρζα δεν έπαινε μπροστά της χαρτοσιμ- τους είχε διαφέρει σε δυο κόμματα : Το ένα υποστήριζε πως η Μπόνεϊ ήταν «το τέλειον». Το άλλο τολμούσε να της βρούνη και εκάποιες έλλειψεις. Και συζητήσεις νύχτα—μέρα, και καυγάδες, κι' αποθεωτικά άθρονα στον έγχωριο τύπο, και σατυρικά επηρώματα για την εκαινούργια μανία και τα θύματά της...

Για τη Μπόνεϊ λοιπόν μνησαν άρετην ώρα κι' οι τρεις, εκεί σε μιάν άκρη του σαλονιού, κοντά στο παράθυρο. Μόνο η Νανά είχε καθήσει σε μιά κωξέζα. 'Η Τζένη, δροή, στηριζόταν σ' ένα γερό στυλόβια που βάσταγε μια χάλκινη προτομή. Κι' ο Πιέρους αντίκρυ, λιγάκι σκυφτός, άκουμπούσε στην άηλη ορχή του άλλου καθίσματος της κωξέζας, του άδειανου.

Μία κυρία, από την πόρτα, έγγνε της Νανάς. Αιτή σηκώθηκε άμέσως κι' ένα «παρών», έτρεξε στην κυρία και χάρηκε μαζί της στο διάδρομο. Κι' η Τζένη, μόνη τώρα με τον Πιέρους, φάνηκε μιά στιγμή στενοχωρημένη. —Κουραστήκατε ; της είπε κείνος.

Γιατί δεν κάθεστε ;

Και της έδεξε τη θέση όπου καθόταν προητέρω η Νανά.

—'Αλήθεια... όλο τάπνομα δεν κάθησα καθόλου, είπε η Τζένη και κάθισε.

—Μα κι' εγώ το ίδιο, είπε ο Πιέρους.

Και κάθισε στο καθίσμα, όπου ώ, τώρ' άκουμπούσε.

Θάλεγε πως η κωξέζα είν' ένα καθίσμα που εφευρέθηκε γα ιδανικούς έρωτευμένους. Κάθονταν αντίθετα, δέ βλέπονταν σχεδόν ο ένας το κορμί του άλλου—γιατί το χώρισμα άνάμεσα στις δυο θέσεις είχε συνήθως ψηλό—και μόνο τα πρόσωπα τους άντικρύζονταν. Είπε μόνο για να κοιτάζονται και να μιλούν. Δυο κεφάλια άντικρυστά, ασύμματα, και δυο ξενάρια μάτια όπου προβαίνουν, σά σε παράθυρα, οι ψυχές. Κοιμά σωματική έπαρη, κανένας πειρασμός, καμιά κοινή σκέψη. Κι' αν οι έρωτευμένοι είναι μονάχοι κι' αίσθανθούν μιά στιγμή την άναγκη να φιληθούν, κανένας πάλι φόβος : τα χέρια τους μόνο θα συμπλέξουν, τα κεφάλια τους θαγαλιάζουν και τα στόματά τους θα ένώνουν σ' ένα γοργό, σχεδόν άυλο φιλή...

Στην πλατεία εκείνη κωξέζα με τις ψηλές ράχες και το ψηλό χορίσμα, ο Πιέρους κι' η Τζένη δεν είχαν καμιά στενοχώρια. Μιλούσαν πιο άνετα τώρα, παρά σάν στέκονταν κι' οι δυο δοθοί. Δεν τους έννοιε που η Νανά τους είχε άρήσει μονάχους. Κάθονταν μαζί σά φίλοι, μιά και χωριόταν σάν ξένοι. Κι' η δικιά τους εξακολουθούσε τυτική. 'Ακόμα κι' εκείνη που έκαναν με τα μάτια.

—Και στο θέατρο πηγαίνετε κάθε βράδυ ; τη ρώτησε ο Πιέρους.

—'Όχι, του άποκρίθηκε, μιά ναι και μιά όχι. Αυστηνώρα το θεωρώ τυχόν μεσοδιά. Έχω τόσο μανία, που αν ήταν όλο δικό μας, δεν θάλεπα βραδιά.

—Μα δέ θα βαρύνισατε νακούτε την ίδια ύπερα ξανά—όχτώ φορές ;

—Κουραστήκατε ;
Γιατί δεν κάθεστε ;
της είπε κείνος.

σε το καλοκαίρι ;...

—'Ετσι λογαριάζω... δεν ξέρω πάλι...

Σάπασαν λίγο. 'Η Τζένη τον κοιτάζε λίγο άρηρημένη, σά να λογαρίαζε μετά πόσους μήνες θα τον ξανάβλεπε, άφου θάφευγε τη Σαρακοστή...

Κι' άξαφνα έκείνος της είπε :

—Θά μού επιτρέψετε και μένα μιά άδιακρισία ;

—Εύχαριστώ ! 'Από σάς, που είστε τόσο εύγενής, δεν θα είχε μεγάλη. 'Ισως δεν θα είχε κι' άδιακρισία.

—'Όταν άκούσατε τόνόμιά μου... τί είπατε ;

'Η Τζένη άποκρίθηκε με άπορία :

—Τίποτα !... Τί μπορούσα να πώ ;

—Μά... δεν σάς είπε, δεν σάς θυμισε τίποτα τόνόμιά μου ;...

—Σάν τί ; 'Ενα όνομα γνωστό... μιά μεγάλη οικογένεια του τόπου...

—'Όταν η Νανά μού είπε κείνη Ζακυνθινός, δεν περιμένα βέβαια νακούσω όνομα κατώτερο. Κανένας Λούντζης, είπα μέσα μου, κανένας Κοιμυότσι, κανένας Μεσολας, κανένας Τζέμης...

—'Απεναντίας. Είπε ύπερες που όσο τις άκούω, τόσο μάρεσουν 'Ακουσα το Φάουστ τέσσερις φορές. Και δέκα να τον άκούω, δεν θα τον χόρταινα. Τί ώραία μουσική !

—Τό ξέρετε που όταν προποταίχτηκε στο Παρίσι, δεν άρεσε που το βάλς και η μάρτσια ;

—'Α, τί περίεργο ! και μένα, την πρώτη βραδιά απ' όλη την ύπερα, μόνο αυτά τα δυο κομμάτια μού άρεσαν. 'Υστερα κατάλαβα πόσο άνώτερο είναι τάλλα... παραδείγματος χάρι τα ντουέττα...

—Σάς έβλεπα, την πρώτη βραδιά, με τί προσοχή άκούγατε...

'Ηταν φανερό πως πολεμούσατε να καταλάβετε μιά μουσική, που για σάς ήταν καινούρια κι' άλλοιωτική...

—Μέ βλέπατε στην προεμέρα του Φάουστ ; Που καθόσαστε ;

—'Αντίκρυ σάς... στο ίδιο θεωρείο που καθόμουν και στην προεμέρα της Λουτσίας.

—'Εγώ δέ σάς είδα στο Φάουστ... Μόνο την ώρα που βγαίναμε απ' το θέατρο...

—Στη Λουτσία όμως θα με είδατε...

—Ναι, σάς είδα κάμποσις φορές, και στο θέατρο και στον περσιότατο...

—Μέ βλέπατε με γνωστούς σας και δεν ξέρατε ποιος ήμουν. Διάβαζα στα μάτια σας την άπορία : «ποιός είν' αυτός ; Ζακυνθινός ; Ξένος ;...».

—'Αλήθεια... 'Η Νανά μού είπε τόνόμιά σας και μού έξηγήσε πως, χρόνια τώρα, δεν έρχεστε στη Ζάκυνθο παρά λίγους μήνες κάθε καλοκαίρι...

—Ναι... το χειμώνα πάντα τον περνά στην Εύρώπη, κοντά στον πατέρα μου...

—Είπε πρέσβυς, νομίζω, στο Παρίσι ;

—'Όχι πρέσβυς... πρώτος γραμματέας της 'Αγγλικής πρεσβείας.

—'Εχει μεγάλη θέση... Και σεις ;

—Θάκοιλούηστε το διπλωματικό στάδιο σάν τον πατέρα σας ;...

—'Αργότερα, ίσως... για την ώρα μελετώ... συμπληρώνω τις σπουδές μου. Κάνω και λίγη πρακτική, βοηθώντας τον πατέρα μου...

—Είστε 'Αγγλος, δεν είν' έτσι ;

—Δεν είμαι, κοντεσσίνια, παρά Ζακυνθινός. Κι' ο πατέρας μου το ίδιο. Λέπει τόσα χρόνια, μα αν τον άκούσε να μιλή, θα νομίσσε πως δεν έλειψε ποτέ απ' τον τόπο. Μόνο που είμαστε άγγλικής καταγωγής και ύπηκοοι 'Αγγλοι.

—Ναι... Κι' αν δεν είνε άδιακρισία να σάς ρωτήσω... πως φέτος αποφασίσατε να μείνετε στη Ζάκυνθο και το χειμώνα ;

—Μά... για να γνωρίσω λίγο, σά Ζακυνθινός, και τη χώρα, γιατί τα καλοκαίρια έμμενα πάντα στην έξοχη. 'Η αλήθεια είναι, πως δεν έσοκπένα να μείνω παρά ένα μήνα. 'Αλλά, έμμενα λίγο, μού άρεσε τόσο πολύ, που τώρα, αν μπορούσα, δεν θάφευγα ποτέ.

—'Όπως δηλαδή, θα μείνω κι' ως τα Καρναβάλια.

—Θά φύγετε τότε και θα ξαναγυρίσετε το καλοκαίρι ;...

—'Ετσι λογαριάζω... δεν ξέρω πάλι...

Σάπασαν λίγο. 'Η Τζένη τον κοιτάζε λίγο άρηρημένη, σά να λογαρίαζε μετά πόσους μήνες θα τον ξανάβλεπε, άφου θάφευγε τη Σαρακοστή...

Κι' άξαφνα έκείνος της είπε :

—Θά μού επιτρέψετε και μένα μιά άδιακρισία ;

—Εύχαριστώ ! 'Από σάς, που είστε τόσο εύγενής, δεν θα είχε μεγάλη. 'Ισως δεν θα είχε κι' άδιακρισία.

—'Όταν άκούσατε τόνόμιά μου... τί είπατε ;

'Η Τζένη άποκρίθηκε με άπορία :

—Τίποτα !... Τί μπορούσα να πώ ;

—Μά... δεν σάς είπε, δεν σάς θυμισε τίποτα τόνόμιά μου ;...

—Σάν τί ; 'Ενα όνομα γνωστό... μιά μεγάλη οικογένεια του τόπου...

—'Όταν η Νανά μού είπε κείνη Ζακυνθινός, δεν περιμένα βέβαια νακούσω όνομα κατώτερο. Κανένας Λούντζης, είπα μέσα μου, κανένας Κοιμυότσι, κανένας Μεσολας, κανένας Τζέμης...

—Εύχαριστώ πολύ για το κομπλιμέντο... 'Όταν όμως άκούσατε αυτό το Τζέμης, ή το Τζένης, όπως μās λέτε εδώ, δεν ;... δεν ;...

'Ο Πιέρους δεν πρόφτασε να συμπληρώση την ερώτησή του. Κάποιος τους είχε πληρώσει. Και σηκώνοντας τα μάτια από την Τζένη που τον άκουγε με άπορία μεγάλη—γιατί πραγματικώς δεν καταλάβαινε τί ήθελε να της πη και ποιά ήταν η «άδιακρισία τους», είδε μπροστά του την κοντέσσα Δερβιάνα.

'Η μητέρα έρχόταν να πάρη την κόρη της για να φύγουν. Δεν παραξενεύθηκε καθόλου που τη βρήκε να μιλά κι' έναν άγνωστο κύριο. Το κατάλαβε πως ήταν μιά γνωριμία της στιγμής, απ' αυτές που γίνονται καθμέρια σά κοσμικά σαλόνια. Και βέβαια—συλλογίστηκε—είδος—θάταν, Ζακυνθινός ή ξένος, ένας άνθρωπος καθώς πρέπει, για να τον δέχεται στο σπίτι της ή κοντέσσα Βορτέραινα, ή τόσο εκλεκτική, και να κάθεται και να μιλά μαζί του ή κόρη της, ή τόσο δύσκολη...

'Ο Πιέρους σηκώθηκε. Σηκώθηκε άμέσως κι' η Τζένη και είπε :

—Μαμμί... να σου συστήσω τον κύριο Πιέρους Τζέμης... Είπε...

—Ω, Θέ μου ! Τ' ήταν αυτό ;... 'Η καμένη ή Τζένη έμεινε με μισή λέξη στο στόμα. Γιατί ένθ' ο Πιέρους ύποκρινόταν, ή κοντέσσα Δερβιάνα χλώμαζε κι' ένθ' είχε άκούσει πολύ καλά τόνόμα—ή Τζένη το είχε προφέρει τόσο καθαρά και δυνατά !—γύρισε στην κόρη της ρωτώντας, σά να μην είχε άκούσει καθόλου :

—Πώς ;

Δεν την άφησε όμως να το ξαναπη. Και γυρίζοντας άμέσως στο νέο, τούδριζε μιά άγρια ματιά και πρόφερε την τυτική αυτή φράση, όπως θα πρόφερε μιά βουτιά :

—Χαίρω πολύ !

Και πάλι στην κόρη της :

—Πάμε, Τζένη ! Είπε άργά : Τό-ΙΩΑΝΝΗΣ Δ ΤΖΟΡΙΑΣ

σην ώρα σε γυρεύω !

Μιλιά ο Πιέρους. Στεκόταν ακόμα λιγάκι σκυφτός μπροστά στην κοντέσσα κι' είχε χλωμάσει κάμποσο κι' αυτός...

'Η Τζένη ένόμιζε τότε πως ή μητέρα της, που άλλωστε ήταν δέξυτη, είχε θυμώσει έπειδή την γύρευε και δεν την έβρισκε. Λάθος της βέβαια να καθήση τόσον ώρα να μιλά κι' ένα νέο. Τι έπαυε όμως αυτός ; 'Η μητέρα της δεν έπρεπε να του φερθή τόσο λίγο εύγενής... δηλαδή με τόσο άγένεια. Και, κι' όλη της τη σαστισμάρα, ή Τζένη σκέφτηκε πως χρωστούσε να τον ικανοποιήση. Γύρισε λοιπόν προς αυτόν γελαστή και του έτεινε το χέρι της, λέγοντάς του όσο μπορούσε πιο γλυκά—αν και με κάποια τρεμούλια στη φωνή :

—Με συγχωρείτε... Πρέπει να πηγαίνουμε... Χαίρω πολύ για τη γνωριμία...

—'Ω, τί περίεργο πράγμα !... 'Ο Πιέρους έδίτασε να της δώσει το χέρι του ! 'Επιτίλους, άφου έφριξε και μιά δειλή ματιά στη μητέρα, το άποφάσισε.

'Αλλά τη στιγμή άκριβώς που έκείνοι οι δυο ήταν έτοιμοι ναπαχαρετισθούν με χειραψία, ή κοντέσσα, άγριεμένη, μπήκε στη μέση φωνάζοντας :

—Μή !... Πάμε !...

Κι' άπότομα τράβηξε την κόρη της—και τώρα πιά όχι με θυμό, παρά με φρίκη, όπως θα την τραβούσε από φωτιά ή από κάτι μολυσμένο—την έσπρωξε μπροστά, και σχεδόν σπρώχνοντας, την έκαμε να βγη απ' το σαλόνι έκείνο.

'Ο Πιέρους έμεινε στη θέση του χλωμός κι' άκίνητος, σά να μαρμαρώσε.

Εύτυχως, όλ' αυτά έγιναν τόσο γρήγορα, ώστε κανένας απ' τους λίγους που βρισκόταν εκείνη την ώρα στο σαλόνι, δεν κατάλαβε τίποτα. Ένόμισαν μόνο πως ή κοντέσσα Δερβιάνα ήταν πολύ βαστική.

Μά κι' ο Πιέρους κατάφερε να συνέλθη, πριν παρατηρήση κανένας την παραγή του και τη χλωμάδα του. Κι' εξακολούθησε να κινλορηθή στα σαλόνια, σά να μη συνέβηκε τίποτα.

Να μπροστά του κι' η Νανά.

—Κύριε Πιέρου, τί έγινε η Τζένη ; Δεν τη βλέπω πουθενά... Με σάς δεν την ελζ' άρήσει ;...

—Ναι... μιλούσαμε μαζί, όταν ήρθε ή μητέρα της και την πήρε για να φύγουν.

—'Α ! Έφυγε ;

—Νομίζω...

—'Από τώρα ; Πολύ περίεργο ! Αυτή μού έλεγε πως θα καθόταν ως το βράδυ. Γιατί αιτή ή βία ;

—Μά... πού να ξέρω εγώ... δεν μού είπε...

Κι' έκανε σάν τρελή να σάς γνωρίση !...

—'Αλήθεια ; αυτή σάς είπε να με συστήσετε ;

—Με παρακάλεσε μάλιστα πολύ. Να σάς πω την αλήθεια, εγώ ήθελα να το άποφύγω. Γιατί ξέρω πως οι οικογένειές σας δεν τάχουν τόσο καλά... 'Αλλά τη στιγμή που άκουσε τόνόμιά σας κι' έπέμμε

ακόμα, συλλογίστηκε : «'Η Τζένη δεν θα το ξέρε»...

Κι' άξαφνα :

—'Α ! Έκαμε ή Νανά. Μήπως ή μαμιά της, έπειδή την είδε μαζί σας, την πήρε κι' έφυγε άρον—άρον ;

—Δεν ξέρω... μπορεί...

—Ναι, ναι, αυτό θα είναι ! 'Η κοντέσσα ξέρε βέβαια την οικογενειακή έχθρα... και φοβήθηκε μήπως...

'Ο Πιέρους την έκοψε :

—Μου φαίνεται όμως παράξενο πως δεν την ήξερε κι' ή κοντεσσίνια... (γιατί τώρα βέβαια θα την ξέρε κι' αυτή... ή μητέρα της θα της είχε πώ... μιλούσε φιλικά κι' έναν έχθρο...). Τί λέτε ;

—Δεν είναι και τόσο παράξενο. 'Η Τζένη, ξέρετε, είναι άλλου είδους κορίτσι... Στο σπίτι της δεν θα της λένε παρά μόνο καλά κι' ευχαρισία... 'Αφου κι' εμείς ακόμα, οι φίλοι της, μαζί της μιλούμε αλλοιώςικά παρά όπως μεταξύ μας. 'Α, ναι ! είναι άλλου είδους κορίτσι ή Τζένη !...

'Ο λόγος αυτός έφώτισε τον Πιέρου. Δεν άπορούσε πιά πως ή Δερβιοπούλα δεν ήξερε τίποτα. 'Απεναντίας, το έβρισκε φυσικότατο.

Γιατί δεν μπορούσε να φαντασθή πως στο σπίτι τους είχαν το θάρρος να κάνουν μπροστά της άσχημες, ταπεινές κουβέντες. 'Όπως τις φίλες της, και τους δικούς της θα τους κρατούσε σ' ευλάβεια ή άγγελική της ύμορφα και καλωσύνη. Ότε είχαν άναγκη να την ειδοποιήσουν μην έκανε τυχόν καμιά γκάφα. Γιατί ή έχθρική οικογένεια δεν είχε νέους δαστούς, έκτός από τον Πιέρου που έλειπε από μικρός. 'Ηξεραν βέβαια την ύπαρξή του, αλλά ποτέ τους δεν τον είχαν ιδεί κι' ίσως, με τον καιρό, είχαν ξεχάσει και πως ύπάρχει.

Και τώρα ;—συλλογίζόταν ο Πιέρους—τί θάκαναν ; Θέλοντας και μή, θάλεγαν βέβαια της Τζένης πως ο νέος που είχε γνωρίσει ήταν «έχθρος» και πως, αν τον ξανάβλεπε πουθενά, έπρεπε να του γυρίση τη ράχη. Ότε εκαιμέρας δεν μπορούσε νάχη μαζί του. Αυτό, χωρίς άλλο, θα της τάλεγαν. Και θα της έξηγουσαν και το λόγο, για να μη νομίζη πως της έδιναν μιά παράλογη κι' αθάρετη προσαγή. 'Αλλά ή Τζένη τί θάκανε ;... Τί θάλεγε ;... Βέβαια που δεν θα σήκωνε επανάσταση ! Θά ύποταζόταν. Ότε εκαιμέρας δεν θα του ξανάλεγε ποτέ. Ότε από μακριά δεν θα τον ξαναχαρετούσε κι' ένα χαμόγελο... 'Αλλ' αυτό θα την πίκρανε βαθιά. «Τί καμία ! θάλεγε μέσα της : τί άτυχία !». 'Ο Πιέρους ή αν θέβαιος γι' αυτό. 'Αλλά ήταν βέβαιος και για κάτι άλλο : Πώς αν την έσπρωχνε αυτός, ή Τζένη θάαν ικανή να σηκώση κι' επανάσταση. Γιατί όλα, όλα τον έπειθαν πως τον είχε ξεχωρίσει, πως τον είχε βάλει στην καρδιά της.

Το επίμονο κοίταγμα που του έκανε στην άοχή, ή ματιά που του είχε ρίξει φεύγοντας έκείνο το βράδυ απ' το Καίνο, ή σπουδή που είχε δείξει να τον γνωρίση το ύψος της κατά τα διάστημα της άρετά μακράς συνουσίας...

στην άοχή, ή ματιά που του είχε ρίξει φεύγοντας έκείνο το βράδυ απ' το Καίνο, ή σπουδή που είχε δείξει να τον γνωρίση το ύψος της κατά τα διάστημα της άρετά μακράς συνουσίας...

τους κι' ο τρόπος που τον παρουσίασε στη μητέρα της, όλ' αυτά μαρτυρούσαν πως ο άγνωστος νέος, δεν της ή αν καθόλου άδιάφορος. Θα αίσθημα που θάχε γεννηθεί στην καρδιά της γι' αυτόν, θα δυνάμιανε—όπως συμβαίνει πάντα—έμια θα μάθαινε πως της ήταν άπαγορευμένο...

Δ.

Η ΤΖΕΝΗ ΜΑΘΑΙΝΕΙ ΚΙ' ΑΠΟΡΕΙ

—'Ας ιδούμε τώρα αν αυτά που φανταζόταν ο Πιέρους ήταν έτσι και στην πραγματικότητα. Κι' ως άκολούθησμε την κοντέσσα Δερβιάνα, από τη στιγμή που πήρε την κόρη της κι' έφυγε από της Βορτέραινας άρον—άρον...

Είπε μιά νέα ακόμα άρχόντισσα, περισσότερο έπιβλητική και μεγαλόπρεπη παρά καθυπό όμορφη—έκτός από τα μεγάλα μαύρα της μάτια, που ίσως δεν τάχει άλλη φοχόντισσα, ούτε άρχοντοπούλα... Ψηλή και παχιά, φορεί πλούσιες πάντα τουαλέτες, με γρύνας και διαμαντικά. Στ' αυτιά της με τις μικρο-τάχες κόγχες, λάμπουν δυο πελώρια μοργιάντια, που οι κακές γλώσσες λένε πως είναι άπύλα άσπρα ζαφείρια. Το μικρό όμως, κάτασπρο και παχουλό της χέρι, που όταν το κλείνη, γίνεται σσστή σφαίρα, το στολίζει ένας άμειβστος, άλθινο οικογενειακό κερίμλιο—δωρο κάποιου παλιού προσθεντιόρ ντι μάρε—που την άβια του κανένας δεν τόλμησε ποτέ ναμυριοβήτηση. Στο δεόμο, τις σπάνιες φορές, που βγαίνει πεζή, περπατεί σά βασίλισσα. Είναι όμως καταδεχτική, διατυτική, επηρεπτότατα μιά μεγάλη καλωσύνη. Οι κακές γλώσσες λένε πως κατά βάθος είναι κακή, σκληρή μάλιστα. 'Αδιάφορο ! Το χαμόγελό της, όταν χαρετά τον κόσμο, έχει μείνει παραμοιακό για τη γλύκα του.

(Άκολουθεί)

110

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

111

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

112

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

113

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

114

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

115

ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΟΙ ΑΓΡΙΟΙ ΚΥΝΗΓΟΙ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΩΝ

Τά φρικιαστικά έθιμα τής φυλής τών Νάγκα. 'Η τραγική περιπέτεια ενός Σουηδού ιεραποστόλου. Τά μαρτύρια καί ή δυσίες τής γυναίκας του. Οί κακοί δαίμονες Νάγκ κ' ή άνθρωποδυσίες. 'Η μυστηριώδεις «Καλύβες τών ανδρών», κλπ.

Μιά ώρα κυρία Νάγκα, ή οποία θυσιάζει στα πνεύματα.

Τά παράξενα καί φρικιαστικά έθιμα τής φυλής τών Νάγκα Χιλ τού 'Ασάμ — μιας μεγάλης χώρας πού απλώνεται άνωμεσα στις 'Ινδίες καί στη Βιομάνια — είνε από τά πιο θάραβα καί τά πιο άποτρόπαια πού υπάρχουνε στον κόσμο. Μεταξύ δέ τών έθιμων αυτών τά πιο φρικιώδη είνε τó κυνήγι τών ανθρωπίνων κεφαλών καί ή ανθρωποφαγία. Κι' όμως ή χώρα τών Νάγκα Χιν άνήκει στην Βρετανική Αυτοκρατορία. Μά δυστυχώς ο πολιτισμός τών λευκών δεν έχει φτάσει ακόμη ως τις άπρόσιτες έκείνες έρημιές, όπου βασιλεύει ακόμη ή μαύρη μαγεία καί ο καννιβαλισμός.

Επειδή λοιπόν ή χώρα αυτή ήταν ή πιο άγρια απ' όλες τις άγγλικές άποικίες, ώργανώθηκε τελευταία μια μεγάλη στρατιωτική άποστολή γιά νά την εξερευνήση από την μια ως την άλλη της άκρη καί νά ένεργήση έξυγνωση σχετικάς με τις φρικιώδεις συνήθειες τών ιθαγενών. Άφορμή γιά νά διοργανωθεί ή άποστολή αυτή ήταν ή τραγική περιπέτεια τού Σουηδού ιεραποστόλου 'Αxel Κριστιάνσεν. 'Ο Σουηδός αυτός πάστορ είχε πάει στην χώρα τών Νάγκα γιά νά τους προσηλυτίση στο χριστιανισμό. Οί Νάγκα όμως, αντί νά άσπασθούν τη νέα θρησκεία, έξαγριώθηκαν, γιάτι θεώρησαν ως προσβολή κατά της θρησκείας τους τά κηρύγματα τού ιεραποστόλου καί τόν εκδικήθηκαν με τόν πιο σκληρό τρόπο. Τόν έστειλαν λοιπόν νά δουλέη τά δέντρα τού κερματιστού, πού υπάρχουν στα βάθη της χώρας τους, πράγμα πού άποτελούσε την πιο αφάνταστη καί την πιο τρομακτική τιμωρία πού μπορούσε κανείς νά φανταστεί.

Όσο γιά τη γυναίκα τού ιεραποστόλου, την καλή κυρία Κριστιάνσεν, την έφριξαν σέ μια φριχτή φυλακή, γιάτι ο άρχηγός τής φυλής θά την χρησιμοποιούσε ως έξιλαστήριο θύμα σέ μια θρησκευτική τελετή πού θά γινόταν βότερα από λίγο καιρό...

Ο Σουηδός ιεραπόστολος, βότερα από μερικές εβδομάδες φρικιαστικής ζωής στα μακρινά ένεινα όρησια, έξαντλήθηκε τόσο, ώστε δεν μπορούσε πια νά δουλέη. Οί Νάγκα τότε, γιά νά τόν τιμωρήσουν, τόν έστειλαν νά παρακολουθήση την θυσία της γυναίκας του, την οποίαν οί μάγοι τής φυλής θά προσέφεραν ως δλοκαύτωμα στα «Πνεύματα της Φύσεως».

Ο δυστυχισμένος πάστορ Κριστιάνσεν, δεμένος σ' ένα δένδρο, παρακολουθούσε τρελλός από την φρίκη του την διαβολική ένείνη τελετή καί είδε με τά μάτια του τά βασανιστήρια της γυναίκας του. Την είδε νά την ρίχνουν μέσα σέ μια μεγάλη φωτιά, είδε κατόπιν ένα μάγο νά τής ξεριζώνει την καρδιά, νά τής κόβη τό κεφάλι καί νά τό πετάη καταματωμένο άπάνω στο χόμα...

Η τραγική αυτή περιπέτεια τού Σουηδού πάστορος καί της γυναίκας του, ή οποία εύτυχώς έγινε γνωστή, ανάγκασε τις άγγλικές άρχες νά διοργανώσουν τη στρατιωτική άποστολή, γιά την οποία μιλήσαμε καί προηγουμένως. 'Η άποστολή πέτυχε τό σκοπό της καί χάρις σ' αυτήν ξερόμπε σήμερα τά άνατοριαστικά έθιμα τής φυλής τών Νάγκα.

Ο πρωτόγονος αυτός λαός, ο τόσο παράξενος, είνε πολυάριθμος. Οί Νάγκα ζύν χωρισμένοι σέ άναριθμητες φυλές, ή όποιες μάλιστα διαφέρουν στη γλώσσα καί σέ μερικές συνήθειες, είνε έν τούτοις όλες τους ένωμένες με την ίδια τρομακτική θρησκεία καί με τά ίδια σκληρά καί αιμαβόρα έθιμα. Οί Νάγκα άνήκουν στη Μογγολική φυλή καί μοιάζουν πολύ με τούς Κινέζους. Κάθε φυλή τους έχει τόν άρχηγό της, ο οποίος είνε ένας άνεξάρτητος μονάρχης, με την αυλή του καί τούς νόμους του...

Οί Νάγκα έχουν μια τρομακτική πρόληψη, από την οποίαν πηγάζει καί ή άπερίγραπτη άγριότητά τους. Πιστεύουν δηλαδή ότι ο άέρας είνε γεμάτος από πηλίκους δαράτων δαιμόνων, πού λέγονται Νάτ, καί οί όποιοι πορνακουνθούν με μια τυραννική

σκληρότητα κάθε πράξη τής ζωής τους καί άπατούν άνθρωποδυσίες γιά νά τούς άφύσουν ήσυχους.

Έτσι οί Νάγκα θυσιάζουν ανθρώπους γιά νά εξειμενίσουν τά Νάτ. Έχουν μάλιστα την ιδέα ότι αν δεν θυσιάσουν άρκετά θύματα στους δαίμονες, αυτοί, γιά νά τούς εκδικηθούν, δεν θά τούς στείλουν μόνο άρρωστικές καί θανάτους, αλλά καί θά τούς άφαντίσουν όλες τις έσοδες.

Οί άξιωματικοί λοιπόν τής άγγλικής άποστολής, γιά νά τούς κάνουν νά πιστέουν στους πανίσχυρους αυτούς δαίμονες, κάθε φορά πού οί Νάγκα θυσιάζαν κρυφά κανένα άνθρωπινο θύμα, τίναζαν στον άέρα με κανονικές τούβ' νουούς καί τά ξδνά τους, γιά νά τούς άποδείξουν ότι οί θεοί τους δεν είχαν καμιά δύναμη καί ότι δεν ύπήρχαν παρά μόνο μέσα στη φαντασία τους. Πολλές φορές όμως άναγκάστηκαν γιά νά τούς πείσουν με πιο άποτελεσματικό τρόπο ν' άρξισουν σ' κανονικές κι' αυτούς τούς ίδιους τούς ιθαγενείς...

Οι' αυτά όμως δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα, γιάτι οί Νάγκα έξακολουθούσαν νά διατηρούν τις «Καλύβες τών ανδρών», ή όποιες είνε ένα είδος άποκρύφτων λεσχών. Κάθε χωριό έχει κι' από μια τέτοια «Καλύβα». Άν καμιά γυναίκα πατήσει ποτέ τό πόδι της μέσα σ' αυτή ή κρυφακούσει απ' έξω τί λένε εκεί μέσα οί άνδρες, καταδικάζεται άμέσως σέ θάνατο!... Στις συγκεντρώσεις πού γίνονται τις νύχτες μέσα στις «Καλύβες τών ανδρών» οί Νάγκα συζητούν καί άργανώνουν τά κινήγια τών ανθρωπίνων κεφαλών, κανονίζουν τις άνθρωποδυσίες, διαλέγουν τά θύματα καί όρίζουν τις ήμέρες, κατά τις όποιες θά γίνουν διάφορες θρησκευτικές τελετές...

Η μεγάλη αίθουσα τής «Καλύβας» τών Νάγκα τού Κομάκ, ήταν στολισμένη με φρικιαστικές καί παράξενες μάσκες, πού παριστάσαν τά πιο φοβερά πνεύματα τού χωριού. Άνωμεσα σ' αυτές μάλιστα ύπήρχε καί μια εικόνα τού 'Ιησού Χριστού, την όποιαν οί Νάγκα θά είχαν κλέψει άσφαλώς από κάποιο ιεραπόστολο, πού θά τόν είχαν δίχως άλλο θυσιάσει στους δαίμονές τους.

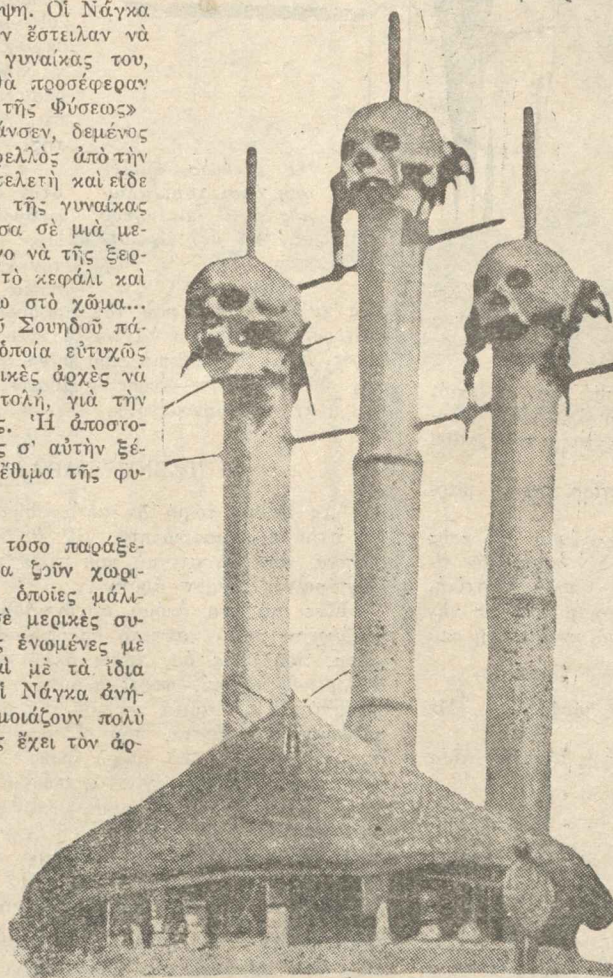
Οί Νάγκα έχουν πάντα έτοιμο ένα θύμα γι' αυτές τις άνατοριαστικές προσφορές στα Νάτ. Συνήθως είνε ένας αιχμαλώτος πολέμου ή κανένας δυστυχισμένος ιθαγενής, πού τόν έλευσαν από μια γειτονική φυλή. Πολλές φορές όμως, όταν δεν έχουν κανέναν άλλο, διαλέγουν, γιά την άνθρωποθύσια τους τόν πιο φτωχό καί τόν πιο άσημαντο άνθρωπο τής φυλής τους. Όταν πάλι δεν ύπάρχουν άνδρες, διαλέγουν μια γυναίκα, πράγμα τό όποιον σιμβόλνει σπάνια, γιάτι πιστεύουν ότι τά Νάτ δεν μένουν καί τόσο ικανοποιημένα από τις θυσίες τών γυναικών!...

Τά κεφάλια πού μαζεύουν οί Νάγκα στα άνθρωποκινήγια τους τά κερματίζουν άπάνω σέ χοντρά καλάμια μπαμπού καί στολίζουν μ' αυτά τις πιο όμορφες καί τις πιο άριστοκρατικές καλύβες τού χωριού. Οί ιθαγενείς είνε πάντα πολύ έπερήφανοι γι' αυτά τά άποτρόπαια στολίγματα, κι' όποιο χωριό έχει τά περισσότερα θεωρείται ότι είνε τό πιο ήρωικό καί τό πιο ένδοξο απ' όλα!...

Σ' ένα απ' αυτά τά χωριά, οί Νάγκα είχαν στήσει στην πλατεία του μια ύψηλή έξέδρα, στολισμένη τριγύρω με νεκροκεφαλές κι' είχαν τοποθετήσει στη μέση μια θαλασσομειντή τίγρη, πού σιμβόλιζε ένα από τά πιο κακά καί τά πιο άγρια Νάτ...

Σ' ένα άλλο χωριό πάλι ο χαμηλός φράχτης ενός νοού ήταν φτιαγμένος όλος από νεκροκεφαλές!...

Οί πιο σπουδαίοι φύλαρχοι τών Νάγκα έχουν πολυάριθμες σκλάβες, πού τις κρατούν κλεισμένες μέσα σέ παράξενα χαρέμια. Γιά χαρέμια χρησιμοποιούνται μεγάλες καλύβες, ή όποιες στηρίζονται άπάνω σέ δοκάρια, τρία μέτρα ύψηλά από τό έδαφος, γιά νά μη μπορούν έτσι ή γυναίκες νά δραπευτούν καί γιά νά φυλάγονται κα-

Καλύβα Νάγκα, στολισμένη με κρανία.

Η κόρη ενός φυλάρχου Νάγκα.

Τά δαύματα τής 'Επιστήμης

Θά μπορούμε μια μέρα ν' αλλάζουμε... κεφάλι;

Τό «φέλιασμα» τών δέντρων καί τό «φέλιασμα» τών ζώων. Τά τολμηρότερα καί καταπληκτικώτερα έπιστημονικά πειράματα. «Φελιάσματα»... ματιών! Τό τυφλό ποντίκι πού άπόχτησε τό φώς του με... ξένα μάτια!... Τό άλλαγμα τών κεφαλιών δύο έντόμων κ.τ.λ.

λεπτή έργασία αυτή, πού πετυχαίνει μόνο αν τά δέντρα πού φελιάζονται είνε συγγενικά. Αυτό τό φέλιασμα τών φρυτών έκανε πολλούς έπιστήμονες νά σκεφθούν από καιρό, μήπως θά μπορούσε νά γίνει κάτι άνάλογο καί στα ζώα καί στους ανθρώπους άκόμα.

Καί πραγματικά, κατά τη διάρκεια τού μεγάλου Εύρωπαϊκού πολέμου, έγιναν άρκετά τέτοια «φελιάσματα» σέ πληρωμένους, τά όποια είχαν θαμνάσια άποτελέσματα. Μασέλες, έντελώς σπασμένες, ξαναφτιάχτηκαν με καινούργια

λίτερα. Συχνά, πολλές από αυτές 'ις σκλάβες προσφέρονται από τούς κυρίους ως θύματα γιά τις άνθρωποθύσιες...

Οί φύλαρχοι έχουν άκόμη καί καμιά έκασοτή συζύγου καί περνούν εντυχιμένη ζωή, χωρίς νά δουλεύουν καί χωρίς νά κινδυνεύουν, γιά νά μπορούν έτσι ν' άμειρώνουν όλες τις δυνάμεις τών στήν κινήγια τών ανθρωπίνων κεφαλών...

Όταν δεν κινηγούν, περνούν τόν καιρό τους παίζοντας ζάρια καί μεθώντας μ' ένα είδος δυνατής μπύρας, πού τη βγάζουν από τό σπιν...

Οί τάρσι τών πλουσίων φύλαρχων είνε μνημιώδεις. Έχουν κοινά σχήμα, γίνονται από κομμάτι δέντρων, είνε ύψηλοί καμιά είκοσάρια μέτρα κι' έχουν στην κορυφή τους ένα πρωτόγονο ξδάν, πού παριστάει τόν πεθωμένο φύλαρχο, έτοιμο νά πετάξη γιά τόν άλλον κόσμο, κρατώντας στο χέρι τον ένα κρανίο!... Αυτό δείχνει ότι οί Νάγκα πιστεύουν ότι ύπάρχει ζωή καί μετά τόν θάνατο, αντί όμως νά θέλουν, όπως οί Χριστιανοί, νά πάνε στον Παράδεισο, προτιμούν νά έλπίσουν ότι θά μεταμορφωθούν σέ κακούς δαίμονες κι' ότι μ' αυτό τόν τρόπο θά βασανίζουν σκληρά τούς ζωντανούς...

Η άγγλική άποστολή, παρ' όλες τις προσπάθειές της, δεν κατάφερε σέ ξεριζώση αυτές τις βάρβαρες προλήψεις καί οί Νάγκα σήμερα, άν καί ή χώρα τους βοίσκεται άνωμεσα σέ πολιτισμένες άγγλικές άποικίες, έξακολουθούν ακόμη τά κινήγια τών κεφαλών, τις άνθρωποθύσιες καί τις τελετές τής μαύρης μαγείας.

ΟΥΓ'ΑΛΙΑΜ ΣΗΜΠΡΟΥΚ

ΣΦΑΛΩΣ θά ξερετε τί ονομάζεται «φέλιασμα» στη γεωργία. Είνε ή προσθήκη σ' ένα δέντρο ενός μικρού κλαδιού άλλου δέντρου συγγενικού, γιά νά βγάλη άργότερα τό προστιθέμενο κλαδί άνθη καί καρπούς, τροφδοτούμενο από τό δέντρο, στο όποιο προσκολλάται. 'Ο κηπουρός πού κάνει τό «φέλιασμα», άνοίγει μια μικρή τρύπη στο δέντρο πού πρόκειται νά «φελιάση», ξύνει καταλλήλως τό κλαδί καί κατόπιν τό εφαρμόζει.

Τί φωραότερο, τί εύεργετικώτερο από τό νά κατορθώση ή 'Επιστήμη νά ξαναδώσει σ' έναν τυφλό π.χ. τό φώς του, αντικαθιστώντας τό παθιασμένο του μάτι μ' ένα γερό;

Ο πόθος λοιπόν αυτός τής 'Επιστήμης δεν έ' άόρηση νά πραγματοποιηθή. Μεγάλες έλπίδες γιά τη λύση τού προβλήματος αυτού έδωσαν τά τελευταία πειράματα πού έκανε στη Βιέννη ο καθηγητής Χάινς Πζίμπραμ.

Πρό τού πολέμου άκόμα, ο περίφημος αυτός έπιστήμων είχε κατορθώσει νά «φελιάση» μάτια από μικρές σάλαμάντρες σέ νεσρά ζώα τού αυτού είδους. Είχε παρατηρήσει δέ ότι τά «φελιασμένα» μάτια λειτουργούσαν άρκετά κανονικά.

Άλλά σχετικά πειράματα, νεότερα, έδωκαν πιο έκπληκτικά άποτελέσματα. Τά πειράματα αυτά έγιναν σέ ποντίκια. Άντικαταστάθηκαν δηλαδή τά μάτια ενός τυφλού ποντικού με δύο άλλα παρμένα από ένα ποντίκι με μάτια γερά. Τό ποντίκι αυτό τό σκότωσαν καί τό άφήρεσαν άμέσως τά μάτια, τά όποια τοποθέτησαν στις άδεις κόγχες τού τυφλού ποντικού.

Όταν πρωτόγιναν τά πειράματα αυτά, άφαιρούσαν μαζί με τά μάτια καί τούς όπτικούς μύς, επειδή έπίστευαν ότι θά διευκόλυναν την συγκόλλησι. 'Υστερα όμως απέδειχθη ότι άνιψέτως οι μύς έμποδίζουν την πλήρη συγκόλλησι κι' ότι δημιουργούνται άργότερα, σιγά-σιγά μόνοι των. Τό σπουδαιότερο είνε νά ξαναδη-

μιουργήθι τό όπτικό νεύρο, γιάτι απ' αυτό έξαρτάται όλη ή λειτουργία τού ματιού.

Πράγμα έκπληκτικό λοιπόν, σ' όλα αυτά τά πειράματα, οί γιατροί πού τά έκαιαν, παρατήρησαν ότι βότερα από έφτά-όχτώ μέρες, τό τυφλό ποντίκι άρχισε νά βλέπει! Έτοχε δεξιά κι' άριστερά, χωρίς νά διστάξη καθόλου καί χωρίς νά πέφτη πάνω στα έπιπλα. Τού άφαισαν κατόπιν μπροστα του πολλά δοχεία με διαφορετικά χρώματα καί σχήματα. 'Από τά δοχεία αυτά ένα μονάχα περνούσε τροφή. Τό ποντίκι λοιπόν βρήκε πολύ εύκολα τό δοχείο με την τροφή, χωρίς νά κάνει τό παραμικρό λάθος.

Από τά παραπάνω πειράματα άποδεικνύεται ότι τό φέλιασμα τών ματιών πρέπει νά θεωρείται πια ως έντελώς δυνατό.

Ένας άκαδημαϊκός καθηγητής φέλιασε παρ' καιρού έπιτυχώς τό αυτί ενός χήρου σ' έναν άνθρωπο! Έπίσης λίγες μέρες πριν από τούς φοβερούς σεισμούς τής 'Ιαπωνίας, πού έγιναν εδώ καί τέσσερα χρόνια, τηλεγραφούσαν από τό Τόκιο, ότι ο διάσημος καθηγητής Σάτεμα 'Οκι, ένας απ' τούς μεγαλύτερους χειρουργούς τής 'Ιαπωνίας, είχε κατορθώσει νά «φελιάση» τό μάτι ενός ανθρώπου σ' έναν άλλον άνθρωπο!

Ο 'Ιάπων χειρουργός μελετούσε τη λεπτοτέτη αυτή έγχείρηση από πολλά χρόνια. Κατά τη γνώμη του δέ, τό «φελιάσμα» τών ματιών από άνθρωπο σέ άνθρωπο, πετυχαίνει όταν τά δύο πρόσωπα στα όποια γίνεται, έχουν συγγενική ιδιοσυγκρασία.

Τό πείραμα τού Σάτεμα 'Οκι δεν θά γινόταν πιστευτό στην Εύρώπη, άν δίως προσάτως, ο καθηγητής Πζίμπραμ, τόν όποιο άναφέρουμε παραπάνω, δεν άνεκόνωνε στην 'Ακαδημία τών Έπιστημών τής Βιέννης, ότι ένας τόν μαθητής κατόρθωσε νά «φελιάση» όχι πια μάτια, αλλά... κεφάλι δλοόληρου!

Τό καταπληκτικό αυτό πείραμα, τόσο καταπληκτικό, ώστε νά καταντά έντελώς άπίστευτο, έγινε σέ κολοόπτερα, έντομα ύδροβιτα σαρκοβόρα, καί σέ κροκόφιλα, έντομα έπινος ύδροβια, όχι σαρκοβόρα όμως, αλλά φυτόφαγα.

Ο μαθητής τού Πζίμπραμ έκοψε τά κεφάλια δύο έν των προδυναστευθέντων έντόμων, ενός σερρικού κι' ενός θηρικού, καί τούς τ' άλλαξε τοποθετώντας τό κεφάλι τού σερρικού έντόμου στο σώμα τού θηρικού καί τό κεφάλι τού θηρικού στο σώμα τού σερρικού. Τί συνέβη κατόπιν; Η συγκόλλησις έπείλε μόνη της. Τό αίμα δηλαδή πού έτρεξε απ' τις πληγές, έστρεψε γιά νά κρατήσει καλλήμια τά δύο κεφάλια στα σώματα τών δύο έντόμων. Οί μύς συγκολλήθηκαν έπίσης μεταξύ τους μ' έκταλλα, τό ίδιο δέ συνέβη καί με τόν πεπτικό σωλήνα καί τά νεύρα πού είχαν κοπεί κατά την άποκεφαλίσι.

Ο Βιεννέσιος καθηγητής βεβαώνει, τέλος, ότι βότερα από ένα δυό μήνες, τά έντομα αυτά με τό άλλαγμένο κεφάλι, περπατούσαν, έτρωγαν, πετούσαν, σάν νά μη τούς είχε συμβεί τίποτα.

Κατόπιν όλων αυτών τών πειραμάτων, μπορούμε νά έλπίζουμε ότι δεν είνε πολύ μακριά άκόμη ή μέρα πού θά μπορούμε, αν δεν μας άρέσει τό κεφάλι μας, νά τό κόβουμε καί νά κολλήσουμε ένα άλλο κεφάλι πιο σοφό, πιο φωφό, με χωρίστρα, αντί τής ήμετέρας φαλάκρας, με μυαλό, αντί τού φρεσκου άέρα πού θά περιέχει τό δικό μας!...

Ο ΛΥΤΡΩΜΟΣ

ΚΙ, ὅχι δὲν ἔχω καμμιὰ τύχη. Δὲν μετανοώσα καθόλου. Ἐτοίμοι ἐρεπε γὰ γίνῃ. Ὁ φίλος μου δὲν με μισεῖ γι' αὐτὸ πού ἔκανα. Ἀπεναντίας, μ' εὐγνωμονεῖ. Δὲν μοῦ λέει τίποτε, μὰ μποροῦσε νὰ μὲ καταγγείλῃ ἀν' νόμῳ πὺς ἔσφαλα.

Τὸν ἔβωσα ἀπὸ τὸ τρομερὸ ἀδέξιο, σὺν ὅποιον βρισκόταν... Ἐκίνα, ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ κάνει αὐτὸς ὁ ἴδιος.

Καὶ τὸ φάντασμα ἐκείνης δὲν παρουσιάζεται πιά ἄγριο κα' ἀπειλητικὸ μπροστά μου... Τὴν βλέπω τώρα στὸν ἔντο μου, χαρούμενη καὶ ἡρεμὴ καὶ τὴν ἀκούω νὰ μοῦ ψιθυρίζῃ: «Εὐχαριστῶ...».

Ἄν ἤξεραν τί ἔκανα, πολλοὶ θὰ μοῦ ἔλεγαν: «Δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα».

Καὶ λίγοι μόνο θὰ μοῦ ἔλεγαν: «Ἐκίνας τὸ καθήκον σου».

Μὰ ἐγὼ εἶμαι τόσο ἥσυχος... Χρειαζότανε βέβαια πολλὸς ἥρωϊσμός... Ἐνῷ τὸν ἥρωϊσμόν τὸν ἔχω...

Τὰ λόγια μου αὐτὰ θὰ φαίνονται παράξενα, λόγια τρολλὰ ἴσως, καὶ μυστηριώδη, γιὰ ὅποιον δὲν ἔξορι τὴν ἀκριβὴς ἔγινε, καὶ τί ἀκριβὴς ἔκανα...

Ἀκούστε λοιπόν: Τὸ περασμένο καλοκαίρι, στὴν λουτρόπολιν Ν... σ' ἓνα ξενοδοχεῖο. Τὸ δωμάτιό μου συγκινηνοῦσε μὲ τὸ διπλὸν μὲ μὰ πόρτα πάντα κλειστὴ. Στὸ δωμάτιο αὐτὸ ἔμεινε μὰ νῆα γυναῖκα ἀρρωστοῦ μαζὺ μὲ τὸν ἄντρα της.

Ἡ φτωχὴ γυναῖκα ὑπέφερε ἀπὸ μὰ τρομερὴ κα' ἀνίατη ἀρρώστεια, καὶ συχνὰ τὴν ἄκουγα νὰ οὐρλιάζῃ ἀπὸ τοὺς πόνους, ζητώντας βοήθεια... Ὁ ἄντρας της—ὁ ὅποιος, καθὼς ἔλεγαν, ἦταν γιατρός—τῆς ἔκανε τότε μὰ ἔνεσι μορφίνης, καὶ ἡ ἀρρωστη ἡσύχαζε γιὰ κάμποση ὥρα. Μὰ ἔπειτα πάλι ἄρχισε τὸ ἀπελπισμένον της βογγητὸ, ὡς δὲν μὰ νῆα ἔνεσις τὴν ἔκανε καὶ πάλι νὰ σωπαίῃ.

Ἐνα βράδυ, καθὼς περπατοῦσα στὸ διάδρομο τοῦ ξενοδοχείου, συναντήθηκα μὲ τὸν σύζυγόν της ἀρρωστη. Τὸν κῆρυξα, καὶ κῆρυξα. Κι' ἔφαγα, βγάλαμε καὶ οἱ δύο μὰ τραγὴν, καὶ πέσαμε ὁ ἓνας στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἄλλου.

Ἦταν ἓνας παλιὸς παιδικὸς μου φίλος, πού εἶχα χροῖνα καὶ χροῖνα νὰ τὸν ἴδω. Εἶχε σπουδάσει γιατρός, κα' εἶχε παντρευτεῖ ἔπειτα, μὲ μὰ νῆα πού τὴν ἀγαποῦσε τρολλὰ. Ζοῦσε εὐτυχισμένος μαζὺ της, ὡς δὲν ἔφαγα ἡ γυναῖκα τὸν προσεβλήθη ἀπὸ τὴν πὰ τρομερὴ ἱσὺς ἀρρώστεια, ἀπὸ κακοχίον τοῦ ἥπατος. Ἀπὸ τότε ἡ ζωὴ της ἔγινε ἔν' ἀτελείωτο μαρτύριο ἐξ αἰτίας τὸν φοβερὸν πόνον πού ὑπέφερε.

Ὅταν εἶπα στὸν παιδικὸ μου φίλον ὅτι ἔμεινα στὸ δωμάτιό μου ἦταν διπλὰ στὸ δικό τους, ὁ δυστυχισμένος νέος μοῦ ἀπάντησε:

— Θὰ σ' ἐνοχλοῦν βέβαια, ἡ κραυγὴ καὶ τὰ βογγητὰ τῆς γυναίκας μου. Ἡ φτωχὴ!.. Ὁ-λοῦνα καὶ χειρότερα... Δὲν θὰ ζήσῃ πολὺ... Τῆς κάνω κάθε τόσο ἔνεσις μορφίνης, γιὰ νὰ μὴν ὑποφέρῃ, μὰ ἐπειδὴ ὁ οργανισμός της συγκινηθεὶς πιά στὸ ναρκωτικὸ αὐτὸ, δὲν ἀνακουφίζεται καὶ πολὺ. Πρέπει νὰ τῆς κάνω πολὺ μεγάλῃ δόσιν, ἀλλὰ τότε μπορεῖ νὰ πεθάνῃ.

Ὁ φίλος μου ἀνυστέναξε κα' ἐξακολούθησε: — Ἦταν τόσο ὥραια καὶ τώρα ἔχει γίνῃ σαστὸ φάντασμα. Καὶ τὴν ἀγαποῦσα, καὶ τὴν ἀγαπᾷ ἀκόμα, τόσο!.. Μὰ εἶνε φοβερὸ νὰ μὴν μπορῶ νὰ τὴν σώσω. Τώρα μάλιστα οὔτε

ἀπὸ τοὺς πόνους της δὲν μπορῶ νὰ τὴν ἀνακουφίσω... Σπουδάσα τόσο χροῖνα γιατρός, καὶ δὲν μπορῶ νὰ σώσω τὴν γυναῖκα μου...

— Αὐτοῦμαι πολὺ γιὰ τὴν τραγωδία σου, πού ἀπάντησα. Δὲν φανταζόμουν ὅτι ἐσὺ ἔμενες τόσο κοντὰ μου, κα' ὅτι ἡ δυστυχισμένη ἀρρωστη πού τὴν ἀκούω νὰ οὐρλιάζῃ κάθε τόσο ἀπὸ τοὺς πόνους, ἦταν ἡ γυναῖκα σου.

— Θέλεις νὰ τὴν ἴδῃς; με ρώτησε ὁ φίλος μου. Εἶνε κάπως πὰ ἥσυχη αὐτὴν τὴν στιγμή. Δέχτηκα πρόθυμα καὶ τὸν ἀκολούθησα ὡς τὸ δωμάτιό του.

Ὅταν μπῆκα μέσα, εἶδα ἐσπλωμένη σ' ἓνα κρεβάτι μὰ γυναῖκα, ἡ μάλιστα τὴν σκιά μὲς γυναικί. Τὸ πρόσωπό της ἦταν πολὺ ἀδύνατο καὶ πολὺ ὀρθό. τὰ χεῖλιά της μελανά, καὶ μόνο τὰ μάτια της τὰ μεγάλα καὶ τὰ ἐκφραστικὰ ἔλαμπαν μὲ μὰ λάμψιν παράξενη, σὰν νὰ εἶχε συγκινηθῇ σ' αὐτὰ δι' ἡ ζωὴ τῆς φτωχῆς ἐκείνης ὑπὸ ζῆσός.

Ὁ φίλος μου με συνέστησε σ' αὐτὴν, λέγοντάς της πὺς με εἶχε συναντήσει ἀνέλπιστα καὶ ἔφαγα, ἔπειτα ἀπὸ τόσο χροῖνα...

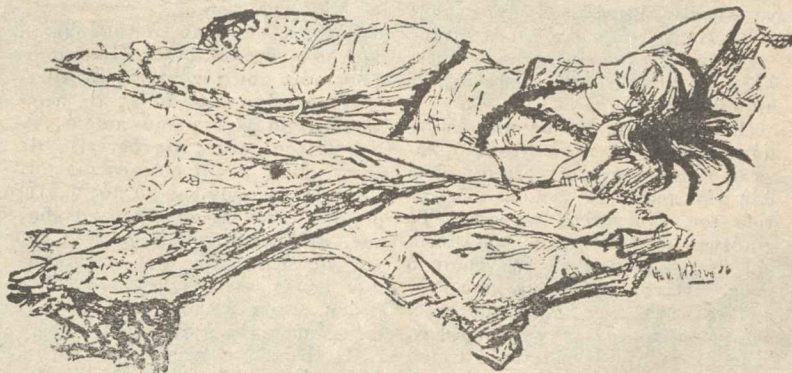
Ἡ ἀρρωστη προσπάθησε νὰ μοῦ χαμογελάσῃ καὶ μοῦ ἔδωσε μὲ μὰ ἀτονὴ κίνησιν τὸ χεῖρ της. Στὴν ἐπαρῇ ἐκείνου τοῦ χεριοῦ, ἀνατίχιασα. Ἦταν τόσο ἀδύνατο καὶ τόσο κρύο!

— Θὰ σὰς ἀνησυχῶ κάθε τόσο με τῆς φωνῆς μου, μοῦ εἶπε, ἀφοῦ μένεις στὸ διπλὸν μας δωμάτιο. Ἐλπίσα πὺς θὰ καλυτερέψω μὲ τὰ λουτρά, μὰ ἔγινε χειρότερα.

— Ὅχι, τῆς εἶπα, κυρία μου, δὲν μ' ἐνοχλεῖτε καθόλου, ἀλλὰ λυπημένος μόνο πὺς σὰς ἀκούω νὰ ὑποφέρετε.

— Δὲν πεθαίνω τουλάχιστον νὰ ἡσυχάσω.

— Θὰ γίνετε καλά, εἶπε ὁ φίλος μου.

Μὴ ἐκφρασις γαλήνης καὶ μακαριότητος ζωγραφίστηκε στὸ πρόσωπό της...

— Βέβαια, ἐπρόσθεσα ἐγὼ, θὰ γίνετε καλά. Ἡ ἐπιστήμη ἔχει προσδεύσει τόσο στὴν ἐποχὴ μας!

Ἡ ἀρρωστη χαμογέλασε πικρά, κα' ὁ φίλος μου γύρισε τὸ πρόσωπό του, σὰν νὰ ἤθελε νὰ κρύψῃ κάποιο δάκρυ.

Ἐφραγα σὲ λίγο λυπημένος ἀπὸ τὸ δωμάτιο τῆς ἀρρωστης, κα' ὁ φίλος μου με συνόδευσε ὡς στὸ δικό μου δωμάτιο.

— Εἶδες, μοῦ εἶπε, σὲ τί χάλια βρίσκεται ἡ φτωχὴ μου γυναῖκα; Καταλαβαίνει ὅτι εἶνε ἐπικίνδυνα ἀρρωστη, ἀλλὰ δὲν ἔξορι πὺς ἔχει καρκίνο. Εἶχε τὴν ἰδέαν πὺς θὰ τὴν ἀφελήσουν τὰ λουτρά, καὶ τὴν ἔφερα ἐδῶ γιὰ νὰ παρηγορηθῇ λίγο... Μὰ ὅλο καὶ χειροτερεύει... Εἶνε πὺς πολὺ πεθαμένη, παρὰ ζωντανή, κα' ὅμως ἐξακολουθεῖ νὰ ὑποφέρει... Ὅ! τὸ μαρτύριο γιὰ μένα, νὰ μὴ μπορῶ νὰ τὴν ἀνακουφίσω!..

— Ὑπομονή, τοῦ εἶπα. Ἀνακουφίξῃ τὴν ὅσο μπορεῖς, με τὴν μορφίνην...

— Μὰ, σοῦ εἶπα, κα' αὐτὴ τώρα δὲν τῆς κάνει τίποτε... Ἀπὸ τίς πολλὰς ἐνέσεις τὸ σῶμα της ἔχει πληγώσει δολιχόρρο!.. Μὴ μεγάλη δόσις μορφίνης θὰ μποροῦσε νὰ τὴν κάνῃ νὰ ἡσυχάσῃ, καὶ ὑπάρχει κίνδυνος καὶ νὰ τὴν ἀφήσῃ στὸν τόπο... Ἐτσι βέβαια θὰ ἡσυχάζῃ γιὰ πάντα, νὰ δὲν μπορῶ νὰ τὴν σκοτώσω, δὲν μπορῶ...

Ἐκείνη τὴν στιγμὴ ἀκούστηκαν πάλι τὰ βογγητὰ τῆς ἀρρωστης.

— Ἀρχισε πάλι νὰ πονᾷ, εἶπε ὁ φίλος μου, καὶ, ἀφροντίζας με, ξαναγύρισε στὸ δωμάτιό του. Καθὼς φαίνονταν ἀπὸ τῆς κραυγῆς της, αὐτὴ τὴ φορὰ ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα ἀπέφερε ὅσο ποτὲ... Οὐδὲν ἔμενε σὰν σκιά καὶ φωνάζε:

— Σκότωσέ με, σὲ ἱκετεύω, σκότωσέ με... Σκότωσέ με, ἀφοῦ δὲν μπορεῖς πιά νὰ μοῦ μετριάσῃς τοὺς πόνους.

Κι' ἄκουγα τοὺς λυγμούς τοῦ φίλου μου, πού ἔδωκε ἀτελείωτα.

Πῆγα τότε στὸ δωμάτιό τους. Τὸ θέαμα πού ἀντίκρισα ἐνεί μέσα, μοῦ σπάρταξε τὴν καρδιά.

Εἶδα τὴν ἀρρωστη σοφισμένη κάτω στὸ πάτωμα, νὰ σπαράζῃ συγκινημένη ἀπὸ τοὺς πόνους, καὶ τὸν φίλον μου, ὄρθον μπροστά της, νὰ κλαίῃ πικρά.

Ἐπὶ τὴν ἀρρωστη σύσφιξε ὡς στὰ πόδια του, κα' ἀγκάλιασε ἱκετευτικά, καὶ φώναζε:

— Σκότωσέ με!.. Λυπημένος με, καὶ σκότωσέ με!.. Σ' ἐξορκίζω στὴν ἀγάπῃ μας, σκότωσέ με!.. Σὲ ἱκετεύω!.. Ἐπὶ τίλειται!.. Σκότωσέ με ἀπὸ φιληρωμένη!.. Ἀπὸ ἔλεος!.. Ἀφοῦ δὲν μπορεῖς νὰ μὲ σώσῃς, σκότωσέ με!..

Ὁ φίλος μου, ἔμεινε ἀσάλευτος, μὲ τὰ χεῖρα σταυρωμένα στὸ στήθος του, ἐνὸς τὰ δάκρυά του κυλούσαν ποτάμι ἀπὸ τὰ μάτια του. Ἐγὼ δὲν μπόρεσα νὰ βαστάσω σ' αὐτὸ τὸ θέαμα, καὶ φώναξα στὸ φίλο μου ἐντελῶς ἀδελφότητα:

— Κάνε τῆς λουτρά, μὰ ἔνεσι μορφίνης σὲ μεγάλῃ δόσιν!..

Δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὸ κάνω αὐτὸ, οὔτε ὡς γιατρός, οὔτε ὡς ἄντρας της, μοῦ ἀπάντησε μὲ σιγανὴ φωνὴ ὁ φίλος μου. Θὰ τὴν σκοτώσω!..

— Εἶνε ἴσως καθήκον σου, τὸλμήσα νὰ τοῦ πῶ. Ἐξ ἄλλου, δὲν ἔξορι... ἴσως νὰ μὴ τὴν σκοτώσῃ ἡ μεγάλη δόσις τῆς μορφίνης.

— Ἐνενήντα τοῖς ἑκατὸ, ἡ πάρεξ κίνδυνος νὰ τὴν σκοτώσω. Τότε ἡ δυστυχισμένη γυναῖκα, σύσφιξε ὡς ἐμένα, καὶ μουρμούρισε ἀνάμεσα στὰ βογγητὰ της:

— Λυπηθῆτε με ἐσεῖς!.. Σκότωσέ με ἐσεῖς!.. Ἐλεος!..

Ἐμπρός, εἶπα ἀποφασιστικὰ στὸ φίλον μου, δός μου τὴν μορφίνην. Ἐλα!.. Ἀναλαμπάνω νὰ τῆς κάνω τὴν ἔνεσιν ἐγὼ.

Δὲν μπορῶ νὰ νῆω συνένωχός σου, μοῦ ἀπάντησε ἐκείνος.

Ἡ γυναῖκα του δὲν μιλούσε καθόλου πιά. Μούγκριζε μόνο, καὶ τὰ μάτια της μὲ κῆρυξαν ἱκετευτικά. Ὅλο της τὸ κορμὶ ἦταν μαζεμένο, καὶ καθὼς τὰ χεῖρα της σάλευσαν σπασμωδικὰ ἐπάνω στὸ πάτωμα, ἔξυναν μὲ τὰ νύχια τους τὰ σανίδια.

Πόση ὥρα θὰ βαστάξῃ αὐτὸ τὸ μαρτύριο; ρώτησα τὸν φίλον μου.

Δὲν ἔξορι, μοῦ ἀπάντησε ἐκείνος. ἴσως κα' ὡς αἰὶον τὸ πρῶτο.

Καὶ θὰ ζήσῃ ὡς αἰὶον; τὸν ρώτησα σιγὰ.

— ἴσως, ἀπάντησε ὁ φίλος μου.

Δόσε μου τότε τὴν μορφίνην, τοῦ εἶπα, δόσε μου τὴν, ἀν' ἀγαπᾷς τὴν γυναῖκα σου!

Μὰ πὺς, πὺς νὰ τὴν σκοτώσω, πὺς νὰ τὴν σκοτώσω; ἔκανε ὁ φίλος μου σὰν τρολλός. Δὲν μπορῶ... Δὲν μπορῶ...

Ἐλπίσεις πὺς μπορεῖ νὰ γιατρευθῇ; Ἀδύνατον... Τίποτε στὸν κόσμον δὲν μπορεῖ νὰ τὴν σώσῃ...

Λοιπόν, ἐμπρός, δόσε μου τὴν μορφίνην!.. Δὲν μπορῶ... Δὲν μπορῶ...

Τὸ βογγητὸ τῆς ἀρρωστης τώρα ἔμοιαζε μὲ βογγητὸ κολασμένου. Καὶ τὸ πρόσωπό της εἶχε γίνῃ δολιχόρρο... Στριφογύριζε ἡ δυστυχισμένη κάτω στὸ πάτωμα, σὰν ἓνα πληγωμένο ζῶο. Τὰ μάτια της πάντα μὲ ἐκτίταζαν. μ' ἐκτίταζαν ἱκετευτικά.

Ἐμπρός, λέγε μου γρήγορα, πού τὴν ἔχεις τὴν μορφίνην!

Χεῖς τὴν μορφίνην! Ἐναίεπα στὸ φίλον μου. — Εἶνε, μοῦ ἀπάντησ' ἐκείνος, ἐκεῖ, στὸ... Μὰ δὲν τελείωσε τὴν φράσιν του, καὶ σὰν τρολλός ὄγκη ἔξω ἀπὸ τὸ δωμάτιο.

Πῆγα ὡς τὴν πόρτα καὶ κῆρυξα στὸ διάδρομο.

Ὁ φίλος μου, ἔκοβε σὰν τρολλός βόλτες, κρατώντας μὲ τὰ χεῖρα του τ' αὐτὰ του, γιὰ νὰ μὴν ἀκούῃ τὰ τρομερὰ βογγητὰ.

Ἐννοῶσα τότε ἓνα οἶκτο ἀέραντο γι' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, τόσον ὅσο καὶ γιὰ τὴν γυναῖκα του.

Ἦταν ἀλήθεια τρομερὸ, καὶ τὸ δικό του μαρτύριο. Δὲν μποροῦσε οὔτε νὰ τὴν ἀνακουφίσῃ, οὔτε νὰ τὴν σκοτώσῃ!..

Κι' ἔφαγα ἡ ἀρρωστη μουρμούρισε: — Στὸ γραφεῖο!..

Δὲν κατάλαβα τί ἤθελε νὰ πῇ καὶ τὴν κῆρυξα με περιέργεια.

Τότε ἐκείνη, εἶπε ἀνάμεσα στὰ δόντια της: — Στὸ δεξιὸ σουτράν... Ἡ μορφίνην...

Χωρὶς διαταχμὸ ἔτρεξα ἀμέσως στὸ γραφεῖο καὶ ἀνοῖξα τὸ δεξιὸ σουτράν. Βοῦκα πράγματι ἐκεῖ τὴν μορφίνην. Εἶχα κάποια ἰδέαν ἀπὸ ἐνέσεις, γιὰτί κάποτε πού εἶχα ἀρρωστηθεῖ εἶχα μὰ καὶ ἔκασαν μόνος μου στὸν ἑαυτὸ μου δυναμωτικὴς ἐνέσεις.

Μέσα στὸ σουτράν ἦσαν κα' ὅλα τὰ χρειώδη γιὰ ἔνεσι, Γέμισα γρήγορα, μὰ μεγάλη σύριγγα μὲ δὲ μορφίνην ὑψηλῆς, καὶ ἔτρεξα, ἔσπυξα καὶ μὲ τὴ βοήθειά της βελόνας ἔχωσα μέσα στὶς φλέβες τῆς ἀρρωστης τὸ εὐεργετικὸν δλητήριο.

Ἀμέσως σχεδὸν ἔσπυξα οἱ τρομεροὶ πόνοι της καὶ μὰ ἐκφρασις γαλήνης καὶ μακαριότητος ζωγραφίστηκε στὸ πρόσωπό της. Καὶ μόλις πόρτασε νὰ μοῦ ρίξῃ ἓνα βλέμμα εὐγνωμοσύνης, ἔκλεισε τὰ μάτια της.

Τότε ἐγὼ, τὴν πῆρα στὴν ἀγκαλιά μου, σὰν ἓνα μικρὸ παιδί, καὶ τὴν ἔκλεισα στο κρεβάτι. Ἐπειτα ἔκρυψα τὴν σύριγγα. Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ φίλος μου, ξαναγύρισε στὸ δωμάτιο.

Δὲν φώναζε πιά, μοῦ εἶπε. Ἡούχασε; — Καί, τοῦ ἀπάντησα, κοιμάται.

Ὁ φίλος μου πλησίασε σιγὰ-σιγὰ κοντὰ της, καὶ κῆρυξε ἄφρονος γιὰ μερικὲς στιγμὲς τὸ γαλήνιο πρόσωπό της, μὲ τὰ κλειστὰ μάτια καὶ τὰ χεῖλιά πού χαμογελοῦσαν μακάριστα. Ὑστερα ἔκλεισε τὸ χεῖρ της, ἔσπυξε κα' ἀκούστησε τὸ αὐτὸ του στὴν καρδιά της, καὶ... κατὰλαβε.

Ἦταν νεκρή!..

Γόρως μὲ εἶδε. Μὰ ἐγὼ δὲν τολμούσα νὰ τὸν κῆρυξα.

Καὶ τότε ὁ φίλος μου, ἦρθε κα' ἔπεσε ἐπάνω μου, καὶ μ' ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του, κλαίοντας σιωπῇ, χωρὶς νὰ μοῦ πῇ τίποτε.

ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ

Ὁ Μέγας Ναπολέων δὲν ἦταν μόνο δαιμόνιος στρατηγός, ἀλλὰ καὶ πολὺ πνευματώδης ἄνθρωπος. Πολλὲς φορὲς ὅμως τὸ πνεῦμα του ἔσπασε ἀπὸ τὸν σαρκοστικὸ καὶ τραχὺ.

Διηγούνται ὅτι κάποτε εἶχε πάει μαζὺ μὲ τὴν Ἰωσηφίνα στὸ θέατρο νὰ ἴδῃ μὰ τραγωδίαν τοῦ φίλου του μαρκιστοῦ Χ...

Τὸ ἔργο ὅμως ἦταν τόσο ἀνιάρω καὶ μονότονο, ὥστε ὁ Ναπολέων, ἀφοῦ ἔχασε πιά τὴν ἐπιμονὴν τοῦ, σπρώχθηκε, στὴ δευτέρῃ πράξιν, γιὰ νὰ φύγῃ.

Καθὼς ἔβγαλε λοιπὸν ἔξω, εἶδε στὴν πόρτα τὸν φτωχὸν νὰ κοιμάται μακαρίως.

Κῆρυξε, εἶπε στὴν Ἰωσηφίνα, δείχνοντας τὸν φτωχόν. Ὁ δυστυχὴς αὐτὸς θὰ ἐγκατέλειπε τὴν ὑπηρεσίαν του γιὰ νὰ παρακολουθῇ τὴν τραγωδίαν... Ἀλλὰ νὰ πού τὸν σπῆρε ὁ ἔντρος!..

ΑΠΟ ΔΩ ΚΙ' ΑΠΟ ΚΕΙ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ
ΑΝΕΚΔΟΤΑ

(Ἀνέκδοτα τοῦ Μιχαὴλ Λέρμοντωφ, καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά πατρός)

Ὁ μεγάλος Ρώσος ποιητὴς Μιχαὴλ Λέρμοντωφ, ὁ «Βύρων τῆς Ρωσίας», ὅπως τὸν εἶχαν ἀποκαλέσει οἱ συμπατριῶτες του, γεννήθηκε στὴ Μόσχα στὰ 1814. Τὰ οἰκονομικά του ὅμως δυστυχίματα τὸν ἔκαναν ἀπὸ πολὺν νέο ἀκόμη, νευροπαθῆ, σιωπηλὸ καὶ μισάνθρωπο... Ὡστόσο ὁ ἴδιος ἔγραφε γιὰ τὸν ἑαυτὸν τοῦ:

— Εἶμαι εὐτυχὴς ὅσο δὲν ἦμουν ποτὲ, γιὰτί μέσα στὴν ψυχὴ μου εἶμαι φαιδρότερος τοῦ τυχεροῦ μεθυσμένου πού τραγουδοῦε στοὺς δρόμους...

Συχνὰ ἐπίσης ὁ Λέρμοντωφ ἔλεγε: — Εἶμαι ἐντυχὴς ὅσο δὲν ἦμουν ποτὲ, γιὰτί μέσα στὴν ψυχὴ μου εἶμαι φαιδρότερος τοῦ τυχεροῦ μεθυσμένου πού τραγουδοῦε στοὺς δρόμους...

Ἡ Μοῖρα ἄκουσε τὴν εὐχὴ αὐτὴ τοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦστελε τὸ θάνατο πού ζητοῦσε.

Ἐνα βράδυ, σὲ μὰ ἐσπερίδα τῆς κυρίας Βερσλίν, στὸ Πατινάζο, ὁ Λέρμοντωφ, ἔξηρεσε μπροστὰ σὲ διάφορες κυρίες τοῦ καλοῦ κόσμου τὸν ταγμαστὰχ Μαριτινόφ, μὲ τὴ συνθηματικὴν ἐλκωνία του καὶ τὰ σαρκαστικά του λόγια: — Ἀκούσε ἐδῶ, Λέρμοντωφ, τοῦ εἶπε τότε ὁ Μαριτινόφ, πολλὲς φορὲς παρέβληνα τῆς κοροϊδίας καὶ τῆς παρεκτροπῆς σου. Ἀλλὰ δὲν ἐνδοῦ νὰ με περὶξῃς καὶ μέσα στῆς συναναστροφές.

— Ἄν δὲν τὸ ἐννοεῖς, τοῦ ἀπάντησε ὁ ποιητὴς ἀτόμας, ζήτησε μου ἱκανοποίησιν.

— Καλὰ, εἶπε ὁ Μαριτινόφ, θὰ σοῦ στείλω τοὺς μάρτυρές μου.

Ἐτσι κα' ἔγινε.

Κι' ἡ μονομαχία μεταξὺ τους διεξήχθη, ἂν καὶ οἱ κοινοὶ φίλοι τους χάλασαν τὸν κόπο νὰ τοὺς ἐμποδίσουν, στῆς 15 Ἰουλίου 1841, στῆς 6 τὸ βράδυ, σ' ἓνα ἐρημικὸ μέρος.

Ὁ Λέρμοντωφ, εὐθετηνὴ καὶ ἀτόμας, δέχτηκε τὴν ἐπιβλητικὴν σφαιρὰν τοῦ ἀντιπάλου του στὴν καρδιά κα' ἔπεσε νεκρός, χωρὶς νὰ πῇ μὰ λέξι.

Τὸν ἔθαψαν στὸ ἴδιο μέρος.

Κι' ἔτσι χάθηκε μὰ μεγάλη πνευματικὴ δόξα τῆς Ρωσίας, μὲ τὸν ἴδιον τρόπο πού σκοτώθηκε ἄλλοτε κα' ὁ ἐθνικὸς ποιητὴς τῶν Ρώσων Ποδσκα.

Στὴν ἐπαυλὶ του, τὴν ὅποιαν ὁ Ἀλεξάνδρος Δουμάς εἶχε μεταβάλῃ σὲ πραγματικὸν οἰκοτροφεῖο, δὲν ἐτέφοντο μονάχα οἱ παράδοτοι φίλοι του, ἀλλὰ καὶ... τὰ σκυλιὰ τῶν φίλων του! Εἶχαν δηλαδὴ συγκινηθῇ ἐκεῖ πέρα καμμιὰ δωδεκακάρια μαγιστροκύνια πού ἔτρωγαν, ἔπιναν καὶ... ἀλλήλοτραφονόγονταν!..

</

Μελωδίες που φέρνουν δυστυχία

(Ένα ένδιαφέρον άρθρον του διασήμου μουσικού Τζάκ Χύλτον)

ΠΟΡΕΙΤΕ να φαντασθίτε ότι υπάρχουν μελωδίες, τραγούδια λαϊκά, μουσικές συνθέσεις μεγάλων μουσουργών, που είνε γουσουζιές και που φέρνουν δυστυχία σ' εκείνους που τις παίζουν;

Ο Τζάκ Χύλτον λοιπόν, ο μεγαλύτερος διευθυντής ορχήστρας τζάζ της Εθώρας, δημοσιεύει σχετικά με μια μεγάλη γερμανική εφημερίδα, το κατωτέρω εξαιρετικά ενδιαφέρον άρθρον για τις φαινομενικές μελωδίες, όπως ονομάζει τις μουσικές συνθέσεις που φέρνουν δυστυχία.

«Η προλήψεις γράφει ο Χύλτον, παίζουν σπουδαίο ρόλο στη ζωή των μουσικών. Όπως υπάρχουν πλοία, σπείρια ή τοποθεσίες που θεωρούνται ότι φέρνουν δυστυχία, έτσι υπάρχει κι' ολόκληρη σειρά μελωδιών, είτε σοβαρών μουσικών συνθέσεων, είτε και λαϊκών τραγουδιών, ή όποιες προκαλούν στους μουσικούς τέτοιο δεισιδαιμόνια φόβο, ώστε για τίποτε στον κόσμο δεν μπορείτε να τους πείσετε να τις εκτελέσουν.

«Εγνώρισα πολλούς απ' τους διασημότερους μουσικούς της Γερμανίας, πιανίστες, τενόρους, βαρυτόνους κλπ., οι οποίοι δεν δέχονται να παίξουν ορισμένα μουσικά κομμάτια και ολόκληρους τόνους χροσού αν τους δώσετε.

«Έπειδή εγώ προσωπικά δεν έχω καμιά δεισιδαιμόνια, προσπαθήσα ανέκαθεν να βρω ποτέ έχει τη βάση της ή προλήψεις του επικρατεί για την καθένα από τις γουσουζιές μελωδίες.

«Ανεκάλυψα λοιπόν ότι η προλήψεις που έχουν δημοφιλή γύρω από ορισμένα μουσικά κομμάτια, δεν είνε εντελώς άβυσσες.

«Κάποτε βρισκόμουν σε μία από τις πιο ονομαστές αριστοκρατικές λουτροπόλεις της Εθώρας, όπου έπαιζε μια έκλεκτη ορχήστρα. Τις ίδιες εκείνες ημέρες έβγαζε νύχθη εκεί και μια βασίλικη προσωπικότητα, στην οποία, φυσικά, έγινε μεγαλοπρεπής υποδοχή κι' εδίδονταν πρός τιμήν της φώσες εορτές.

«Μια μέρα, η βασίλικη ξεκίνησε προσωπικότητας εξήγησε να παίξει η ορχήστρα την περίφημη «Τραγκή» συνταγία του Σοπίερε. Δεν ήταν δυνατόν να γίνει αλλιώς, και δόθηκε η σχετική διαταγή στο μαέστρο. Αλλά οι μουσικοί, μόλις το έμαθαν αυτό, εξηγήθησαν σύσσωμοι και δήλωσαν ότι ήταν αδύνατον να υπακούσουν, γιατί δόθηκε είχαν παίζει τη μελωδία αυτή, συνέβη κάποιο ατύχημα σ' ένα ή περισσότερα μέλη της ορχήστρας.

«Η δεισιδαιμόνια τους όμως δεν έληξε με την απάντηση των διέταξαν να ετοιμασθούν να παίξουν τη σύνθεση του Σοπίερε. Έτσι είχαν τα πράγματα, όταν έμαθαν, μια ημέρα από της εκτελέσεως της «Τραγκής» συμφωνίας, ο διευθυντής της ορχήστρας άρρώσθησε από πληθώρα του αίματος και ο πρώτος βολιστας από δυσεντερία. Και ο βολιστας σε λίγες μέρες έγινε καλά. Ο διευθυντής της ορχήστρας όμως κινδύνισε να πεθάνει κι' έμεινε τρεις ολόκληρους μήνες στο κρεβάτι.

«Μια άλλη φορά έγινε να ταξιδεύσω στην Ισπανία. Έκει λοιπόν έμαθα ότι τα ένενητα εκατοστά των Ισπανών μουσικών, τρέχουν κυριολεκτικά και στο άκουσμα άκου του περίφημου προλήπτη των «Σταγόνων Βροχής» του Σοπέν. Έκανα τότε ολόκληρη έρευνα πάνω στο ζήτημα αυτό κι' εξακρίβωσα τα εξής:

«Τη μελωδία αυτή ο Σοπέν τη συνέθεσε τον καιρό που βρισκόταν σ' ένα παλιό μοναστήρι, στη Βάλ ντε Μόζα, της επαρχίας Μαζόρκα. Την εποχή αυτή ο διάσημος μουσουργός είχε ίσως διάφορες άτυχίες, είχε χάσει απ' τη Γεωργία Σάνδη, την οποία ελάτρευε μέχρι παρορσύνης, κι' ο χωρισμός αυτός τον είχε συντρίψει όχι μόνον ήθικώς, αλλά και σωματικά. Η φριγατίσας, η οποία από χρόνια κατέργαγε τα στήθη του, είχε φτάσει στο τέλος της σιδήρου και τον είχε φέρει σε τέτοια κατάσταση, ώστε μόλις κατάφεραν να σηκώσουν τρεις φορές την ημέρα απ' το κρεβάτι του και να κάθεται στο πλυντήριο για να συνθέτη. Το χειρότερο ήταν ότι στη Μαζόρκα έκανε την εποχή αυτή φρικτό κρύο. Ο δυστυχής συνθέτης υπέφερε φοβερά απ' αυτό. Τού ήταν ωστόσο αδύνατο να μετακινηθεί και να πάει σ' άλλη περιφέρεια, με πιο μαλακό κλίμα, γιατί οι γιατροί του είχαν πει ότι θα πέθαινε στη μέση του ταξιδιού.

«Έτσι λοιπόν, τσακισμένος ψυχικά και σωματικά, συνέθεσε το προλήπτη έκρινε και αφού το τελείωσε, πέθανε ύστερ' από λίγων καιρό.

«Όλες αυτές ή λεπτομέρειες είνε ζωηρά εντυπωσιμένες στη μνήμη των Ισπανών μουσικών, οι οποίοι από την εποχή του θανάτου του Σοπέν θεωρούν τις «Σταγόνες Βροχής» ως μοιραία μελωδία. Ποτέ λοιπόν το αριστοτέλεσμα αυτό δεν έπαιχθηκε στην Ισπανία.

«Ένα μουσικό κομμάτι που θεωρείται επίσης από τα πιο γουσουζικά του κόσμου, είνε και το περίφημο αγγλικό δημοτικό τραγούδι «Χόμ, σουίτ χόμ» (Σπίτι μου, γλυκό μου σπίτι).

«Στην Ιταλία πάμ ή... μουσικές προλήψεις παύουν και δίνουν. Υπάρχει π.χ. μ'α μελωδία Σικελική, ή όποια, όπως διαπιστώσα, δόσως παίζεται, συμπιέται, πάντοτε, με ένα τραγικό περιστατικό.

«Η μελωδία αυτή πρωτοπαίχθηκε το 1908 στη Μεσσηνή της Ιταλίας. Και, άκριβώς την ώρα που παίζονταν, στη μεγάλη αίθουσα συναυλιών, έγινε ή φοβερή σεισμική έκρηξη που κατέστρεψε ολόκληρη τη Μεσσηνή και πολλές άλλες μικρές πόλεις της Σικελίας.

«Μολαταύτα, δυο-τρεις απ' τους μεγαλύτερους καλλιτέχνες της Εθώρας, περνώντας κάποτε από τη Μεσσηνή, θέλησαν να παίξουν τη μελωδία αυτή. Αλλά τη στιγμή που έφθασε το ν' αρχίσουν την εκτέλεσή της, το άκουστρο έτρώθη σε φινί. Κι' οι ίδιοι όμως οι καλλιτέχνες έπαθαν διάφορα μικροατυχήματα.

«Κι' από τις νεώτερες όμως μουσικές συνθέσεις υπάρχουν μερικές που θεωρούνται ολέθριες. Τις συνθέσεις αυτές κανένα σύγχρονος μουσικός δεν δέχεται να τις παίξει. Φέρνουν εκατό τοις εκατό δυστυχία...

«Πώς συμβαίνει αυτό; Μιστήριον βαθύ, σκοτεινό κι' ανεξήγητον μέχρι της στιγμής...».

ΜΙΚΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΗΠΡΩΤΗΚΑΙΗΔΕΥΤΕΡΗ

Η κόμησης ντέ Μπουκλέρο, γνωστή για την όχι και τόσο ανεπιτήρητη ήθική της, συζητούσε μια μέρα με την κυρία ντέ Μισρεμπονιά για την ανηθικότητα της αντιπαλότης Πομπιδού.

— Δεν κρατάει κανένα πρόσχημα, έλεγε.

— Ναί, είνε πολύ ειλικρινής, παρατήρησε η Μισρεμπονιά.

— Καλέ, τί ειλικρινής; απάντησε η κόμησης. Αυτή είνε ή πρώτη διάνοση γυναίκα μέσα σ' όλη τη Γαλλία!

— Έτσι νάχετε δίκιο, φίλη μου, είνε τότε ή κυρία ντέ Μισρεμπονιά. Εξέρετε όμως ποιά έχεται δεύτερη;

Η κόμησης όμως κατάλαβε τον υπαινιγμό και δεν απάντησε.

Η ΜΟΔΑ

ΕΙΝΕ πολύ της μόδας τελευταία στο Παρίσι τα μακρά βελούδινα γάντια, ντυματολογμένα ή όχι με δέμα, και άσπρη με το επανωφόρι ή το φόρεμα.

Μερικά μάλιστα μακρά βελούδινα γάντια θα κοιμώσουν στον άγκωνα με λωδ έφαρμωστό ντραπέ, όπως βλέπετε στην εικόνα.

Είνε πολύ άν-βόρν έπισης και τα γάντια από δέρμα έλαιου, γαρνιρισμένα με τεχνικές ντεκούπ. Θα έδοιμε ακόμα το βράδυ και γάντια από λαμέ.

Όσον άφορά τις τσάντες, είνε διάφορες είδων και σχεδίων.

Το άπνευμα πηγαίνουν ή τσάντες από βελούδο γαρνιρισμένο με βελονιές, και με χοντρό ετοιμωμένο φερμουάρ, από μέταλλο λευκό ή από χαλκό. Το φερμουάρ αυτό θα σχηματίζει και λαβή, από την όποιμ θα κρατούμε την τσάντα.

Για το άπνευμα πηγαίνουν έπίσης και τσάντες από δέρμα, προπάντων καφέ, με φερμουάρ χαλκίνο, αλλά ίσως, πλατιές, διωιες με χαρτοφύλλα.

Συνήθονται ακόμα ή τσάντες από βελούδο, με άγκυρές από στράς.

Τα μοντέρνα περιδέραια δεν διαφέρουν πολύ από τα περουνιά, εκτός εκείνων που αποτελούνται από στρογγυλές γυάλινες λαμπρές χάνδρες, ή όποιες μοιάζουν με μεγάλη διαφανή κρυσταλλωμένα δάκρυα.

Πολλά περιδέραια θα είνε από χρυσάφι φαλουδιωμένο και χρυσές πέτρες.

Θα φορεθούν και πολλά περιδέραια και βραχιόλια άσπρη, τριχρωμία, από μέταλλο άσημνιο, κόκκινο και μαύρο, και περιδέραια άσπρη με τη ζώνη, αποτελούμενα από χάνδρες, από βελούδο μαύρο, και κρυστάλλο.

Θα φορεθούν έφετος, και πολλά κατελάκια και μικρά πελερίνα άσπρη, πλεγμένα με μαλλί ογούρο, το όποιο υπενθυμίζει πολύ το άστράξαν.

Η μόδα του συνδυασμού μαύρου και κόκκινου, φαίνεται ότι θα επικρατήσει και στα διάφορα άξεσουάρ. Έτσι, θα έδοιμε τσάντες, έσάρπες, περιδέραια, βραχιόλια, λουλούδια και παπούτσια ακόμα, μαύρα και κόκκινα.

Το βράδυ, εκτός από γοβάκια μεταξωτά, θα φορέσουμε και γοβάκια βελούδινα, άσπρη στο χρώμα με το φόρεμα, ή με μια λεπτομέρεια της τσάντας.

Εφέτος το βελούδο θα κυριαρχεί και θα επικρατήσει μέχρι τέλους της σεζόν. Θα έδοιμε από αυτό φορέματα, επανωφόρια, καπέλλα, τσάντες και παπούτσια βραδυνά. Αλλά και ως γαρνιτούρα το βελούδο θα μς χρησιμεύσει πολύ, τόσο σε φορέματα μεταξωτά, όσο και σε μάλινα.

Θα φορεθούν ακόμα και φορέματα μάλινα με μαντίνα βελούδινα. Ένα φόρεμα από μάλινο έφραμα, μοντέλλο του Παρισινού σίκου Πατού, έχει μαντίνα μακρά και πλατιά από βελούδο ορδέ, και γαρνίρεται στο λαμύ με μια στενή λωρίδα από το ίδιο βελούδο των μαντιών.

Το φόρεμα αυτό πηγαίνει θαυμάσια σε ξανθές και ροδόχρους κυρίες.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΩΜΟΡΦΙΑ ΣΑΣ

Για να έχετε ώραίο και άνηρό δέμα, είνε απαραίτητο να το καθαρίζετε κάθε βράδυ, πριν πλαγιάσετε, με πολλή προσοχή, για να το απαλλάξετε από τις σκόνες και τα μικρόβια που το έλκωσαν την ήμερα.

1) Περιδέραιο και ζώνη από κρυστάλλο και βελούδο. 2) Βελούδινο γάντι, ντραπέ στον άγκωνα. 3) Γοβάκι βραδυό από βελούδο κόκκινο, με λεπτές έγκρυστασιόν από κρυστάλλο και τακούνι από βελούδο μαύρο. 4) Άνθη, για βραδυή τουαλέτα, κόκκινα και μαύρα, και τσάντα άσπρη με το γοβάκι, από βελούδο κόκκινο, με μαύρες λεπτές έγκρυστασιόν.

ΠΡΟΣ ΧΑΡΙΝ ΣΑΣ, ΚΥΡΙΕΣ ΜΟΥ...

Η ΣΕΛΙΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

(Τα καλλυντικά, ή μόδα, το σπότη, ή κούζινα, κλπ.)

Για να επιτύχετε τον τέλει καθαρισμό του δέματός σας, πρέπει να το σπογγίζετε μ' ένα κομμάτι στεγνό βαμβάκι, ή μ' ένα άσπρο κομμάτι λεπτό λινό, ώσπου εξαφανισθεί κάθε ίχνος ακαθαρσίας.

Έπειτα, μουσκεύετε ένα άλλο κομμάτι βαμβάκι, ή ένα κομμάτι λινό, στο εξής μίγμα:

Eau de fleurs d'orange 50 gr.
Glycerine neutre 59 »
Borate de soude 10 »

Τριβετε ελαφρά το πρόσωπό σας με το βρεγμένο στο παραπάνω μίγμα βαμβάκι και το άφινετε να στεγνώσει.

ΠΩΣ ΒΓΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΛΕΚΕΔΕΣ ΑΠΟ ΜΕΛΑΝΗ ΚΑΙ ΚΑΦΕ

Ένας λεκές από μελάνη σ' ένα ύφασμα μεταξωτό, βγαίνει αν β-

ρίσετε το λεκασμένο μέρος του ύφασματος μέσα σε άπόσταγμα τερεβενθίνης και τριψετε κατόπιν ελαφρά την κηλίδα με το δάχτυλό σας.

Οι λεκέδες από καφέ στα τραπεζομάντηλα εξαλείφονται αν τους μουσκεύετε μ' ένα μίγμα ίσως ποσότητας γλυκερίνης και κροκού αλγού.

Άφινετε να μείνει για κάμποσες ώρες άσπρη ποσότης από το μίγμα επάνω στον λεκέ, κι κατόπιν ξεβράζετε το λεκασμένο μέρος με ζεστό νερό και το σιδερώσετε με ζεστό σίδερο.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΕΚΕΔΕΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Δοκιμάστε πρώτα απ' όλα για το καθαίρισμα των βιβλίων σας την υφή του υφάσματος, με την όποιμ τρι-

βετε προσεκτικά τις λερωμένες σελίδες.

Για να αφαιρέσετε από τα βιβλία τις λιπαρές κηλίδες, ετοιμάζετε μια ζύμη από κοπανισμένη ψιλή μαγνησία και βενζίνη, και αλείφετε με λίγη από αυτή τη ζύμη τις κηλίδες. Όταν δέ ή ζύμη στεγνώσει, την κάνετε να πέσει, πλύντας ελαφρά την κηλιδωμένη σελίδα.

Αν οι λεκέδες είνε πρόσφατοι, θα εξαλειφθούν άμέσως. Αν όμως είνε από πολλόν καιρό, πρέπει να επαναλάβετε το καθάρισμα.

Φυλάγεται τη ζύμη αυτή σε βάζο καλά κλεισμένο και μακριά από τη φωτιά.

ΠΩΣ Ν' ΑΡΩΜΑΤΙΖΕΤΕ ΤΑ ΔΩΜΑΤΙΑ ΣΑΣ

Για να απολυμάνετε ή ν' αρωματίσετε τα δωμάτιά σας, μπορείτε να καίτε από καιρό σε καιρό μερικά κομμάτια αρωματισμένου χαρτί, το όποιο ετοιμάζετε κατά τον εξής τρόπο:

Ανακατεύετε ίση ποσότητα βάμματος μύρου και βενζόνης και μουσκεύετε σ' αυτό το μίγμα στυπχαρτά, τα όποια άφινετε να στεγνώσουν.

Όταν τα στυπχαρτά στεγνώσουν καλά, τα φυλάγεται σ' ένα σιδερένιο κουτί για να τα προσφιλάζετε από την ύγρασία.

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

Ένας κύριος δεν δίνει ποτέ το χέρι του γαντοφορεμένο σε μια κυρία. Και στο δρόμο ακόμα, όταν ένας ευγενής κύριος πρόκειται να χαιρετήσει με χειραφρία μια κυρία, όφείλει να βγάλει πρώτα το γάντι του και ύστερα να της δώσει το χέρι του. Το ίδιο θα κάνει και όταν θέλει να χαιρετήσει έναν άνωτέρω του κύριο.

Είνε πολύ άτοπο να μένει ένας κύριος σ' ένα σαλόνι, φορώντας γάντια. Πρέπει να βγάλει το δεξιο τοιλάχιστον γάντι του.

Άλλοτε, τόσο οι κύριοι, όσο και ή κυρίες, ήσαν υποχρεωμένοι να μη πηγαίνουν στους χορούς χωρίς γαντίνα. Τώρα όμως είνε ελεύθεροι να χορεύουν με γυμνά χέρια.

Αλλ' αν ιδρώνουν τα χέρια είτε του κυρίου, είτε της κυρίας, τότε πρέπει, κατά το διάστημα του χορού, να κρατούν στο δεξί τους χέρι ένα μαντηλάκι.

Η κυρίες δεν είνε υποχρεωμένες να βγάλουν τα γάντια τους παραμόνι όταν μπαίνουν στην εκκλησία.

Τόσο οι κύριοι όπως, όσο και ή κυρίες δεν επιτρέπεται να κάνουν το σημείο του σταυρού με γαντομένο χέρι.

ΚΑΙ ΤΟ ΓΛΥΚΙΣΜΑ ΣΑΣ

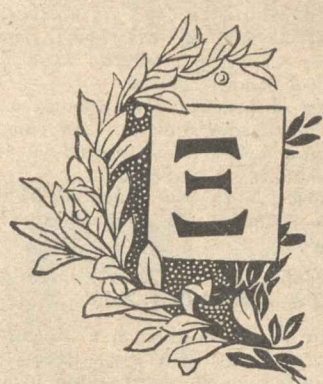
Παίρνετε 4 αυγά, τα ζυγίζετε, και προσθέτετε ζάχαρη ψιλή, βούτυρο και άμειβο, τόσες ποσότητες, όσο ήταν και το βάρος των αυγών. Βάζετε σε μια γαβάθα τη ζάχαρη και σιγανέτα ένα-ένα τα αυγά, τ' αποδόνα και τους κροκούς, δουλεύοντας το μίγμα φούτονο γίνει άφρατο και άρακτη λευκό.

Προσθέτετε τότε το βούτυρο — λιωμένο τόσο μόνο, ώστε να μοιάζει με κομμα — μια κουτάλια του γλυκού ροσίν, και τον ξυμένο φλοιό ενός λεμονιού, και στο τέλος σιγανέτα και το άλευρο κοσκινισμένο.

Χύνετε το μίγμα σε μια φόρμα βουτυρωμένη και άλευρωμένη και το ψήνετε σε μέτριο φούρο.

Η Δίς ΛΙΑΝΑ

ΤΟ ΑΘΑΝΑΤΟ ΝΕΡΟ

ποιός τρέχει άθάνατο νερό!

Και όμως, ο περίφημος ναός του Κυλάω-Φώ βεβηλώθηκε κάποτε, τον καιρό που βασίλευε ο Μπιν-Νόγκ, σε ημέρες άνομιβρίας, του έτους Μπιν-Μάνγκ.

Τα πουλιά της παγόδας, με τα χρυσοπράσινα φτερά τους, κελαιόδοσαν θλιβερά τις ημέρες αυτές. Ο ήλιος είχε εξαφανιστεί σιγα-σιγά μέσα στη γήινη ομίχλη, λές και οι δρόμοι της γολάσεως τον κατεβόχθιζαν μέσα στο βαθύ σκοτάδι.

Η νύχτα άπλωνόταν στη γή οικιτήλη. Οι πορφυροτιμμένοι Ιερείς της παγόδας, άφου έφυλαν τις βραβύνες τους προσευχές, έαναγνυροδούν στα κελιά τους. Άντηχόσαν άκμαία οι τελευταίοι ήχοι των άσπηνιων κοινοβυνών, που σήμαιναν το «σιωπητήριο».

Μέσα στο ναό, μπροστά στους βομινούς, οι χάλκινοι Βούδαι φρονόντουσαν σάν να σάλευαν στο τρεμμένο φως των μικρών λαμπάδων. Τα μάτια τους έλαμπαν παρθένα και το βλέμμα τους ήταν άστραφτερό και φοβερό.

Ήταν ή ώρα που ο ναός γέμισε από τα πνεύματα της νύχτας, τα πονηρά πνεύματα που γάνουν να τρώζον τα έβλια μέσα στη βαθιά σιωπή και χάνουν να σαλεύουν τ' άσώλευτα πράγματα...

Τα πνεύματα λοιπόν αυτά γλυστορούσαν και τώρα κάτω από τους χαμηλούς θόλους της παγόδας, άγγιζαν τις μεγάλες χάλκινες καμπάνες της, ανέβαιναν άκμαία ως τις μυτερές στήνες του ναού κι έβγαζαν διαπεραστικές κραυγές για να τρομάξουν τους άργοπνεύμενους διαβάτες. Μόνο τα ιερά αγάλματα του Βούδα δεν τολμούσαν ν' άγγιζον τ' αγάλματα του Θεού που κίτταζε μπρός του άβυσσος και σκυθρωπός.

Νύχτα σιωπής... Κι' έξαφνα, ένα άσπηνιό μισφέγγαρο ποδάριε στον ούρανό, άνάμεσα από τα σύννεφα. Και την ίδια στιγμή στους κόλπους που περιέβαλλαν την παγόδα, και που τους φύλαγαν χίμαιρες από γαλάζια ποσειδάων και ζώα ρανταστικά, από φιλοδοξούμενο χαλκό, μπήκαν δύο έρωτευμένοι σιγά-σιγά.

Το κόκκινο τουρμπάνι του νέου έρωτευμένου φάνταζε ζωηρά κάτω από το φως του φεγγαριού. Όστόσο, ο νέος ήταν φοβισμένος. Φοβόταν μήπως τον ιδούν άδασάρτα βλέμματα και τράβηξε την άσπηνιή του, ως το βάθος των ιερών κήπων.

Εκείνος λεγόταν Φυόκ κι' εκείνη Τι-Χοά. Φυόκ, στην άνωμίτικη γλώσσα σημαίνει λυγρός και Τι-Χοά σημαίνει χαριτωμένη.

Κι' ήταν αλήθεια ο Φυόκ ένα όμοιο λυγρόκομο παλληκάρι. Κι' ή Τι-Χοά πάλι ήταν μία γεμάτη χάρες παρθένα.

Ο Φυόκ λοιπόν όδήγησε την Τι-Χοά, που έτρεμε από το φόβο της, κάτω από ένα μεγάλο δέντρο. Και την ίδια στιγμή το νυχτερινό άγεράκι σάλεψε τα φύλλωμάτα κι' έκανε να βογγήσουν με πόνο τα κλαδιά...

Η Τι-Χοά, οργάντας από τρόμο, κίτταζε τώρα τα παρδάδα αγάλματα, τους βράχους με τα φοβερά σχήματα, και τις διαβολικές μορφές, που γέμιζαν το ιερό άλσος.

ΕΡΕΤΕ τη μεγάλη παγόδα του Κυλάω-Φώ, στις όχθες του Μπιν-Ναί. Ο θανασιός αυτός ναός είχε περιφύγος από πάντων για την πανωριά του βούσι. Η βούσι του αυτή είχε από πορφυροίτη λίθο κι' έχει σχήμα γυναικας, από τον κόρφο της ό-

Στη σκιά των μνημείων και των αγάλματων, πυγολαμπίδες πετούσαν και ή λάμψη τους ερόθεζε άκμαία περισσότερο την Τι-Χοά. Ναιίτε πως λαμπέρα μάτια τίγρεων τους παραμόνευαν μέσα στο σκοτάδι.

Κι' ο Φυόκ φοβόταν άσπηνιό, αλλά δεν έδειχνε τον φόβο του, θέλοντας να δώσει θάρρος στην άσπηνιή του.

Και προχωρούσαν κι' οι δύο μαζί, άγκαλιασμένοι, έλπίζοντας να βρουν ένα καταφύγιο μέσα στην παγόδα.

Έξαφνα ή νέα κόρη σταμάτησε, μισανοίγοντας τα ήδονικά ανατολίτικα χείλη της.

— Τι έχεις; τη ρώτησε ο Φυόκ.

— Άκουσα, άποκρίθηκε ή νέα, ένα παρθένο έλαφρό τριζύμο. Φοβάμαι...

— Μη φοβάσαι, είπε ο νέος. Είπε ο άνεμος που άνεμίζει τα μαλλιά σου.

— Φοβάμαι! ψιθύρισε πάλι ή νέα.

— Μη φοβάσαι, καλή μου, της ξανάπε ο Φυόκ, ο άνεμος πιάει με τον χιτώνα σου.

Κι' αλήθεια ο άνεμος έπαιζε με τον μαύρο χιτώνα της νέας κόρης. Κολλοούσε επάνω στο κορμί της το μεταξωτό βράσιμα, κι' έκανε να ξεχωρίζουν έτσι σάν ανάνηδες ή άρμυνικές γρομμίες της μέσης της και του στήθους της.

Η Τι-Χοά ήταν πιο άμορφη από κάθε άλλη φορά, έτσι καθώς άνοιγόταν να συμμάσηνη τον χιτώνα της, με το κορμί έλαφρά σκυμένο, με τα πικρά κατάματα μαλλιά της λιμένα και κματιστά επάνω στους ώμους της και μακριά ως τα πόδια της.

Φανόταν ντροπαλή, φοβισμένη κι' έρωτευμένη συγχρόνως. Ήταν δηλ χάρι και γοητεία.

Τράβηξε την άσπηνιή του προς το βάθος των ιερών κήπων...

Κι' ο Φυόκ, μαγεύτηκε κίτταζοντάς την.

— Άγάπη μου, της είπε, τα μακά σου ποδαράκια, κλεισμένα μέσα στα δελουδένια σανδάλια σου, δεν άντέχουν να περπατούν πάλι. Άφησέ με να σε σηκώσω στην άγκαλιά μου.

Και μεθυσμένος από έρωτα, ο νεαρός Άνωμίτης, με μία κίνηση πάθους και πόθου τρελλού, άρπαξε την άσπηνιή του, τη σπρώχνε στα χέρια του κι' έτρεφε προς την είσοδο της παγόδας.

Βαστάζοντας έτσι το πολύτιμο φορτίο του ο Φυόκ, είχε ξεκάσει το σκύμα, τους θεούς και τους ανθρώπους, κι' έδωσε στην λατρευτή του ένα σικτό άτελειωτό φιλί, ένα φιλί τόσο παθητικό, που τέτοια μόνο στην Άνατολή έφταναν να δίνουν.

Βαθεία συγκινημένη, σχεδόν λιποθυμωμένη, ή Τι-Χοά, με τα μακριά της ματόκλαδα μισόκλειστα, έγκαταλείφθηκε στην άγκαλιά του Φυόκ. Κι' εκεί, μέσα στον ιερό ναό του Βούδα, μπροστά στα μάτια του θεού, το έρωτευμένο ζευγάρι άγκαλιάστηκε και φιλώθηκε τρελλά.

Άλλ' αν ο Φυόκ και ή Τι-Χοά, μεθυσμένοι από τον έρωτα τους, έξασταν τους θεούς, αυτοί όμως τους κίτταζαν από το ύψος των χρυσών τους θρόνων.

Κι' ο Βούδας, ο άπαρηγής κάθε γήινης ά-

πολάσεως, σάλεψε από φόβη κι' άγανάκτηση.

Και τα πονηρά πνεύματα που ήταν μέσα στο ναό, χτύπησαν έξαφνα τ' άσπηνια κοινοβυνία και τις χάλκινες καμπάνες.

Και τότε μόνο οι δύο έρωτευμένοι θυμήθηκαν που βρίσκονται και φοβήθηκαν.

Την ίδια στιγμή φάνηκε στο άνοιγμα μιας πόρτας ένας γέρος Ιερεύς, με τεντωμένο το δεξί χέρι, και σηκώνει τον δείκτη. Το κεφάλι του ήταν έντελως ξυρισμένο, το πόδι του πάρα πολύ άδύνατο, τα μάτια του βαθυκυμένα, ή δμη του νεκρική. Έμοιαζε μ' ένα όρνικολάκα.

Σκεπασμένος μ' ένα μακρό μανδύα από κιτρινό μετάξι, προχώρησε προς τους δύο έρωτευμένους που τον κίτταζαν έντρομοι, και φώναζε με μία φωνή φοβερή:

— Κατάρα!... Χίλιες φορές άκμαία κατάρα!... Ο Ιερός ναός του Πνεύματος των Πνευμάτων βεβηλώθηκε!... Έμπρός, γρήγορα... Πάρτε απ' εδώ αυτά τ' άβλια όντα και δέστε τα με τις άλυσίδες. Μόνο ο θάνατος τους μπορεί να ξευμενισή τη θεία όργη.

Άμέσως τότε έτρεξαν από όλες τις πόρτες του ναού Ιερείς τυλιγμένοι σε πορφυρούς μανδύες και καλόγηροι μαυροτιμμένοι, και κιατηχοίμενοι με άσπρη στολή, κι' έβλιν μαζί καταράστηκαν το ένοχο ζευγάρι.

Ύστερα έδωσαν με βαρείες άλυσίδες τους δύο έρωτευμένους και τους έσυραν σ' ένα κελί σκοτεινό κι' άκάθαρο.

Και μέσα στην άπωσία εκείνη φινάκη, ο Φυόκ και ή Τι-Χοά, ταπεινωμένοι από τις βριάνθειματα, περιμέναν με άγωνία την επάνοδο της αλήτης, την πορώτη άγνίδα του ήλιου, που θα ήταν ή τελευταία άγνίδα της ζωής τους.

Έντοματαξή ή ελθσις της θεηλώσεως του ναού είχε διαδοθεί σ' όλη την πόλη. Οι εύσεβεις Άνωμίται με άγανάκτηση πρέρφραν τα όνματα των ένόχων, κι' έπεδοκμαζαν την καταδίκη τους σε θάνατο.

Η Τι-Χοά ήταν μία φτωχή όρφανή, που χόρευε θερηκενιτικούς χορούς στο παλάτι του βασιλιά.

Ο Φυόκ την άγατούσε από τον καιρό που ήταν ακόμα παιδί, άλλ' ή μητέρα του δεν του έδινε την άδεια να παντρευτεί αυτός, ένα άρχοντάκι, με φτωχή χοροείτρια, κι' άς ήταν τόσο άμορφη ή Τι-Χοά κι' άς είχε δέματα χειρομπαρόνιο και μαλλιά κατόπιαν σάν την νύχτα, μάτια άμυγδαλωτά και λουά και σχιστά, και στόμα ρομπινένο, κι' άς χόρευε τόσο όμοια και τόσο άνάλαφρα, σάν νεράδα, άπάνω στα νερά, και στο παλάτι του βασιλιά...

Είχε πέσει ή Τι-Χοά χίλιες φορές κλαίγοντας και παρακαλώντας στα πόδια της μητέρας του Φυόκ, ίκευοντάς την να την δεχτεί για νύφη της. Έκείνη την έδιωχνε με σκληρότητα και περιφρόνησι.

Μά όταν ή γοηά μάνα έμαθε το άμάρτημα του γιου της, και την καταδίκη του σε θάνατο, ξεκίνησε με τρεμμένα πόδια για την παγόδα. Εκεί γονάτισε μπροστά στο Βούδα και κλαίγοντας τον παρακάλεσε να σώση κι' ένα του θάψμα το παιδί της. Δεν πήγε να παρακαλέσει τους Ιερείς γιατί ήξερε πως αυτοί ήταν σκληροί κι' άμειλικοί. Και τώρα γονατισμένη μπροστά στον Βούδα, ή μητέρα του Φυόκ, θυμήθηκε πως ή φτωχή Τι-Χοά την παρακαλούσε γονατιστή κι' αυτή και κλαίγοντας να της δώση τον γιό της.

Κι' ή γοηά μάνα ψιθύρισε ίκευοντικά στο Βούδα:

— Ω άρχηγέ των πνευμάτων, μη μου άρνηθείς την χάρι σου και μη με διώξεις άπας έδιωξα έγώ την Τι-Χοά. Συγχώρησε το παιδί μου και σώσε το. Σώσε και την γυναίκα που άγατάει. Κι' αν πρέπει να χυη το δικό τους αίμα για να ξελειωθούν, ό Μεγάλε Βούδα,

δέςου το δικό μου αίμα γι' αντίλλαγμα... Κι' άμέσως ή μητέρα του Φυόκ έβγαλε από το στήθος της ένα χρυσό μαχαίρι στολισμένο με σμαράγδια, και το βύθισε στην καρδιά της, δαγκάνοντας απ' τον πόνο τα χείλη της. Το αίμα άναπήδωσε πορφυρό από την καρδιά της και πλημμύρισε το ναό. Κι' ο Βούδας τότε μεταμόρφωσε τη θυσιασμένη μάνα σ' ένα άγαλμα από πορφυρή λίθο, που από τον κόρφο του έσταζε άθάνατο νερό, μαγικό νερό της άγάτης.

Το γλυκοχάραμα, όταν οι Ιερείς πήγαν στην παγόδα για να πάρουν τους δύο κατεδικυούς και να τους μεταφέρουν στον τόπο της έκτελέσεως, είδαν έκπληκτοι το πορφυρό άγαλμα, που από την καρδιά του έτρεχε νερό καθάριο, νερό χρυσάλευνο, και πότιζε τα λουλούδια του κήπου.

Και τότε οι άσπηνιοι Ιερείς κατάλαβαν τί έγινε και πως ο Βούδας μεταμόρφωσε σε άγαλματένια βούθη τη μητέρα του Φυόκ.

Και πρώτος ο κρινοφορημένος άρχηγός των Ιερέων, αυτός που έπαισε τους δύο έρωτευμένους, έσπινε κι' έβλε από το νερό που έβρεχε από την καρδιά της μαρμαρωμένης μητέρας.

Και ή ψυχή του μεγάλου Ιερέως πλημμύρισε άμέσως από άγάτη και στοργή. Και γύρισε τότε και έβλε στους άλλους Ιερείς:

— Άδελφοί, ή θυσία της μητέρας είναι άρκετή για να ξελειωθεί το άμάρτημα του γιου της. Κίτταξτε αυτό το ματωμένο μαχαίρι: που είναι πεσμένο κάτω, μπροστά στα πόδια του Βούδα. Φαίνεται ότι ή μητέρα του Φυόκ σκοτώθηκε για να ξευμενισή το θεό. Κι' ο Βούδας ή μεταμόρφωσε σε βούθη. Έλάτε, άδελφοι, πείτε και σεις από το ιερό αυτό νερό. Κι' ένας-ένας οι Ιερείς έπληγαν και έπιαν από το άγιο νερό. Και ή καρδιάς όλων πλημμύρισε από άγάτη κι' έλκος.

Κι' ο γέρος Ιερεύς είπε πάλι:

— Ο Βούδας συγχώρησε για χάρι της μάνας τους δύο ένόχους. Κι' έμεις δεν έχουμε πια το δικαίωμα να τους τιμωρήσουμε. Πάμε λοιπόν να τους έλευθερώσουμε. Άς τους όδήγησουμε στο βουά του Ύμεναιού. Κι' άς πούμε στον λαό που περμένει έξω, τί θάψμα άνέλπιστο έκανε ο Βούδας...

Κι' όβλιν μαζί, καλόγεροι και Ιερείς, διενύθηκαν στο κελί που ήταν κλεισμένοι, ο Φυόκ και ή Τι-Χοά. Ο γέρος Ιερεύς άνιξε την πόρτα και έβλε στους δύο έρωτευμένους, οι όποιοι έτρεμαν από το φόβο τους, νομίζοντας πως έφτασε ή τελευταία τους ώρα:

— Άς είστε εύλογημένοι, παιδιά μου!...

Ο μέγας Βούδας έκαμε το θάψμα του... Έλάτε να σάς ένώσουμε με τους δεσμούς του Ύμεναιού... Το αίμα της μητέρας σου, Φυόκ, ξευμενίσε τους θεούς. Ο Βούδας δεν θέλει να πεθάνετε, δάδε στο Πνεύμα των πνευμάτων!... Δάδε στην μητρική στοργή!... Δάδε στην άγάτη!...

Τά περίεργα

Το μεγαλύτερο αύγό

Σε μία άπ' τις άβυσσες του Ζωολογικού Μουσείου του Μονάχου, υπάρχει το μεγαλύτερο αύγό του κόσμου. Έχει μήκος 315 χιλιοστών το μέτρο και πάχος 225. Το περιεχόμενο του άναλογει προς 120 αυγά της κότας.

Το αυγό αυτό — άπολιθωμένο φρικιά — γεννήθηκε από ένα κολοσσιαίο πουλί της Μαδαγασκάρης, το όποιο δεν υπάχει σήμερα και το όποιο, κατά τους ύπολογισμούς των ειδικών, ήα είχε μέγεθος τρεις φορές μεγαλύτερο απ' τη σημερινή στρουθοκάμηλο. Μπορεί να φαντασθή κανείς δηλαδή ένα πουλί που το ύψος του απ' το κεφάλι ως τα πόδια — ήα έφτανε τα 9 περίπου μέτρα.

Το άπολιθωμένο αυτό αυγό ύπολογίζεται ότι έχει γεννηθεί στην παλαιοντολογική εποχή, που έκαιονταν χιλιάδες έντονα.

Έν Κεντρικαίς, στις δώδεκα, πρώτου τρι-

Άγαπημένη μου Μανιώ, μετά σπασμών.

Πρώτα κι' άρχής σε άρωτώ, για την καλή

κι' αν άρωτάς και δι' εμέ, κακά ψυχρά και

Για τη μεγάλη ύποδοχή, δε σου έχω

την πόρτα μόλις πάτησα, που μου άνοιξε

Μαύ πήρανε τα ρούχα μου, τ' άνοιξε και

μ' άφίχανε άνώνυμο

και μου άνοιξαν έν' άριθμό—στά λέω νέτα

σά να μουνα, μωρή Μανιώ, καμιά μουσού-

Κατόπι μου ξουρίσανε και τον περσέ που

και δε μ' άφίχανε, που λές, για σφόρο ούτε

Κ' έβλεπα το τσουλούφι μου και ράβε ή

να πέφτη απρός στα πόδια μου και να σκου-

Και ύστερα με μιά κλωτσιά, στον ίσημο

μες στο κελί μου βρέθηκα τ' όνορό και σκου-

Δόξα να έγη ο Θεός! Και σέτος, αν κι'

ύδρευσι ύμω: και τροφή και στέγη εξασφαλί-

και τρώμε άπαξ της μερής—να τ' παρά-

άντιπροπέρσινες έλπές, μετά σταφιδωφύμου.

Ένεκα το συνάλλαγμα κι' Ο ο γ α ν ι σ μ ό

των ιδιό μου, οέ Μανιώ, κουνέλω να χα-

Και δέλωσ όνομα, Μανιώ,

—Την πίστι τους και το γονισό,

νούμενα έννενηντα έφτά, τέτοια ζωή περ-

και καρτερούμε άκμαία τρεις, τουποία να

Κι' ως τὰ προχτές πάλι καλά!... Μά μες

που έν σώματι γυρίζαμε να απούμε άνα τρεις

κι' άπολουθοσα την πομπή βαρειά-ζωσιά

πίσω μου άκούω το φρουρό—πως άπάλο

να μου φωνάζη: —Σάλεψ, οέ κουρεμμέ-

—Γιατί, οέ, γίδα, κύριος; Τί σου άνακα;

—Σκαμύς, μου λέει. Μην άπαντάς! Ε-

—Γιατί, οέ κύριε φρουρέ, μάς βρίζε: τώ-

και μιά σθερακά μου κοπανά, γωρί: να

πούχανε ή φούγκα του όγτώ λεπτών να ξε-

Είδες, μωρή Μανιώ, ποτέ ήρωάστει; εν εκ-

Άκουσε λεοπαράβη τα δόντια τη: να

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Η ΜΑΥΡΗ ΠΑΝΟΥΚΛΑ

Μία φορά, θάνα πολλὰ χρόνια τώρα, ένας καθάλλαρης πήγαινε από το Μπέρουθ στη Δαμασκό. Στο δρόμο του λοιπόν άπάντης με γοηά φρικωδώς ρυτιδωμένη, με κατι κουρελιασμένα ρούχα, που καθότανε κάτω από μία φοινικιά κι' έλαιγε, λέγοντας:

—Άγ!... Ποιός θά με πάη έμένα στη Δαμασκό;

Ο καθάλλαρης σταμάτησε μπροστά της και συγκινημένος από το θλιμένο ύφος της, την πήρε στο άλογο του για να την μεταφέρει στην πόλη, που πήγαινε.

—Ποιά είσαι, κυρά μου;... Τί δουλειά κάνεις;... τη ρώτησε στο δρόμο.

—Πιζδί μου, άποκρίθηκε ή γοηά, με λένε Μαύρη Πανούκλα και δουλειά μου είναι να θανατώνω τον κόσμο.

Στα λόγια της αυτή, ο καθάλλαρης τρέμαξε και σκέφτηκε να πετάξη κάτω από το άλογο του την άπίστη γοηά.

Έκείνη όμως του είπε άτάραχη:

—Μη φοβάσαι και μη θυμώνεις, γυίκα μου!... Έγώ θά πάω όπωσδήποτε στη Δαμασκό κι' αν ακόμα μου άρνθής τη βοήθειά σου. Δεν θά σου κάνω ύμωσ κακό.

Απ' έναντίας, εμει πούβουη να σου δώσω. Άτι μου ζήτησεις για να σε άνταμείβω για την καλή σου καρδιά.

—Άφού λοιπόν είν' έτσι, θά σε μεταφέρει στην πόλη, της άπάντησε ο καθάλλαρης. Έκεί ύμωσ—πρόσεξε!—δεν θά θανατώσεις κανένα.

—Αυτό δεν μπορώ να σου το ύποσχεθώ. Είν' άδύνατο να περάσω από μιά πόλη και να μην πάω μερικους ανθρώπους. Το μόνο που μπορώ να σου κάμω είναι ν' αφήσω να όοισης σου τον άριθμό των θυμάτων μου.

—Ε, τότε θά πάρες είκοσι όνον.

—Είκοσι... Σύμφωνοι.

—Αλλά, πρόσθεσε ο καθάλλαρης, που θά σ' έδω να νά σε τιμωρήσω, αν δεν κρατήσεις την ύπόσχεσί σου.

—Έγώ τί νύγτες θάμει πίσω από το μεγάλο τζαμί. Εκεί θά με βρής!...

—Σύμφωνοι...

Όταν έστασαν στην είσοδο της πόλεως, ο καθάλλαρης άσπασε την άπίστη γοηά πίνε στις δουλειές του.

Την επόμενη ύμωσ πέθαναν στη Δαμασκό τρεις άνθρωποι και τη μεθεπόμενη πενήντα!

Έβω φωνών τότε ο καθάλλαρης, πάει και βρίσκει τη γοηά.

—Γιατί πέθανε τόσοσ πολλούς; τη ρώτησε άγρια.

—Με συγγνώμης, του άπάντησε εκείνη, εγώ όνον 20 πέθανα. Όλοι οι άλλοι πέθαναν από το φόβο τους!...

Όσοι πάτε σου άντίκρυσε, όλόζω στην ού-

Είδες ποτέ μαντρόσκυλο, να κλέβουν τα μι-

—Αν έσωσ και άπ όλα αυτά, δεν εδεσ ού-

έπει! Εκείνη τη στιγμή να έβλεπε έμένα.

Όπλο δεν είγν ο άκαίρος, με έσπινε στην

πώς είχα σπινέλιωτο θυμήθηκα... Ποιός

και δε φοβάται το θεό!... Τα λουρά μου

και π' και σ' το το βαρό, στην καρδιά

Είδες; καρπούζι, οέ Μανιώ, να πέστη και

Όσο για το αίμα, τί να πάω, π' άγρια να

—Αν δεν άντίκρυσε ποτέ, οέ πλάγιο, συν-

σκέψου μουάλα με κασί, που το σελό

Με λίγα λόγια δηλαδή, κινεσόντιο πάλι

Να περμένεις, νέα μου, σε προσέγγ' μου

ΜΙΣΤΟΚΛΗΣ

Ο πύργος με τις τριανταφυλλιές

Της Μ. Ντελλού

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. — Η δίσ Νουέ, αναγνώστρια της δοκίμησης του Στάλιν, επιστρέφοντας από ένα ταξίδι της στην Προβηγκία στο Παρίσι, συνταξιδεύει με μια άγνωστη γυναίκα και τα δύο παιδιά της, τον Φρέντυ και τη Μαγκαλί. Έξαφνα όμως η συνταξιδιώτισσά της πεθαίνει μέσα στο τραίνο και τα παιδιά της μένουν έρημα και απροστάτευτα, γιατί δεν έχουν κανένα συγγενή στη Γαλλία. Η δίσ Νουέ τ' αναλαμβάνει τότε από την προστασία της και τα οδηγεί στο μεγάλο, στο οποίο κάθεται η δούκισσα του Σαλάντερ μαζί με τον νεαρό εραστή της, τον Φρέντυ. Η δούκισσα δέχεται με καλωσύνη τα όρφανά και εγκρίνει την άποψή της διότι Νουέ νά τ' αφοσιώσει κοντά της. Ο λόρδος Τζέραρ όμως, νέος περήφανος κι απότομος, αλλά κατά βάθος αγαθός, έρχεται από την πρώτη στιγμή σε σύγκρουση με την Μαγκαλί, η οποία είναι πολύ ευαίσθητη. Χωρίς να θέλει μάταια, τη μπαρτίζει. Τότε η Μαγκαλί, έκαλλη απ' την όργη της, του φωνάζει ότι θα τον μισεί σε όλη της τη ζωή. Μερικά χρόνια μερολαβούν, κατά τη διάρκεια των οποίων η Μαγκαλί δεν ξαναδύεται πια τον Τζέραρ που ταξιδεύει διαρκώς στο εξωτερικό. Τέλος ο νεαρός δούξ ξαναγυρίζει και ξανα-θέλει τη Μαγκαλί, που έχει γίνει πια κοπέλλα. Κάνουν κι η τρεις μια μικρή έκδρομη και στην επιστροφή συναντούν το γραμματέα του λόρδου, Ρόσελ, έναν αντιπαθητικό τύπο.

(Συνέχεια εν τού προηγούμενου)

— Έδώ, Άλαρντ! φώναζε ο λόρδος. Όμοιώς, Ρόσελ, ο σκύλος μου δεν σε σματαίει καθόλου. Πώς πάει ο πυρτός; — Ήπερσε ευτυχώς, μιλώρδε, και είμαι τώρα στις διαταγές σας...

— Αναπαύσου σήμερα, Ρόσελ, και αύριο, βλέπουμε... είπε ο λόρδος, χαϊρετώντας το γραμματέα του και συνεχίζοντας το δρόμο του.

— Ω! δεν μου άρσκει καθόλου αυτός ο άνθρωπος, Τζέραρ! είπε η Ίσαβέλλα. Δεν ξέρω, κάτι μέσα μου μου λέει πως κρύβει πολλά κάτω απ' το σεβασμό και την ευγένεια που δείχνει... Το βλέμμα του με τρομάζει... Έσύ Μαγκαλί, τί λές;

— Κ' εμένα δεν μου άρσκει καθόλου, απάντησε η Μαγκαλί έντελώς ανιδιόρτητα.

Το βλέμμα της είχε διασταυρωθεί προ όλλου με τα γκρίζα μάτια του γραμματέως κ' είχε νοιώσει αδέλφια της ένα κύτος να της παγώνει το κορμί... Γιατί;... Αυτό προσπαθούσε να εξηγήσει τώρα κι η ίδια...

Έντωμεταξύ ο Ρόσελ είχε απομακρυνθεί και συνέχιζε τον περίπατό του στην δενδροστοιχία, ενώ τα σκληρά μάτια του είχαν πάρει μια άλλωστε έκφραση...

Περνώντας απ' το χόλι για να κατέβη στη σκάλα η Ίσαβέλλα, είχε στον αδελφό της, μόλις η Μαγκαλί απομακρύνθηκε:

— Άν πολμούσα θα σέ μάλωνα κι' εγώ, Τζέραρ. Δεν φάνηκε καθόλου περιποιητικός στην καίμενη την Μαγκαλί.

— Όχι δά, Ίσαβέλλα. Της φρόνιμα όπως της άξιζει. Η νέα αυτή είχε πολύ περηφάνη. Γι' αυτό καλά θα κάνης, να της φέρεσαι και σ' όπως της άξιζει. Μη της δείχνεις φίλια, σέ παρακαλώ.

— Ω, όχι δά, Τζέραρ! Η καίμενη η Μαγκαλί είχε χρυσή καρδιά. Δεν μπορώ να μη την αγαπώ. Και σ' πρέπει να την αγαπάς.

— Αυτό θα το δοίμε, Μην είσαι σκληρός, Τζέραρ. Η Μαγκαλί είν' ένας άγγελος.

— Ναί, είν' όμορφη, αυτό το παραδέχομαι. Έχει παράστημα βασιλίσσης και μια όμορφή αρχαία ελληνική. Μά αυτό δεν σημαίνει πως πρέπει να την θεωρούμε ίση μας και να υποκύπτουμε σ' όλα της τα καπιρίσια. Έτσι είχε, αγαπητή μου. Μην επιμένεις περισσότερο. Άς αλλάξουμε κουβέντα.

Έντωμεταξύ πολλοί ξένοι είχαν φτάσει στον Πύργο με τις Τριανταφυλλιές. Καθημερινώς έδιδον διακοσμήσεις, τις οποίες όμως η Μαγκαλί απέφρανε. Προτιμούσε να κάθεται με τη δνίδα Νουέ και σπάνια άκουγε τις παρακλήσεις της λαίδης Ίσαβέλλας για να εμφανίζεται μεταξύ των προσκεκλημένων. Η σκέψη της έτρεχε στο Φρέντυ, τον όποιον περίμενε να φτάσει την ημέρα εκείνη. Στενοχωριόταν όμως, γιατί δεν θα μπορούσε να πάη

Ο Ρόσελ συνέχιζε τον περίπατό του στη δενδροστοιχία

να τον υποδεχτεί. Η λαίδη την είχε άγγαρεύσει ν' αντιγράψει κάποια κωμωδία που θα παίζονταν εκείνες τις ημέρες από έρασιτέχνες στον πύργο.

Η Μαγκαλί καθισμένη σ' έναν εξώστη του μεγάρου, διάβαζε το κείμενο του έργου, όταν πλησίασε άξαφνα από πίσω της ο λόρδος Τζέραρ.

— Τι κάνετε εκεί, μίς; τη ρώτησε.

Η Μαγκαλί τον εξήγησε τί έργασία της είχαν δώσει να κάνει. Μιά άστραπη πέρασε τότε απ' τα μάτια του νεαρού λόρδου και είπε:

— Δεν έννοώ να σάς διατάξη κανείς εδώ μέσα!... Η Όρηλια μπορούσε να κάνει αυτή την έργασία μόνη της...

Η Μαγκαλί κοκκίνισε από είχαριστήση και συγνώμη για το ενδιαφέρον που ο λόρδος έδειχνε πρώτη φορά γι' αυτή.

Κι' όταν ο Τζέραρ απομακρύνθηκε, ένας στεναγμός φύσκαωσε το παρθένοκό της στήθος.

Την ίδια μέρα έφτασε κι ο Φρέντυ. Η Μαγκαλί τον δέχτηκε στην αγαλιά της. Ήταν όπως πάντοτε λευκός, λεπτός και στα γαλανά του μάτια έλαμπε όλη η καλωσύνη της ψυχής του. Το άπόγευμα ο λόρδος Τζέραρ, κάλεσε το Φρέντυ και τη Μαγκαλί στο τέννις. Ο καιρός ήταν ωραίος. Η Μαγκαλί φορούσε ένα φόρεμα από λευκή φανέλλα που αναδείκνυε ακόμα περισσότερα την όμορφιά της. Συνάντησαν τον νεαρό δούκα στη σκάλα. Μόλις είδε το Φρέντυ ο Τζέραρ, τον χάρθηκε στα μαλλιά και είπε στη Μαγκαλί:

— Ξερετε, μίς... Ο μικρός δεν άλλαξε καθόλου... Μου φαίνεται πως τον βλέπω, όπως τον είδα προ όχτώ έτών στο Παρίσι...

Η Μαγκαλί μελαγχόλησε ξαφνικά. Θυμήθηκε τις θλιβερές ημέρες της παιδικής της ηλικίας, τον θάνατο της μητέρας της.

Στο τερραίν τους περίμεναν η Ίσαβέλλα και πολλές άλλες νέες. Αρχισαν να παίζουν, μα ο άγων σέ λίγο περιορίστηκε μεταξύ της Μαγκαλί και του Τζέραρ.

Η Μαγκαλί έπαιζε μ' εξαίρετη τέχνη. Όλοι είχαν σταθεί και την θαύμαζαν. Μά και ο λόρδος Τζέραρ ήταν εξαίρετικός παίκτης.

Σιγά-σιγά όμως, άρχισε να ζωγραφίζεται στο πρόσωπό του κάποιο πείσμα, βλέποντας ότι η Μαγκαλί ήταν ένας επικίνδυνος αντίπαλος. Το βλέμμα του είχε γίνει προκλητικό...

Η Μαγκαλί το άντελήφθη αυτό κι' έννοιωσε να ξυπνάει μέσα της η περηφάνειά της.

Άρχισε να παίζει τώρα με περισσότερη τέχνη και σέ μια στιγμή νίκησε τον αντίπαλό της.

— Ούόρά! φώναξαν κατενθουσιασμένοι οι θεαταί του παιχνιδιού.

Ο λόρδος Ντόνιελ — ένας από τους ξένους — πλησίασε το Τζέραρ και του είπε:

— Νά που νικήθηκες για πρώτη φορά, αγαπητέ δούξ...

Ο Τζέραρ σκούπισε νευρικά τον ιδρώτα του και απάντησε πεισματώος:

— Πράγματι, είπε. Έπρεπε να τελειώνουμε. Μπορούσαμε να παίξουμε έτσι ως το βράδυ, γιατί είμαστε κι οι δυο πολύ δυνατοί παίκτες...

Η Μαγκαλί είχε κουραστεί.

Κουράστηκε, αγαπητή μου, της είπε η λαίδη Ίσαβέλλα, βλέποντάς την ξανακίμενη και κόκκινη.

— Ω! δεν είναι τίποτε, απάντησε η Μαγκαλί. Με παράσανε λίγο το παιχνίδι, φαίνεται.

Ο Τζέραρ άκουσε τα λόγια της και της είπε πλησιάζοντας κοντά της:

— Η αλήθεια είναι ότι παίζετε υπέροχα, μίς. Άν και με νικήσατε, σάς συγχαίρω.

Τομαζόντουσαν πια να φύγουν. Ο δούξ κι η Ίσαβέλλα άνέβηκαν στο κομφο και πολυτέλες άμάξι τους.

Το ίδιο έκαναν κι οι άλλοι της συνοτροφιάς.

Η Μαγκαλί με τον αδελφό της έμειναν πίσω. Θα γύριζαν στον πύργο πεζοί, περνώντας για συντομία, μέσα από το δάσος κι' άποφεύγοντας την τεράστια καμυλία που σχημάτιζε ο δρόμος.

Το άμάξι του δούκως ξεκίνησε

πρώτο. Τα περήφανα όλογά του εκάλυζαν ταχύτητα και σέ λίγο απομακρύνθηκαν απ' όλους τους άλλους.

Ο Τζέραρ οδηγούσε το άμάξι θανμάσια. Δεν έτρεχαν πια, πετούσαν.

Η Ίσαβέλλα μεθούσε με τον λιγγο αυτόν του τρεξίματος. Τα μαλλιά της άνέμιζαν γύρω στο τριανταφυλλένο πρόσωπό της.

Είχαν φτάσει τώρα κοντά στο δάσος, όταν η Ίσαβέλλα άφρησε ξαφνικά ένα ξεφωνητό άνησιχίας:

— Ά! κύταξε, Τζέραρ...

Ο δούξ κύταξε προς το βάθος του δάσους και διέκρινε κάτω από ένα δέντρο την Μαγκαλί και τον αδελφό της. Η νέα ήταν εξαπλωμένη στη γλήη. Ο Φρέντυ έστεκε κοντά της και την κύταζε φοβισμένος.

Κάτι συμβαίνει στη μίς, είπε ο Τζέραρ.

— Ναί, Τζέραρ, κάτι της συμβαίνει ασφαλώς, φώναζε άνησιχη κι η Ίσαβέλλα. Κύτρησε τ' όλογα, σέ παρακαλώ. Πρέπει να πάμε να δούμε τί τρέχει;

Σέ λίγο βρισκόντουσαν μέσα στο δάσος, κοντά στους δυο άδελφους.

Η Ίσαβέλλα πήδησε κάτω από τ' άμάξι κι' έτρεξε κοντά στη Μαγκαλί λαχταρούμενη.

Άγαπητή μου Μαγκαλί, τί έχεις; τη ρώτησε. Γιατί είσαι έτσι χλωμή;

Η νέα θέλησε να πη κάτι, μά δεν μπόρεσε.

Ήταν πραγματικώς κατόχλωμη.

— Ναί, Τζέραρ, κάτι της συμβαίνει ασφαλώς, φώναζε άνησιχη κι η Ίσαβέλλα. Κύτρησε τ' όλογα, σέ παρακαλώ. Πρέπει να πάμε να δούμε τί τρέχει;

Σέ λίγο βρισκόντουσαν μέσα στο δάσος, κοντά στους δυο άδελφους.

Η Ίσαβέλλα πήδησε κάτω από τ' άμάξι κι' έτρεξε κοντά στη Μαγκαλί λαχταρούμενη.

Άγαπητή μου Μαγκαλί, τί έχεις; τη ρώτησε. Γιατί είσαι έτσι χλωμή;

Η νέα θέλησε να πη κάτι, μά δεν μπόρεσε.

Ήταν πραγματικώς κατόχλωμη.

— Ναί, Τζέραρ, κάτι της συμβαίνει ασφαλώς, φώναζε άνησιχη κι η Ίσαβέλλα. Κύτρησε τ' όλογα, σέ παρακαλώ. Πρέπει να πάμε να δούμε τί τρέχει;

Σέ λίγο βρισκόντουσαν μέσα στο δάσος, κοντά στους δυο άδελφους.

Η Ίσαβέλλα πήδησε κάτω από τ' άμάξι κι' έτρεξε κοντά στη Μαγκαλί λαχταρούμενη.

Άγαπητή μου Μαγκαλί, τί έχεις; τη ρώτησε. Γιατί είσαι έτσι χλωμή;

Η νέα θέλησε να πη κάτι, μά δεν μπόρεσε.

Ήταν πραγματικώς κατόχλωμη.

— Ναί, Τζέραρ, κάτι της συμβαίνει ασφαλώς, φώναζε άνησιχη κι η Ίσαβέλλα. Κύτρησε τ' όλογα, σέ παρακαλώ. Πρέπει να πάμε να δούμε τί τρέχει;

Σέ λίγο βρισκόντουσαν μέσα στο δάσος, κοντά στους δυο άδελφους.

Η Ίσαβέλλα πήδησε κάτω από τ' άμάξι κι' έτρεξε κοντά στη Μαγκαλί λαχταρούμενη.

Άγαπητή μου Μαγκαλί, τί έχεις; τη ρώτησε. Γιατί είσαι έτσι χλωμή;

Η νέα θέλησε να πη κάτι, μά δεν μπόρεσε.

Ήταν πραγματικώς κατόχλωμη.

— Ναί, Τζέραρ, κάτι της συμβαίνει ασφαλώς, φώναζε άνησιχη κι η Ίσαβέλλα. Κύτρησε τ' όλογα, σέ παρακαλώ. Πρέπει να πάμε να δούμε τί τρέχει;

Σέ λίγο βρισκόντουσαν μέσα στο δάσος, κοντά στους δυο άδελφους.

Η Ίσαβέλλα πήδησε κάτω από τ' άμάξι κι' έτρεξε κοντά στη Μαγκαλί λαχταρούμενη.

Άγαπητή μου Μαγκαλί, τί έχεις; τη ρώτησε. Γιατί είσαι έτσι χλωμή;

Η νέα θέλησε να πη κάτι, μά δεν μπόρεσε.

Ήταν πραγματικώς κατόχλωμη.

— Ναί, Τζέραρ, κάτι της συμβαίνει ασφαλώς, φώναζε άνησιχη κι η Ίσαβέλλα. Κύτρησε τ' όλογα, σέ παρακαλώ. Πρέπει να πάμε να δούμε τί τρέχει;

Σέ λίγο βρισκόντουσαν μέσα στο δάσος, κοντά στους δυο άδελφους.

Η Ίσαβέλλα πήδησε κάτω από τ' άμάξι κι' έτρεξε κοντά στη Μαγκαλί λαχταρούμενη.

Άγαπητή μου Μαγκαλί, τί έχεις; τη ρώτησε. Γιατί είσαι έτσι χλωμή;

Η νέα θέλησε να πη κάτι, μά δεν μπόρεσε.

Ήταν πραγματικώς κατόχλωμη.

— Ναί, Τζέραρ, κάτι της συμβαίνει ασφαλώς, φώναζε άνησιχη κι η Ίσαβέλλα. Κύτρησε τ' όλογα, σέ παρακαλώ. Πρέπει να πάμε να δούμε τί τρέχει;

Σέ λίγο βρισκόντουσαν μέσα στο δάσος, κοντά στους δυο άδελφους.

Η Ίσαβέλλα πήδησε κάτω από τ' άμάξι κι' έτρεξε κοντά στη Μαγκαλί λαχταρούμενη.

Άγαπητή μου Μαγκαλί, τί έχεις; τη ρώτησε. Γιατί είσαι έτσι χλωμή;

Η νέα θέλησε να πη κάτι, μά δεν μπόρεσε.

Ήταν πραγματικώς κατόχλωμη.

πως σάς είπα το μυστικό της.

— Έχω δικαίωμα να μαθαίνω τί γίνεται μεταξύ εκείνων που ζούν κάτω απ' τη στέγη μου. Λέγε μου λοιπόν. Τί συνέβη άκριβώς; Τί είπε η Ίσαβέλλα μου στη Μαγκαλί;

— Άφου το θέλετε, θα σάς τ' πω όλα. Η λαίδη Όρηλια έδωσε στην άδελφή μου να καταλάβη, πως πρέπει να υπακούη σ' ό,τι της λέει και να μην φέρη άντιρρήσεις, άφου άντεράφη στον πύργο σας και ξη άπ' την έλεημοσύνη σας...

Κι' όμως, μιλώρδε, τόσο η Μαγκαλί, όσο κι' εγώ, δεν τ' έζηνοίμε αυτό. Έμιαστε έτοιμοι και να θυσιαστούμε για κάποιους που μίς είσεργέτησαν. Είπε όστόσο πολύ σκληρό να μίς λένε τέτοια λόγια, να μίς πικραίνουν και να μίς προσβάλουν κατ' αυτόν τον τρόπο.

Ο Τζέραρ είχε κατσουριάσει. Τα μάτια του πετούσαν φλόγες.

— Έξακολούθησε, Φρέντυ, είπε. Γιατί φοβήθηκε η Μαγκαλί στο δάσος; Τί της συνέβη;

— Ά! αλήθεια, μιλώρδε. Το είχα λησμονήσει: Μετά το τέννις, η Μαγκαλί ήθελε να πάη στο σπίτι μίς γρηάς, που επισκέπτεται και νοσηλεύει κάθε δυο μέρες. Τη συνόδεμα λοιπόν κι' εγώ. Άφου περιποιήθηκε τη γρηά, φύγαμε. Γυρίσαμε πίσω, περνώντας από ένα έρημο μονοπάτι του δάσους, όταν έξαφνα άκουσαμε άγριες θυμωμένες κραυγές και ούρλιασματα πόνου συγχρόνως.

Η φωνές αυτές βγαίνουν από μια καλύβα, που ήταν χτισμένη στην άκρη ενός βράχου.

— Νομίζω, ότι θα χτυπούν κανένα παιδάκι, ίσως; είπε η Μαγκαλί. Είπε φωνές νεανικές. Πρέπει να πάμε να ιδούμε, Φρέντυ.

— Άλλά δεν ξέρουμε ποιοι κáθονται εκεί μέσα. Άφρησε να ιδώ πρώτα εγώ, Μαγκαλί, της είπα.

— Έκείνη όμως, χωρίς να μ' άκούση, έτρεξε γρήγορα προς την καλύβα. Έτρεξα κι' εγώ πίσω της. Όταν, χωρίς να χτυπήσω, άνοιξα την πόρτα, είδαμε μια μεγαλώσιμη και δυνατή γυναίκα να χτυπά, μ' όλη της τη δύναμη, ένα νέο της ηλικίας μου κι' ένα κοριτσάκι, μικρό και ξυμπαλισμένο.

— Μόλις μίς άντίκρυσε η μέγαυρα, έμεινε για μια στιγμή έκπληκτη. Ύστερα μίς έπλησίασε μ' ένα μιλίχο χαμόγελο, για να μίς ρωτήσει τί έπαθίκαμε. Με την είχαρία αυτή, τα δυο θύματά της έφτυσαν άμέσως κρυφά έξω απ' την καλύβα.

— Η Μαγκαλί άρχισε τότε να κάνει στη γυναίκα εκείνη παρατηρήσεις, με τόση γλυκύτητα, που θα έμαλάνοναν ακόμα και την καρδιά θηρίου.

— Η μέγαυρα μίς διηγήθηκε, με μετροδεμένη φωνή μεθυσμένης, ότι τα δυο εκείνα παιδιά της ήσαν θεονήστια, ότι θα πέθαιναν από την πείνα κι' ότι ο γιός της, ασθενικός καθώς ήταν, δέ μπορούσε να βοηθουέα, από τότε που τον έδωξαν απ' τον πύργο σας.

— Ήταν λοιπόν στην ύπηρεσία μου; διέκρινε ο δούξ.

— Ναί! Ήταν άλλοτε γκρούνι της ύμετέρας χάριτος. Μά βυστέρα διώχτηκε...

— Ναί! ξέρω!... διέκρινε πάλι ο δούξ κι' έκαμε με το χέρι του μια κίνηση τόσο άπότομη και νευρική, ώστε τ' όλογα άναπήδησαν ταραγμένα.

— Κράτησε τ' όλογά σου, Τζέραρ! φώναζε η λαίδη Ίσαβέλλα. Η Μαγκαλί είχε πολύ νευρική σήμερα.

— Εκείνος εκράτησε τ' όλογα και συγχρόνως είπε:

— Έξακολούθησε, Φρέντυ...

— Η γυναίκα λοιπόν αυτή έλεγε, ότι δεν είχε ούτε ένα κομμάτι ψωμί.

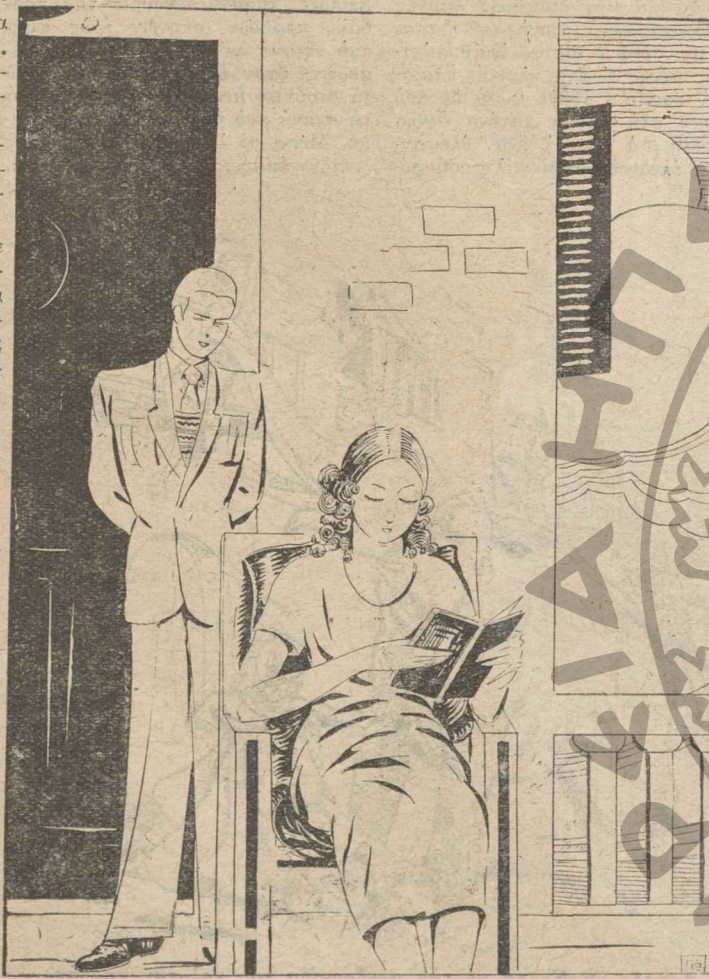
— Άρχισε μετά να βοηθού τους πεινασμένους και να βλαστήμων τόσο άγρια και χοντρού, ώστε η Μαγκαλί έγινε καταπτόνη.

— Έξαφνα, η μεγαλώσιμη γυναίκα κατέληφθη από μια νευρική κρίση — συνέπια άποκοιλήσε — και σήκωσε μια καρέλλα έναντιόν της άδελφής μου! Μόλις πρόφτασα να την συγκρατήσω. Εφάνηκε κατάνυ άμέσως. Μίς είχε καταλάβει φόβος, μήπως η μέγαυρα μίς κινήση. Εύτυχώς, δεν βγήκε έξω απ' την καλύβα της. Φεύγοντας, συναντήσαμε σέ μια καμπί του δρόμου τα δυο δυστυχισμένα μικρά πνίδερα η άλλοκοιλά.

Μίς ευχαριστήσαν που είχαμε έπέμει και μίς θέλησαν να τ' άκούσουμε απ' τη φρεσάδη ζωή που περνούσαν κοντά στη μάνα τους. Ω! μιλώρδε! Τί ζωή είν' αυτή που περνούν τα δυστυχισμένα!

— Η Μαγκαλί τους ύποσέθηκε να μιλήση γι' αυτά στη λαίδη Ίσαβέλλα και τους ώρισε ένα μέρος, όπου θα τους πάη την επάντησι, μακριά απ' την καλύβα, για να μην τους άντελήφθη η μέγαυρα.

(Άκολουθεί)

Ο λόρδος Τζέραρ πλησίασε άξαφνα από πίσω.

Η Κωνσταντίνος Ταλμάτς

Μία ημέρα που ήμουν ξαπλωμέ-
νη στην ακρογιαλιά της Σάντα Μό-
νικα έβλεπα ένα φάντασμα σε άκρως
γέλια. Έδιδε ένα γέλιο που σήμαινε
τις στιγμές της ζωής του Ναπο-
λέοντος (καμιά φορά συμβαίνει να
ασχολούμαι και με τη σοβαρή φι-
λοσοφία) και είχα φτάσει εκεί ο-
που ο Ναπολέων, τη στιγμή που
στέφεται αυτοκράτορας, ψιθυρίζει
στον αδελφό του Γιοσήφ, τον ο-
ποίο είχε κάνει ο ίδιος βασίλειο:

— Τι θα έλεγε ο μπαμπάς, αν
μιας έβλεπε τώρα και τους δύο;
Αυτή η μικρή λεπτομέρεια, η τό-
σο βαθειά ανθρώπινη, μου έκανε
μεγαλειότερα εντύπωση από το γεγο-
νός ότι ο γιος του μικρού Κορσι-
κανού δικηγόρου είχε γίνει αυτο-
κράτορας. Έβλεπα όμως από πάν-
των γιαντ έδω και λίγη ώρα η α-
δελφή μου Νόρμα κι' εγώ μιλούσα-
με για το «ντεμπούτο» μας στον
κινηματογράφο και αναρωτιόμαστε
ποιά θα ήταν η κατάληξή μας, αν
μπορούσαμε να προβλέψουμε σ'
εκείνη την μακρινή και σχεδόν παι-
δική μας ηλικία την σημερινή ε-
πιτυχισμένη ζωή μας, την καλή
μας τύχη και την μεγάλη μας περιου-
σία...

Η αλήθεια είναι ότι σήμερα γε-
λώ με την καρδιά μου κάθε τόσο,
γιατί όταν ήμουν μικρή δεν έκανα
τίποτε άλλο παρά να κλαίω τις
περισσότερες φορές. Η Νόρμα μου
λέει ότι ήμουν τότε ένα σοβαρό και
φρόνιμο κορίτσι. Διασκεδάζα δε ο-
πως μπορούσα, γιατί δεν είχαμε
ποτέ αρκετά λεφτά στο σπίτι μας
για ν' αγοράσουν οι γονείς μας πο-
ταγνίδα στην αδελφή μου και σ'
εμένα. Ένα τσάι με μιά πάστα ή-
ταν, πιστέψτε με, κάτι το σπάνιο
για μας. Δεν μπορούσε να φαντα-
σθήτε τη χαρά της Νόρμας, όταν
βρεθείτε από δύο χρόνια δουλειάς
στον κινηματογράφο, ο μιστός της
έγινε από 25 δολάρια 50 την εβ-
δομάδα κι' έτσι μπορούσαμε να α-
πολαμβάνουμε ένα καλό μπιφτέκι,
δεν μόνο τις Κυριακές και τις γιο-
ρτές, αλλά και τις άλλες ημέρες!
Ναι, είμαστε πάμπαντες στα μι-
κρά μας χρόνια... Η μητέρα μου
έπλενε όλη την ημέρα, διαγείρεινε
κι' εμπόλωνε τα ρούχα των κορι-
τσιών της που έμεγαναν γρήγο-
ρα κι' είχαν ανάγκη από τόσα πράγ-
ματα. Ο πατέρας μας ταξίδευε
κι' έκανε ό,τι μπορούσε για μας.
Όσοσο η καλή μου μητέρα έγινε
άρρωμη να υπογράψει το πρώτο
μου καλλιτεχνικό συμβόλαιο, μ'
ένα πονηρό και πετυχημένο τέχνασμα
της. Είχα δουλέψει κάποτε στην
παλιά εταιρεία «Βιταργουφ» ως
κοιτάρα, μα ήμουν δειλή και δεν
τολμούσα να ξαναγυρίσω στο σποιν-
τιο. Η μητέρα μου λοιπόν είπε
μία ημέρα στην Νόρμα ότι ο μιστός
Σμιθ, ο διευθυντής της εταιρείας,

ΤΟ ΡΟΜΑΝΤΙΣΤΟ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΟΡΜΑΣ ΤΑΛΜΑΤΣ

“ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ,”

(“Άρθρο γραμμένο από
την Κωνσταντίνος Ταλμάτς”)

ήθελε να με ιδεί κι' η Νόρμα μ'
έπρεπε από το χέρι, μ' έπλεγε υπο-
στά του και του έλεγε με το θάρρος
που την χαρακτηρίζει:

— Άφου θέλετε να ιδείτε την
Κωνσταντίνος, να την! Κι' έφυγε...
Η αλήθεια ήταν ότι ο μιστός
Σμιθ δεν με είχε διόλου ζητήσει,
όσοσο όμως μ' εντύπωση προσέ-
ατικά και δεν δυσαρεστήθηκε διό-
λου από το ξύπνιο εκείνο ψέμμα
της μητέρας μου...

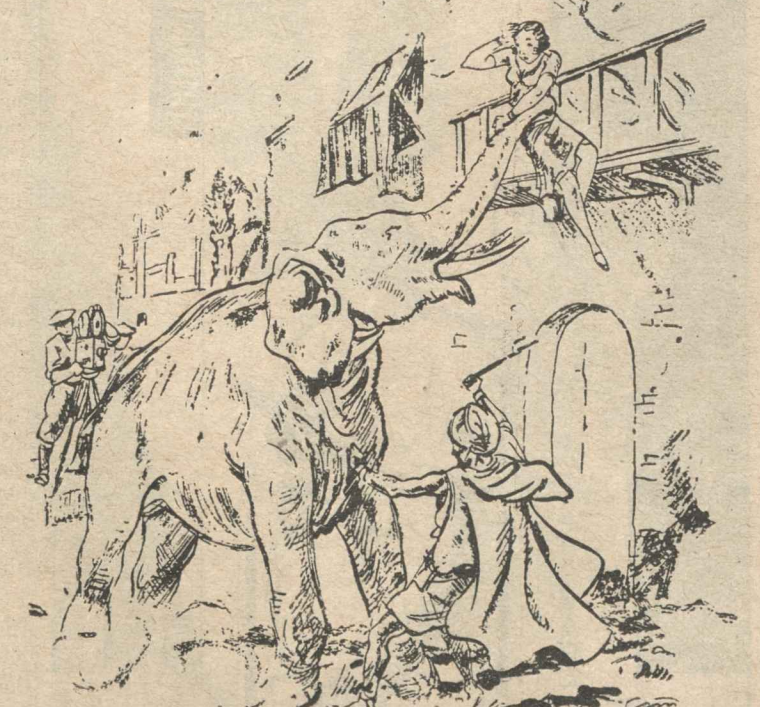
Έκείνη την εποχή τα φίλμ δεν
είχαν και τόσο καλογοητευμένα σε-
νάριο, ούτε οι σκηνοθέτες έννοια
ζώντανος και τόσο για τις μικρο-
λεπτομέρειες. Η μητέρα της Φλό-
ρανς Τόμσον λοιπόν που επέβλε-
πε την γραφιστική της σκηνής,
μου έδωσε, θυμάμαι, μιά τοιαύ-
τη λέττα, κι' έτσι μπόρεσα να παίζω.
Τότε ήμουν τρελλά ερωτευμένη με
τον Άντνιο Μαρένο, τον φορέο
«Τόνι», όπως τον έλεγαν στο
Χόλλυγουντ, κι' εγώ ήμουν την Νόρ-
μα, όταν έπαιζε μαζί του διάφο-
ρες ερωτικές σκηνές...

Ένας άλλος μεγάλος έρωτας μου
ήταν ο Μορίς Κουτέλλο. Πολλές
φορές παρακαλούσα την Νόρμα να
με πάρει μαζί της στο σποιντιο για
να ιδωθώ τον Κουτέλλο που έπαιζε
με τόσο τέχνη, ώστε μπορούσε να συγ-
κινήσει και τις πιο σκληρές καρ-
διές...

Έκείνη την εποχή λοιπόν έπαι-
ζαμε πολλές φορές σε φίλμ με ά-
γρια θηρία. Έμεις στεκόμαστε σ'
ένα χαμηλότερο μέρος και τα βλέ-
παμε να κάνουν διάφορες σκηνές
υπακούοντας στη φωνή του δασυ-
σταύ του, ενώ ο μιστός Σμιθ, κλει-
σμένος μέσα σ' ένα κλουβί, έφα-
γε την τανία... Κάθε φορά δε που
έβαζον στη σκηνή κανένα άγριο
ζώοντα ή ιπτά γιγας ή έναν ελέφαν-
τα μας εφώναζε με μεγάλη σοβαρό-

τητα μέσα από το κλουβί του:
— Μή φοβάστε κορίτσια! Δεν θα
τ' άρψω να σας βιάζομαι!...
Μιά φορά η Νόρμα που έπαιζε
μιά σκηνή μ' έκανε να οκιάσω από
τά γέλια. Βρισκόταν στο μπαλκόνι
ενός σπιτιού που είχε άρπάξει
φωτιά κι' έπρεπε να κάνει σαν
τρελή από τον φόβο της. Ο φόβος
που περνούσε μπροστά από τα
καύονα εκείνο σπίτι ήταν τρομακ-
τικός. Έβαζαν όμως παρουσιαστές
έναν ελέφαντα, ο οποίος υδής εί-
δε την Νόρμα να φωνάζει σαν τρε-
λή απάνω στο μπαλκόνι, έσπρωξε
την προδοσίδα του, την έβγαλε
γύρω από την μέση της, την άρπα-
ξε και την κράτησε ψηλά στον α-
έρα επάνω από το κεφάλι του!...
Η Νόρμα ούρλιαζε από τον φόβο
της, βλέποντας ότι ήταν στη διά-
θεση του πελώριου εκείνου θηρίου
κι' ο «κορναξ» (ο οδηγός) εφώνα-
ζε στον ελέφαντα και τον χτυπού-
σε για να την αφήσει, ενώ ο περ-
σόντερ διάφορες έπαυσε την προ-
σοχή στην σκηνή. Η Νόρμα
όσοσο ξεκολλούσε να χτυπηθεί,
μυοπεθαμένη από τον τρόμο της
και σπινθημένη πάνω απ' την προδο-
σίδα του ελέφαντα!... Τό έπεισό-
διο αυτό, εκτός βέβαια από το καρ-
διοχτύπι της αδελφής μου, εφάνη-
κε σ' όλους μας τόσο κομικό, ω-
στε κανείς μας δεν μπόρεσε να
κρατήσει τα γέλια του...

Τότε δουλεύαμε διαστικά, γιατί
ο χρόνος ήταν χρήμα και το χρή-
μα το κερδίζει κανείς με δυσκολία.
Κάποτε παρακολουθούσα την προ-
βολή μερικών σκηνών ενός φίλμ
που είχαμε γυρίσει προδ άλλων ή-
μερών, όταν έβαζαν ζήτησαν από
το σποιντιο μερικές σκηνάδες, για
τη σκηνή που γύριζαν την ίδια στιγ-
μή. Μέσα σε λίγα λεπτά της ώρας
λοιπόν εμφανίστα τα μούτρα μου,

“Αρπάξε τη Νόρμα με την προδοσίδα του και την κράτησε
ψηλά στον αέρα!...”

Η Νόρμα Ταλμάτς

ανέβηκα στην εξέδρα όπου ήταν κι'
η άλλος σκλάβος και πουλήθηκα
για... πενήντα λεπτά στον αφέν-
τη μου, που μ' άρπαξε στην άγκυ-
λιά του κι' έφυγε!... Είχα μανρί-
σει όμως μόνο το πρόσωπό μου. Ο
λαμός μου και τα χέρια μου ήταν
δύσαστρα...

Ο μιστός Σμιθ και οι βοη-
θοί του τα έχασαν κι' απομαίναν
κατάληκτοι όταν κατάλαβαν το
λάθος μου. Γιατί εκείνη την επο-
χή γινόταν μεγάλη οικονομία μ'
δ-
ηλαδή τα πράγματα και η σπατάλη
ήταν μέγαν τανίας έθετοραιο σω-
στό έγκλημα! Δεν αποφάσιζαν λοι-
πόν ούτε σ' όνειρό τους να ξανα-
γυρίσουν μιά σκηνή κι' έτσι η τα-
νία εκείνη προσβλήθη στην δόνη,
παρουσιάζοντας με τη μοιή μαύρη
και τη μοιή άσπρη!

Καμιά φορά έπληγαν στο κα-
μαρίνι της αδελφής μου της Νόρ-
μας, που το είχε μαζί με την Άν-
νίτα Στουάρτ και μ' άλλες έξη ήθο-
ποιούς, που όλες τους ήταν θεά-
τρες. Συνέβαινε λοιπόν συχνά
στη Νόρμα να γυρίζω ένα ρόλο
σ' ένα μεγάλο φίλμ τριασίων μέ-
τρων κι' έπειτα να αλλάξω τοιαύ-
τα και να κάνω την κομπάρσα, α-
νάμεσα στο πλήθος, σ' ένα άλλο
φίλμ που γυριόταν την ίδια μέρα.
Ο μιστός Σμιθ λοιπόν έβγαυε ξα-
φνικά στο καμαρίνι των ήθοποιών
κι' όδες έβρισκα εκεί μέσα τις έ-
στελνε να δουλεύουν ως κομπάρ-
σες. Ένα βράδυ, η Νόρμα και η
Άννίτα ενόμιζαν ότι είχαν τελειώ-
σει τη δουλειά τους εκείνη την ή-
μέρα. Έβαζαν όμως άκουσαν τα
βήματα του διευθυντού στο διάδρο-
μο και κοφτήσαν βιαστικά μαζί
μου κάτω από το τραπέζι της τοι-
αυτήτα. Ο μιστός Σμιθ έμπη-
κε στο καμαρίνι, δεν είδε καμιά
κι' έφυγε. Έγώ όμως δεν μπόρεσα
να κρατησω τα γέλια μου κι' αυτό
μας εκτόπισε άκριβ. Ο μιστός
Σμιθ μ' άκουσε, γύρισε στο καμα-
ρίνι και μιά έστειλε και τις τρεις
να πάμε να κάνουμε την εα τμ ό-
σφαιρας μιάς σκηνής που γύρι-
ζαν εκείνο το βράδυ...

Όσο για τους μισθούς μας, και
αυτοί ήταν για γέλια εκείνα τα
χρόνια. Ο Τζόν Μπουίνι, ο χοι-
τρός εκείνος κομικός, κέρδισε τό-
τε 40 δολάρια την εβδομάδα και
περνούσε στα μάτια μας για Κοί-
σος! Όταν δε έφτασε να κερδίσει
200 δολάρια, μιά φαινόταν ότι εί-
χε γίνει αυτοκράτορας!... Και να
συλλογίζεται κανείς ότι τώρα, έδω
και λίγων καιρό, η Νόρμα ανήκη-
σε να υπογράψει ένα συμβόλαιο με
μιά εταιρεία, που της προσέφερε
400.000 δολάρια το χρόνο!... Μά
πάντως τα γέλια όταν μου έρχο-
νται στο νου αυτές η παλιές ανα-

μνήσεις...

Ο πρώτος έρωτας της Νόρμας ήταν ο Τζα-
νις Μόρισον. Ο ήθοποιος αυτός της
έμπνευσε ένα φλογερό πάθος, όταν ήταν
ακόμη μικρό κορίτσι. Της είχε δώσει μάλιστα
και την φωτογραφία του, με μιά ιδιόχειρη α-
φίερση. Έπέρασε όμως κι' αυτή η αγάπη και
λησιμονήθηκε...

Ο Μπίλ Χόμπερς μιά φορά σκηνοθετούσε
μερικά φίλμ, στα οποία δεν ήθελε δάκρυα από
...μυοκρηνή. Είχε την άπατη να είνε φου-
κά. Για να κάνει λοιπόν τη Νόρμα να κλάψει
σταμάτησε την μηχανή κι' άρχισε να της φω-
νάζει και να την μαλώνει λέγοντάς της, ότι δεν
ήξερε διόλου την δουλειά της κι' ότι, αν κι'
ήταν χαριτωμένη, ήταν μιά ήθοποιός χωρίς κα-
νένα ταλέντο, κατάλληλη μόνο για κομπάρσα.
Η Νόρμα ξέσπασε, όπως ήταν φυσικό, σε γε-
ρά κλάματα κι' ο Χόμπερς άμέσως άρχισε να
γυρίζει την μηχανή πετυχαίνοντας έτσι εκείνο
που ήθελε, δηλαδή ένα κορίτσι που έκλαιγε στ'
αλήθεια...

Μιά εποχή ήταν μαζί μας και η Άννι-
τα Λούις, η πασίγνωστη τότε συγγραφέας του
βιβλίου: «Οι άνδρες προτιμούν τις ξανθές». Έρ-
χόταν από το Σάν Ντιέγκο με μακρινές κα-
τοικίες και κοντά φουστάνια, για να παίξει σ'
ένα φίλμ με τον Νουβόλτα Φαίματς, ο ο-
ποίος την πρωτόβγαλε στον κινηματογράφο.
Σκηνοθέτης τους ήταν ο μιστός Γκράφιθ, μα-
ζί με τον περίφημο διευθυντή και σκηνοθέτη
Τζων Έμερσον, ο οποίος ερωτευθήκε τρελλά
την Άννιτα Λούις. Έπαντρεύτηκαν λοιπόν και
ζούν τώρα ευτυχισμένοι. Γράφουν μάλιστα μα-
ζί και σεναρία κι' η Άννιτα, η παλιά μου φί-
λη, έχει γράψει για μένα ως τώρα καμιά δι-
δεκαριά...

Η ζωή μου σήμερα είναι όλο δεξιότητες, χο-
ρούς, διασκεδάσεις και γυμναστικά στο «Καφέ
Μονμάρτ». Είνα ένα τρελλά και άμορφο όνει-
ρο... Μ' αρέσει η κίνηση, το γέλιο, η χαρά και
το γλέντι και μου φαίνεται ότι δεν θα κλάω
ποτέ πια στη ζωή μου. Έρχονται όμως και
ημέρες που περνάω πολύ ήσυχα, πηγαίνοντας
να καθήσω με τη μητέρα μας και την Ντό-
ροθι Γας στο όμορφο σπίτι της Νόρμας, στη
Σάντα Μόνικα. Έκεί πέρα η αδελφή μου έ-
χει να φτιάχνει υπέροχα φαγητά, γιατί έινε μιά
αφύτη τζέφες μαγειρίσσια κι' έτσι τιμιόμαστε
τά παλιά μας χρόνια και την οικογενειακή μας
ζωή...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΛΜΑΤΣ

ΤΑ ΑΜΙΜΗΤΑ
ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΙ ΕΞΩΦΡΕΝΙΣΜΟΙ

Το δημοσιογραφικό επάγγελμα—ώς γνω-
στόν—είνα ελάχιστα προσοδοφόρο.

Εκείνοι που το εξασκούν, ενώ προσφέ-
ρουν άβυσση «πνευματική» τροφή στο κοι-
νόν, στερούνται, πολλές φορές, οι ίδιοι του
επιουσίσιου άρτου.

Οι Αμερικανοί όμως δημοσιογράφοι, προ-
αχτικώτεροι από τους άλλους συναδέλφους
τους, βούταν έναν τρόπο, με τον όποιον εξα-
σκήζον υποκατάστα τις οικονομικές τους
απαιτήσεις.

Ίδου, παραδείγματα: είκοσι λίτρες χοιρι-
νός κρέας, μιά επανταχική ερταμική τών Ηνωμένων Πo-
λιτειών, στον υπότιτλό της:

“Ετησίαν συνδρομή: είκοσι λίτρες χοιρι-
νός κρέας, ή δέκα λίτρες σαλμί, ή δύο λί-
τρες πατάτες, ή δέκα δονθία, ή δέκα λί-
τρες λαρόδι, ή ένα κίλο κρομμύδια. Συνδρο-
μή εξάμηνος και τριμηνος, ανάλογος.”

Οι συντάκται συνεπώς της εφημερίδας:
αυτής, πηγαίνοντας κάθε δεκαμερία στο τα-
μείο, θα παίρνουν, αντί για γούματα, μερικά
λουκάνικα ή πατάτες ή κανένα κομμάτι
λαρόδι. Έτσι τουλάχιστον χορταίνουν την πα-
ραδαρμένη τους και δεν κινδυνεύουν να τ-
πινάξουν από άστικαν, όπως οι άλλοι συνά-
δελφοί τους οι όποιοι πληρώνονται — ή
μάλιστα — δεν πληρώνονται—με γούματα!...

ΣΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΗΓΑΣΟΥ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΜΟΥ

Γελοῦσαν τὰ τριαντάφυλλα, οἱ ἀνθοὶ μοσχo-
(δολοῦσαν
Καὶ σὲ πουλιοῦ πουργοῦλισμα μόνον ἐσεῖ-
(οὔντο οἱ κλάδοι,
Κ' ἡ ἀντιλιάδες στῆς δροσιάς τίς στάλες ἐ-
(γλυστοῦσαν
Κι' ἀπὸ δικιμάντια ὁλόσπαρτο μού ἐφάνη ἕνα
(λειδάζει.
Τρεμουλιαχτές στὰ μάτια μου ἐπαί'ανε ἡ
(ἀγρίδες,
Παρέκει ἐμουρμουράλκαις μιά βούτι στὸ
(πλευρό μου,
'Εδῶ πὼς σ' εἶδα μοναχί, πὼς μοναχόν με
(εἶδες
Μοῦ ἐφάνη εἰς τ' ὄνειρό μου.

Λές κι' ἀγγελουδάς ἐμμορφά ν' ὀ' εἶναι ἡ
(χλωμάδα
Τὰ μάτια σου ἀναγάλλιαζαν στὴν λάμψη καὶ
(στὴν γάρι
Σὰ στὸ νερό τὸ καθαρό τοῦ ἡ-
(λιου ἡ ἀντιλιάδα
Κι' ἀπ' τὰ μαλλιά σου ἐπέρνα-
(γε τὸ θάλασσα νὰ πάρη
Χαρούμενο, ἀνεμπόδιστο τῆς μo-
(ναξίας τ' ἀέρι
Καὶ τὰ νὰ μ' ἐγνώριζες καὶ
(σὰ στὸ λογιό μου
Ποτὲ νὰ μὴν ἐπέρσασες, ποτὲ
(δὲν σ' ἐγα φέρει.
Μοῦ ἐφάνη εἰς τ' ὄνειρό μου.

Ψιλὸ ἐπέφτε στυλ- κόρφους σου
(τὸ σόεμα σὴν πᾶχνη
Π' ἐβλεπε καὶ δὲν ὄβλεπε τὰ
(στέφια σου τὸ ὕψι
Σὰ στὸν καθρέπτη τῆς θορύβης θ-
(που κρεπάζ' ἡ ἀγνή
Μ' ἀγνέλου ἀέσα τὸ κομὶ τὸ
(δύλλυμπο σου ἐπάτει
Καὶ σὴν νὰ σὲ ἐνεύλανε μὲ χί-
(λια δὴ ἡ ὕλη
'Ολόχαρτ ξεπέταξαν σ' εἶδα στὸ
(λογιό μου.
Κόρη, ἥ σ' ἦν εἶνα πλῆγν μου
(ὅτ' ἡ ἡλὴ πού ἐπῆρα
Γιὰ σένα σ' ὄνειρό μου.

Καὶ γὰρ σὴν νὰ ἐνένηνε- ἀν-
(θὲ πῶς ἡσπνία σου
Στὰ χαμολοῦλουδ' ἐσκυστες κ'
(ἡ πεταλούδες σούγαν.
Κ' ἐγὼ μὲ κλῶνο τῆς μυστίας
(ἐπιώσασ κοντὰ σου...
Μ' εἶδες γλαρό, δὲν λάλγες,
(ἀλλ' ἡ ματιές σου ἐλέγαν.
Πὼς ἤθελε τὸ γέι σου τὸν
(κλῶνον μου νὰ πᾶσ...
Μ' ἔδωκες τὸ χαμῆλο, σ' ἔδωκ' τὸν ἄν-
(θὲ μου.
Τὸν πῆρες μὲ κυπαρισσιῶ τὸν ἐπαίξε- κλῶ-
(νάρ,
Μοῦ ἐφάν' εἰς τ' ὄνειρό μου!...

Ἐξόπνησα καὶ σ' ὄνειρο πλανιέται ἡ λογι-
(σού μου
Τὸν κόσμo, κόρη, θὰ δηλοὶ τὸ στολιπῆ λει-
(δάδι
Τὸ θαμποδόλεια ἐξηγεῖ τὴν πλάνη αὐτῇ
(τοῦ κόσμου
Κι' ἀγνώριστος πού σῆδωκα ἐγὼ τὸ νυστο-
(χλάδι
Σπυκνίει γιὰ τὸν ἔρωτα πὼς μιά ζωὴ δὲν
(φθάνει.

Μὲ τὸ κυπαρισσόκλωνο που εἰμαίς τὸν ἄν-
(θὲ μου
δηλοὶ πὼς θ' ἀγαπᾷ ἡ ψυχὴ κι' ὅταν κανεῖς
(πεθάνη,
—Αὐτὸ εἶνε τ' ὄνειρό μου!
ΔΗΜΟΣΘ. ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ

Η ΕΥΤΥΧΙΑ

Καθόμαστε σὴν πάντα οἱ δύο
βράδυ στὸ σπίτι ἀντικουρά της
γυρμένος ἦσουν στὸ βιβλίο
κ' ἦσαν σκυμμένη στὴ δουλειά της.

Καὶ τὸ βιβλίο αὐτὸ ἦταν στίχοι,
ψυχὴ ἀπὸ λάμψη καὶ ἀρμονία
ἐστὶ ἐκεῖ τ' ἀνοιξά στὴν τύχη,
καὶ νὰ τί διάβασα:

“Εὐτυχία!

Λουλούδι, σὲ ποιά χώρα ἄν-
(θῆξαι,
σὲ ποιά γιολό, μαζαριτζαί;
'Αστέρι, ποῖες μεριές φωτίζεις
καὶ ποῖες καρδιές, ὀρβάνια
(χαίρι;

Ποῦ, Χερουβίμ, φτερά διπλώ-
(νεις;
Νεράιδα, πού δροσολογίεσαι;
Εἴσαι διαπνέτι καὶ δὲ λυώνεις
ἡ καταχνιά εἶσαι καὶ σκορ-
(πιέσαι;

"Αἶψα, παρῆλθες σὲ κρύβει;
Στὸν κόσμo ἡ στήν ἐρηνία,
μὲς σὲ παλάτι ἡ σὲ καλύβι,
πὲς μου, πού βούλεις, βού-
(ταί;)

Δίγως τὰ μάτια ἀπ' τὴ δου-
(λειά σου
νὰ τὰ σηκώσῃ. Εἰ δὲ ὦ! ἀπε-
(κοιτῇ
τρεμουλιαστὴ μὲ τὴ λαλιά της
μὲς μουσικὴ στὸ σπίτι ἐγώ σου.

Κ' ἐν καρδιόχτυπο μὲ πᾶνει,
κι' ἀνέστην λαχάρια αἰώνδια
γιὰ πὼς ἀκούσα μού ἐφάνη
τὴν Ἐσθὴρ τὴν Ἰδία!
Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

ΔΙΣΤΙΧΑ

Μιά τῆγνη ξέρω: ὡ ἀγαπῶ—
(Κι' ἂν ὀλεῖς τὸ καλὸ σου,
Σὺ πού δὲν ξέρεις ν' ἀγαπᾷς,
(πᾶς με δάσκαλὲ σου.

Στὸ γῶμα κάτω τὴν ἡσυχίαν
τὰ μάτια σου
'Αν ἡ καρδιά σου γάθικε ζήτη την ἀπὸ μένα.
Τὸν ἦλο καὶ τὰ ἄστια σου σὴν τύχη ν' ἀν-
(τικρύξω.

Ἀπὸ τὸ φῶς τὸς τὸ πολὺ θαυμάστην, δα-
(κρύξω.
'Αγ, σιγαλοπερπάτη καὶ γαληροβλεπούσα,
'Αν εἴγες λίγα πείσματα διπλὰ θὰ σ' ἀγα-
(πούσα.

Τὰ ἄστια σου εἶνε θάλασσα κι' ἄνεμος δὲν
(τὰ πᾶνει,
Χαρά στὸ νῆμα πού θάβω στὰ ἄστια σου
(λιμάνι.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

'Ανέκδοτα απ' τή ζωή του Τρότσκι

(Γραμμένα από τον ίδιο)

Α. ΛΟΙΜΟΝΟ... Λένε πως ή παιδική ηλικία είνε ή πιο ευτυχισμένη περίοδος τής ζωής. Συμβαίνει τάχα πάντοτε έτσι; Όχι. Λίγοι είνε εκείνοι που ή παιδική τους ηλικία υπήρξε ευτυχισμένη. Όλα τ' άλλα είνε δημιουργήματα τής φιλολογίας.

Όσο για μένα, κατά την παιδική μου ηλικία, δέν γνώρισα ούτε την πείνα, ούτε το κρύο. Όταν γεννήθηκα, ή οικογένειά μου είχε άρχσει νά βγαίνει απ' τή φτώχεια και νά γίνεται εύπορη. Όλη ή προσπάθεια των δικών μου ήταν συγκεντρωμένη τότε στην εργασία, γιά νά γίνουν και πλούσιοι, μιά πού είχαν πάρει τόν άνήρωρα. Έτσι, ούτε στερείσεις γνώρισα στά παιδικά μου χρόνια, μιά ούτε και τά χαμόγελα και τά χάδια τής ζωής. Πέρασα μιά παιδική ηλικία πολύ θαμνη, μέσα σ' ένα σπίτι μικροαστικό, σ' ένα χωριό, σέ μιά μακρινή γωνιά τής Ρωσίας, όπου ή φύσις ήταν πλατεία, μιά τά ήθη, ή ιδέες και τά συμπεριφορές στενά και περιορισμένα.

Πολύ λίγα είνε τά επεισόδια που θυμάμαι απ' τά πρώτα χρόνια τής ζωής μου, κι' ένα απ' αυτά συνδέεται μέ την πρώτη φορά που έννοιωσα τί τά πη τοίμος.

Μιά μέρα, δέν θάμουν ακόμα ούτε δυό χρόνια, έκανα τόν περπάτο μου μέ την ύπηρεσία μας σ' ένα λεωβόδι του χωριού.

Έξαφνα ή ύπηρεσία, δείχνοντάς μου κάτι πού έλαμπε μέσα στά χόρτα, μού είπε:

—Κύτταξε... Έχουν θάψει εδώ μιά ταμπακέρα...

Και, παίρνοντας ένα ραβδί, άρχισε νά σκαλίζει τού χώμα γιά νά ξεθάψει την... ταμπακέρα... όπως τή... νόμιζε. Δέν ήταν κι' εκείνη παραπάνω από δεκάξη χρόνων. Μά, έξαφνα, ή... ταμπακέρα πετώθηκε, ξεδιπλώθηκε, γίνθηκε μιά χιλιόνα, ή οποία άρχισε νά σέρνεται έπάνω στά χόρτα, σφουρίζοντας.

Ερχόταν κατ' ευθείαν άπάνω μας...

—Αί! Αί! φώναζε ή ύπηρεσία και άσπάζοντάς με από τού χέρι, τού έβαλε στά πόδια.

Έγώ δέν μπορούσα νά την ακολουθήσω και ξεφώνιζα περτοίμοις.

Όστόσο, κατορθώσαμε νά ξεφύγουμε, μιά όταν φτάσαμε σπίτι, ήμουν παγωμένος κι' έτρεμα σύγχωρος.

Τό έτος τής γεννήσεώς μου συνέπεσε μέ τις πρώτες δυναμιστικές απόπειρες κατά του Τσαρικού καίσατος. Τό τρομοκρατικό κόμμα «Έλευθερία του Λαού», στις 26 Αύγουστου 1879, δηλαδή δυό μήνες πού τής γεννήσεώς μου, είχε καταδικάσει εις θάνατον τόν 'Αλέξανδρο Β', κι' έπειτα από μερικούς μήνες νύνηταν ή εκτέλεσις τής καταδίκης μέ τις βόμβες πού ρίχτηκαν κατά τού αυτοκρατορικού τριάνου. Έπίσης όλη ή Εύρώπη ήταν άνάστατη κατά την εποχή εκείνη κι' ό άνεμος τής αντίδρασης είχε άρχισει κιόλας νά πνέη. Μά τίποτε απ' όλα αυτά, ούτε καν ό κρότος των έκρηξεων τής διαματίδος, είχαν αντίκτυπο στό χωριό Γιανόβκα τής Χερσόνος, όπου γεννήθηκα και πέρασα τά δέκα πρώτα χρόνια τής ζωής μου, λέξ και τού είχαν άποκλεισμένο απ' όλο τόν άλλον κόσμο ή άπέναντες στέπες πού τού περιστοιχίζαν.

Ό πατέρας μου ήταν καλλιεργητής, έβραϊκής καταγωγής, φτωχός στην άρχή, μιά εύπορος κατόπιν. Κατοικούσαμε σ' ένα σπίτι πλυθόμιστο, κάτω από τή στέγη του οποίου αναοίχματα σπουγγοίτις είχαν τή φωλιά τους. Οι έξωτορικοί του τοίγοι ήταν σκαμμένοι και στις σχισμές του φύλιζαν σάρες και άλλα μικρά ζευατιά. Γιά νά τ' έξοντίωνουμε, τούς είνουμε ξεμαστιστό νερό, μιά τού κάκου. Όταν έδραγε ραγδαία, τού νερό κυλούσε μέσα στό σπίτι από τά χαμηλά ταβάνια τόσο, ώστε βάριζε κάτω στό πάτωμα κοιβάδες πού γέμιζαν απ' αυτό. Η κάμρες ήταν μικρές, σκοτεινές και γεμά-

τες εκατοντάδες κοριών. Όλη ή παιδική ζωή μου συνδέεται μέ τό σπίτι αυτό και κι' ένα παλιό ντιβάνι πού βρισκόταν στην τραπέζαριά μας. Καθισμένος στό ντιβάνι εκείνο, έπαρνα τό σάι μου, έρωγα τό μεσημέρι και τού βράδυ, έπαιξα μέ τήν αδελφή μου τις κοϊκίες και, άργότερα, διάβωζα και σχεδιάζα.

Μόλις όταν έγιναν πέντε χρόνια, άρχισα νά νοιώθω καλύτερα τή ζωή και ν' αντιλαμβάνομαι τά γεγονότα πού συνέβαιναν γύρω μου. Όλα τά επεισόδια τής εποχής εκείνης τά θυμάμαι πολύ καθαρά.

Θυμάμαι, σάν νά ήταν χτές, πως μιά μέρα είδα νά φέρονται στό χωριό μιά κοπέλλα πού ένώ δούλευε στά χωράφια, τή δάγκωσε μιά χιλιόνα. Η φτωχή χωριά έλαμπε και ξεφάνιζε σπασραχνικά και είχε τού ένα τής πόδι φουσκωμένο. Τής τού είχαν σφιγμένο δυνατά πάνω από την πληγή και τού μούσκεναν μ' ένα είδος ξυνόγαλου. Μά όστόσο νά την πάνε στό νοσοκο-

Ο Τρότσκι σέ ηλικία έντεκα ετών.

μείο, τού όποιο ήταν πολύ μακρύ, πένθαινε.

Μιά άλλη μέρα ένα άγριοκοιτόνιο δάγκωσε στούς ώμους, στό πρόσωπο και στά χέρια τού παιδι πού τού φύλαγε καί τού τάτσε. Είδα τού φτωχό παλαιοκό, παρωμοφομένο και καταματωμένο, νά θορηί σπασραχνικά απ' τούς πόρους του, κι' από την τωραχή μου άρχισα νά κλάω κι' έγώ. Τό πήγαν κι' αυτό στό νοσοκομείο, μιά δέν έμωθα τί απόγειο.

Μιά άλλη μέρα πάλι διασκεδάσα κυττάζοντας δυό νεαρούς χωρικούς πού, όρθιοι από φορτωμένα σανό κάθαρ τους, έπαιζαν πετώντας ό ένας στον άλλο τού δικράνα τους. Μά έξαφνα τού δικράνο τού ενός χάρθηκε βαθιά μέσα στό πλευρά τού άλλου, ό όποιος σωρίστηκε κάτω σφιγμένος.

Τήν εποχή εκείνη, ή μαγία μου ήταν νά τού σκάσω απ' τού σπίτι και νά τρέχω στούς δρόμους και στά χωράφια, απ' όπου γύριζα πάντα σέ κακά χάδια, ξεροχισμένος, καταλαστωμένος, έλεινός. Οι δικοί μου δέν ήταν καθόλου εύχα-

ριστημένοι απ' τις φευγάδες μου αυτές και προτιμούσαν νά μέ βλέπουν νά σχεδιάζω καθισμένος στό ντιβάνι.

Μιά μέρα, ξεαναγορίζα μέ τή μητέρα μου μέ έλευθο από τού Μπομπινέτς, τήν πιο κοινή στό χωριό μου πολιτεία. Τυφλωμένος απ' τού χιόνι πού έπεφτε άδιάκοπα, λικνισμένος από τού δρόμο, μισοκοιμόμουν. Έξαφνα σ' ένα στροφή μου τού δρόμου, τού έλευθο άναποδογυρίστη κι' ένα τρομαχτικό πάταγο και βρέθηκα φαρδύς-πλατύς άπάνω στό χιόνι, σκεπασμένος από τού έλευθο.

Άκουγα τις γεμάτες άγωνία φωνές τής μητέρας μου, μιά πού ήταν άδύνατο ν' άπαντήσω. Τέλος ό άμαξάς, πού μόλις τότε τόν είχαμε πάρει στό σπίτι μας, ένα νέο παλληκάρι, ψηλό και πυρότοχο, άναστρώσε τού τομπιλαρισμένο έλευθο και τού τράβηξε από κάτω.

Ξανακαθίσαμε τότε στό έλευθο και ξεκινησαμε. Μά έξαφνα άρχισα νά παρανοήσω πως έννοιωθα μωδιασμα στην πλάτη απ' τού κρύο. Ό άμαξάς, άκούγοντάς με, γύρισε τού κεφάλι του πίσω και μέ ρώτησε, δείχνοντάς μου τά λεικά κι' ώραιότατα δόντια του:

—Μωδιασμα, είπες;

Κι' άρχισε νά γελάει. Έπειτα επρόσθεσε:

—Δέν είνε τίποτε... Θα σού περάσει σέ λίγο πού τά φτάσουμε σπίτι...

Και κέντρισε τού άλογό του.

Τό ίδιο βράδυ ό άμαξάς αυτός έξαφανίστηκε, κλέβοντας τού άλογό του... Όλο τού σπίτι άναστατώθηκε κι' ό μεγάλος άδελφός μου βγήκε νά τόν καταδιώξει, λέγοντας πως θά τόν συγύριζε καλά αν τόν έπαινε. Μά ένώ ήθελα νά τόν πιάσω, γιατί τόν είχα συμπιδήσει γιά τά ώραια τού δόντια. Ούτε λυπόμουν γιά τού άλογο πού μάς είχε κλέψει. Αυτόμουν μόνο γιατί έγανα αυτό τόν ίδιο...

Τήν ίδια νύχτα προσεβλήθη από δυνατό πνεύμα, γιατί είχα κρυολογήσει στό δρόμο και στά παραληρημάτα μου δέν έκανα άλλο παρά ν' άναρώρω τού όνομα τού άμαξά.

Όλ' αυτά συνέβαιναν τού 1885.

Τόν ίδιο χρόνο πήγα μιά πρώτη φορά στό σχολείο. Απ' τά πρώτα μαθήματα μου χρόνια θυμάμαι ακόμα πολλά επεισόδια. Άλλά αυτό πού μού έκανε μεγαλύτερη έντύπωση, ήταν τού έξης:

Πήγαινα τότε στη δεύτερα τάξη τού δημοτικού. Είχαμε δάσκαλο στό γαλλικά κάποιον Μπορνάν πού τόν λέγαμε Γάλλο, μολονότι ήταν Έλβετός κι' ό όποιος δέν γνώνευε καθόλου τούς γεωμετρικούς καταγωγής μαθητάς και τούς άδικούσε όλοφάνερα.

Μιά μέρα λοιπόν πού άδίκησε πάλι κάποιον Γερμανό, τόν Βόνερ, άποφασίσαμε όι ζωηρότεροι νά τόν εκδικηθούμε, οργανώνοντας ένα «κονορότο» στό προσχές του μαθήματος. Μόλις δηλαδή θά τελείωνε την παραδοσι και θά διευθύνονταν πρός τήν πόρτα, όλοι μαζί θ' άρχίζαμε νά μοιρομυρίζουμε μέ κλειστά τά στόματα, έτσι πού νά μήν μπορέ νά πιάσει κανένα μας.

Είχαμε κιόλας οργανώσει δυό τέτοια «κονορότα» πρός τήν τού Μπορνάν, μιά όχι και τόσο θορυβώδη, γιατί τόν φοβόμαστε. Απ' τήν φορά όμως είχαμε άποφασίσει νά βάλουμε όλα τά δυνατά μας.

Έτσι, μόλις τού μαθήμα τελείωσε κι' ό Γάλλος τράβηξε κατά την πόρτα, έξαφνα από τού πιο μακρινό θρανίο άκούστηκε ένα ούρλιασμα. Σιγά-σιγά, τού ούρλιασμα αυτό άπλώθηκε σ' όλο τά θρανία και προημιακό πανθοιμόνιο δημουργήθηκε. Έγώ ούρλιαξα περισσότερο απ' όλους.

Ό Μπορνάν, ό όποιος είχε φτάσει στό κατώφλι, γύρισε έξαφνα πίσω. Η όψη του ήταν πελιδνή κι' έβγαζε άφρόνις από τού στόμα του. Έκανε ένα πήδημα και βρέθηκε στη μέση τής αίθουσής, μέ τού πρόσωπο γυρισμένο πρός εμάς, τούς μικροσκοπικούς έχθρους του. Μας άντικειτώπιζε, χωρίς νά λέη λέξη, μιά τά μάτια του πετοσαν άστραλάς.

Τώρα όι μαθητά — αυτοί προπάντων πού κα-

Α.-ΟΙ ΑΝΑΤΟΛΙΤΕΣ ΦΑΟΥΣΤ

(Άνθρωποι πού πούλησαν τήν ψυχή τους στόν Διάβολο)

όσο κι' αν πρώτα-πρώτα ή ανθρωπότητα και μέσα στη υστρεωτική συνείδηση τού πολιτισμένου ανθρώπου ξεκαθίρισε ή ιδέα τής θρησκείας, ή λαός δέν έπαψε νά πιστεύη ότι υπάρχει Διάβολος κι' ότι άνακατέσται στα έργα τού ανθρώπου. Πιστεύοντας αυτό ή λαός, πιστεύει ακόμα και σήμερα, ότι πολλοί άνθρωποι πούλησαν τήν ψυχή τους στό Διάβολο. Οι πού θέλουν τούλαχιστον τού πιστεύουν αυτό άληθινά, άφού συχνά ακούγεται ή θεάσει τού: «Αυτός είνε πούλημένος στό Διάβολο, όταν θέλουν νά δώσουν ένα πιο γενικό γαλακτισμό σέ μεγάλα ψυχικά έλαττώματα κανενός ή σέ έργα του, πού ή θρησκεία τή χαρακτηρίζει άμωρτωτά.

Η πεποίθηση αυτή, ότι υπάρχουν άνθρωποι, πού πούλησαν τήν ψυχή τους στό Διάβολο κυριουργούσε πιά πολύ στά πληθέστερα γόνια τής χριστιανικής εποχής γιά ανθρώπους, πού είχαν έργο τους τή μαγεία. Ό λαός όμως προωρώσε ακόμα πιο πέρα. Στην τάξη αυτή των πούλημένων στό Διάβολο έβαλε κι' ανθρώπους μεγάλους γιά τού πνεύμα τους και τής προχριστιανικής ακόμα εποχής. Έτσι ή Ηυδαγός, ή Ευσεβείας, ή Νουμάς ή Παμπήλιος, ή Άπολλώνιος κι' άλλοι, πού ή όψη τους έστρεψαν ός τού Μεσοίωνα μέ τού ντομα τού θρύλου και μέ παραμυθωμένη τή δοσι τους, ήταν γιά τού λαό σύγχοροι τού Διαβόλου κι' έργατά του.

Τό ίδιο πράγμα τού πιστεύει ή λαός και γιά ανθρώπους τής χριστιανικής εποχής, όπως ό Ντάντε, πού τού έρωσαν τήν κατηγόρια, ή τί είχε κατέσει ό ίδιος στόν Άδη γιά νά συναντήσει τού Σατανά, κι' όπως ό σοφοί Παράκλεις, Κουμπιέλλα, Τριθέμιος, Βάκωνας, Μελάγρονος, ή οίκομολόγος Ζάν Κέρ κι' άλλοι. Μά κι' άρχηγός τής Αντικτικής Έκκλησίας, καθώς τόν Πάπα Σιλδέστορο Β' και τόν Πάπα Γρηγόριο Ζ' κι' άλλους, ή λαός, έρρισκοντα: παράξενη τή ζωή τους ή θέλοντας νά κτηνοθήση τή οίλοχρηματίς τους, δέν άδίστασε νά τούς βάλλη κι' αυτούς στη σειρά εκείνων, πού είχαν πούλησει τήν ψυχή τους στό Διάβολο.

Τήν ιδέα αυτή των λαών, ότι άνθρωποι πούλησαν τήν ψυχή τους στό Διάβολο δέν μπορούσαν νά την άφήσουν άνεμετάλλεστη, όπως και τότε: άλλες, ή τέχνη γενικά και ξεχωριστά ή λογοτεχνία. Απ' πολύ παλιά χρόνια έδωκε τού θέμα σέ αρκετά λογοτεχνικά έργα, είτε ποιητικά, είτε δραματικά, πού παρουσιάζτηκαν από καιρό σέ καιρό, ώσπου τή γηταιμποίησε ό περτοίμος Τσπανός δραματογράφος τού 17ου αιώνας Πέτρος Καλντερόν ντε Λά Μπάχα στή καλύτερη δραματική έργο του «Ο υπερφυσικός μάγος» (el Magico prodigioso) και τέλος ό Γκαίτε στό δραματικό ποίημα τού «Φούστου».

Στό έργο τού Καλντερόν, ήρωας είνε ό άγιος Κυπριανός. Προτού γ' ήν χριστιανός κι' ένώ κατηγινόταν σέ μελέτες γιά τήν ύπαρξη κάποιου υπεράτης θεότητας, από λοθόντων στή πρώτη θανάτι — είχαν πάρει τού πιο άδικο ήρωος τού κόσμου. Ό Μπορνάν έμεινε έτσι μισό λεπτό κι' έπειτα διευθύνθηκε πρός τήν έξοδο μέ τέτοια λύσσα, ώστε ή όψη τής βελόδας του άνεμίζονταν σάν πάλι σάν άέρα...

Τότε ένα ούρλιαχτό γενικό, τρομερό, άπερίγραπτο βγήκε απ' τά στόματά μας, τού όποιο ό θόρυβος άντηχεί ακόμα στή αυτιά μου... Μά ή τιμωρία δέν άόργισε νά ξεπιάσει εκκληρή, προπάντων εις βάρος μου...

(Άκολουθεί).

Τότε ένα ούρλιαχτό γενικό, τρομερό, άπερίγραπτο βγήκε απ' τά στόματά μας, τού όποιο ό θόρυβος άντηχεί ακόμα στή αυτιά μου... Μά ή τιμωρία δέν άόργισε νά ξεπιάσει εκκληρή, προπάντων εις βάρος μου...

γής-λογής περιστατικά γνώρισε τήν παρθενα-Ιουστίνη, πού ήταν κρυφα χριστιανή, και τήν έρωτεύτηκε τρελλά. Ό έρωτάς του ήταν κατ' άνίκητο: έστρεψε ίσα μέ τήν άπελπίσια. Γιά νά κατορθώσει νά κέρη δική του τήν Ιουστίνη, άποφασίσει νά πούληση τήν ψυχή του στό πονηρό πνεύμα, στό Σατανά. Άμέσως ό Σατανά δοκιμάσει νά βάλλη σέ πειρασμούς τήν Ιουστίνη. Μά όλη ή δύναμις του είνε μάταιη. Η άντίτητα κι' ή σεμνότητα τής Ιουστίνης είνε άνώτερες. Ό Σατανά δέν κατορθώνει τίποτε. Και στό τέλος ή παρθενα γοητεύει τόσο τόν Κυπριανό μέ τήν άγνότητα τής, πού γίνεται κι' αυτός χριστιανός. Στο άναμετάξύ ό διοικητής τής Άντιοχείας μαθαίνει, πως ό γυιός του άγαπάει τρελλά τήν Ιουστίνη. Είνε ή εποχή τού «αδωγμού των Χριστιανών». Ό διοικητής προστάζει νά τούς πάνε έμπρός του τούς δυό νέρους χριστιανούς, τήν Ιουστίνη και τόν Κυπριανό και τούς καταδικάζει σέ μαρτυρικό θάνατο. Γι' αυτό άγίασαν κι' οι δυό.

Στό έργο τού Γκαίτε, ό άνθρωπος, ό σοφός άνθρωπος, πού τότε συμβολίζει ό Φάουστ, κάνει συμβόλαιο μέ τού πονηρό πνεύμα, δηλαδή πούλκε: τήν ψυχή του στό Διάβολο, γιά

νά ξαναγίνει νέος και γιά νά γνωρίση όλες τις χαρές τού πνεύματος και τής σάακας.

Μέ τήν ιστορία τού άγίου Κυπριανού βλέπουμε ότι μέσα στό χριστιανισμό ό θρύλος τού ανθρώπου, πού πούλησε τήν ψυχή του στό Διάβολο ποικιλοθήκε στην Άνατολή. Όπως πικροβήθηκαν στή γλώσσα αυτή οι μύθοι, τά παραμύθια, οι άπόλοιποι και κάθε είδους παράδοσι απ' εκείνης, πού έρρισκοντα σ' όλους τούς λαούς. Τούτο δέν είνε καθόλου άνεξήγητο. Άρκει νά στοχαστούμε, ότι ή Άνατολή φαίνεται νά είνε πατρίδα τού πρώτου ανθρώπου, τού άπολιτιστού και τού γεμάτου από φόβο και εστιάσιμα έμπρός σέ λογής-λογής φαινόμενα τής φύσεως και τής ζωής.

Στήν Άνατολή πρωτοφανερώθηκε κι' ή χριστιανική θρησκεία, όπου ή ιδέα τού κακού πνεύματος, πού τού Σατανά ή τού Διαβόλου είνε από τά πιο κύρια στοιχεία της, έπειδή τού πονηρό πνεύμα πειράζει πάντα τόν άνθρωπο. Γι' αυτόν πολλές ιστορίες είνε τού θέμα αυτό. Μά εδώ θά περτοιστώ μόνο σ' εκείνης πού τις έπηρε ή λογοτεχνία και τις έμεταλλού-

τηκε. Και πιά πολύ σ' εκείνης, πού φαίνεται σάν έλληνικά δημιουργήματα, σάν θρύλοι, πού τή διαμόρφωσι τους και τού άπλωμά τους και σέ άλλους λαούς τά γινώσκουμε στό έλληνικό πνεύμα και στην έλληνική γλώσσα. Η ιστορία: αυτές γεννήθηκαν βαθιά στην Άνατολή: μιά ή Άνατολή τούτη είνε ή υικασιατική, αυτή πού δέν έγασε ποτέ τόν έλληνικό χαρακτήρα της και πού έδωκε και στή χριστιανική θρησκεία κάποια έλληνικότητα. Γεννήθηκαν ακόμα και σ' εποχή, πού ή έλληνική γλώσσα ήταν ή κοινή γλώσσα των διαφορετικών λαών τής χώρας αυτής, και διατυπώθηκαν στην έλληνική γλώσσα από ανθρώπους, πού είχαν έλληνική συνείδηση. Γιά τούτο και υπαινύχουν ή ιστορίες αυτές μέσα στην περιούγ των έλληνικών θρύλων.

Ο ΔΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΠΕΤΡΙΟΥ

Μιά από τις ιστορίες τού ανθρώπου, πού πούλησε τήν ψυχή του στό Διάβολο, έρίσκειται μέσα στό βίο τού άγίου Βασιλείου, πού τόν έχει γράψει ό επίσκοπος τού Ικονίου άγιος Άμφιλόγιος, φίλος τού άγίου Βασιλείου και τού άγίου Γρηγόριου τού Ναζιανζηνού. Κι' εδώ άπορώ νά σημειώσω, ότι όσοι σέ παλιότερα χρόνια έγραψαν γιά τού έργο αυτό τού Άμφιλόγιου, υποστήριξαν ότι έβρισκε τού έλληνικό πρωτότυπο και σώζεται μόνο ή λατινική μετάφρασι, πού την είχε κάνει ό ιπποδίκανος τής εκκλησίας τής Ρώμης Ursus. Μά ή πληροφορία αυτή, πού την παραδέχονται πολλοί γιά σωστή ακόμα και σήμερα, δέν είνε καθόλου σωστή. Η Έθνική Βιβλιοθήκη τής Ελλάδος έχει δυό χειρόγραφα των έργων τού άγίου Άμφιλόγιου: τού ένα είνε τού 11ου αιώνα και τού άλλο τού 14ου: μέσα στά έργα αυτά υπάρχει και ό βίος τού άγίου Βασιλείου. Άλλωστε έργα τού Άμφιλόγιου είχε τυπώσει μαζί μέ έργα τού Μεθόδιου και τού Άνδρέα Κρήτης ό θεολόγος τού 17ου αιώνα Φ. Κουπέρς στό Παρίσι τού 1614.

Στό βίο λοιπόν τού άγίου Βασιλείου υπάρχει ή ιστορία τού ανθρώπου, πού πούλησε τήν ψυχή του στό Διάβολο και τού έξανόχασμα τού Σατανά, από τόν άγιο Βασιλείου (όταν ήταν ακόμα επίσκοπος Κισσαρείας) νά λύση τού σκεπτικό συμβόλαιο.

Τό θέμα αυτό έγινε γιά νά δοξαστή πρτοισότερο ό Βασιλείος, επίσκοπος Κισσαρείας.

Η ιστορία είνε τούτη. Στήν Καισάρεια ήταν έπαρχος Ρωμαιο κάποιος Προπέτριος, πού είνε γινέ χριστιανός και ήταν πολύ θεήσκος. Στόνίζε τακτικά στις εκκλησίες, έκανε ευεργεσίες κι' έγείσσει και στην απόφασι νά κλην χαλαρώσει τήν άμωρση και άγνη μοναχικότητα. Ό Διάβολος, βλέποντας απ' τή μεγάλη ευθεία τού Προπέτριου, τού άλλους εύκολότατη, πειράζονταν και θέλησε νά τόν εκδικηθή. Διάλεξε λοιπόν έναν από τούς δούλους τού έπαρχου γιά νά τόν κλην γλώσσα-γλώσσα έκανε ν' άνάψη στην ψυχή τού δούλου έλάνια πειρασμούς γιά τήν κόρη τού Προπέτριου. Ό δούτοπνεύμας ό έρρισκός έδωσε μέσα σέ άληθινή μαρτυρία απ' τή έρωτική πάθος τού και γιά νά μπόρσει νά ικανοποιηθή τού πάθος τού αυτό, κλονότα τήν κόρη νά τόν άναπήσει. Στοιχάστηκε νά πάη σέ κάποιο άγιο, έλακωστό νά τή δώνηται του, και νά τού ζητήσει τή δούλησία του, τάζοντας τού πως θά τού δώσει πάλι γυναικό, όταν θά πετύχαινε τού σκοπό του. Ό μάγος τού άπάντησε, ότι αυτός δέν έχει τή δύναμη νά καταφέρει τέτοιο πράγμα. Άν όμως ήθελε, άπορούσε νά ζητήσει τή δούλησία τού άφέντη του, τού Διαβόλου. Έπαιξε μόνο νά έκανε ότι θά τού γύρισε τούτος.

—Σάν τί θά μού γυρίσει; ρωτάει ή θεός. —Δέχεται ν' άνήλθης τού Χριστό σου έγγύζωσι: τού λέει. ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Η συνέχισι.

Σατυρική Σελίδα

ΤΑ ΚΟΣΜΙΚΑ

ΣΤΟΝ Κ. ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗΝ

(Απηγγέλη υπό του κ. Ν. Λάσκαρη εις συγκέντρωσιν του «Α. Τελιέ»).

Ω! βλέπω και τὸν φίλτατον σιῶρ
(Χατζημιχάλη
ποῦ τοῦμαθ' ἡ γυναῖκα του τὰ λαῖ-
(κα κεντήματα,
καὶ ἀποδίδων καὶ αὐτὸς με προσο-
(χή μεγάλη
τὰ δσα ἡ γυναῖκα του τοῦ ἔδωκε
(μαθήματα,
ἡμέρα νύχτα τὴν κεντὰ χωρὶς με-
(γάλον κόπον
με λαϊκὸν τὸν τρόπον!...

ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΚΟΥΛΟΥΒΑΧΑΤΑ

Ἴδον ἀκόμα σήμερα μερικά ὀνό-
ματα ἐξεχόντων Ἑλλήνων, ὅπως
θα τ' ἀλλάξῃ ἐπὶ τὸ ἀρχαιώτερον
ὁ θαυμαστής τῆς καθαρευούσης ὑ-
πουργὸς τῆς Παιδείας κ. Χατζι-
σχος:

Ὁ κ. Κανελλόπουλος

θα λέγεται πλέον... Κινάμωμος!

Ἡ κ. Κοτοπούλη... κ. Ὁρ-
νιθιάδου!

Ὁ κ. Βλάχος... Χωρικό-
πουλος!

Ὁ κ. Γονατᾶς... Γονύ-
δης!

(Συνέχεια στὸ προσεχές).

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΙΣ ΑΠΑΤΩΜΕΝΟΝ ΣΥΖΥΓΟΝ

Ὅλοι γελοῦσανε μ' αὐτὸν
κα' αὐτὸς τῷβρισκε ἀστεῖον.
Νά σύζυγος, νά μάλα μὲ
σαράντα... κ ε ρ α τ ῖ ω ν!

ΕΙΣ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΗΝ

Φυσιολάτρου θέλησε
καὶ σπόρτσμαν δόξαν νάχῃ
...κι' ἐνθάδε κείται ὁ φτωχὸς
θανὼν ἀπὸ συνάχῃ!

ΕΙΣ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΝ

Δένεις τ' ἀθῶα τὰ χαρτιά
— ἀδίκημα μεγάλον! —
ἐνῶ ῥάταν γιὰ δέσμιον
ὁ συγγραφεὺς τῶν μᾶλλον.

ΕΡΩΤΙΚΟΝ

Μὲ τίς μαργιολιές σου, ῥε τσαχπί-

(να μὴν καὶ φρόνισσα

Μ' ἔκανες καὶ ζουρλάθηκα, ἔγινε

(ἄνω-κάτω.

Σὰν τσίρος ἀδυνάπισα, ἔλυωσα καὶ

(κατάντησα,

Ὡσὰν Χριστουγεννιάτικο ἀρνάκι

(τοῦ γαλάτου!...

ΤΑ ΕΥΘΥΜΑ

ΣΤΟΝ Κ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ὅταν τὰ «Θεῖα Δῶρα» σου δια-

(βάξω

Δὲν ξέρω, Ζαχαρία, τί μὲ πᾶνει,

Πετάγομαι ὀλόρωτος καὶ φωνάζω:

— Πνίγομαι!... Καμαρῶτο, τὴ λε-
(κάνη!...

ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΕΙΑ ΣΑΣ, ΚΥΡΙΟΙ...

ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

(Ἱστορικά καὶ ἀναμφισβήτητα)
Στὸ Δικαστήριον:

Ὁ ΠΡΟΕΔΡΟΣ (στὸν μάρτυ-
ρα:) Εἶδες τὸν κατηγορούμενον νὰ
δέρῃ τὴ γυναῖκα του;

Ὁ ΜΑΡΤΥΣ.— Ὁχι, κ. πρόεδρε,

δὲν τὸν εἶδα, τὸν ἄκουσα.

Ὁ ΠΡΟΕΔΡΟΣ (θυμωμένος:)

Τί θὰ πῇ τὸν ἄκουσες; Ἐφ' ὅσον

δὲν τὸν εἶδες δὲν λαμβάνεται ἡ

δίκη ἡ μαρτυρία σου. Πήγαυε...

Ὁ μάρτυς ἀποσύρεται καὶ κἀκεῖ

ταὶ κοντὰ στὴν ἐδρα τοῦ προέδρου.

Ἐξετάζεται τώρα ἄλλος μάρτυς,

στὰν ἄξαφνα, ἀπ' τὴ θέσι τοῦ προ-

ηγουμένου μάρτυρος ἀκούγεται ῥε-

νας ὑποπτος κρότος.

Ὁ ΠΡΟΕΔΡΟΣ (ἐξῶ φρενὼν

ἀπ' τὸ θυμὸν του). — Τί ἦταν αὐτὸ

ποῦκαμες; Θὰ σὲ στείλω μέσα. Εἰ-

σαι ἀνάγωγος.

Ὁ ΜΑΡΤΥΣ.— Δὲν ἔκαμα τίπο-

τα, κ. πρόεδρε. Εἶδατε νὰ κἀνω

τίποτα;

Ὁ ΠΡΟΕΔΡΟΣ.— Δὲν εἶδα, ἀλ-

λά ἄκουσα.

Ὁ ΜΑΡΤΥΣ.— Τί θὰ πῇ ἀκού-

σατε, κ. πρόεδρε; Ἐφ' ὅσον δὲν

εἶδατε, δὲν μπορείτε νὰ μὲ τιμωρή-

σετε.

Κόκκαλο ὁ κ. πρόεδρος.

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΑΤΥΡΕΣ

ΣΤΟΝ Κ. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Τί θόρυβος καὶ τί κακὸ
Γύρω ἀπὸ τὴ μύτη σου τὴν κλασική!
Στίχοι, καρικατοῦρες
πατατάκ.

Κατάντησες, πῶς νὰ σὸ πῶ;

Ἄλέκο, στὴ σημερινὴ πολιτικὴ

Ἐνα εἶδος... Συραγὸ ντὲ Μπερζε-

(ράκ!...

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ Κ. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Θὰ κάμω πράγματα τρανά,

θὰ γίνῃ ἡ Ἑλλάς μπαξές,

θὰ πῶ νὰ σπέρνουν... τραχανά

καὶ... ποδαράκια καὶ πατσές!

Θὰ δῇ ἡ Γεωργία δόξας καὶ τιμὰς,

θὰ ὀρθοποδήσῃ ἡ φτωχή,

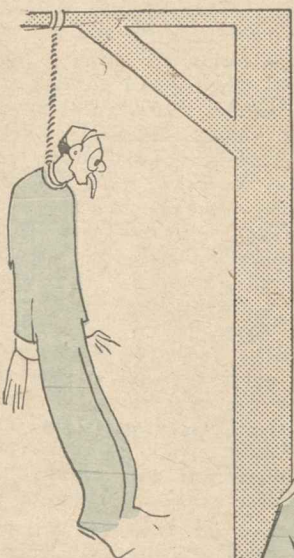
γιατὶ ἔτσι ποῦ τὴν ἐκατάντησε ὁ

(Βαλαῶς

δὲν διαφέρει ἀπ' τὴ... Γεωργία

(τὴν Κουτση!

Η ΤΡΕΙΣ ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Κ. ΠΑΓΚΑΛΟΥ

Ὅταν ἦταν στὴν ἀρχή, κρεμοῦσε τὸν κο-
σμάκη!

Ὅταν εἶνε ἐκτὸς τῆς ἀρχῆς... κ ρ ε -
μὰ εἰ τὸ ζουνάρι του γιὰ καυγᾶ!

Ὅταν τὸν βάζουν στὸ φρέσκο... κ ρ ε -
μὰ εἰ τὰ μούτρα του!